სიმშვიდე ქარიშხლის წინ A3
"გადადექი, გადადექი!" - სკანდირება გაერო-ს შტაბ-ბინასთან A8
ავტომობილი B6

www.24hours.ge
24 საათი
ყოველდღიური

© გაზეთი 24 საათი
ხუთშაბათი, 20 ნოემბერი, 2003 წელი. №302 (514)
ფასი 50 თეთრი

პოლიტიკა

რთული არჩევანი

დღეს ცენტრალურმა საარჩევნო კომისიამ ორი ნოემბრის საპარლამენტო არჩევნები უნდა დაამტკიცოს. წინასწარი ინფორმაციით, არსებობს ორი გეგმა, რომლის მიხედვითაც შესაძლოა დღევანდელი მოვლენები განვითარდეს.

A2

ეკონომიკა

დევიდ ვუდვორდი: ხელისუფლების ცვლილება პროექტებზე გავლენას ვერ მოახდენს

"საქართველოში მიმდინარე პოლიტიკური მოვლენები არ მოახდენს ზეგავლენას ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის და ბაქო-თბილისი-ერზერუმის გაზსადენის მშენებლობაზე," - ასეთი პასუხი მიიღეს ქართველმა ჟურნალისტებმა ბაქოში, BP-ში ვიზიტისას.

A4

უცხოეთი

ვის ეკუთვნის დამხობილი დიქტატორის მილიონები?

ფილიპინების უმაღლესმა სასამართლომ კიდევ ერთხელ გამოიტანა გადაწყვეტილება, რომლის თანახმადაც, ამ ქვეყნის ყოფილი დიქტატორის მიერ გატაცებული და შვეიცარიის ბანკებში შენახული 700 მილიონი დოლარი ფილიპინების საკუთრებაა.

A5

საზოგადოება

გადადგება? გადადგება!!!

თსუ-ში მოსაწვევ ბარათებს არიგებდნენ. მასში ეწერა, რომ სტუდენტებთან შესახვედრად ახალგაზრდა მწერლები დათო მაღრაძე, დათო ტურაშვილი, ლაშა ბუღაძე, გია ჭანტურია და დავით გოგიბედაშვილი მიდიან.

A6

სამართალი

არჩევნების შედეგები დღეს უნდა გამოცხადდეს, სასამართლო დავები კი გრძელდება

საპარლამენტო არჩევნების ოფიციალური შედეგების გამოცხადების ვადა დღეს, 20 ნოემბერს იწურება. კომისიის თავმჯდომარის ნანა დევდარიანის განცხადებით, ცესკო კანონით დათქმულ ვადებში გამოაცხადებს არჩევნების შედეგებს, თუმცა კომისია არჩევნებთან დაკავშირებული რამდენიმე სასამართლო პროცესის დასრულებას ელოდება.

A7

ამინდი

თბილისი	8	
ქუთაისი	9	
ბათუმი	7	
სოხუმი	3	
ფოთი	5	
ზუგდიდი	7	
გორი	3	
ახმეტა	7	
ბაკურიანი	3	
სამტრედია	8	

უცხოური ვალუტის ოფიციალური კურსი ლართან მიმართებაში

აშშ დოლარი	2.1899
ევრო	2.5795
გირვანქა სტერლ.	3.7095
რუბლი	0.0735

ყველაფერს ხალხის ძალა გადაწყვეტს

მაშინაც კი, როცა ამერიკის ჯარები ბაღდადის აღებას ზეიმობდნენ, ერაყის ინფორმაციის მინისტრი დაჟინებით იმეორებდა, რომ ამერიკელი სამხედროები ერაყში ცხვირსაც ვერ შეყოფდნენ. მუჰამედ ას საჰაფს მანამ სჯეროდა თავისი მოგონილი სიმართლის და, რაც მთავარია, სურდა რომ იგივეში ერაყელებიც დაერწმუნებინა, სანამ ერთ მშვენიერ დღეს რეალობას თვალებში არ ჩახედა და თავი ამერიკელი სამხედროების ტყვეობაში არ აღმოაჩინა.
ამ გაუტეხელი, პარანოიამდე მისული სიჯიუტის გამო, საჰაფი ახალი პოლიტიკური ანეკდოტების მთავარ მოქმედ გმირად იქცა. მაშინ ასეთი იყო "ნიუ იორკ ტაიმსში" დაბეჭდილი ყველაზე პოპულარული ანეკდოტი: "როცა მუჰამედ ას საჰაფი გარდაიცვლება, მასთან 66 ანგელოზს გააგზავნიან. აქედან 6 ანგელოზი მას მისი წარსული ცხოვრების შესახებ რამდენიმე კითხვას დაუსვამს, დანარჩენი სამოცი ანგელოზი კი მთელი მონდომებით შეეცდება დაარწმუნოს, რომ ის ნამდვილად მკვდარია."

ეკა კვესიტაძე

"არ გადავდგების" ძახილით ექსტაზში შესული შევარდნაძე თანდათან ემსგავსება ჰუსეინის ინფორმაციის მინისტრს და, როგორც ჩანს, თვითდარწმუნების მედიტაციას მანამ განაგრძობს, სანამ მის გარშემო შეკრებილი ხალხი საერთო ძალისხმევით არ შეეცდება, სიბერისაგან მოტეხილი, მაგრამ გაკერპებული პრეზიდენტი დაარწმუნოს, რომ ის უკვე გადამდგარია, რომ მისი ეპოქა დამთავრდა და რომ ის აღარასოდეს აღარ იქნება ამ ქვეყნის სათავეში.

მოვლენების განვითარების სცენარი ამ მიმართულებით თავად შევარდნაძეს მიჰყავს, მიჰყავს თავისი აბსოლუტურად გაუაზრებელი, არაადეკვატური, რეალობისაგან მოწყვეტილი რეაქციებით, რომელიც ხანდაზმული ადამიანის ახირებას უფრო ჰგავს, ვიდრე ქვეყნის პრეზიდენტის პოლიტიკას.

გაგრძელება A3 გვერდზე

სახელმწიფო ტელევიზია უარს ამბობს, იყოს სამთავრობო

გარემოცვა პრეზიდენტს ინფორმაციულ ვაკუუმში ამყოფებს, ფიქრობს ზაზა შენგელია.

სოფო ბუკია

ყველა ადამიანის მოთმინებას აქვს საზღვარი. თორმეტი წელი ითმინა, მეტი რა ექნა? ბოლოს ხომ უნდა ეთქვა ის, რასაც ფიქრობს, გრძნობს, რაც მის სისხლსა და ხორცშია გამჯდარი? შევარდნაძე გუშინ სულაც არ ჰგავდა იმ "დარდუბალა" პრეზიდენტს, რომელიც ამ ბოლო დროს სასაცილო რადიოინტერვიუებსა და მთავრობის სხდომებს მართავს ხოლმე და ძალიან "საყვარლად" ისულელებს თავს. გუშინდელი მისი განცხადება არც "ციფრული განხეთქილების" მსგავსი "არ ცოდნა - არ ცოდვა" იყო და არც სენაკელ ძროხებთან გაზაასება. პირველი არხისთვის დაქნეული თითი თავისუფალი მედიისთვის მოქნეულ მუშტს ნიშნავდა, თავისუფალი სიტყვის "საჭირო" სიტყვად გარდაქმნის სურვილს მოასწავებდა. ერთი ტელევიზიის, ერთი გაზეთის და ერთი პარტიის ეპოქაში აღმოცენებულ, ამ ბოლო დროს ასლან აბაშიძესთან დაძმაკაცებულ შევარდნაძეს მობეზრდა "დემოკრატობანას" თამაში. პრეზიდენტმა, ფაქტობრივად, უკვე გაყო ქართული საზოგადოება "აქეთა" და "იქითა" ბანაკებად, რომელთა ერთმანეთში არევა წარმოუდგენლად მიაჩნია. საერთაშორისო დონის პოლიტიკოსობაზე პრეტენზიის მქონე ადამიანმა გუშინ ერთმანეთთან გააიგივა მთავრობა და სახელმწიფო, სინონიმებად აქცია სიტყვები "სამთავრობო" და "სახელმწიფოებრივი". პრეზიდენტმა გუშინ ნათლად გაგვაგებინა: სახელმწიფო - ეს მე ვარ! ხელისუფლების დაკარგვის შიშით შეპყრობილმა შევარდნაძემ გუშინ თავადვე ჩაუყარა საფუძველი მისი მმართველობის დასასრულის დასაწყისს. პრეზიდენტი ყოველთვის ცუდი აზრის გახლდათ საკუთარ ხალხზე, რომელმაც არაერთხელ დაამტკიცა, რომ სიტყვის თავისუფლების და საკუთარი ღირსების დაცვა კარგად ეხერხება.

გაგრძელება A3 გვერდზე

ბუშის ვიზიტი ლონდონში და სკანდალი ბუკინგემის სასახლეში

ლევან ღირსიაშვილი

დიდ ბრიტანეთში სახელმწიფო ვიზიტით მყოფი, აშშ-ს პრეზიდენტი ჯორჯ ბუში დედოფალმა ელისაბედ მეორემ მიიღო. დედოფალმა სტუმარს დიდი ბრიტანეთის მინისტრთა კაბინეტის წევრები და სხვა ოფიციალური პირები წარუდგინა. ჯორჯ ბუშის პატივსაცემად ბუკინგემის სასახლიდან 41-მა ზარბაზანმა საარტილერიო ზალპი შეასრულა, რის შემდეგაც პრეზიდენტმა ბუშმა საპატიო ყარაულს ჩამოუარა და შეერთებული შტატების ჰიმნს მოუსმინა.

ამის შემდეგ ჯორჯ ბუში დედოფლის კოლექციას გაეცნო, სადაც მსოფლიო ხელოვნების უნიკალური ნამუშევრებია წარმოდგენილი.

გუშინვე ჯორჯ ბუში კონსერვატიული პარტიის ახალ ლიდერს მაიკლ ჰოვარდს და ლიბერალ-დემოკრატების ხელმძღვანელს ჩარლზ კენედის შეხვდა. როგორც ცნობილია, კონსერვატორებმა აშშ-ს კამპანიას ერაყში მხარი დაუჭირეს, ხოლო ლიბერალ-დემოკრატებმა კი ომი დაგმეს.

გაგრძელება A5 გვერდზე

REUTERS
აშშ-ს პრეზიდენტი ჯორჯ ბუში დედოფალმა ელისაბედ მეორემ მიიღო.

კახეთი საპროტესტო აქციებმა მოიცვა

ზვიად რუაძე
კახეთიდან

კახეთის რეგიონი გუშინ დილიდან საპროტესტო აქციებმა მოიცვა. თელავის, გურჯაანის, ყვარლის და ლაგოდეხის მოსახლეობამ კიდევ ერთხელ გამოუცხადა ქვეყნის პრეზიდენტს უნდობლობა და მას გადადგომისკენ მოუწოდა. განსაკუთრებული ხალხმრავლობა იყო გურჯაანში. აქ თავისი ხმის დასაცავად, "ბურჯანაძე-დემოკრატების" და "ნაციონალების" მხარდამჭერებთან ერთად, საბიუჯეტო ორგანიზაციის თანამშრომლებიც გამოვიდნენ. ედუარდ შევარდნაძის გადადგომის პარალელურად გუშინ გურჯაანელები კახეთის გუბერნატორის გათავისუფლებასაც მოითხოვდნენ. **"ეყო ბიძინა სონღულაშვილს ის თავგასული საქციელი, რომელსაც ყოველდღე ვხედავთ. დღევანდელი ჩვენი გამოსვლის მიზანია საქართველო შევარდნაძის, კახეთი კი ბიძინა სონღულაშვილის გარეშე".** როგორც ჩანს, ასეთმა საპროტესტო შეძახილებმა რაიონის თავკაცები ძალზე გააღიზიანა და იმ ადამიანებს, რომლებსაც ტრანსპარანტი ეჭირათ წარწერით - "კახეთი სონღულაშვილის გარეშე", პლაკატი წაართვეს. მიუხედავად ასეთი წინააღმდეგობისა, აქცია მაინც არ დაიშალა. შეკრებილი მომიტინგეები, მათ შორის პენსიონერებიც, პრეზიდენტის საწინააღმდეგო განცხადებებს აკეთებდნენ.

გაგრძელება A3 გვერდზე

შევარდნაძის საქართველოს კურსი არც არასოდეს ყოფილა პროდასავლური

დაახლოებით, 1996 წლიდან მიწევდა კვლევა იმისა, თუ რას წარმოადგენს საქართველოს პოლიტიკური სისტემა, მისი უსაფრთხოების პოლიტიკა, საგარეო სტრატეგიული არჩევანი.

დავით დარჩიაშვილი

მოსაზრებებში, რომელნიც, ძირითადად, ინგლისურენოვან გამოცემებში ხვდებოდა, 2000 წელს კი ქართულად დაბეჭდილ წიგნში "პოლიტიკოსები, ჯარისკაცები და მოქალაქენი" მოიყარა თავი, ვცდილობდი დამესაბუთებინა, რომ ქართულ ოფიციალურ პოლიტიკაში არსებული პროდასავლური, პროდემოკრატიული ვექტორი, დიდი ანგარიშით, თვალის ახვევა იყო. ინგლისურად ნაბიჯებსა თუ განცხადებებს, რომელნიც მათ უკან მდგომის ჭეშმარიტ ინტერესს, მსოფლმხედველობასა და არსს ნიღბავს, "window dressing"-ს ეძახიან, უფრო უნივერსალური ცნებებიდან კი 90-2000-იანი წლების ქართულ საგარეო პოლიტიკას "ლელვის ფოთოლი"-ს მეტაფორა მოუხდებოდა.

არგუმენტები, რომელსაც ვიშველიებდი, შემდეგი იყო:

1993-1995 წლებში საქართველომ რიგი სტრატეგიული მნიშვნელობის დოკუმენტებს მოაწერა ხელი რუსეთთან, რომელთა თანახმად ქვეყნის სუვერენიტეტის მრავალი არსებითი ელემენტი რუსეთის სასარგებლოდ იყო დათმობილი. ამ მხრივ თუნდაც დსთ-ს კოლექტიური უშიშროების ხელშეკრულებაში საქართველოს შესვლის აღნიშვნა კმარა;

1996 წელს საქართველო ითხოვდა აფხაზეთში რუსული სამხედრო მმართველობის დამყარებას, რითაც ქვეყნის ელიტა კიდევ ერთხელ აჩვენებდა, რომ მზად იყო დაეთმო დამოუკიდებლობა, ტერიტორიული მთლიანობის სანაცვლოდ;

გაგრძელება A2 გვერდზე

„აჭარული სამართალი" საქართველოს ხელისუფლებას შეიძლება ძვირი დაუჯდეს

ევროსასამართლომ აჭარა მხარედ არ ცნო

თენგიზ ასანიძის საქმე, იმისდა მიუხედავად, რა განაჩენი იქნება მასზე გამოტანილი, სტრასბურგის ადამიანის უფლებათა სასამართლოს ისტორიაში მაინც პირველი მსგავსი პრეცედენტის სახით შევა. ადამიანის უფლებათა როგორი დარღვევის შესახებ არ სმენიათ ევროსასამართლოში, მაგრამ ქვეყნის პრეზიდენტის მიერ შეწყალებული კაცის 4 წელი პატიმრობაში დატოვება მათაც კი აკვირვებთ.

სოფიკო ჩხაიძე

თავის დროზე ასლან აბაშიძესთან უახლოეს ურთიერთობაში მყოფი ბათუმის ექსმერი და ადგილობრივი თამბაქოს ქარხნის ყოფილი დირექტორი თენგიზ ასანიძე, თითქმის, ათი წელია აჭარის უშიშროების სამინისტროს იზოლატორში ჰყავთ გამოკეტილი. ასლან აბაშიძის პირად ტუსაღად მონათლული ასანიძის ბედზე ვერც პრეზიდენტისა და ვერც საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ჩარევამ იმოქმედა: აჭარული რეჟიმისთვის მხოლოდ ერთი კანონია – აბაშიძის სურვილი.

გაგრძელება A7 გვერდზე

სასამართლომ ანტიმონოპოლიური სამსახურისა და "რუსთავი 2"-ის საქმის განხილვა დაიწყო

გუშინ ვაკე-საბურთალოს რაიონულ სასამართლოში საქართველოს სახელმწიფო ანტიმონოპოლიური სამსახურისა და სამაუწყებლო კომპანია "რუსთავი-2"-ის სასამართლო პროცესი გაიმართა. ანტიმონოპოლიური სამსახური ტელეკომპანია "რუსთავი-2"-ის ეთერით გადაცემულ "კმარას" რეკლამას, რომელიც ცენტრალური საარჩევნო კომისიის წარმომადგენელთა საქმიანობას ეხება, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევად მიიჩნევს.

ანტიმონოპოლიური სამსახურის განმარტებით, აღნიშნული კლიპი რეკლამის შესახებ კანონის იმ ნორმას არღვევს, რომლის თანახმადაც, ფიზიკურ პირთა პროფესიული საქმიანობის შემლახველი რეკლამის განთავსება იკრძალება. ანტიმონოპოლიური სამსახურის განცხადებით, "კმარას" სარეკლამო კლიპი, რომელშიც პერიოდულად ჩანს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის წევრთა სახეები და დაფიქსირებულია განცხადებები - "არჩევნები სიყალბედ აქციე", "შენ, რომელიც ხმას გვიკარგავ და არჩევნებს გვართმევ", "შენ, რომელიც უგუნურად წინ აღუდექი ხალხის ნებას" და სხვა, სწორედ ასეთ არაეთიკურ რეკლამას წარმოადგენს.

გაგრძელება A4 გვერდზე

A2 ამბები | A3 პოლიტიკა | A4 ეკონომიკა | A5 უცხოეთი | A6 საზოგადოება | A7 სამართალი | A8 პოლიტიკა
B1 სტუმარი | B2 რევიუ | B3 რევიუ | B4 სპორტი | B5 სპორტი | B6 ავტომობილი | B7 სხვადასხვა | B8 სხვადასხვა

კულუარები

ორპარლამენტიანობის კონტურები

გიორგი ასანიშვილი

ახალი საკანონმდებლო ორგანოს პარტიული კონტურები თითქმის გამოიკვეთა. 235 ადგილიდან 211-ის მფლობელი უკვე ცნობილია. სახელისუფლებო ბლოკს ამჟამად აქვს 56 მანდატი (38 პარტიული სიით, 18 - მაჟორიტარი), "აღორძინებას" - 39 (33 პლუს 6), "ნაციონალურ მოძრაობას" - 36 (32 პლუს 4), "ლეიბორისტებს" -20, "ბურჯანაძე-დემოკრატებს" - 17 (15 პლუს 2), "ახალ მემარჯვენეებს, ბარიერის გადალახვის შემთხვევაში - 15 (12 პლუს 3). დამოუკიდებელი დეპუტატია 18, ხოლო აფხაზეთის დეპუტაცია, ტრადიციულად, 10 კაცით იქნება წარმოდგენილი.

იმ შემთხვევაში, თუ პარლამენტში შესვლაზე მხოლოდ "ბურჯანაძე-დემოკრატები" და "ნაციონალები" იტყვიან უარს, სახელისუფლებო ძალებსა და მასთან ალიანსში მყოფ ფსევდოოპოზიციას ეს არსებით პრობლემებს ვერ შეუქმნის. ისინი მაინც აგროვებენ პარლამენტის მუშაობის დასაწყებად აუცილებელ საკონსტიტუციო უმრავლესობას - სახელისუფლებო ბლოკის, "აღორძინების", "ახლების", "აფხაზეთის", "დამოუკიდებლების" ხმები 157-ს აღემატება (იმის გათვალისწინებით, რომ "გასათამაშებელი" 24 მანდატიდან ხელისუფლება, როგორც მინიმუმი, ათს კიდევ მიიღებს). მდგომარეობა არ შეიცვლება იმ შემთხვევაშიც, თუ "ახალ მემარჯვენეებს" პარლამენტს გარეთ დატოვებენ და მათ მანდატებს დანარჩენი ძალები გადაინაწილებენ.

მაგრამ სურათი კარდინალურად იცვლება, თუ "ბურჯანაძე-დემოკრატებისა" და "ნაციონალების" ბოიკოტს "ლეიბორისტებიც" შეუერთდებიან და არჩევნების გაყალბების შედეგად შეკოწიწებულ პარლამენტში შესვლაზე უარს იტყვიან. არადა, ამის ალბათობა რომ საკმაოდ რეალურია, ჯონდი ბაღათურიას მიერ გუშინ გაკეთებული განცხადებაც ადასტურებს.

შალვა ნათელაშვილი, როგორც ჩანს, მიხვდა, რომ ძალიან რთულ სიტუაციაში აღმოჩნდა. თუ ის თავისი გუნდით პარლამენტში შევა, მაქსიმუმი, რაც შეიძლება მიიღოს, ვიცე-სპიკერის თანამდებობაა. თანაც, მის ამ კვოტაზე უკვე უჭირავთ თვალი ლევან მამალაძესა და აჭარის დეპუტაციას. კულუარული ინფორმაციით, ნათელაშვილი, საკანონმდებლო ორგანოში შესვლის სანაცვლოდ, არც მეტი, არც ნაკლები, სპიკერის სავარძელს ითხოვს. ეს კი სხვა ყველა დანარჩენი ძალისთვის, განსაკუთრებით - "აღორძინებისთვის", კატეგორიულად მიუღებელია.

"შალვა არა, კიდევ რა გინდათ! სწორედ მაგისთვის ჩამოვუყვანეთ ამ ხელისუფლებას ბათუმიდან ამდენი ხალხი! რომ არა ჩვენ, სააკაშვილი, ჟვანია და ბურჯანაძე გადაითელავდნენ პრეზიდენტს!" - ცოფებს ყრიდა ვიწრო წრეში გამართულ შეკრებაზე ჯემალ გოგიტიძე.

მიუხედავად იმისა, რომ "აღორძინებას" ასლან აბაშიძისგან ბოლომდე "მიწოლის" ბრძანება აქვს მიღებული, პარლამენტის თავმჯდომარის პოსტისთვის გაჩაღებულ ბრძოლაში, ძალზე საეჭვოა, რომ ბათუმური გუნდი რამეს გახდეს. რეალურად, მას მხოლოდ ის შეუძლია, რომ სპიკერობის დათმობის სანაცვლოდ, ვიცე-სპიკერებისა და კომიტეტების თავმჯდომარეების თანამდებობების გადანაწილებისას, "პრივილეგიები" მოითხოვოს.

იმ შემთხვევაში, თუ "ახლებს" ახალ პარლამენტში შეუშვებენ, სპიკერობისთვის ბრძოლაში ყველაზე მეტი შანსი ვაჟა ლორთქიფანიძეს ეძლევა. მაგრამ, საუკეთესო ვარიანტშიც კი, იგი მხოლოდ 100 ხმას აგროვებს, ანუ აკლდება დაახლოებით იმ რაოდენობის ხმები, რამდენსაც შალვა ნათელაშვილი აკონტროლებს. ამ უკანასკნელს კი, როგორც აღვნიშნეთ, თავად აქვს პარლამენტის თავმჯდომარეობის ამბიცია. ასე რომ, შეიქმნა მოჯადოებული წრე, საიდანაც გამოსავალი, ჯერჯერობით, არ ჩანს.

არანაკლებ რთული ვითარებაა შექმნილი ვიცე-სპიკერებთან დაკავშირებითაც. პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილის შვიდი სავარძლიდან ხუთს, ფაქტობრივად, უკვე ჰყავს პატრონი. აფხაზეთის დეპუტაციის კვოტას კვლავ ვახტანგ ყოლბაია მიიღებს, აჭარისას - როსტომ ჯაფარიძე. კვლავ ვიცე-სპიკერებად დარჩებიან ვახტანგ რჩეულიშვილი და მერაბ სამადაშვილი. შეთანხმებულია ისიც, რომ პარლამენტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე ჯემალ გოგიტიძე გახდება. დანარჩენ ორ ადგილზე კი, მეტ-ნაკლები შანსებით, "იჭიდავებენ" ლევან მამალაძე, ირინა სარიშვილი, ლევან გაჩეჩილაძე... თავის პრეტენზიას განაცხადებს "აღორძინებაც" (აჭარას, მინიმუმ, ვიცე-სპიკერის სამი ადგილი უნდა). არც ის დაგავიწყდეთ, რომ თავისი კვოტა აქვთ "ლეიბორისტებსაც".

რაც შეეხება კომიტეტების თავმჯდომარეობას, "აღორძინება" უპირობოდ ითხოვს თავდაცვისა და საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტებს. თუმცა, გადამწყვეტი ბრძოლა "ამ ფრონტზე", პრაქტიკულად, ჯერ არ დაწყებულა.

თავისი გეგმები აქვთ იმ პოლიტიკურ ძალებსაც, ვინც პარლამენტში შესვლაზე უარს აცხადებენ. ისინი აპირებენ სათათბიროს შექმნას, რომელიც არასამთავრობო ორგანიზაციის ფორმით იფუნქციონირებს და ერთგვარი "ჩრდილოვანი პარლამენტი" იქნება: იქ განიხილავენ სხვადასხვა კანონპროექტებს, დასახავენ ქვეყნის განვითარების პრიორიტეტებს, შეფასებებს მისცემენ არჩევნების გაყალბების გზით მოსული "ლეგიტიმური" პარლამენტის გადაწყვეტილებებს...

თუ ამ "ორი პარლამენტის" შემადგენლობას გავითვალისწინებთ, საზოგადოების ყურადღების ცენტრში, ალბათ, "პარლამენტი-2" უფრო მოექცევა.

თუმცა, პროგნოზების კეთებას სჯობს, ორიოდე დღეც მოვიცადოთ და ერთად ვნახოთ, როგორ განვითარდება მოვლენები.

იგეგმება პროვოკაცია

გუშინ გამართულ საგანგებო ბრიფინგზე ბლოკ "ბურჯანაძე-დემოკრატების" ლიდერმა ხელისუფლების მხრიდან მოსალოდნელ პროვოკაციაზე გააკეთა განცხადება. ნინო ბურჯანაძის თქმით, იგეგმება, რომ გაერთიანებული ოპოზიციის სახელით, გარკვეული პირები რუსთაველის გამზირზე მყოფ მანიფესტანტებს მიეჭრებიან და შეტაკებაზე მათ პროვოცირებას მოახდენენ. პარლამენტის თავმჯდომარე აფრთხილებს როგორც "თავისიანებს", ისე ხელისუფლების მხარდამჭერ ძალებს - არ აჰყვნენ პროვოკატორებს და ინციდენტში მონაწილე პირების დაკავებას და მათი ვინაობის დადგენას შეეცადონ.

ბრიფინგზე ნინო ბურჯანაძემ ხელისუფლება სამოქალაქო დაპირისპირების მცდელობაში დაადანაშაულა. **"ის, რაც დღეს რუსთაველზე ხდება, მიზნად ისახავს შეტაკებას გაერთიანებული ოპოზიციისა და ხელისუფლების მხარდამჭერებს შორის. საქართველოში სამოქალაქო დაპირისპირების საფუძველი კი, რეალურად, არ არსებობს,"** - აცხადებს ბლოკ "ბურჯანაძე-დემოკრატების" ლიდერი.

24 საათი

ნინო ბურჯანაძე ყველას მოუწოდებს, არ აჰყვეს პროვოკაციას.

ლევან ხერხეულიძის ფოტო

რთული არჩევანი

დღეს ცენტრალურმა საარჩევნო კომისიამ ორი ნოემბრის საპარლამენტო არჩევნები უნდა დაამტკიცოს. წინასწარი ინფორმაციით, არსებობს ორი გეგმა, რომლის მიხედვითაც შესაძლოა დღევანდელი მოვლენები განვითარდეს. პირველი: ცენტრალურმა საარჩევნო კომისიამ, შესაძლოა, დღის პირველივე ნახევარშივე სცადოს იმ მონაცემების დამტკიცება, რომელიც აქამდე მხოლოდ წინასწარ შედეგებად იხსენიებოდა და მეორე: არ არის გამორიცხული, ცესკო-მ სხდომა მხოლოდ საღამოს, დაახლოებით ხუთი საათისთვის დაიწყოს და უკვე ერთ საათში გამოაცხადოს შესვენება, თუმცა მანამდე სხდომის გაგრძელების გადაწყვეტილება მიიღოს. ფორმულირება კი ასე ჟღერდეს – გაგრძელდეს სხდომა დღის წესრიგით გათვალისწინებული საკითხის ამოწურვამდე. ეს ნიშნავს, რომ ხვალ არჩევნების შედეგების დამტკიცების პროცესი გაჭიანურდება და იგი ავტომატურად, მინიმუმ, ერთი დღით მაინც გადაიწევს.

თამარ მჭედლიშვილი

ქართულ პოლიტიკაში მეორე მეთოდი უკვე საკმაოდ კარგად არის აპრობირებული. განსაკუთრებით, უკანასკნელ თვეებში, როდესაც პარლამენტში, უმნიშვნელოვანესი სტრატეგიული საკითხების განხილვისას, ამ ხერხს სხვადასხვა პოლიტიკური დაჯგუფებები მიმართავდნენ.

ასე რომ, თუ დღევანდელ საერთო ფონს გავითვალისწინებთ, სულაც არ არის გამორიცხული, დღეს მოვლენები სწორედ ამ სცენარით განვითარდეს. მით უფრო, რომ ძალზე ბევრი საკითხი ცესკო-ში კვლავაც გაურკვეველია. და ყველაზე მთავარი: არავინ იცის, განიხილავს თუ არა დღეს უზენაესი სასამართლო იმ სარჩელს, რომელიც ცენტრალურმა საარჩევნო კომისიამ შეიტანა და რომელშიც იგი საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილების გაუქმებას ითხოვს.

შეგახსენებთ, რომ რამდენიმე დღის წინ საოლქო სასამართლომ დააკმაყოფილა "ლეიბორისტული პარტიის" სარჩელი და გააუქმა ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ მიღებული წესი, რომელიც კენჭისყრაში მონაწილე ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობის დადგენას ეხებოდა. ამ დადგენილების თანახმად, ამომრჩეველთა რიცხვის დადგენისას არ უნდა გათვალისწინებულიყო ის ბიულეტენები, სადაც ყველა პარტია იყო გადახაზული. ამ წესით ცესკო-მ ხელოვნურად დაწია არჩევნებში მონაწილეთა რაოდენობა და, როგორც კულუარებში ამბობენ, "მრეწველებს" ბარიერის გადალახვის შანსი მისცა.

თუკი დღეს დილით უზენაესი სასამართლო ცესკო-ს სარჩელის განხილვას დაიწყებს, მაშინ ნამდვილად შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ ცენტრალური საარჩევნო კომისია მაქსიმალურად გაწელავს დროს და მის შედეგებს დაელოდება. თუმცა, მეორე მხრივ, ცესკო-ს იურიდიული სამსახურის უფროსის კახა კახიშვილის თქმით, პროცესი ჯერ დანიშნული არ არის და შესაძლოა, იგი დღესაც არ შედგეს.

ამასობაში, კვლავ გაურკვეველია, რა ბედი ეწევა ქუთაისიდან თბილისში ჩამოტანილ ბიულეტენებს. ქვეყნის მეორე ქალაქის ამომრჩეველთა ხმები კი, ბუნებრივია, საერთო სურათს მნიშვნელოვნად შეცვლის.

და მაინც: ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში გუშინ აცხადებდნენ, რომ დღეს არჩევნების შედეგებს აუცილებლად დაამტკიცებენ.

ცესკო-ს მდივნის გოგი მიქანაძის თქმით, ცესკო აქტიურად მუშაობს, რათა არჩევნების საბოლოო შედეგები ოფიციალურად 20 ნოემბერს გამოაცხადოს. კომისიის კომპიუტერულ ბაზაში არსებული მონაცემების სრულყოფის პროცესი განუწყვეტლივ მიმდინარეობს. **"თუმცა, საბოლოო შედეგების გამოცხადებამდე კონკრეტული ინფორმაციის გაცემას კანონი ცესკო-ს ხელმძღვანელობას უკრძალავს,"** – იმეორებს იგი.

ასე რომ, ყველა ნიშნის მიხედვით, ნებისმიერ შემთხვევაში, ცესკო მაინც შეეცდება იმ წინასწარი მონაცემების დამტკიცებას, რომელიც საინფორმაციო ბაზაშია გამოქვეყნებული და რომლის მიხედვითაც, არჩევნებში მიღებული ხმების რაოდენობით ლიდერობს სახელისუფლებო ბლოკი, მეორე ადგილზეა "დემოკრატიული აღორძინების კავშირი", მესამეზე – "ნაციონალური მოძრაობა", მეოთხეზე – "ლეიბორისტული პარტია", მეხუთეზე – "ბურჯანაძე-დემოკრატები". შვიდპროცენტიანი ბარიერი გადალახული აქვს "ახალ მემარჯვენეებსაც". ბლოკი "მრეწველობა გადაარჩენს საქართველოს" ბარიერის ზღურბლზე იმყოფება.

სხვათა შორის, გუშინ ცესკო-ში არ გაკეთებულა კომენტარი "სამართლიანი არჩევნების" იმ ოფიციალურ წერილზე, რომლის ადრესატი ნანა დევდარიანია და რომელშიც "სამართლიანი არჩევნები" მას პარალელური დათვლის ანალიზის შემდეგ გაკეთებულ დასკვნას სთავაზობს. დასკვნის თანახმად, უბნებზე და ოლქებში არჩევნების შემაჯამებელი ოქმები გაყალბებულია, მინიმუმ, ერთი საარჩევნო სუბიექტის სასარგებლოდ.

ორი სიტყვით

თბილისი. "აღორძინება" ბადრი პატარკაციშვილის პოლიტიკური პროცესებიდან ჩამოშორებას მოითხოვს. ჯემალ გოგიტიძე აცხადებს, რომ ბადრი პატარკაციშვილი ჩარეულია საქართველოში მიმდინარე პროცესებში და სხვადასხვა პოლიტიკურ მოძრაობებს აფინანსებს. გოგიტიძე რუსეთის საელჩოსთან საპროტესტო აქციის ჩატარებას აპირებს, თუ ოლიგარქი პარტიების დაფინანსებას არ შეწყვეტს. **პრაიმ-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. პოლიტიკური გაერთიანება "ახალი მემარჯვენეების" ლიდერი დავით გამყრელიძე მიიჩნევს, რომ "სააკაშვილი - ნაციონალური მოძრაობისა" და "ბურჯანაძე-დემოკრატების" მოთხოვნა, პრეზიდენტ ედუარდ შევარდნაძის თანამდებობიდან გადადგომის თაობაზე, არარეალურია. ამის შესახებ გამყრელიძემ ჟურნალისტებს აშშ-ს სახელმწიფო დეპარტამენტის ოფიციალურ წარმომადგენელთან ლინ პასკოსთან გუშინ გამართული შეხვედრის შემდეგ განუცხადა. **პრაიმ-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. ქვეყანაში შექმნილი ვითარების განსამუხტად პარლამენტარი, თავდაცვის ყოფილი მინისტრი გიორგი ყარყარაშვილი ოპოზიციას ხელისუფლებასთან დიალოგის გასაგრძელებლად მედიატორობას სთავაზობს. **პრაიმ-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. შს მინისტრი კობა ნარჩემაშვილი დედაქალაქში მიმდინარე საპროტესტო აქციებთან დაკავშირებით კვლავ მოსალოდნელ პროვოკაციებზე საუბრობს. ნარჩემაშვილმა განაცხადა, რომ როცა ორი დაპირისპირებული მხარე ქალაქში ერთდროულად მართავს მიტინგს, დაპირისპირების სერიოზული საშიშროება არსებობს. **პრაიმ-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. სამხრეთ ოსეთის თვითგამოცხადებული რესპუბლიკის ხელმძღვანელობამ ოთხშაბათს განაცხადა, რომ საპარლამენტო არჩევნების შემდეგ ოპოზიციასა და ხელისუფლებას შორის არსებულ დაძაბულობის გამო მზადაა, თბილისიდან მოლაპარაკებები ცხინვალში გადაიტანოს. **პრაიმ-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. ეუთო-ს საპარლამენტო ასამბლეის პრეზიდენტი ბრიუს ჯორჯი პარასკევს, თბილისს ეწვევა, რათა ეუთო-ს დამკვირვებელთა მისიას უხელმძღვანელოს, 23 ნოემბერს საქართველოს რიგ საარჩევნო ოლქებში დანიშნული მაჟორიტარი დეპუტატის არჩევნების მეორე ტურზე. **პრაიმ-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. პარლამენტარი გურამ შარაძე ინიციატივით გამოდის, რომ წმინდა სინოდსა და სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქ ილია მეორეს ექს-პრეზიდენტ ზვიად გამსახურდიასა და ეროვნული მოძრაობის ერთ-ერთი თვალსაჩინო წარმომადგენლის მერაბ კოსტავას წმინდანად შერაცხვის შესახებ წინადადებით ახლო მომავალში თხოვნით მიმართონ. **პრაიმ-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. გუშინ აშშ-ს სახელმწიფო მდივნის მოადგილე ევრაზიულ საკითხებში ლინ პასკო "დემოკრატიული აღორძინების კავშირის" ხელმძღვანელ პირებს შეხვდა.

როგორც "აღორძინების" წევრმა ჯემალ გოგიტიძემ განაცხადა, მათ ლინ პასკოს სთხოვეს აშშ-ს პრეზიდენტისთვის გადაეცა, რომ საქართველოში წინასაარჩევნო კამპანია, რომელიც აშშ-მ აწარმოა, არასწორი იყო. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. "ბურჯანაძე - დემოკრატების" საარჩევნო ბლოკის ერთ-ერთი ლიდერი ზურაბ ჟვანია გუშინ გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ელჩს საქართველოში უვე შრამს შეხვდა. ჟვანიას თქმით, საქართველოში აკრედიტებული ყველა უცხოელი დიპლომატი უკიდურეს შეშფოთებას გამოთქვამს 2 ნოემბრის არჩევნებზე დაფიქსირებული ტოტალური დარღვევებისა და საქართველოში ბოლო დროს განვითარებული მოვლენების გამო და ყველა ღონეს ხმარობენ, რათა შექმნილი კრიზისის დაძლევა კომპრომისების გზით მოხერხდეს. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. თბილისის მერი ვანო ზოდელავა უარყოფს საქართველოს გენერალური პროკურორის ნუგზარ გაბრიჩიძის მტკიცებას იმის შესახებ, რომ "აღორძინების კავშირს" პარლამენტის შენობის წინ ხელისუფლების მხარდამჭერი მიტინგის ჩატარებაზე მერიის ნებართვა ჰქონდა მიღებული. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

რუსთავი. გუშინ ქვემო ქართლის გუბერნატორმა ზურაბ კობიაშვილმა განაცხადა, რომ მხარის მოსახლეობა მხარს უჭერს თბილისში "აღორძინების" მიერ მოწყობილ აქციებს.

"მოსახლეობა მიდის და უერთდება აქციებს, თუმცა ჩვენ მათ დიდ ნაწილს ვთხოვთ, რომ იქ წასვლისაგან თავი შეიკავონ, ვინაიდან არ გვსურს დედაქალაქი გადაიტვირთოს," - განაცხადა კობიაშვილმა. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტთა ნაწილმა გადაწყვიტა, დაუმორჩილებლობის აქცია ხვალიდან გააფართოოს.

სტუდენტები არ აპირებენ, სწავლის პროცესი ჩაშალონ. მათი ის ნაწილი, რომელიც პირველ ცვლაში სწავლობს, ლექციებს დაესწრება, ხოლო აქციაზე, რომელიც უნივერსიტეტის კიბეზე გაიმართება, მეორე ცვლის სტუდენტები ჩავლენ. პირიქით მოხდება დღის მეორე ნახევარში **მედია-ნიუსი**

შევარდნაძის საქართველოს კურსი არც არასოდეს ყოფილა პროდასავლური

პირველი გვერდიდან

1998 წლიდან ვითარებაში კორექტივები შედის: ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის პროექტის რეალურობა გაირკვა, ევროპის საბჭომ საქართველოსათვის კარის გაღება გადაწყვიტა, რუსებმა საქართველო-თურქეთის საზღვარი დატოვეს და თავდაცვის მინისტრის პოსტზე ნადიბაიძე თევზაძემ შეცვალა. 1999 წელს საქართველომ დსთ-ს კოლექტიური უშიშროების ხელშეკრულება აღარ გააგრძელა. იმ დროსვე შევარდნაძე პირველად ალაპარაკდა საქართველოს ნატო-სთან მიერთების სასურველობაზე. 1999 წლის ნოემბერში გამართულ ეუთო-ს სტამბულის კონფერენციაზე, რომელიც ევროპაში ჩვეულებრივი შეიარაღების ხელშეკრულების ადაპტაციას მიეძღვნა, რუსეთსა და საქართველოს შორის გაფორმდა შეთანხმება ქვეყნიდან რუსული ბაზების გაყვანის დაწყების თაობაზე. მაგრამ ეს ცვლილება, ერთი მხრივ, გარედან, აშშ-დან, იყო წახალისებული, მეორე მხრივ კი დაუსრულებელ ხასიათს ატარებდა. შევარდნაძე უკვე 2000 წელს აცხადებდა, რომ შესაძლებელია ნატო-სა და დსთ-ს ერთდროული წევრობა.

რუს ჟურნალისტებთან თუ პოლიტიკოსებთან საუბრებში მისი ერთადერთი პასუხი კითხვაზე, თუ რატომ უახლოვდებოდა საქართველო ნატო-ს, იყო არა ის, რომ საქართველოს ეძებდა საგარეო გარანტიებს დამოუკიდებელი და დემოკრატიული მოვლისათვის, არამედ ის, რომ რუსეთმა მოადუნა ყურადღება, რომ ჩრდილოეთი აღარ ეხმარებოდა საქართველოს. ლოგიკურად იბადებოდა კითხვა – რას მოიმოქმედებდა ქართული მხარე რუსეთიდან წამოსული ახალი დაპირებების შემთხვევაში. 2000 წელსვე, როდესაც უკვე გაჟღერებული იყო პრეზიდენტის მიერ ნატო-სთან ინტეგრაციის სასურველობა, საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრი აცხადებდა, რომ ქვეყნის ხელმძღვანელობა ამუშავებდა საქართველოს ნეიტრალიტეტის კონცეფციას. ახლადარჩეულ პარლამენტარებთან შეხვედრაზე კი პრეზიდენტმა განაცხადა, რომ მთავარი ჩრდილოური ან დასავლური ორიენტაცია კი არაა, არამედ ის, თუ ვინ რას იძლევა ქვეყნის სასარგებლოდ. მოვლენებმა სულ მალე გახადეს ცხადი, რომ მის ცნობიერებაში ქვეყნისა და პიროვნული სარგებელი ისევე იყო გაუმიჯნავი, როგორც ფეოდალური მონარქიების ეპოქაში.

ამერიკულ სამხედრო დახმარების ფარგლებში 90-იანი წლების ბოლოსვე იყო შემოთავაზებული ქართული ბატალიონების გაწრთვნისა და აღჭურვის წინადადება. მაშინ შევარდნაძემ ეს არ ისურვა და რამოდენიმე ვერტმფრენის მიღება არჩია ქართული არმიის რეფორმირების დაწყებას. მისი მთელი გულისყური არა არმიისაკენ, არამედ პოლიციური სტრუქტურებისაკენ იყო მიპყრობილი. ამ უკანასკნელებს კი არა დასავლეთში განსწავლული ახალგაზრდა ოფიცრები განასახიერებდნენ, არამედ საბჭოთა მილიციის და უშიშროების კადრები, რომელთაც რუს კოლეგებთან გაუხუნარი კავშირურთიერთობები გააჩნდათ.

ისევ სახეზე იყო რუსეთის პანიკური შიში და, იმავდროულად, ჩრდილოეთისაკენ მაზოხისტური სწრაფვა. თუმცა ამ მაზოხიზმის უკან საკმაოდ პრაგმატული, კლასობრივი სოლიდარობის მოტივებიც იდგა, რასაც ქვემოთ დავუბრუნდები. ამჯერად კი აღსანიშნავია, რომ საქართველოს პოლიტიკური ელიტის წარმომადგენლები მხოლოდ მკაფიო ამერიკული გარანტიების შემთხვევაში იყვნენ მზად, მოეთხოვათ თითქოს-და სანუკვარი ოცნების ასრულება - ქვეყნიდან რუსული ბაზების გაყვანა. მახსოვს ერთ-ერთი მაღალჩინოსანი ქართველი დიპლომატის შიშნარევი კითხვა, მოასწრებდა თუ არა იგი ამერიკელ კოლეგებთან დაკავშირებას, თუკი რუსეთი უეცრად რაიმე ულტიმატუმს დააყენებდა. შიშის გარდა, ამ კითხვაში იგრძნობოდა როგორც არაპროფესიონალიზმი – დიპლომატიური ურთიერთობების მექანიზმთა არცოდნა, ისე პოლიტიკური ნების არქონა – კრიზისულ მომენტთათვის მზაობის, გადაწყვეტილების მიღების უნარის მეტად დაბალი დონე.

2001 წლის 11 სექტემბრის შემდეგ რუსეთიდან მუქარებმა და აშშ-დან მხარდაჭერამ ახალი დინამიკა შეიძინა. ბოლოს და ბოლოს, დაიწყო ქართული ბატალიონების მომზადება ამერიკული ფულითა და ამერიკელი ინსტრუქტორების მეშვეობით. მაგრამ 2002 წელს ქართული მხარე თანხმდება რუსეთის წინადადებას, გადახედონ სტამბულში მიღწეულ შეთანხმებას რუსეთის ბაზების საქართველოდან გაყვანის თაობაზე. შევარდნაძე იწყებს საუბარს იმაზე, რომ რუსეთის ბაზების საკითხში იგი, შესაძლოა, უფრო მოქნილი გახდეს. 2003 წელს შევარდნაძე ხვდება პუტინს და თანხმდება რუსული სამშვიდობო ძალებისათვის მანდატის უვადოდ გაგრძელებაზე. რუსეთა მოთხოვნით შეხვედრის საბოლოო დოკუმენტში აშკარად შესუსტდა აქცენტი ქართულ-აფხაზური მოლაპარაკებების გაერო-ს ფორმატზე, "მეგობარი ქვეყნების" ინსტიტუტზე. პარალელურად, დაიწყო ქართული ენერგოობიექტების რუსეთისათვის გადაცემის ყველასათვის კარგად ცნობილი პროცესი.

ყოველივე ეს მიუთითებს ქართული საგარეო პოლიტიკური ვექტორის ჩამოუყალიბებლობაზე, არსებითად, მის არარსებობაზე. შემთხვევითი არაა, რომ ეროვნული უსაფრთხოების კონცეფციის შემუშავება, რასაც ფორმალური პასუხი უნდა გაეცა ქვეყნის ორიენტაციის თაობაზე არსებულ კითხვაზე, წლების მანძილზე გაიჭიმა და ვერ დასრულდა. ორი მიზეზი, თუ რატომ იყო ქვეყნის საგარეო პოლიტიკა მუდმივად მერყევი, უკვე დავასახელე: ა) ქვეყნის ელიტისათვის მთავარი იყო ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა, თუნდაც მთელი ეროვნული ტერიტორიის დამოუკიდებლობის ფასად; ბ) ამ ელიტის ლიდერს სურდა ყოველთვის საკუთარი მდგომარეობის შენარჩუნება, ასეთი მიდგომა კი გამორიცხავს მუდმივი პრინციპების თუ სტრატეგიული პარტნიორების არჩევას და მასაც და ქვეყანასაც "გარემოებაზე" დამოკიდებულად აქცევს. შედეგად, პროდასავლურობა ანუ დემოკრატიულობა იყო და არის "window dressing"-ი თუ ლელვის ფოთოლი.

მაგრამ, არის კიდევ ერთი მიზეზი, რაც დასავლეთიდან მუდმივად გვაცილებდა და დედა რუსეთის წიაღისაკენ გვიბიძგებდა. ეს ის კლასობრივი სოლიდარობაა, რომელიც რუსულ და ქართულ ელიტებს ერთმანეთისადმი გააჩნიათ.

ორივე ქვეყანაში სადავეები კორუმპირებულ კლანთა ხელშია, რომელთაც ზურგს სამართალდამცავთა და პროფესიონალ კრიმინალთა ძალოვანი ბერკეტები უმაგრებს. ასეთ ვითარებაში:

ძალზე ძნელი აღმოჩნდა საქართველოში დასავლური ინვესტიციებისათვის ჯანსაღი გარემოს შექმნა;

ახალი ქართული ბიზნესი, რომელშიც წამყვან როლს ისევ ბიუროკრატიის ზედაფენა ასრულებს – პირდაპირ თუ ნათესავახლობელთა მეშვეობით - ძირითადად, რუსეთზე აღმოჩნდა ორიენტირებული.

ყოველივე ეს ზოგისათვის საკმარისი არგუმენტები იყო, ზოგისათვის არა. მავანი თვლიდა, რომ შევარდნაძის დემოკრატიულ რიტორიკაში იყო გულწრფელობის ელემენტებიც, რომ კრიმინალურ საწყისზე აღმოცენებული ქართული ბიზნესის დიდ ნაწილს ადრე თუ გვიან შეეძლებოდა გათეთრება და საბაზრო ეკონომიკისა თუ კანონის უზენაესობის სამსახურში ჩადგომა. სხვათა შორის, ამგვარი შეხედულებებისაგან არც საერთაშორისო თანამეგობრობის წარმომადგენელნი იყვნენ დაზღვეულნი.

სამწუხაროდ, ის, რისიც მე და ჩემს მეგობრებს გვჯეროდა, 2003 წლის ორმა ნოემბერმა საბოლოოდ გამოავლინა. დღეს რომ შევარდნაძე აყალბებს ხალხის ნების შედეგებს, პუტინთან მეგობრობას უსვამს ხაზს და რუსეთის მეხუთე კოლონას – "აღორძინების" ლიდერის სახით - ლამის ერთადერთ ძლიერ დასაყრდენად ხედავს ქვეყნის შიდა პოლიტიკური კრიზისის დროს; ის, რომ "ახალი მემარჯვენეები" და "მრეწველები" გადამწყვეტ მომენტში კლასობრივ ერთგვაროვნებას შევარდნაძესა და იმავე რუსეთთან ნახულობენ, საეჭვო აღარაა.

და ისევ რჩება მარადიული კითხვა, რა ვქნათ იმ ადამიანებმა, ვისაც გაგვიგია, თუ რაში მდგომარეობს ადამიანის ბუნებითი უფლება, რა არის ქრისტიანობა ანდა ნებისმიერი სხვა რელიგიის ძირითადი – ყოველ ადამიანში ღმერთის ძიების –არსი, რა გავაკეთოთ, რომ ჩვენმა და "მათმა" შვილებმა უკეთეს სულიერ გარემოში იცხოვრონ? ალბათ - მაქსიმუმი.

გამომცემელი რუსთავი 2 პრინტი. მთავარი რედაქტორი მამუკა ფაჩუაშვილი. პაატა ვეშაპიძე (მმართველი რედაქტორი), ვახტანგ ნადირაძე (გამომშვები რედაქტორი), ირაკლი ლეჟავა (პასუხისმგებელი რედაქტორი). დამატებები: დედაქალაქი - დავით მაღრაძე, ლიტერატურა - მალხაზ ხარბედია, სამყარო - ქეთევან სადღობელაშვილი, სამართალი - ნიკოლოზ რურუა, სტილი - ბიძინა მაყაშვილი, მედიცინა - ზაზა ფაჩუაშვილი, ბიზნესი - გიორგი კალანდაძე, საბავშვო - ვალერი ჯინჭარაძე. ფოტო: ბესო გულაშვილი (მენეჯერი). დიზაინი: გიორგი ხმალაძე. კომპიუტერული ცენტრი: თამაზ ჩხაიძე (მენეჯერი), მაია ყიასაშვილი, ლელა წიქარიშვილი, ბექა ბალარჯიშვილი, დავით გეგეჭკორი, დიმიტრი შალუტაშვილი, ირაკლი ბილაშვილი, თენგიზ ქირია, პაატა ქორიძე. სტილი: ნანა ჯოხარიძე, ნინო სვანიძე, თამარ კვაჭანტირაძე, ხათუნა გოგიშვილი, ძიძია ძნელაძე, ლია თოფურია. რეკლამა - ზურაბ ჯაოშვილი.

კახეთი საპროტესტო აქციებმა მოიცვა

პირველი გვერდიდან

"ასეთი შიმშილობა და უყურადღებობა, როგორც დღეს ჩვენ ქვეყანაშია, სამამულო ომის დროს არ ყოფილა. წავიდეს, მოგვწყდეს სატანა შევარდნაძე. მოხუცებს თუ არა, ახალგაზრდებს მაინც აცადონ მშვიდობიანი ცხოვრება!" - იძახდა სამამულო ომის მონაწილე ეკატერინე ჩალათაშვილი. მიტინგზე დამსწრე ახალგაზრდობა კი ქვეყნის პირველ პირს ყვარყვარე თუთაბერს და მურვან ყრუს ადარებდა. **"ვისაც უნახავს ფილმი "ყვარყვარე", თამამად შეუძლია გაავლოს პარალელი შევარდნაძის და მის პერსონაჟს შორის და თუ თათარი მურვან ყრუ ქართველების სისხლს ღვრიდა, ამას თავადვე შევარდნაძე აკეთებს,"** - აცხადებენ კახელი ახალგაზრდები.

მიტინგზე მისულმა პედაგოგებმა კი, ოპოზიციის მხარდაჭერის მიზნით, ხელისუფლებას დაუმორჩილებლობა გამოუცხადეს. გუშინ გურჯაანის გურამ ჭილაშვილის სახელობის გიმნაზიამ და სოფელ ველისციხის საშუალო სკოლამ გაფიცვა დაიწყო და პრეზიდენტის გადადგომის შესახებ ხელმოწერები გააკეთეს. **"ჩვენ მას შემდეგ შევალთ სკოლაში, როცა ედუარდ შევარდნაძე ჩვენს ულტიმატუმს დააკმაყოფილებს,"** - აცხადებენ პედაგოგები. გურჯაანის მსგავსად, სასწავლო პროცესი ჩაიშალა თელავის რამდენიმე სკოლაში. სტუდენტობა კი მასობრივ გამოსვლებს კვლავ განაგრძობს.

დღეს "ნაციონალური მოძრაობის" და "კმარას" აქტივისტები თელავის გამგეობის შენობის წინ გრანდიოზული აქციის მოწყობას გეგმავენ.

სიმშვიდე ქარიშხლის წინ

ბექა სისაური
ქუთაისიდან

გუშინ ქუთაისში მთელი დღის განმავლობაში სამოქალაქო სიმშვიდე სუფევდა. მერიის წინ არ გამართულა მიტინგი, რომელიც ბოლო დღეების განმავლობაში აქაური დაუმორჩილებლობის შტაბისთვის უკვე ტრადიციად იქცა. შეიძლება ითქვას, რომ ქალაქი დღევანდელი დღისთვის ემზადებოდა. დღეს კი იმერეთში მასშტაბური აქციაა დაგეგმილი.

ქალაქში თავს მოიყრიან იმერეთიდან, სამეგრელოდან და გურიიდან ჩამოსული ოპოზიციის მხარდამჭერები და პრეზიდენტის გადადგომას ამ ეტაპზე ქუთაისიდან მოითხოვენ. ქუთაისში ელოდებიან ნინო ბურჯანაძესაც, სამეგრელოდან ჩამოყვანილ მხარდამჭერებს კი მიხეილ სააკაშვილი უხელმძღვანელებს. ისინი ქალაქში მთელი ღამე დარჩებიან და თბილისისკენ გზას ხვალ დილით გაუდგებიან. სავარაუდოდ, ქუთაისში გამართული აქცია ოპოზიციისთვის გენერალური რეპეტიცია იქნება. ამბობენ იმისაც, რომ სააკაშვილი და ბურჯანაძე გზა და გზა მიტინგებს ზესტაფონსა და გორში გამართავენ. ასეთია ოპოზიციის წინასწარი გეგმები.

გუშინ მთელი ყურადღება კვლავ საოლქო საარჩევნო კომისიისკენ იყო მიმართული, სადაც ხმების გადათვლის პროცესი უნდა დასრულებულიყო, თუმცა საოლქო კომისიამ "ხელები დაიბანა" და დასათვლელი ოქმები ცესკო-ს გადაუგზავნა. **"სადავო ოქმებთან დაკავშირებით კომისიის წევრებს სხვადასხვა მოსაზრება ჰქონდათ, რის გამოც ვერ მოხერხდა შემაჯამებელ ოქმამდე მისვლა. თუკი ცესკო-ში მონაცემებს დროულად არ გადავაგზავნით, ქუთაისში არჩევნები მართლაც ჩაიშლება. ამიტომაც, ცესკო-სთან შეთანხმებით, მივიღეთ გადაწყვეტილება, დაილუქოს ქუთაისის საუბნო კომისიის მონაცემები და დასათვლელად ცესკო-ში გადაიგზავნოს,"** - განაცხადა ქუთაისის საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარემ კოტე თევდორაძემ. აღნიშნულ გადაწყვეტილებას ოპოზიციური პარტიების მხრიდან მკვეთრი კრიტიკა მოჰყვა, განსაკუთრებით კი "ლეიბორისტები" აქტიურობდნენ. "აღორძინებასთან" ერთად სწორედ მათი სარჩელი დაედო საფუძვლად ქუთაისში საუბნო საარჩევნო მონაცემების ხელახლა გადათვლას. **"ცესკო-ში ოქმების გაგზავნით საოლქო კომისიამ, პრაქტიკულად, ხელები დაიბანა და პასუხისმგებლობას გაექცა. სინამდვილეში კი სასამართლო გადაწყვეტილების შესაბამისად არაფერი არ გასწორებულა. არსებული დარღვევების გამო უბნებზე შედეგები რომ გაეუქმებინათ, ქუთაისი არჩევნების ჩაშლის საშიშროების წინაშე დადგებოდა. ამას გარდა, საოლქო კომისიაში ნებისმიერი სხვა პროცედურაც დარღვევითაა წარმართული. მაგალითად, კომისიაში უბნებიდან ოქმები 001, 002 და ასე შემდეგ ნომრებით უნდა შემოსულიყო. ოქმების უმეტესობა კი სხვა ნომრებითაა დაფიქსირებული. ეს იმას ნიშნავს, რომ აღნიშნული ოქმები გაყალბებულია. ქუთაისში სრული საფუძველია იმისა, რომ არჩევნები ჩაშლილად გამოცხადებულიყო, მაგრამ ამ პასუხისმგებლობას ყველა გაექცა,"** - განაცხადა "ლეიბორისტული" პარტიის იმერეთის რეგიონის ვიცე-კოორდინატორმა ვლადიმერ ნაკაშიძემ.

სახელმწიფო ტელევიზია უარს ამბობს, იყოს სამთავრობო

პირველი გვერდიდან

ვახო ბაქაშვილის ფოტო

სახელმწიფო ტელევიზიის მხარდასაჭერად დაუმორჩილებლობის წევრები მივიდნენ.

"ჩვენი პრეზიდენტი დღეს გარკვეულ ვაკუუმშია. მისი გარემოცვა, რომლებიც ხშირ შემთხვევაში საკმაოდ რეაქციული ხალხია, ყველაფერს აკეთებენ იმისათვის, რომ პრეზიდენტმა არაფერი იცოდეს, რეალური, ნათელი სურათი არ ჰქონდეს... პირველი არხი არავითარ შემთხვევაში არ არის სამთავრობო ტელევიზია. პირველი არხი სახელმწიფო ტელევიზიაა, რომელიც მთავრობას კი არა, მთელ მოსახლეობას ეკუთვნის და რომელიც მოსახლეობიდან აკრეფილი გადასახადებით არსებობს... სამწუხაროა, რომ მე ვერ დავასრულე პირველი არხის საზოგადოებრივ არხად გარდაქმნის პროცესი..." – ტელერადიოდეპარტამენტის თავმჯდომარე ზაზა შენგელია საკუთარ პოსტს ამ სიტყვებით ტოვებს.

შენგელიას გადადგომას წინ უძღვის პრეზიდენტ შევარდნაძის მიერ მთავრობის სხდომაზე გაკეთებული უპრეცედენტო განცხადება:

"პრესას და ტელევიზიას ვთხოვ, ობიექტურად გააშუქონ მოვლენები, განსაკუთრებით პირველ არხს მივმართავ. ტელეკომპანია "იმედი" და "მზერაა" თუ "მზე", არ ვიცი კარგად მაგის სახელი, უფრო მეტს აკეთებს. პირველ არხს მე მადლობას ვერ გადავუხდი ვერავითარ შემთხვევაში, ძალიან უკმაყოფილო ვარ ამ არხის მუშაობით. ხომ უნდა იყოს ერთი არხი, რომელიც ხელისუფლებაზე იმუშავებს? თქვენ ხართ, პრაქტიკულად, სამთავრობო ტელევიზია... უნდა გააშუქოთ მოვლენები ისე, როგორც საჭიროა. მაშინ, რატომ აცხადებთ, რომ ხართ სახელმწიფო ტელევიზია? არ შეიძლება, აქეთაც იყო და იქითაც... პირველ არხს არაფერი ეტყობა, რომ ის სახელმწიფოებრივად აზროვნებს. კეთილი ინებეთ და იმოქმედეთ სახელმწიფო ინტერესების შესაბამისად, მე ჩემი ინტერესების დაცვას ხომ არ გთხოვთ? თქვენ გგონიათ, ვერავინ ვერ ხვდება, რას აკეთებთ, ვის როგორ დააჯენთ, როგორ მდგომარეობაში? არაფერი დიდი ეშმაკობა არ უნდა მაგას..."

შენგელიას გადადგომიდან რამდენიმე წუთში მის კაბინეტში მიდის სახელმწიფო მინისტრი ავთანდილ ჯორბენაძე და მას გადადგომაზე უარის თქმას სთხოვს. შენგელია მის წინადადებას არ თანხმდება, ჯორბენაძე ჟურნალისტებისგან მალულად ტოვებს ტელევიზიის შენობას.

ამის პარალელურად, სახელმწიფო ტელევიზიის შენობაში ჩნდებიან არასამთავრობო ორგანიზაციების, კულტურული და ლიტერატურული ელიტის წარმომადგენლები: დავით მაღრაძე, გოგა ხაინდრავა, ლაშა ბუღაძე, დავით ტურაშვილი, მამუკა ხერხეულიძე, გიგა ბოკერია, გიგი თევზაძე, გიგი უგულავა, კახა ლომაია, აჩიკო გულედანი, ვახო ბაბუნაშვილი და სხვები. ისინი ტელევიზიის თანამშრომლებს საყოველთაო დაუმორჩილებლობისა და გაფიცვისკენ მოუწოდებენ.

ტელევიზიის ფოიეში "პირველი არხის" თანამშრომლებისგან ისმის მსგავსი ფრაზები: **"ამ ხელისუფლების პირობებში წარმოუდგენელია, ჩვენი ტელევიზია საზოგადოებრივ არხად გარდაიქმნას."**

დოდო შონავა, ჟურნალისტი: **"არ ვიცი, მას, ალბათ, მოსწონს აჭარის ტელევიზია. აჭარის ტელევიზია ნამდვილად სამთავრობოა, თუმცა ამ შენობაში მომუშავე არც ერთი ჟურნალისტი პრეზიდენტის ამ სურვილის შესრულებას არ დათანხმდება."**

კოკა ყანდიაშვილი, ჟურნალისტი: **"სამწუხაროდ, გამოჩნდა, რომ საქართველოში სიტყვის თავისუფლებას სერიოზული საფრთხე ემუქრება."**

ინგა გრიგოლია, "პირველი არხის" ყოფილი ჟურნალისტი: **"მე დღეს საბოლოოდ დავრწმუნდი, რომ პრეზიდენტს ობიექტური ტელევიზია არ სჭირდება. თუ მას უნდა ისეთი ტელევიზია, სადაც მარტო თვითონ ისაუბრებს, მაშინ მოიწყოს პატარა საკაბელო არხი და ეგ იქნება. მე დღეს მართლა საბოლოოდ გამიტყდა გული ამ ქვეყნის ხელისუფლებაზე."**

ტელევიზიის თანამშრომელთა დიდი ნაწილი გუშინ ზაზა შენგელიას წინააღმდეგაც გამოდიოდა. **"შენგელია აქედან თავისუფალი სიტყვისთვის მებრძოლისა და გმირის რანგში არ უნდა წავიდეს,"** - აცხადებდნენ ისინი.

"ხალხნო, ჩვენ კარგად გვესმის, რა მდგომარეობაში ხართ თქვენ. ჩვენ თქვენთან მოვედით და არა ზაზა შენგელიას დასაცავად... გარწმუნებთ, თუ შევარდნაძე დარჩება ხელისუფლებაში, ხვალ და ზეგ თქვენ შენგელიაზე უარეს უფროსს დაგინიშნავენ," – მიმართავდა გოგა ხაინდრავა ტელევიზიის თანამშრომლებს.

"გასაგებია, გოგა, შენ დიდი ავტორიტეტი ხარ ჩვენთვის, მაგრამ ჩვენ ვერ გავყვებით შენგელიას... ჯერ მან პასუხი უნდა აგოს იმისთვის, რაც ტელევიზიაში გააკეთა," - პასუხობდა ტელევიზიის თანამშრომელთა ერთი ნაწილი.

"ხალხნო, ჩემ მიმართ არაერთი პროკურორი ყოფილა უსამართლო, მაგრამ აბსურდი არ იქნება, მე რომ ვიძახო, ჯერ ის პროკურორი დასაჯეთ და არა შევარდნაძე-მეთქი?" – ჩაერთო პოლემიკაში გიგა ბოკერია.

"მაშინ რა ვქნათ, ხალხო, გვითხარით, რა ვქნათ?"

გაიფიცეთ, გაიფიცეთ, გაიფიცეთ!!!

"ეროვნული დაუმორჩილებლობის" იდეამ გუშინ სახელმწიფო ტელევიზიის ძალიან ბევრი თანამშრომელი დააფიქრა.

შენგელიას გადადგომიდან რამდენიმე საათში, გადადგომის შესახებ განცხადებას წერს მისი მეუღლე, კულტურის მინისტრი სესილი გოგიბერიძე. კულტურის მინისტრს თანამდებობიდან წასვლა გადაწყვეტილი აქვს, თუმცა მიიჩნევს, რომ მანამდე პრეზიდენტ შევარდნაძეს უნდა შეხვდეს.

ექსპერტები ფიქრობენ, რომ გუშინ დაწყებული მოვლენები ჯაჭვური რეაქციით განვითარდება. სამთავრობო ელიტაში განხეთქილება სახეზეა, მოსალოდნელია, უახლოეს დღეებში სხვა მინისტრებმაც დაწერონ განცხადებები გადადგომის თაობაზე.

ყველაფერს ხალხის ძალა გადაწყვეტს

პირველი გვერდიდან

შევარდნაძეს ჯერ კიდევ რამდენიმე დღის წინ ჰქონდა შანსი, რომ მიუხედავად უამრავი შეცდომისა და დანაშაულისა, ისტორიაში მაინც ამ ქვეყნის ღირსეულ პრეზიდენტად დარჩენილიყო.

დღეს კი ის ღირსებააყრილი, ბუნდოვანი პერსპექტივის მქონე მოხუცია, რომელსაც ყველაზე დიდი მეგობრები – ამერიკელებიც კი გადაუდგნენ.

ამის პროვოცირება თავად შევარდნაძემ მაშინ მოახდინა, როცა თავისი არჩევანი, საბოლოოდ, ძალიან ღიად და ნათლად გააკეთა.

როცა ვაშინგტონში ყოფნის დროს, ამერიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის ევრაზიის ბიუროს ხელმძღვანელს ლინ პასკოს ვკითხე - რა ზომებს მიმართავდა ამერიკის მთავრობა, თუ საქართველოს ხელისუფლება აღებულ ვალდებულებას არ შეასრულებდა და არჩევნებს არადემოკრატიულად ჩაატარებდა, მან მიპასუხა, რომ დიპლომატები ჰიპოთეტურ კითხვებზე პასუხს არ იძლევიან.

დიპლომატები, ბუნებრივია, არა მარტო ჰიპოთეტურ, არამედ ნებისმიერ კონკრეტულ კითხვაზე პასუხის გაცემას ერიდებიან, თუმცა ამერიკის ოფიციალურ პირებს მაშინ ამ კითხვაზე პასუხი მართლაც არ ჰქონდათ.

ვაშინგტონში სჯეროდათ, რომ შევარდნაძე, საბოლოო ჯამში, მაინც სწორ არჩევანს გააკეთებდა, რადგან სჯეროდათ იმის, რომ სახელოვან წარსულს ის კორუმპირებული გარემოცვისთვის არ გაწირავდა.

მაგრამ, რაც უნდა ულოგიკო ჩანდეს ის გადაწყვეტილება, რომელიც პრეზიდენტმა მიიღო, ფაქტი ჯიუტია. მან არჩევანი პუტინისა და ასლან აბაშიძის სასარგებლოდ გააკეთა.

სამაგიეროდ, შევარდნაძე აღარ ემეგობრება "პირად მეგობარ" ბეიკერს და მასთან არშემდგარ საუბარს ტექნიკური პრობლემით და გადაუდებელი თათბირით ხსნის. ეს მაშინ, როცა პრეზიდენტს ტექნიკური ხარვეზები არ უშლის ხელს, პუტინს რამდენჯერმე ესაუბროს, ორშაბათის ბრიფინგზე კი რუსეთის აქამდე არაკეთილმოსურნე პრეზიდენტი განსაკუთრებულ მეგობრად გამოაცხადოს.

2 ნოემბრის შემდეგ ვაშინგტონში დიდხანს ფიქრობდნენ, თუ როგორი უნდა ყოფილიყო ამერიკის ადმინისტრაციის ოფიციალური პოზიცია ამ არჩევნების მიმართ – ძალიან მკაცრი თუ შედარებით რბილი.

არჩევნების წინ ამერიკის ოფიციალური პირები ცალსახად აცხადებდნენ, რომ საქართველოს ისინი უფრო მაღალ სტანდარტებს უყენებდნენ, ვიდრე აზერბაიჯანს ან სომხეთს; შესაბამისად, დემოკრატიულ არჩევნებს ელოდნენ და სწორედ ამ არჩევნების თავისუფლების ხარისხი განსაზღვრავდა მომავალში საქართველოს მიმართ ამერიკის პოლიტიკას.

ამის გამო, ვაშინგტონში აშკარად უმცირესობაში მოექცა ის მოსაზრება, რომ ამერიკის ადმინისტრაციას, აზერბაიჯანის არჩევნების მსგავსად, საქართველოში ჩატარებული არჩევნებიც ზედმეტად მკაცრად და საგანგაშოდ არ შეეფასებინა და მთავრობასთან თანამშრომლობა ჩვეულ რეჟიმში გაეგრძელებინა.

არჩევნების შედეგებით ისედაც უკმაყოფილო ამერიკის ხელისუფლების გაღიზიანება კიდევ უფრო გაზარდა აჭარიდან ჩამოსულმა ტოტალურად გაყალბებულმა შედეგებმა და შევარდნაძე-აბაშიძის ახალმა გარიგებამ.

დღეს უკვე ამერიკის ხელისუფლების პოზიცია სავსებით ნათელია. თბილისში ოფიციალური ვიზიტით ჩამოსულმა ლინ პასკომ სპეციალურ ბრიფინგზე ერთმნიშვნელოვნად განაცხადა, რომ შექმნილ სიტუაციაში ამერიკა არც ერთი მხარის პოზიციას არ იცავს და ის ქვეყნის შიდა საქმეებში არ ერევა.

ეს რეალურად ასეა. დღეს თეთრი სახლი კონფლიქტში მონაწილე არც ერთ მხარეს, არც ხელისუფლებას და არც ოპოზიციას მხარდაჭერას არ უცხადებს. ის მოვლენების განვითარებას ელოდება. სამაგიეროდ, ამერიკის პოზიცია ერთმნიშვნელოვანია შევარდნაძის მიმართ – თუ ის აჭარის ლიდერთან დაწყებულ გარიგებას არ ჩაშლის და, აუცილებელი კომპრომისების ხარჯზე, ქვეყანაში შექმნილ უკიდურესად დაძაბულ სიტუაციას არ განმუხტავს, მაშინ ამერიკა საქართველოსთან მომავალ ურთიერთობებს ფუნდამენტურად გადახედავს, რაც საქართველოში მისი ინტერესების და დახმარების მნიშვნელოვნად შემცირებას გულისხმობს.

სწორედ ეს იყო ის მესიჯი, რომელიც ლინ პასკოს რაღაც ფორმით უნდა გადაეცა პრეზიდენტისთვის.

სავარაუდოა, რომ იგივეს, მაგრამ უფრო ღიად და ზუსტად, შევარდნაძეს ჯიმ ბეიკერიც ეტყოდა, პრეზიდენტს მასთან საუბარი რომ მოესურვებინა.

აშკარაა, რომ შევარდნაძე არჩევნების შედეგების გამოცხადებამდე, ანუ მანამ, სანამ კიდევ დარჩა დრო და სივრცე კომპრომისებისათვის, ვაშინგტონთან ყველანაირ კონტაქტს ერიდება, რადგან არ სურს იმ რეკომენდაციების მოსმენა, რომლის შესრულების თავი და, რაც მთავარია, სურვილი არ აქვს.

სამაგიეროდ შევარდნაძე სიამოვნებით ეკონტაქტება პუტინს, რომელიც მას ამ სიტუაციაში სრულ თანადგომას ჰპირდება.

მთელი ამ წლების მანძილზე მოსკოვის მთავარი მიზანი იყო, რომ საქართველოს და, მთლიანად, კავკასიის იზოლაცია მოეხდინა დასავლეთისა და ამერიკისაგან. ყველანაირად შეეშალა ხელი საქართველოს ევროსტრუქტურებში და, რაც მთავარია, ნატოში გაწევრიანებისთვის; რეგიონში კონფლიქტების ესკალაციისთვის შეეწყო ხელი, რათა საბოლოოდ ჩაეშალა აღმოსავლეთ-დასავლეთის დერეფნის ამოქმედება, რომელიც ბოლოს მოუღებს მის მონოპოლიას დასავლურ ბაზარზე.

და დღეს პუტინს ამ ყველაფრის მიღწევა შევარდნაძის დახმარებით შეუძლია, ზედმეტი ჩარევის და პრობლემების გარეშე. ის პროცესები, რაც დღეს საქართველოში ვითარდება, ბუნებრივია, საბოლოოდ დაანგრევს მითს ქართულ დემოკრატიაზე. ამის შემდეგ ჩვენ დიდი ხანი ვერც კი ვიოცნებებთ ნატო-ზე და ევროკავშირზე. უმძიმესი სოციალური, ეკონომიკური და პოლიტიკური პრობლემების ფონზე, როცა ქვეყანაში დესტაბილიზაციის კერები მუდმივად იარსებებს, ცხადია, ნებისმიერ დიდ უცხოურ ინვესტიციაზე საუბარიც კი ზედმეტი იქნება. ამერიკის ინტერესების კლება რეგიონში კი საფრთხეს შეუქმნის იმ ენერგეტიკულ პროექტებს, რომელმაც პერსპექტივა, პირველ რიგში, ამერიკის ადმინისტრაციის უზარმაზარი პოლიტიკური მხარდაჭერით მოიპოვა და ასე შემდეგ. ანუ, რუსეთისათვის შევარდნაძეს დღეს ყველაფერი ლანგრით მზამზარეული მიაქვს.

დღეს, რაც არ უნდა მტკივნეული იყოს ამის აღიარება, მკაცრი რეალობის წინაშე მარტონი აღმოვჩნდით. ვაშინგტონი საქართველოში თავის აქტივობას უკვე მოვლენების პასიური დამკვირვებლის ფუნქციით შემოფარგლავს.

დღეს ამ ქვეყანაში ყველაფერი ხალხის აქტიურობაზეა დამოკიდებული, მის უნარზე, თავისი ხმა უფრო კარგად და ახლოდან მიაწვდინოს შევარდნაძეს და, ბოლოს და ბოლოს ათქმევინოს, რომ **ის გადადგება**.

ზაზა შენგელია მთავრობის სხდომას და თანამდებობას ტოვებს

ქვეყნის მეთაურს ამ ბოლო ორი კვირის განმავლობაში, "ნაციონალური მოძრაობის" და "ბურჯანაძე-დემოკრატების" შემდეგ, ყველაზე მეტი პრეტენზია სახელმწიფო ტელევიზიისადმი დაუგროვდა.

ლელა მჭედლიძე

"ქალბატონი ნინო აქამდე თავდაჭერილად იქცეოდა. ახლა, როგორც ჩანს, გადაწყვიტა სააკაშვილს არ ჩამორჩეს. კაცს გინებაც კი ეპატიება, მაგრამ ბევრი რამ თავად ქალმა არ უნდა იკადროს", - ასე განუმარტავდა ეთიკის ნორმებს ქვეყნის პირველი პირი მეორეს. ქვეყნის მეთაურისთვის ფრაზა "დაყრუებული ხელისუფლება", რატომღაც, განსაკუთრებით მწარედ მოსასმენი აღმოჩნდა. ეთიკის გაკვეთილების შემდეგ კი, პრეზიდენტს ისიც გაახსენდა, რომ ამ პარლამენტმა პრეზიდენტის ინიციატივით შეტანილი 120 კანონპროექტი არ მიიღო. ამისათვის, ქვეყნის მეთაურის შეფასებით, დეპუტატებს თავის შეწუხება ზაფხულშიც შეეძლოთ, თუმცა ასე არ გაუკეთებიათ, მაშინ, როცა საშვებულებო გრაფიკს საკანონმდებლო ორგანოს წარმომადგენლები საკმაოდ სკრუპულოზურად იცავდნენ.

მიუხედავად იმისა, რომ **"პრეზიდენტს თავისი ვალდებულება და თავმოყვარეობა აქვს" და არ არის ვალდებული კვირაში ორჯერ მაინც იმ შეხვედრას ელოდოს, რომელიც არ შედგება,"** შევარდნაძე კვლავაც თანახმაა, რომ ოპოზიციის "შფოთისთავ" ლიდერებს (ყველას ერთად ან ცალ-ცალკე) შეხვდეს.

ყველაფერთან ერთად, 2 ნოემბრის შემდეგ გამართული აქციები, თურმე, სამხრეთ ოსეთსა და აფხაზეთში, ვინ იცის, რამდენი წლის წინ ხელისუფლების მხრიდან გაყინული კონფლიქტების მოგვარებასაც უშლის ხელს! კონფლიქტის მონაწილე მხარეები, პრეზიდენტის შეფასებით, პრობლემის გადასაჭრელად ინიციატივას იჩენდნენ, მაგრამ ბოლოდროინდელი მოვლენების გამო ცოტა შეშინდნენ. მართალია, შევარდნაძეს **"აქციების არ ეშინია და არც ულტიმატუმის ტონით აპატიებს ვინმეს საუბარს, მაგრამ მიაჩნია, რომ არ შეიძლება, არ დაელაპარაკო ხალხს, რომელიც ეროვნულ დაუმორჩილებლობას აცხადებს."**

აქციების გამო პრეზიდენტი ბიუჯეტში შემოსავლების კლებასაც ამჩნევს. დღეს-ხვალ შევარდნაძე გამგებლების "მობილიზაციას" აპირებს და მათ ბიუჯეტის გადაუდებლად შესრულებისათვის ქმედითი ზომების გატარებას მოსთხოვს. საინტერესოა, ვინმეს თუ გაახსენდება ამ შეკრების დროს აჭარის ავტონომიის ცენტრალური ბიუჯეტისადმი არსებული დავალიანება, რომელიც ლამის წლების განმავლობაში საბიუჯეტო გარღვევის ერთ-ერთ გასამართლებელ საბაბად და, ამავე დროს, ცენტრსა და რეგიონს შორის კარგა ხნის განმავლობაში სერიოზული დაპირისპირების მიზეზად ითვლება.

პრეზიდენტი შევარდნაძე პარლამენტის შენობის წინ მომიტინგე "აღორძინების" მხარდამჭერთა მოთხოვნებს იზიარებს, მაგრამ, მისი აზრით, ამ მიტინგით ქვეყანაში სიტუაცია მწვავდება. ედუარდ შევარდნაძემ განაცხადა, რომ აჭარის ლიდერ ასლან აბაშიძეს ტელეფონით ესაუბრა და "აღორძინების" მოთხოვნებიც მოისმინა. სამი მოთხოვნიდან აქცენტი ახალი მოწვევის პარლამენტის მიერ მუშაობის დროულად დაწყებაზე კეთდება. დანარჩენი ორი მოთხოვნა კი **"ოპოზიციის მიერ უკანონო პროტესტის შეწყვეტას და ერთიანი საქართველოსათვის ბრძოლას"** ეხება.

სხვათა შორის, ჟურნალისტებთან საუბრისას გენერალურმა პროკურორმა განაცხადა, რომ "ნაციონალებისა" და "ბურჯანაძე-დემოკრატების" მიერ ორგანიზებული აქციისაგან განსხვავებით, "აღორძინების" მომხრეთა მიერ გამართულ მიტინგზე სისხლის სამართლის საქმე არ არის აღძრული. როგორც გაბრიჩიძე განმარტავს, "აღორძინებამ" თბილისის მერიისგან ნებართვა რამდენიმე დღით ადრე გამოითხოვა, მაშინ, როცა გაერთიანებულ ოპოზიციას, რომლის ერთ-ერთი ლიდერი თბილისის საკრებულოს თავმჯდომარეა, ეს რატომღაც გაუჭირდა... თავად ქალაქის მერი "აღორძინებისთვის" რაიმე ნებართვის მიცემას უარყოფდა და კანონმდებლობასაც იშველიებდა, **"საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებით, თვითმმართველობის ორგანოები აქცია-მანიფესტაციებისა და მიტინგების ჩატარებაზე ნებართვას აღარ გასცემენ."**

ხმებმა იმის შესახებ, რომ ამ საპარლამენტო არჩევნებისათვის ამომრჩეველთა სიაში "მკვდარი სული" ცოცხალს სჭარბობდა, როგორც ჩანს, პრეზიდენტის ყურამდეც მიაღწია. ქვეყნის მეთაური აცხადებს, რომ გენერალურმა პროკურატურამ დროულად უნდა გამოიძიოს ამ სიებთან დაკავშირებული საქმე და დამნაშავეებსაც პასუხი აგებინოს. ეს გაბრიჩიძის უწყებისათვის შევარდნაძის მიერ მიცემული ერთადერთი მითითება არ ყოფილა. პრეზიდენტი გაბრიჩიძეს იმ "ენჯეოს" ამბის გარკვევასაც სთხოვდა, რომელმაც არჩევნების დროს, გაურკვეველია - რისთვის, გრანტის სახით სამი მილიონი ლარი მიიღო...

"ან აქეთ უნდა იყო ან იქით," - სახელმწიფო ტელევიზიის შეფი, როგორც ჩანს, პრეზიდენტისათვის სახელისუფლო არმიის რიგითი ჯარისკაცია, რომელმაც თავისი ერთგულება შეიარაღებული ძალების მთავარსარდალ შევარდნაძეს ყველანაირად უნდა დაუმტკიცოს. ქვეყნის მეთაური კატეგორიულად აცხადებდა, რომ ტელეკორპორაციის პრეზიდენტისაგან **"პირადად მისი კი არა, სახელმწიფო ინტერესების დაცვას ითხოვდა."** პრეზიდენტის თქმით, მთავრობას **"ეს ერთი არხი მაინც უნდა ეკუთვნოდეს."** კიდევ რა უნდა გაეკეთებინა თავისი ხელისუფლების, პრეზიდენტის კურსის მხარდასაჭერად ამ არხს? შევარდნაძე აცხადებს, რომ ქვეყანაში მიმდინარე პროცესებს კერძო ტელეკომპანია "იმედი" და "მზე" უფრო კარგად აშუქებდნენ, ვიდრე სახელმწიფო არხი. ბატონი ედუარდი, თურმე, პირველი არხის ეთერში მოწვეული სტუმრებითაც არ ყოფილა კმაყოფილი...

ზაზა შენგელიამ ჯერ მთავრობის სხდომა დატოვა, მოგვიანებით - თანამდებობა. სხდომიდან მას კვალდაკვალ მეუღლე, კულტურის მინისტრი სესილი გოგიბერიძეც გაჰყვა...

დაუმორჩილებლობა ახალციხეში

დაუმორჩილებლობის აქციებმა ახალციხეში ყოველდღიური ხასიათი მიიღო. სამხარეო ადმინისტრაციის შენობასთან შეკრებილ ოპოზიციას, მესამე დღეა, პედაგოგებიც შეუერთდნენ. ქალაქის ქართულ სკოლებს, რუსული და სოფლის სკოლებიც შეემატა. ყველანი ერთად დღეს პრეზიდენტის რწმუნებულისათვის ხმის მიწვდენას ცდილობდნენ შეძახილებით - "კმარა ჩვენი აბუჩად აგდება", "გაიღვიძა ახალციხემ" და ა.შ.

ინტერ-პრესი

სოხუმი კოდორის ზემო ხეობაში შეჭრის განზრახვას უარყოფს

აფხაზეთის ხელისუფლებამ ოთხშაბათს უარყო ქართული მხარის მონაცემები, რომლითაც აფხაზური არმია, საქართველოს შიდაპოლიტიკური კრიზისის ფონზე, კოდორის ზემო ხეობაში შეჭრას აპირებს, რომელზეც 1992-1993 წლების შეიარაღებული კონფლიქტის შემდეგ ოფიციალური თბილისის იურისდიქცია ვრცელდება.

როგორც აფხაზეთის თვითგამოცხადებული რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრმა სერგეი შამბამ განაცხადა, "კოდორის ხეობის პრობლემა მშვიდობიანი გზით უნდა მოგვარდეს", მეორე მხრივ, სერგეი შამბას თქმით, "ადრე მიღწეულ შეთანხმებათა საპირისპიროდ, ქართულ მხარეს კოდორში მესაზღვრეები და რეზერვისტი გვარდიელები ჰყავს, რომელთა საერთო რაოდენობა დაახლოებით 1000 კაცია".

კოდორის ხეობაში საქართველოს პრეზიდენტის რწმუნებულის ემზარ კვიციანის მტკიცებით, სოხუმი, თბილისში ხელისუფლებისა და ოპოზიციის დაპირისპირების ფონზე, ზემო კოდორის დაკავებისათვის ემზადება.

პრაიმ-ნიუსი

სასამართლომ ანტიმონოპოლიური სამსახურისა და "რუსთავი 2"-ის საქმის განხილვა დაიწყო

პირველი გვერდიდან

ანტიმონოპოლიურმა სამსახურმა სასამართლოს წარუდგინა ცესკო-ს თავმჯდომარის ნანა დევდარიანის სამსახურის მისამართით გაგზავნილი განცხადებაც, სადაც აღნიშნულია, რომ "კმარას" სარეკლამო რგოლი ცესკო-ს წევრთა შანტაჟი და ადამიანთა პოლიტიკური მრწამსის მიმართ გარკვეული ზეწოლა გახლავთ. ანტიმონოპოლიური სამსახურის თბილისის ბიუროს მთავარი იურისტის სოსო ვარსიმაშვილის განცხადებით, "რუსთავი 2"-ის მიმართ განსახორციელებელი ზომების ნუსხა ასეთი გახლავთ: ტელეკომპანიას უნდა დაეკისროს რეკლამის სრული ღირებულების შვიდმაგი ოდენობის ჯარიმა, რომელიც 127.716 აშშ დოლარს შეადგენს და ტელეკომპანიამ უნდა შეწყვიტოს კლიპის ტრანსლირება.

"რუსთავი-2"-ის წარმომადგენელი პროცესზე არ იმყოფებოდა. 17 საათზე დანიშნული სასამართლო პროცესი 17 საათსა და ხუთ წუთზე დამთავრდა...

24 საათი

სალიზინგო სექტორის განვითარებას დასავლეთი დიდ ყურადღებას აქცევს

19-20 ნოემბერს საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (IFC) საქართველოში ლიზინგის სექტორის განვითარების მიზნით ჩაატარებს ამ საკითხებისადმი მიძღვნილ სპეციალურ ტრენინგს. ტრენინგი თავს მოუყრის ბიზნესისა და სახელმწიფო სტრუქტურების წარმომადგენლებს და საქართველოში მოქმედი სალიზინგო კომპანიების თანამშრომლებს. ტრენინგის მიზანია, დაინტერესებულ წრეებს გააცნოს ახალი ფინანსური ინსტრუმენტის – ლიზინგის გამოყენების დეტალები. ლიზინგის კომპონენტი შედის IFC-ის "საქართველოში ბიზნესის განვითარების პროექტში". მსგავსი პროექტები უკვე წარმატებით ხორციელდება დსთ-ს რამდენიმე ქვეყანაში, მათ შორის რუსეთსა და უკრაინაში. აღნიშნულ ტრენინგს IFC საქართველოში მეორედ ატარებს. **მედია-ნიუსი**

"ვესტერნ იუნიონი" ლიდერია

საქართველოში სწრაფი ფულადი გზავნილების დიდი ნაწილი კვლავ "ვესტერნ იუნიონზე" მოდის. მიმდინარე წლის ცხრა თვეში უცხოეთიდან საქართველოს კომერციულ ბანკებში ამ სისტემის მეშვეობით 140 მილიონ 588 ათასი დოლარი ჩაირიცხა, რაც გასული წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს 77 მილიონ 766 ათასი დოლარით აღემატება. ამავე პერიოდში საქართველოდან უცხოეთში 22 მილიონ 573 ათასი დოლარი გადაირიცხა. თანხების გადმორიცხვა ძირითადად ხდებოდა: რუსეთიდან, აშშ-დან, საბერძნეთიდან, გერმანიიდან, საფრანგეთიდან, თურქეთიდან, დიდი ბრიტანეთიდან და უკრაინიდან. **მედია-ნიუსი**

ქართული თაფლი საექსპორტოდ

საქართველოში მეფუტკრეობის დარგის რეაბილიტაციისთვის ინვესტიციებია საჭირო, თუმცა, ჯერჯერობით, ამ მიმართულებით რაიმე სერიოზული პროექტი არ განხორციელებულა. როგორც სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტროში აცხადებენ, ამჟამად მიმდინარეობს მოლაპარაკებები ევროგაერთიანების საქართველოს მისიასთან ევროპის ქვეყნებში ქართული თაფლის ექსპორტის შესახებ. **მედია-ნიუსი**

მონიტორინგი

სოციალური კატასტროფის პირას

ხელისუფლება პოლიტიკური ინტრიგებით არის დაკავებული და ხალხისთვის არ სცალია

16 ნოემბრისათვის კვლავ დაუსრულებელია ივლისის პენსიების დაფინანსება, გარღვევა 9,6 მილიონი ლარია. აგვისტოს პენსიების დაფინანსებაში გარღვევა 9,9 მილიონი ლარია, სექტემბერში - 11,9 მილიონი ლარი, ხოლო ოქტომბრისა და ნოემბრის პენსიების დაფინანსება ჯერ არ დაწყებულა.

უმწეოთა სოციალური დახმარება, ძალოვანი სტრუქტურების და რეგრესული პენსიები დაფინანსებულია სექტემბრის ჩათვლით. თუმცა ოქტომბრის თვის რეგრესული პენსიების და უმწეოთა სოციალური დახმარების ტრანსფერი ცენტრალური ბიუჯეტიდან ჯერ კიდევ ოქტომბერში გადაირიცხა. სად გაქრა 1 მილიონ 265 ათასი ლარი? რატომ არ ხდება შესაბამისი ორგანოების რეაგირება? რატომ დუმს პრეზიდენტი? საზოგადოებამ უნდა მიიღოს პასუხი ამ კონკრეტულ კითხვებზე.

სულ პენსიების დაფინანსების 11 თვის გეგმაში გარღვევა 68,33 მილიონი ლარია.

უმძიმესი მდგომარეობაა ჯანდაცვისა და სოციალური პროგრამების დაფინანსებაშიც.

16 ნოემბრისათვის ჯერ კიდევ დაუფინანსებელია 10 თვის გეგმა.

ჯანმრთელობის დაცვის პროგრამების ათი თვის გეგმა დაფინანსებულია 83,2 პროცენტით, შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა სოციალური ადაპტაციის ხელშეწყობის პროგრამები - 51,9 პროცენტით, უმუშევრის სოციალური დაცვისა და დასაქმების ხელშეწყობის პროგრამები - 59,6 პროცენტით.

მოცემული ინფორმაციით, ნათელია, რომ ქვეყანა სოციალური კატასტროფის პირასაა. ხელისუფლება კი ამ მიმართულებით ქმედითი ღონისძიებების განხორციელების ნაცვლად პოლიტიკური ინტრიგებით არის დაკავებული.

სპს "დამენია, ვარშალომიძე, ნოღაიდელი და ქავთარაძე"

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

დევიდ ვუდვორდი: ხელისუფლების ცვლილება პროექტებზე გავლენას ვერ მოახდენს

თამარ ხორბალაძე
ბაქოდან

"საქართველოში მიმდინარე პოლიტიკური მოვლენები არ მოახდენს ზეგავლენას ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის და ბაქო-თბილისი-ერზერუმის გაზსადენის მშენებლობაზე," - ასეთი პასუხი მიიღეს ქართველმა ჟურნალისტებმა ბაქოში, BP-ში ვიზიტისას.

BP-აზერბაიჯანის პრეზიდენტი დევიდ ვუდვორდი აცხადებს, რომ სერიოზულ ცვლილებებს არც ხელისუფლების ცვლა არ გამოიწვევს. **"პოლიტიკური ძალების წარმომადგენლების განცხადებები ცხადყოფს, რომ საქართველოსთვის ამ პროექტების დიდ მნიშვნელობას ყველა მათგანი აცნობიერებს. ამიტომ, ხელისუფლების ცვლილებამ არა მგონია, უარყოფითი ზეგავლენა მოახდინოს მათზე,"** - ამბობს იგი.

BP-ში იმედოვნებენ, რომ ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის მშენებლობა ვადების დაცვით დასრულდება და უკვე 2004 წლის 1 სექტემბერს ნავთობსადენში პირველი ნავთობი ჩაიტვირთება.

ზაურ ბეჟაშვილის ფოტო

BP-აზერბაიჯანის პრეზიდენტი დევიდ ვუდვორდი.

ნავთობსადენის მშენებლობის დასრულებისთანავე იგეგმება გაზსადენის მშენებლობის დაწყება, რომელიც 2006 წელს უნდა დასრულდეს.

BP-ს არ აშინებს რუსეთის სურვილი, სამხრეთ-კავკასიურ გაზსადენს "შეასწროს" თურქეთში. **"თურქულ მხარესთან უკვე გაფორმებული გვაქვს ძლიერი ხელშეკრულება იმის თაობაზე, რომ 2006 წლიდან იგი ჩვენი გაზის შესყიდვას დაიწყებს. პარლამენტმა რატიფიცირება გაუკეთა ამ ხელშეკრულებას. თურქეთს უკვე ხელი აქვს მოწერილი იმდენ გაზზე, რამდენიც მას სჭირდება და მეტზეც,"** - ამბობს დევიდ ვუდვორდი.

იგი აქვე ჟურნალისტებს შეახსენებს, რომ რუსეთს უკვე აქვს აშენებული "ცისფერი ნაკადი" და ამისთვის ახალი პროექტების განხორციელება თურქეთის მიმართულებით ეკონომიკურად არამომგებიანი იქნება.

რაც შეეხება სუფსა-ნოვოროსიისკის მიმართულებას, რომელიც ძალიან პოპულარულია საქართველოში და რომელსაც ქართული ხელისუფლება აფხაზეთის კონფლიქტის მოგვარების პერსპექტივას უკავშირებს, დევიდ ვუდვორდი კატეგორიულად აცხადებს, რომ BP არ აპირებს მონაწილეობა მიიღოს მსგავს პროექტში. **"ის პროექტი, რომელსაც ჩვენ სამხრეთ კავკასიაში ვახორციელებთ, ექვსი მილიარდი დოლარის ინვესტიციას მოითხოვს. არ არის მიზანშეწონილი ამხელა ინვესტიციების ჩადება მსოფლიოს მხოლოდ ერთ ნაწილში,"** - ამბობს იგი.

ვინ გააბრაზა პირველი მებაჟე

ნიკა მარიამიძე

"ბიუჯეტში საბაჟოს კუთხით გარღვევაა მოსალოდნელი. დედას გეფიცებით, ამაზე საუბარი საბოტაჟი არ არის," – ასე ჟღერდა გუშინ საბაჟო დეპარტამენტის მიერ ზედიზედ გაკეთებული განცხადებები, რომელთაგან პირველი – საბაჟოს კუთხით ნოემბრის თვის ბიუჯეტში მოსალოდნელ გარღვევას შეეხებოდა, მეორე კი ერთგვარი მობოდიშება იყო იმის გამო, რომ პირველმა ინფორმაციამ დღის სინათლე იხილა.

საბაჟო დეპარტამენტის მიერ დილას გაკეთებული განცხადების თანახმად, 11-დან 18 ნოემბრამდე საქართველოში იმპორტის ოდენობა, მათ შორის - სტრატეგიული პროდუქტებზე, 43 პროცენტით (8 მილიონ 207 ათასი ლარით) შემცირდა; დაეცა ნავთობპროდუქტების იმპორტის მაჩვენებელიც – ეს უკვე აისახა ბენზინის ფასზე.

ამ მონაცემებზე დაყრდნობით, გუშინ საბაჟო დეპარტამენტის თავმჯდომარემ დავით თარხან-მოურავმა საბაჟო დეპარტამენტის კუთხით სახელმწიფო ბიუჯეტის ნოემბრის თვის გეგმის შესრულება ეჭვქვეშ დააყენა.

თუმცა, სრულიად მოულოდნელად საბაჟო დეპარტამენტის პირველ განცხადებას მეორე მოჰყვა. **"გავრცელდა არასწორი ინფორმაცია, რომ საბაჟო დეპარტამენტი მიმდინარე თვეში ციფრების გამოქვეყნებით ცდილობს, თავი აარიდოს პასუხისმგებლობას იმპორტის შემცირებასთან დაკავშირებით და გადასახადების მობილიზების არსებული მაჩვენებელი ქვეყანაში მიმდინარე პოლიტიკური მოვლენებით და გამოსვლებით გაამართლოს,"** – აცხადებს საბაჟო დეპარტამენტი, თუმცა არ აკონკრეტებს, თუ ვინ დაადანაშაულა ის პოლიტიკური მოვლენებით სპეკულირებაში. **"გვერწმუნეთ, ამ ციფრების გამოქვეყნებაზე გადაწყვეტილების მიღება არ იყო ადვილი,** - ნათქვამია საბაჟოს განცხადებაში, - **მიგვაჩნია, რომ საქართველოს ნებისმიერ მოქალაქეს აქვს უფლება, იცოდეს, რა ხდება საჯარო დაწესებულებაში, რომლის შემოსავლებზეც ნაწილობრივ დამოკიდებულია ხელფასებისა და პენსიების გაცემა."**

ალბათ, ეს განცხადება თავის მართლებას უფრო წააგავს, ვიდრე ქვეყნის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი უწყების ოფიციალურ პოზიციას. ძნელი დასაჯერებელია, რომ ოპოზიციის მოწოდებებს ასე აღეშფოთებინა ბიუჯეტის ძირითადი წყაროს – საბაჟო დეპარტამენტის თავკაცი: ამ ქვეყანაში ხომ მთავრობა თავისი ცხოვრებით ცხოვრობს და ნაკლებად აინტერესებს, რა სურს ხალხს. ამდენად, სავარაუდოა, რომ თარხან-მოურავის მწვავე რეაქცია თავად მთავრობის მიმართ პასუხი უფროა, ვიდრე პოლიტიკოსების მიმართ გამოთქმული პროტესტი.

ჩანს, დღეს კანცელარიაში ჩინოვნიკებთან (განსაკუთრებით - ფისკალური სექტორის კურატორებთან) საუბრის ტონი გაამკაცრეს. ეს ბუნებრივიცაა: დღეს ხომ შევარდნაძის მთავრობას ისე სჭირდება ფული, როგორც არასდროს: იმისათვის, რომ მარტო არ დარჩეს, მას ძალოვანი სტრუქტურები ჰყავს დასაფინანსებელი.

ემიგრანტები ლარის კურსის სტაბილურობაზე „ზრუნავენ"

ეკონომისტები და ფინანსისტები, როდესაც ეროვნული ვალუტის სტაბილურობაზე საუბრობენ, აუცილებლად აღნიშნავენ, რომ ქართული ლარის მდგრადობა, გარკვეულწილად, საზღვარგარეთ მოღვაწე ჩვენი თანამემამულეების დამსახურებაც არის.

ეთერ მამულაშვილი

დღეს ქვეყნის ფარგლებს გარეთ, დაახლოებით, საქართველოს მილიონი მოქალაქეა გასული. მათი უმრავლესობა ეკონომიკური მიგრანტია, რომლებიც მეტ-ნაკლებად სხვადასხვა სფეროში არიან დასაქმებულნი.

არასამთავრობო ორგანიზაციების და სტატისტიკის დეპარტამენტის მიერ ჩატარებული კვლევის შედეგად ირკვევა, რომ საზღვარგარეთ მყოფთა დაახლოებით 85 პროცენტი 20-დან 50 წლამდე ასაკის ადამიანები არიან. საქართველოში მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის ხელმძღვანელის დევდ ტერცის თქმით, ისინი წარმოადგენენ საუკეთესო ასაკის მოქალაქეებს (შრომისუნარიანობის მიხედვით). წასულთა დიდი უმრავლესობა რუსეთში იმყოფება. ემიგრანტები რუსეთის შემდეგ უპირატესობას საბერძნეთს ანიჭებენ. საქართველოს მოქალაქეების ასეთი არჩევანი, ექსპერტების შეფასებით, ორი მიზეზით არის განპირობებული: ერთი - მეზობელი ქვეყნის ფაქტორი და მეორე - შრომის ანაზღაურება, რომელიც დღეს რუსეთის ფედერაციაში დაახლოებით იმდენივეა, რამდენიც დასავლეთ ევროპაში, ან თუნდაც ამერიკის შეერთებულ შტატებში. ჩატარებული გამოკვლევებიდან მიღებული შეფასებით, საზღვარგარეთ მყოფთა 70 პროცენტი - სამუშაოდ, 20 პროცენტი კი საცხოვრებლად ან ახლობლებთან ვიზიტით არის წასული. მთლიანად სამუშაოდ წასულ მიგრანტთაგან მეხუთედზე მეტი საკუთარ საქმეს (ბიზნესს) ეწევა. საზღვარგარეთ წასულთაგან დაახლოებით 16 პროცენტი კვალიფიციური სამუშაოთია დაკავებული, 24 პროცენტი კი ეწევა არაკვალიფიციურ სამუშაოს. იმავე კვლევებიდან ირკვევა, რომ ემიგრანტების აბსოლუტური უმრავლესობა საკუთარ ოჯახთან ერთად არის გასული საქართველოდან. ხოლო მიგრანტთა ის კატეგორია, რომელსაც ქვეყანაში ოჯახის ერთი ან რამდენიმე წევრი დარჩა, 145 000 არ აღემატება. ეს ადამიანები საკუთარ ახლობლებს ყოველწლიურად საშუალოდ რამდენიმე ათას ამერიკულ დოლარს უგზავნიან. ასეთი ტრასფერების საერთო ოდენობა კი, სხვადასხვა ექსპერტული შეფასებებით, წელიწადში ნახევარ მილიარდ დოლარამდე აღწევს. სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის მონაცემებით, წელს საზღვარგარეთიდან საკუთარი ოჯახებისთვის გამოგზავნილი თანხების ოდენობა იანვრიდან-ივნისის თვის ჩათვლით აჭარბებს ასორმოცდაათ მილიონ დოლარს. დეპარტამენტის წარმომადგენლის რეზო წაქაძის განცხადებით, ყოველწლიურად იგრძნობა საზღვარგარეთის ქვეყნებიდან შემოდენილი თანხების ზრდის ტენდენცია. უცხოური ვალუტის ამ რაოდენობით ქვეყანაში შემოსვლა, ეკონომიკური ექსპერტების შეფასებით, საქართველოს მაკროეკონომიკური სტაბილურობის შენარჩუნების კუთხით ძალიან მნიშვნელოვანია. **"დღეს, როცა ექსპორტის მოცულობა თითქმის სამჯერ ჩამოუვარდება იმპორტის მაჩვენებელს, დიდი მნიშვნელობა აქვს ამ ფულად გზავნილებს. ისინი ეროვნული ვალუტის სტაბილურობის ერთ-ერთ მთავარ გარანტს წარმოადგენენ",** - აღნიშნა "24 საათთან" საუბრის დროს ექსპერტმა ლადო პაპავამ.

ჩრდილოეთ და სამხრეთ ამერიკის სახელმწიფოები თავისუფალ სავაჭრო ზონას ქმნიან

ადამ მჭედლიძე

ჩრდილოეთ და სამხრეთ ამერიკის კონტინენტზე მდებარე 34 ქვეყნის წარმომადგენელი შეიკრიბა ქალაქ მაიამიში, სადაც საფუძველი უნდა ჩაეყაროს უდიდესი თავისუფალი სავაჭრო ზონის შექმნას. ამ ზონამ უნდა გააერთიანოს ჩრდილო და სამხრეთ ამერიკის ყველა სახელმწიფო - კუბის გარდა. ზონა 800 მილიონ კაცს მოიცავს და მისი ყოველწლიური ეკონომიკური მოცულობა 14 ტრილიონი დოლარის ტოლფასია.

წესით, ზონის ამოქმედება 2005 წლის იანვრიდანაა დაგეგმილი, მაგრამ, ჯერჯერობით, შეთანხმებამდე ჯერ კიდევ მრავალი საკითხია მოსაგვარებელი. ყველაზე დიდ პრობლემებს, როგორც მოსალოდნელი იყო, ჩრდილოეთ და სამხრეთ ამერიკის ორი უდიდესი ეკონომიური მასშტაბის მქონე ქვეყანა – აშშ და ბრაზილია ქმნის.

ამერიკელი ფერმერები ეწინააღმდეგებიან სავაჭრო ბარიერებისა და ტარიფების ბოლომდე გაუქმებას. აშშ-ის სოფლის მეურნეობა მნიშვნელოვნადაა დამოკიდებული სუბსიდიებზე და მათი შემცირებაც კი ამერიკელ ფერმერებს მძიმე დღეში ჩააყენებს. ამიტომაც პრეზიდენტი ბუში, ჯერჯერობით, არ ჩქარობს ზონის სრულფასოვან ამოქმედებას.

რაც შეეხება ბრაზილიას, იგი ყველანაირად ცდილობს, გაიტანოს ტარიფების გაუქმების საკითხი, თანაც, პირველ რიგში, სოფლის მეურნეობის პროდუქტებზე. ბრაზილია აშკარა ლიდერია იმ განვითარებადი ქვეყნებისა, რომლებიც საკუთარი სოფლის მეურნეობის პროდუქციის საზღვარგარეთ გატანას ესწრაფვიან. ბრაზილია ცდილობს, ყველა დონეზე გაიტანოს ეს საკითხი, უპირველესად კი - მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციაში. აქედან გამომდინარე, ყველაზე რთული მოლაპარაკებები სწორედ ბრაზილიასა და ვაშინგტონს შორის გაიმართება.

მაგრამ, საბოლოო ჯამში, ამერიკის თავისუფალი სავაჭრო ზონა ყველა შემთხვევაში უნდა ამოქმედდეს, რადგან იგი ევროკავშირის ერთგვარ დამბალანსებლად განიხილება და მისი ამოქმედება აშშ-ის ინტერესებშიც ისევე შედის, როგორც შედარებით ჩამორჩენილი ქვეყნებისა, რომლებიც სავაჭრო ბარიერების მოსპობით თავიანთი ექსპორტის გაზრდას ესწრაფვიან.

მოკლედ

ჰოლანდიაში ვან გოგის ახალი ტილო აღმოაჩინეს

ჰოლანდიის მუზეუმის დირექციის განცხადებით, მათ ერთ-ერთ კერძო კოლექციაში ვინსენტ ვან გოგის უცნობი ტილო აღმოაჩინეს. იგი მხატვრის დედამ ერთი საუკუნის წინათ თავის თანამეიჯარეს გადასცა. სურათი - "სახლი ჰააგაში" მუზეუმმა ქალაქ ბრედაში იპოვა. ბრედაში გამოკვლევები მხატვრის ძველი ნამუშევრების მოძიების მიზნით ჩატარდა. მუზეუმის დირექცია დარწმუნებულია, რომ ეს ტილო ორიგინალია, რადგან ვან გოგის მრავალი ნამუშევარი დედამისმა ბრედაში დატოვა. ტილო ჰოლანდიის მუზეუმმა დაიბრუნა. **მედია-ნიუსი**

მოსკოვი ევროპის უძვირესი ქალაქი

საერთაშორისო ორგანიზაცია „Mercer Human Resource Consalting LLC"-ს ყოველწლიური რეიტინგის მიხედვით, რუსეთის დედაქალაქი მოსკოვი ევროპაში ყველაზე ძვირი ქალაქი აღმოჩნდა. მსოფლიო მასშტაბითა და ცხოვრების სიძვირით ტოკიო ლიდერობს, ხოლო მის შემდეგ კვლავ რუსეთის დედაქალაქია. მოსკოვში ცხოვრება ნიუ-იორკთან შედარებით 14 პროცენტით ძვირია. ევროპაში სიძვირით მეორე ქალაქი ჟენევაა, ხოლო შემდეგ - ლონდონი. რეიტინგის მიხედვით, ყველაზე იაფი ცხოვრება პარაგვაის დედაქალაქ ასუნსიონშია. ზემოათ აღნიშნულმა ორგანიზაციამ რეიტინგი შეადგინა ამ ქალაქებში 200 ყველაზე გავრცელებული საქონლისა და მომსახურების ფასების შედარებით. მათ შორისაა საკვების, ტანსაცმლის, საყოფაცხოვრებო საგნების, საცხოვრებელი ფართის ღირებულება, სატრანსპორტო საშუალებებითა და სხვა მომსახურებით სარგებლობის ღირებულება. **მედია-ნიუსი**

"ეფ-ბი-აიმ" "უოლ-სტრიტელი მაქინატორები" დააკავა

გუშინ, ნიუ-იორკში, სავალუტო ბაზარზე, მაქნაციებში ეჭვმიტანილი 48 ბროკერი დააპატიმრეს. მოსალოდნელია, რომ მათ ინვესტორების მოტყუებასა და ფულის გათეთრებაში დასდებენ ბრალს. ეს ოპერაცია ფედერალური გამოძიების ბიურომ წარმატებულად განახორციელა. საღამოს "ეფ-ბი-აის" თანამშრომლები შეიჭრნენ მსოფლიო ფინანსურ ცენტრში, საიდანაც საქმიან ტანისამოსში ჩაცმული ადამიანების გამოყვანა დაიწყეს. დაპატიმებულ ბროკერებს თავზე ჩამოცმული ჰქონდათ ლაბადები, რათა ტელეკამერებს და ფოტოაპარატებს არ დაეფიქსირებინათ ეჭვმიტანილთა სახეები. გამოძიების ფედერალური ბიუროს და ფინანსთა სამინისტროს ოფიციალური წარმომადგენლები მომხდარზე კომენტარს არ აკეთებენ და აცხადებენ, რომ უახლოეს დღეებში ფინანსთა მინისტრი ამ საკითხზე პრესკონფერენციას გამართავს. დაპატიმრებულთა შორის რამდენიმე ცნობილი კომპანიის წარმომადგენელია. **24 საათი**

ორი სიტყვით

თბილისი. დღეისათვის საქართველოში 25 კომერციული ბანკი ფუნქციონირებს. რვა მათგანის საზედამხედველო კაპიტალი აღემატება 12 მილიონ ლარს. ისინი ფლობენ: საბანკო სისტემის აქტივების 80 პროცენტს, სესხების 82 პროცენტს, მთლიანი ვალდებულებების 84 პროცენტს, დეპოზიტების 82 პროცენტს და საბანკო სექტორში ფიზიკური პირების მიერ განთავსებული დეპოზიტების 90 პროცენტს. ეს რვა კომერციული ბანკი ქვეყანაში საბანკო ინდუსტრიის მნიშვნელოვან ნაწილს წარმოადგენს. დანარჩენი 17 ბანკის საზედამხედველო კაპიტალის მოცულობა 5-10 მილიონი ლარის ფარგლებში მერყეობს და იგი მთლიანობაში საბანკო სექტორის მცირე ნაწილს შეადგენს. **მედია-ნიუსი**

▪ ▪ ▪

რუსთავი. შპს "რუსთავწყალი" გარდაბნის, მარნეულისა და რუსთავის საბიუჯეტო ორგანიზაციებისა თუ საწარმოო დაწესებულებიდან ვალის გადახდას ითხოვს. ამ ორგანიზაციის მიმართ 1997 წლიდან გარდაბნის რაიონს 2 მილიონ ლარზე მეტი ვალი დაუგროვდა. "რუსთავწყალის" ვალი აქვს მარნეულის რაიონსაც, "ქიმბოჭკოს", მოსახლეობას და ქალაქის საბიუჯეტო ორგანიზაციებს. "რუსთავწყალის" "შავ სიაში" მოხვდნენ მეტალურგიული კომბინატი, ჯანდაცვის ობიექტები, საკოლმეურნეო და სამეურნეო ბაზარი, შპს "ერთობა", სასტუმრო "რუსთავი", სს "აზოტი". "რუსთავწყალის" დირექტორის ბონდო გონგაძის თქმით, მას ეუხერხულება დევნილების გადასახდელ თანხაზე საუბარი, მაგრამ ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტროს მათი 5 ათასი ლარი მართებს. **მედია-ნიუსი**

▪ ▪ ▪

თბილისი. მშენებლობისა და ურბანიზაციის სამინისტროს მონაცემებით, საქართველოში ამჟამად მშენებლობა 1570 ობიექტზე მიმდინარეობს. ამასთან, "არქმშენინსპექციის" მიერ შემოწმებული 1080 ობიექტიდან 746-ზე სხვადასხვა სახის დარღვევები გამოვლინდა. სამინისტროს ინფორმაციით, 400 ობიექტზე დარღვევების გამოსწორების მიზნით გაიცა აუცილებლად შესასრულებელი მიწერილობები, რომლებიც 151-მა უკვე შეასრულა. 201 ობიექტთან მიმართებაში დაჯარიმების დადგენილებაა მიღებული, ჯარიმის საერთო თანხა 412 983 ლარს შეადგენს. ამასთან, 92 დამრღვევიდან 145 939 ლარია ამოღებული, 199 444 ლარის იძულებითი წესით ამოღების მიზნით კი, 72 იურიდიულ და ფიზიკურ პირზე საქმეები სასამართლოებს გადაეცა. 82 ობიექტთან დაკავშირებით გაიცა მშენებლობის შეჩერების სანქცია, ხოლო 119 ობიექტთან დაკავშირებით მიღებულია გადაწყვეტილება კანონმდებლობის დარღვევით აშენებული შენობა-ნაგებობების დანგრევის შესახებ. **ინტერ-პრესი**

მოკლედ

რეიტინგებში პუტინის პარტია ლიდერობს

უკანასკნელი სოციოლოგიური გამოკითხვების თანახმად, რუსეთის დუმის არჩევნებამდე სამი კვირით ადრე, ყველაზე მეტი მხარდამჭერი სახელისუფლებო პარტიას "ერთიან რუსეთს" ჰყავს. მას გამოკითხულთა ოცმა პროცენტმა მიანიჭა უპირატესობა. გასულ კვირასთან შედარებით, პუტინის პარტიის რეიტინგმა 1 პროცენტით მოიმატა.

ერთი პროცენტით შემცირდა კომუნისტური პარტიის რეიტინგი და ახლა იგი 15 პროცენტს შეადგენს.

არც ისე კარგად აქვთ საქმე ლიბერალურ პარტიებს "იაბლოკოსა" და "ესპეესს". მათი რეიტინგები, შესაბამისად, 4 და 5 პროცენტს შეადგენს.

მათ ოდნავ წინ უსწრებთ ჟირინოვსკის პარტია, რომლის რეიტინგიც 6 პროცენტია.

გამოკითხულთა ოცდახუთმა პროცენტმა განაცხადა, რომ არ იცის, ვის მისცემს ხმას, 12 პროცენტი არჩევნებზე არ წავა და 6 პროცენტი შემოხაზავს "ყველას წინააღმდეგ".

ეს მონაცემები გამოაქვეყნა ფონდმა "საზოგადოებრივი აზრი".

დაახლოებით მსგავსი შედეგები გამოაქვეყნა რუსეთის საზოგადოებრივი აზრის კვლევის ყველაზე ავტორიტეტულმა სააგენტომ "ვციომ ა"-მაც.

გამარჯვების ტრაგედია

რუსეთის ქალაქ ვოლგოდონსკში ტრაგიკული შედეგით დასრულდა სმაში გამართული შეჯიბრება. გამარჯვებული 20 წუთის შემდეგ გარდაიცვალა, 5 პრიზიორი კი რეანიმაციაში აღმოჩნდა.

ადგილობრივი პროკურორის განცხადებით, გამარჯვებულმა 30 წუთის მანძილზე სამი ნახევარლიტრიანი ბოთლი დაცალა. ის ტაქსით წაიყვანეს სახლში, მაგრამ გზაში დაიღუპა. 5 კონკურსანტი რეანიმაციაში აღმოჩნდა. ხოლო ისინი, ვინც საავადმყოფოში არ მოხვედრილან, მეორე დღეს ისევ გამოცხადდნენ, სავარაუდოდ, სასმელის დამატებითი დოზის მისაღებად.

პროკურორის განცხადებით, მკვლელობის ბრალდებით სისხლის სამართლის საქმე აღიძრა იმ მაღაზიის პატრონის წინააღმდეგ, რომელმაც ეს შეჯიბრება მოაწყო. მან 10 ლიტრი არაყი აღუთქვა მას, ვინც ყველაზე მეტს და ყველაზე სწრაფად დალევდა.

რუსები წლიურად 15 ლიტრ სუფთა სპირტს მოიხმარენ, რაც მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე მაღალი მაჩვენებელია. სხვა მონაცემებით, ყოველი მეშვიდე რუსი ალკოჰოლიკია.

მუბარაქი ალიევის გზას დაადგა

ეგვიპტის პრეზიდენტი ჰოსნი მუბარაქი გუშინ იძულებული გახდა, შეეწყვიტა თავისი გამოსვლა პარლამენტში. ქვეყანაში მაშინვე გავრცელდა ხმები 75 წლის პრეზიდენტის ჯანმრთელობის გაუარესების შესახებ. არანაკლებ აქტიურად განიხილებოდა მისი სავარაუდო შემცვლელის საკითხი.

როგორც ინფორმაციის მინისტრმა განაცხადა, ინციდენტი გამოწვეული იყო იმით, რომ პრეზიდენტი, როგორც მართლმორწმუნე მუსულმანი, მარხვას იცავდა (ისლამურ ქვეყნებში ახლა რამადანია) და თან გრიპის საწინააღმდეგო ანტიბიოტიკებსაც იღებდა.

გრიპის გამო, მუბარაქმა კვირისათვის დაგეგმილი გამოსვლა სამშაბათისათვის გადადო. გუშინ პარლამენტარებისადმი მიმართვის დროს მას ხმა დაეკარგა. ტელეტრანსლაცია დაუყოვნებლივ შეწყდა. თუმცა, 45 წუთში კვლავ განახლდა. "მადლობა ღმერთს, პრეზიდენტი კარგადაა," – განაცხადა იმავე მინისტრმა.

მუბარაქი ეგვიპტეს 22 წელია მართავს, მას შემდეგ, რაც ტერორისტებმა მოკლეს ანვარ სადათი. მუბარაქი მაშინ თვითონაც ბეწვზე გადაურჩა სიკვდილს. იგი ქვეყნის სტაბილურობის სიმბოლოდ ითვლება. მემკვიდრე მას ჯერ არ დაუსახელებია. ამიტომ, ცნობამ მისი ავადმყოფობის შესახებ განგაში გამოიწვია.

"ჩვენ ძალიან ვღელავთ მუბარაქის გამო. მთელი ეგვიპტე განიცდის პრეზიდენტის მდგომარეობას. ეს პირველი შემთხვევაა, როდესაც ჩვენ პრეზიდენტის ავადმყოფობის შესახებ შევიტყვეთ," – ამბობს 35 წლის კაიროელი აჰმედ აბდელ ჰამიდი.

ამერიკის ახლო მოკავშირე, მუბარაქი ახლო აღმოსავლეთის კონფლიქტში შუამავლად ხშირად გამოდის.

ეგვიპტის მოსახლეობის დიდ ნაწილს, მუბარაქის გარდა, სხვა ლიდერი არც ახსოვს. ბევრს სჯერა, რომ პრეზიდენტი მემკვიდრედ თავის ვაჟს, გამალს ამზადებს. ოფიციალურად, ამ ინფორმაციას არავინ ადასტურებს.

ეგვიპტელი პოლიტოლოგის ჰალა მუსტაფას თქმით, ქვეყანაში ბევრი შიშობს, რომ მუბარაქის სიკვდილს ან გადადგომას შეიძლება ქაოსი მოჰყვეს. თუმცა, მოსახლეობის დიდი ნაწილი დარწმუნებულია, რომ არმია, რომელიც ქვეყნის ყველაზე ძლიერ ინსტიტუტს წარმოადგენს, მოახერხებს კონტროლის დამყარებას. კონსტიტუციის თანახმად, პრეზიდენტის გადადგომის შემთხვევაში, მის მოვალეობას პარლამენტის სპიკერი ასრულებს.

მუბარაქი რამდენჯერმე გადაურჩა სიკვდილს, ბოლოს - 1994 და 1995 წლებში.

მან ეგვიპტე არაბული სამყაროს ლიდერად და უმნიშვნელოვანეს რეგიონულ სახელმწიფო აქცია. როდესაც ის ხელისუფლებაში მოვიდა, ისრაელთან სამშვიდობო ხელშეკრულების ხელმოწერის გამო, ეგვიპტე სხვა არაბული სახელმწიფოების მიერ შერისხული იყო.

ქვეყნის შიგნით იგი, ფორმალურად, საბაზრო რეფორმებს უჭერდა მხარს, მაგრამ რეალურად, ბევრი არაფერი გაუკეთებია, რადგან სოციალური უკურეაქციის ეშინოდა. შედეგად, ეგვიპტე რეგიონის ერთ-ერთ უღარიბეს სახელმწიფოდ იქცა.

ბუშის ვიზიტი ლონდონში და სკანდალი ბუკინგემის სასახლეში

პირველი გვერდიდან

დღის ბოლოს აშშ-ს პრეზიდენტი უაითჰოლში სიტყვით გამოვიდა, სადაც საგარეო პოლიტიკის პრობლემებზე ისაუბრა. მისი თქმით, ტერორიზმის გლობალურ საფრთხეს ასევე გლობალური პასუხი უნდა გაეცეს. მან განაცხადა, რომ არ სურს, გაერო-ს ისეთივე ბედი ეწიოს, როგორც ერთა ლიგას მეორე მსოფლიო ომის დაწყების წინ. ჯორჯ ბუშმა ასევე გაამართლა ერაყში ომის დაწყება და განაცხადა, რომ ერაყელები სიტყვის ისეთივე თავისუფლებით სარგებლობენ, როგორც ბრიტანელები და ამერიკელები. თეთრი სახლის მეთაურმა საერთაშორისო ურთიერთობების სამი ძირითადი კუთხე მოხაზა: მრავალმხრივი მიდგომა კონფლიქტების გადაწყვეტისადმი, დემოკრატიული სახელმწიფოების უარი ძალის გამოყენებაზე და მთელ მსოფლიოში დემოკრატიული ღირებულებების გავრცელება.

რაც შეეხება ახლო აღმოსავლეთში შექმნილ ვითარებას, აშშ-ს პრეზიდენტმა ხაზგასმით განაცხადა, რომ ყველა ქვეყნის მოვალეობაა ანტისემიტიზმთან ბრძოლა, რომელიც ამ რეგიონში პროგრესის მიღწევას უშლის ხელს. მეორე მხრივ, მან კატეგორიული ტონით განაცხადა, რომ ისრაელმა უნდა გაანადგუროს უკანონო ებრაული დასახლებები პალესტინურ ტერიტორიებზე და შეწყვიტოს პალესტინელი ხალხის ყოველდღიური დამცირება. რაც შეეხება პალესტინელებს, ბუშის თქმით, ისინი ნამდვილ ლიდერებს იმსახურებენ, რომლებსაც პალესტინის სახელმწიფოს შექმნა შეეძლებათ. ერთი მხრივ, მან ევროპას მოუწოდა, შეწყვიტონ იასირ არაფატის მხარდაჭერა, ხოლო მეორე მხრივ, მხარი დაუჭირა პალესტინის დამოუკიდებელი სახელმწიფოს შექმნას და, პარალელურად, ისრაელისათვის უსაფრთხოების გარანტიების მინიჭებას.

რაც შეეხება ბრიტანეთთან ურთიერთობას, მან აღნიშნა, რომ ლონდონი ყოველთვის იყო აშშ-ს ერთგული სტრატეგიული მოკავშირე და ამისათვის მან პრემიერ-მინისტრს ტონი ბლერს მადლობა გადაუხადა.

ბრიტანეთი აშშ-ს ერთგული სტრატეგიული მოკავშირეა.

აშშ-ს პრეზიდენტის ვიზიტის გამო, დიდმა ბრიტანეთმა უსაფრთხოების უპრეცედენტო ზომები მიიღო. თუმცა, გუშინ ერთი ხმაურიანი სკანდალი მაინც მოხდა, რამაც ბრიტანეთის სპეცსამსახურების კომპეტენტურობა კითხვის ნიშნის ქვეშ დააყენა.

საქმე ის არის, რომ გუშინ მსოფლიოს მას-მედიამ "დეილი მირორის" ჟურნალისტის განცხადება გაავრცელა. როგორც რეპორტიორი რაიან პარი აცხადებს, ის ბოლო ორი თვის მანძილზე საიდუმლოდ მუშაობდა ბუკინგემის სასახლეში მოსამსახურედ.

"მე რომ ტერორისტი ვყოფილიყავი, სრულიად მშვიდად შემეძლო დედოფლის ან ჯორჯ ბუშის მოკვლა," - ჰყვება "დეილი მირორის" რეპორტიორი. მისი თქმით, მას თავისუფლად შეეძლო დედოფლის მოწამვლა, რადგან მისთვის საუზმის მიტანა ჰქონდა დავალებული. **"დღეს დილით მე მთავრობის წევრებისათვის საუზმე უნდა მიმეტანა, კონდოლიზა რაისის და კოლინ პაუელის ჩათვლით. უბრალოდ გასაკვირია, ასეთი არაკომპეტენტურობა ბრიტანეთის უსაფრთხოების საკითხებში,"** - აცხადებს ჟურნალისტი. მით უმეტეს, როდესაც მარტო ბუკინგემის სასახლის დაცვისათვის სკოტლანდ-იარდს ხუთი მილიონი გირვანქა სტერლინგი გამოუყვეს, რაც დაახლოებით 8,5 მილიარდ ამერიკულ დოლარს შეადგენს.

გუშინდელი "დეილი მირორის" პირველივე გვერდზე 26 წლის ჟურნალისტის რაიან პარის ფოტოა დაბეჭდილი, სადაც ის სასახლის აივანზე, საზეიმო შესასვლელის თავზეა გადაღებული. ასევე დაბეჭდილია იმ საძინებლის ფოტო, რომელიც ჯორჯ ბუშისათვის იყო გამოყოფილი.

ყველაფერი კი ძალიან მარტივად მოხდა. პარიმ განცხადება სამუშაოზე ჯერ კიდევ აგვისტოში შეიტანა, როდესაც ბუკინგემის სასახლის ოფიციალურ საიტზე იხილა განცხადება, სადაც სასახლის მსახურს ეძებდნენ. რასაკვირველია, თავის რეზიუმეში მან საკუთარი ჟურნალისტური კარიერა არ ახსენა. რეზიუმეს კი თან დაურთო სარეკომენდაციო წერილი ადამიანისგან, რომელიც ბუნებაში საერთოდ არ არსებობს.

"არავითარი სირთულე, ყველაფერი ძალიან ადვილია," - აცხადებს გაზეთის რედაქტორი პირს მორგანი სააგენტო "ბიბისისთან" ინტერვიუში.

"ჩვენდა გასაკვირად და შემდეგ ჩვენდა შესაშინებლად, ჩვენ აღმოვაჩინეთ, რომ ჩვენი ადამიანი ყოველგვარი მომზადების, გამოცდილების და შემოწმების გარეშე ჩვენი ქვეყნის ყველაზე მნიშვნელოვანი ადამიანის გარემოცვაში მოხვდა," - დასძინა მორგანმა.

ჟურნალისტი კი, რომელმაც თავი ერთგვარ ხიფათშიც ჩაიგდო, ჰყვება, რომ ბუკინგემის სასახლეში მის მიერ წარდგენილ სარეკომენდაციო წერილს არც კი დახედეს. ხოლო როდესაც სასახლეში შედიოდა და უკან გამოდიოდა, მის ჩანთას არავინ ამოწმებდა. პარიმ თავისი ახალი სამუშაო გუშინწინ, ჯორჯ ბუშის ჩამოსვლის დღეს დატოვა. გუშინვე "დეილი მირორმა" ეს სკანდალი პირველივე გვერდზე გამოაქვეყნდა.

ბუკინგემის სასახლის დაცვა და ლონდონის პოლიცია კი აცხადებს, რომ ისინი ამ ინციდენტს გამოიძიებენ. თუმცა, აქ უკვე გამოსაძიებელი არაფერია. კიდევ კარგი, რომ ბუკინგემის სასახლეში ბრიტანელი ჟურნალისტის მაგივრად, "ალ-ქაიდას" ტერორისტი არ იმყოფებოდა.

ვის ეკუთვნის დამხობილი დიქტატორის მილიონები?

ფილიპინების უმაღლესმა სასამართლომ კიდევ ერთხელ გამოიტანა გადაწყვეტილება, რომლის თანახმადაც, ამ ქვეყნის ყოფილი დიქტატორის მიერ გატაცებული და შვეიცარიის ბანკებში შენახული 700 მილიონი დოლარი ფილიპინების საკუთრებაა და მასვე უნდა დაუბრუნდეს. თუმცა, ექსპერტები ეჭვობენ, რომ 17-წლიანი სასამართლო დავა ამ გადაწყვეტილებით დასრულდეს.

ეს ფული ამჟამად შვეიცარიაში, ფილიპინების ეროვნული ბანკის ანგარიშზე დევს, მაგრამ გაყინულია მას შემდეგ, რაც მას ამერიკელმა მოსამართლემ ყადაღა დაადო.

მარკოსი და მისი ცოლი იმელდა 1986 წელს, სახალხო აჯანყების შემდეგ ჰავაიზე გაიქცნენ. ყოფილი დიქტატორი სამი წლის შემდეგ გარდაიცვალა.

ოფიციალური მანილას განცხადებით, ეს ფული მხოლოდ ნაწილია იმ 5-10 მილიარდისა, რომელიც მარკოსმა 20-წლიანი მმართველობის მანძილზე მოიპარა. ფილიპინების უზენაესმა სასამართლომ მარკოსის მემკვიდრეებს ამ ფულთან დაკავშირებულ ყოველგვარ უფლებებზე უარი უთხრა და მკაცრად გააკრიტიკა ამერიკული სასამართლო, რომელმაც ეს ფული გაყინა.

დიქტატორის შვილმა, კონგრესმენმა იმეე მარკოსმა ამ გადაწყვეტილების კომენტირებაზე უარი განაცხადა.

სამაგიეროდ, კმაყოფილი ჩანდა ფილიპინების პრეზიდენტი გლორია აროიო. "უზენაესმა სასამართლომ მიიღო გადაწყვეტილება, რომელიც საშუალებას მოგვცემს, მარკოსის ფული ღარიბ ფერმერებს გავუნაწილოთ".

კანონის თანახმად, ჩამორთმეული ფულით მთავრობა აპირებს ღატაკი გლეხებისათვის მიწა შეიძინოს. თუმცა, მარკოსის მემკვიდრეობაზე, მათ გარდა, პრეტენზიას აცხადებს დიქტატორის 10 ათასამდე მსხვერპლი და მათი ნათესავები, რომლებიც განცდილი ტანჯვისათვის კომპენსაციას ითხოვენ.

მარკოსის ოჯახი კი მოითხოვს, წარუდგინონ იმის დამამტკიცებელი საბუთები, რომ ეს უზარმაზარი ქონება უკანონოდაა დაგროვილი.

მარკოსის მილიონების დაბრუნება აროიოსათვის და მისი ღატაკი მთავრობისათვის უდიდესი გამარჯვება იქნება.

მაგრამ, მანამდე კიდევ ერთი იურიდიული ბრძოლაა მოსაგები. ფილიპინებმა სარჩელი შეიტანეს კალიფორნიის სასამართლოში, რომლითაც ითხოვენ, გაუქმდეს ჰავაის სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება, რომლის თანახმადაც არ არსებობს იმის საკმარისი მტკიცებულება, რომ ქონება უკანონოდაა დაგროვილი.

ჰავაიელმა მოსამართლემ დაადგინა, რომ მარკოსის ქონებიდან 2 მილიარდი დოლარი მისი რეჟიმის მსხვერპლთ უნდა გადაეცეს.

მარკოსის მემკვიდრეები და მსხვერპლთა შთამომავლები მოგვიანებით მორიგდნენ, რომ ეს უკანასკნელნი 150 მილიონ დოლარს დაყაბულდებოდნენ.

თავის მხრივ, ფილიპინების სასამართლომ ეს გადაწყვეტილება დაბლოკა და განაცხადა, რომ მარკოსის მემკვიდრეებმა მსხვერპლთა შთამომავლებს საკუთარი ფულიდან უნდა გადაუხადონ და არა მარკოსის მიერ მოპარული ქონებიდან, რომელიც ფილიპინელ ხალხს უნდა დაუბრუნდეს.

ევროკავშირს ავღანურ ნარკოტიკებთან ბრძოლა უჭირს

ლევან ღირსიაშვილი

ავღანეთში ნარკოწარმოება ყოველდღიურად უფრო და უფრო დიდ მასშტაბებს იძენს. დღეს უკვე აღარავის აეჭვებს ის ფაქტი, რომ ავღანური წარმოების ნარკოტიკები ისეთივე გლობალურ საფრთხეს წარმოადგენს, როგორც საერთაშორისო ტერორიზმი, შიდსი და სხვა. ამ საფრთხით ყველაზე მეტად ევროკავშირია შეშფოთებული, რადგან ევროპის მდიდარი ბაზარი, ავღანური ჰეროინის და ოპიუმის გასაღების უდიდეს ცენტრს წარმოადგენს.

გუშინწინ ბრიუსელში ევროკავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრების შეხვედრა დაიწყო, რომლის ძირითადი თემაც ავღანურ ნარკოტიკებთან ბრძოლაა. ამ სამიტს აშშ-ს სახელმწიფო მდივანი კოლინ პაუელიც შეუერთდება.

ავღანეთის მოგება ნარკოწარმოებიდან წელიწადში 2,4 მილიარდ ევროს შეადგენს, რაც ამ ქვეყნის მთლიანი შიდა პროდუქტის 50 პროცენტია. საერთაშორისო თანამეგობრობის მიერ ავღანეთისათვის გაწეული დახმარება ასევე 2,4 მილიარდ ევროს შეადგენს.

"თუკი ჩვენ ნარკოტიკების პრობლემას უახლოეს მომავალში ვერ გავუმკლავდებით, კოლუმბიის ვითარება განმეორდება," - განუცხადა გერმანულენოვან გაზეთ "დი ველტს" ევროპარლამენტის დეპუტატმა და ექსპერტმა საერთაშორისო ურთიერთობებში არმინ ლაშეტმა. მისი თქმით, წინააღმდეგ შემთხვევაში, მთელი ავღანეთი კვაზისახელმწიფოების ქსელით გადაიფარება, რომლებიც ნარკოვაჭრობის გზით მიღებული შემოსავლებით იარსებებენ. **"ქვეყანა დაიშლება, საერთაშორისო ჩარევა კი კატასტროფით დასრულდება,"** - აცხადებს ლაშეტი.

ამჟამად, ავღანეთისათვის ევროკავშირის მიერ გამოყოფილი დახმარების უდიდესი ნაწილი ნარკოწარმოების წინააღმდეგ ბრძოლას ხმარდება. 2001-2006 წლებში ევროკავშირმა ავღანეთისათვის ერთი მილიარდი ევრო გამოყო. ეს იმას ნიშნავს, რომ ავღანურ ნარკოტიკებთან ბრძოლას წელიწადში 200 მილიონი ევრო მოხმარდება.

ავღანეთისათვის ევროკავშირის მიერ გამოყოფილი დახმარების უდიდესი ნაწილი ნარკოწარმოების წინააღმდეგ ბრძოლას ხმარდება.

100 მილიონ ევროზე მეტი წელს და გაისად ავღანელი ფერმერების მხარდაჭერაზეა გამიზნული, რათა მათ ალტერნატიული სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოყვანას მიჰყონ ხელი. გარდა ამისა, ევროკავშირი, დაახლოებით, 75 მილიონი ევროს გამოყოფას გეგმავს, რომელიც ავღნეთში სამართლებრივი ბაზის შექმნას და იმ სპეცრაზმების გაწვრთნას მოხმარდება, რომელთა უპირველესი დანიშნულება ნარკოტიკებთან ბრძოლა იქნება.

თუმცა, ეს დახმარება ზღვაში წვეთია. გაერო-ს ნარკოტიკებთან და დანაშაულთან ბრძოლის ბიუროს მონაცემებით, 1,7 მილიონი ავღანელი გლეხი, რომლებიც მთელი ავღანეთის მოსახლეობის 7 პროცენტს შეადგენენ, ოპიუმის ყაყაჩოს მუდმივ და ძირითად მწარმოებლებად ითვლებიან. ოპიუმის მსოფლიო წარმოების 75 პროცენტი სწორედ ავღანეთის ხარჯზე მოდის. ავღანური ოპიუმის წლიური ბრუნვა კი, დაახლოებით, 30 მილიარდ ამერიკულ დოლარს შეადგენს, რაც საერთაშორისო თანამეგობრობის მიერ გამოყოფილ დახმარებას, სულ ცოტა, ცამეტჯერ აღემატება.

აქედან გამომდინარე, ცხადი ხდება, რომ 1,7 მილიონი ავღანელი გლეხის სხვა ალტერნატიულ სფეროში დასაქმების სტიმულირებისათვის ევროკავშირის მიერ გამოყოფილი 200 მილიონი ევრო არაფრის მთქმელია. ევროკავშირის შეშფოთება კი სრულიად გასაგები და ნათელია. სწორედ ამიტომაა, რომ საერთაშორისო თანამეგობრობის მერ გაწეული დახმარების თითქმის 50 პროცენტი სწორედ ევროპის ქვეყნების ჯიბიდან არის გაღებული.

"მდგომარეობა ძალიან საგანგაშოა. ეს არის ომის, ნარკოტიკების და დამნაშავეობის მოჯადოებული წრე. საველე მეთაურები და "თალიბანის" ლიდერები თავიანთ დაჯგუფებებს ნარკოვაჭრობიდან მიღებული შემოსავლებით კვებავენ. ომმა მხოლოდ ნარკოვაჭრობის მოცულობის ზრდა გამოიწვია," - აცხადებს ევროკავშირის საგარეო პოლიტიკის კომისრის კრის პატენის პრეს-მდივანი.

ბრიუსელში შეკრებილი ევროკავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრები და მათი ამერიკელი კოლეგა მხოლოდ ავღანეთში ნარკოწარმოებასთან ბრძოლის გზებზე არ იმსჯელებენ. საზოგადოების დიდ შეშფოთებას ავღანური ნარკოტიკების გავრცელების გზებიც იწვევს. დადგენილია, რომ ავღანური ნარკოტრაფიკის რეგიონებს ცენტრალური აზია, კავკასია და ირანი წარმოადგენენ. სწორედ ამ სამი რეგიონის გავლით, ავღანური ოპიუმის და ჰეროინის პარტიები რუსეთის, თურქეთის და ბალკანეთის ტერიტორიებზე ხვდება, ხოლო აქედან ტვირთი ევროპის უმდიდრეს ბაზარზე შედის და იქ ნაწილდება წვრილ ნარკომოვაჭრეებს შორის.

"ევროკავშირის წრეებში უკვე საუბრობენ, რომ დადგა მომენტი, როდესაც ამ პრობლემასთან გამკლავება მხოლოდ აშშ-ს შეუძლია. ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში გამარჯვების მოპოვება კი მხოლოდ იმ შემთხვევაშია შესაძლებელი, თუ პარალელურად ნარკოტიკების წინააღმდეგაც იბრძოლებენ," - წერს გერმანულენოვანი "დი ველტი."

ჩაერთვება თუ არა შეერთებული შტატები ავღანურ ნარკოსაფრთხესთან ბრძოლაში, ეს ბრიუსელში ამ დღეებში გადაწყდება.

ალ-ქაიდა, როგორც იდეოლოგია

"დღეს ალ-ქაიდა, როგორც იდეოლოგია, უფრო ძლიერია, ვიდრე ალ-ქაიდა, როგორც ორგანიზაცია, – აცხადებენ ბრიტანელი ექსპერტები, – დღეს ეს ორგანიზაცია მთლიანად იცვლის თავის სტრატეგიას და კიდევ ერთხელ გადადის შეტევაზე."

ბოლო რამდენიმე თვის მანძილზე ალ-ქაიდამ რამდენიმე გახმაურებული ტერაქტი განახორციელა, რითაც გააცამტვერა მითი იმის შესახებ, რომ ალქაიდა წელში იყო გატეხილი.

რუსეთი, ინდონეზია, ინდოეთი, ერაყი, საუდის არაბეთი, თურქეთი, მაროკო და ფილიპინები იმ ქვეყნების არასრული ჩამონათვალია, სადაც ამ ორგანიზაციის სახელით ტერაქტები განხორციელდა. მათ შორის უკანასკნელი სტამბოლის სინაგოგების აფეთქება იყო, რომელიც გასულ კვირაში განხორციელდა და 25 ადამიანის სიცოცხლე შეიწირა.

კითხვა, რომელსაც, ჯერჯერობით, გამომძიებლები ვერ პასუხობენ: ეს ტერაქტები მხოლოდ ალ-ქაიდას სახელით ხორციელდება, თუ ალ-ქაიდას მიერვე. ანტიტერორისტული სამსახურები მეტ-ნაკლებად დარწმუნებულნი არიან, რომ ერ-რიადსა და ინდონეზიაში მომხდარი ტერაქტები ალ-ქაიდას წევრების მიერაა მოწყობილი, მაგრამ რაც შეეხება დანარჩენებს, მათი ჩამდენების ალ-ქაიდასთან კავშირი შედარებით ბუნდოვანია.

კასაბლანკაში ებრაელების წინააღმდეგ მიმართული ტერაქტი ადგილობრივმა რადიკალურმა ორგანიზაციამ განახორციელა, რომელიც იმდენად პრიმიტიულად ითვლებოდა, რომ ადგილობრივი უშიშროების სამსახურები მას ყურადღებასაც არ აქცევდნენ. პოლიცია ვარაუდობს, რომ ტერაქტის ჩასადენად საჭირო გამოცდილება, ფინანსები და "შთაგონება" მან ალქაიდასგან მიიღო.

ტერორიზმის ექსპერტები მიიჩნევენ, რომ მას შემდეგ, რაც ამერიკელებმა ალ-ქიდას ხელმძღვანელთა უდიდესი ნაწილი დააპატიმრეს ან დახოცეს, ეს ორგანიზაცია უფრო დეცენტრალიზებული გახდა.

დღეს რომ ალ-ქაიდა ცოცხალია, ეს პირველ რიგში, იმ ათობით ათასი მებრძოლის დამსახურებაა, რომლებმაც მომზადება ავღანეთის ბანაკებში გაიარეს. ნებისმიერი მათგანი დღეს მზადაა, ტერორისტულ უჯრედს ჩაუდგეს სათავეში. თუმცა, მათ შორის კავშირი დღეს გაცილებით უფრო ნაკლებად მტკიცეა, ვიდრე რამდენიმე წლის წინ. ალ-ქაიდამ, რომელსაც დღეს კოორდინაციისა და კონტროლის საშუალებები ნაკლები აქვს, ამ დაჯგუფებებს დავალება მისცა - თავად ამოირჩიონ სამიზნეები და ტერაქტები განახორციელონ.

ალ-ქაიდას მონაწილეობა ამ ტერაქტებში, ძირითადად, გაწვრთნით, "იდეოლოგიური მომზადებითა" და მცირე ფინანსური დახმარებით შემოიფარგლება. ცნობილია, მაგალითად, რომ ინდონეზიის დედაქალაქ ჯაკარტაში სასტუმრო "მარიოტის" აფეთქება ალ-ქაიდას სულ 45 ათასი დოლარი დაუჯდა.

დეცენტრალიზაციის შედეგად, ალ-ქაიდას აღარა აქვს იმის საშუალება, რომ ძალიან მნიშვნელოვან და კარგად დაცულ სამიზნეებზე მიიტანოს იერიში. სამაგიეროდ, ამ ორგანიზაციის მსხვერპლნი ხშირად ხდებიან უფრო "მსუბუქი" სამიზნეები: სინაგოგები, რესტორნები, სასტუმროები, წითელი ჯვრისა და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების ოფისები და ა.შ.

ექსპერტთა მეორე ნაწილი კი ფიქრობს, რომ შეუძლებელია, ყველა ტერაქტის უკან ალქაიდა იდგეს. ყველა აფეთქების მისთვის დაბრალება კი რადიკალურ ისლამურ ახალგაზრდობაში ამ ორგანიზაციის "ავტორიტეტს" კიდევ უფრო ზრდის.

ამ აზრს იზიარებს საფრანგეთის ანტიტერორისტული სამსახურის უფროსი "ეს ტერაქტები ნაწილია საერთო კლიმატისა. ალ-ქაიდა მნიშვნელოვანია, მაგრამ არსებობს ტენდენცია, განსაკუთრებით - ანგლოსაქსონურ სამყაროში, რომ მოხდეს საფრთხის პერსონალიზაცია. ყველაფერი არ შეიძლება უსამა ბინ ლადენისა და ალ ქაიდას გაკეთებული იყოს".

ასეა თუ ისე, აშკარაა, რომ ტერორიზმის წინააღმდეგ ქმედითი იარაღი ჯერჯერობით ვერ მოინახა. "მე ვფიქრობ, ამერიკელების სტრატეგიამ უკურეაქცია გამოიწვია. ჯერჯერობით არა გვაქვს არავითარი საბუთი იმისათვის, რათა ვამტკიცოთ, რომ ამერიკელებს ამ ჯგუფებთან გამკლავება შეუძლიათ," - ამბობს მუსტაფა ალანი, ლონდონის თავდაცვისა და უსაფრთხოების ინსტიტუტის ექსპერტი.

ჩვლოვნო

უსტაბაში
ირაკლი ბერიაშვილი

ვერნისაჟი

მკითხველს ნაღდად არ გაუკვირდება, თუ ვიტყვი, რომ აი, ეს რუბრიკა, რომელსაც მოკრძალებულად "სალაყბო" დავარქვი, რაც დრო გადის, უფრო და უფრო მიყვარდება. შეიძლება მთლად გადასარევი რამე არ არის, მაგრამ ჩემი ნაწვალები და ნაჯახირევია და, ეგეც არ იყოს, მახინჯი შვილებიც ხომ უყვართ.

მოკლედ, ბევრი რომ არ გავაგრძელო, ერთი წუთითაც არ გამივლია თავში, რომ ამ ჩემს ნალოლიავებ სვეტს ოდესმე ვინმეს დავუთმობდი. რა ვქნა, ეგეთი ეგოისტი ვარ. მაგრამ ერთიც არის – არ არსებობს წესი ან ტრადიცია გამონაკლისის გარეშე. ეს გამონაკლისი საკუთარი ფეხით გამომეცხადა და ამ დღეებში თბილისში მოწყობილ არაჩვეულებრივ გამოფენაზე მომიტანა რეცენზია. ავტორმა ყელგამოწევით მთხოვა ინკოგნიტოდ დარჩენა, რაზეც, ბუნებრივია, დავთანხმდი. ახლა კი ყოველგვარი შესავლის გარეშე რეცენზია:

მეტად ორიგინალური გამოფენა მოეწყო თბილისში, ღია ცის ქვეშ. ორგანიზატორებმა ექსპოზიციის ადგილად რუსთაველის პროსპექტი, მთავრობის სასახლის მიმდებარე ტერიტორია შეარჩიეს. წარმოდგენილი იყო გვიანი აღორძინების ხანისა და ახალი საქართველოს პერიოდის თვალსაჩინო ნიმუშები. დამთვალიერებელთა ინტერესი ოდნავ გაანელა იმ ფაქტმა, რომ ვერნისაჟზე წარმოდგენილი არ იყო ორი შედევრი.

ამ ორ ტილოს მოგვიანებით შევეხები. ახლა კი, ხელოვნების მოყვარულთა იმ ნაწილის დასაკმაყოფილებლად, რომელიც ვერ დაესწრო გამოფენას, ორ-ორი სიტყვით შევეხები თითოეულ ექსპონატს.

ექსპონატი №1. "გოგიტიძე". ზეთი. აღორძინების ხანა.

ნახატი მშვიდ ფერებშია გადაწყვეტილი. თუმცა, ამ გარეგნული სიმშვიდის მიღმა კარგად იკითხება აღორძინების პერიოდის პოლიტიკური ვითარება – რუსული "ЖИВОПИСЬ"-ის გავლენა. საერთოდ, ამ სკოლის წარმომადგენლებს, ფორმის ეროვნული ნიშან-თვისებების მიუხედავად, მხატვრულ აზროვნებაში რუსული შინაარსი აქვთ გამჯდარი.

ექსპონატი №2. "რჩეულიშვილი". ზეთი. ახალი საქართველოს პერიოდი.

პორტრეტი, როგორც ჩანს, იმ დროს დაუხატავს ხელოვანს, როცა ქვეყანა ყვაოდა. ყოველ შემთხვევაში, ნახატის მიხედვით ვერანაირად ვერ იფიქრებთ, რომ ტილოზე გამოხატულ პიროვნებას რაიმე აკლდა. გაცისკროვნებული სახე, გაცინებული თვალები კმაყოფილებისა და თვითკმაყოფილების უტყუარი ნიშნებია. კომპოზიცია, როგორც მოსალოდნელი იყო, კლასიკურ სამკუთხედშია გადაწყვეტილი. აქაც, ისევე როგორც წინა ექსპონატში, აშკარად იგრძნობა მეზობელი "ЖИВОПИСЬ"-ის გავლენა.

ექსპონატი №3. "ბაკურია". გუაში. აღორძინება. ცისფერი პერიოდი.

ამ ნახატს განსაკუთრებული რაკურსით შეხედვა სჭირდება. თუ რას ნიშნავს ეს, ვიტყვი, რომ ეს რაკურსი დაახლოებით ის არის, რაც სამგანზომილებიან სივრცეში პროფილი. მნახველი მაშინვე ხვდება, რომ ნახატი ცნობილი "საიდუმლო სერობის" ერთ-ერთი პერსონაჟის, კერძოდ კი, იუდას ასპროცენტიანი პლაგიატია. ვიწრო, ჩავარდნილი შუბლი, ცბიერი გამოხედვა. ქლესა პოზა სრული სიყალბის შთაბეჭდილებას ქმნის. საერთო კონტექსტიდან როგორღაც ამოვარდნილია სხეულის განაზებული დინამიკა, რაც სპეციალისტებს იმის საფუძველს აძლევს, რომ ნამუშევარი ცისფერ პერიოდს მიაკუთვნონ. აშკარა პლაგიატი რომ არა, ნახატი შედევრადაც კი შეიძლებოდა ჩათვლილიყო.

ექსპონატი №4. "შარაძე". ზეთი. ახალი საქართველოს პერიოდი.

საკმაოდ დიდი ზომის ტილოზე (5X3) გამოსახული ფიგურა ნირწამხდარი დაჰყურებს ხუთჯვრიან ქვის არგუმენტებს – ატენისა და ჯვრის მონასტრების გეგმებს. თუმცა, მაღლა შემართულ მარჯვენაში, რომელშიც წარწერიანი ეტრატი უჭირავს, მაინც გამოსჭვივის ოპტიმიზმი. წარწერა სამსიტყვიანია: "ეროვნება" და "მამის სახელი". ნახატი, როგორც აღვნიშნეთ, ახალი საქართველოს პერიოდს ეკუთვნის, მაგრამ, ეტყობა, ავტორს გამოეპარა ის ფაქტი, რომ "ეროვნება", როგორც ასეთი, საერთოდ არ იყო ცნობილი ქართველი საზოგადოებისთვის იმ უბრალო მიზეზის გამო, რომ 1936 წლამდე არ არსებობდა პასპორტი, რაც უეჭველად მიუთითებს იმაზე, რომ შიგ მსგავსი ჩანაწერიც ვერ იქნებოდა. რაც შეეხება "მამის სახელს". სპეციალისტები, გარდა იმისა, რომ საეჭვოდ ეჩვენებათ პერსონაჟის აკადემიკოსობა, საფუძვლიანად ვარაუდობენ იმასაც, რომ ხელოვანს წაკითხული არ უნდა ჰქონდეს ფრანგი მკვლევარისა და მოგზაურის მარკიზ დე კიუსტენის დაახლოებით 250 წლის წინათ გამოცემული ფრიად საყურადღებო ნაშრომი "ნიკოლოზ პირველის დროინდელი რუსეთი". წიგნში არაორაზროვნად არის აღწერილი იმდროინდელ რუსეთში მამის სახელის შემოღებისა და დამკვიდრების მიზეზები. ცხადია, უხერხულია ამაზე ლაპარაკი და, მით უფრო, წერა, მაგრამ ისტორიული სიმართლე მაინც ყველა უხერხულობაზე მაღლა დგას. მამის სახელის არსებობა განპირობებული იყო იმით, რომ ოჯახში დაბადებული ბავშვები ერთიმეორისგან გაერჩიათ. ერთი და იგივე ქალის მიერ გაჩენილი არსება შეიძლება პეტრესიც ყოფილიყო, ივანესიც, პავლესიც. თუ, ვთქვათ, პეტრე ქალის ქმარი იყო, ივანე მამამთილი იქნებოდა, პავლე კი – მაზლი.

ძნელი დასაჯერებელია, რომ სწორედ ამისკენ მოუწოდებს საზოგადოებას შემართული მარჯვენა და წარწერა "მამის სახელი". საფიქრებელია, რომ ეს უფრო გაუთვითცნობიერებლობის შედეგია.

სამწუხაროდ, ნახატი ასლია ვინმე ძერჟინსკის მიერ შესრულებული, ამჟამად კი ერმიტაჟიდან გამქრალი ორიგინალისა. ასე რომ, გამოფენაზე მისი გამოტანა არც მატებს და არც აკლებს რაიმეს ექსპოზიციას.

ექსპონატი №5. "მამალაძე". აკვარელი. ახალი საქართველოს პერიოდი.

ტიპური სოცრეალიზმის ნიმუში. ნამუშევარი იმდენად უინტერესოა, რომ შტამპი გეგონებათ.

ექსპონატი №6. "ექსტაზი". ზეთი.

ერთადერთი ჯგუფური პორტრეტი. შეუძლებელია იმის განსაზღვრა, რომელ მიმდინარეობას ეკუთვნის. ნახატში მრავლად შეინიშნება როგორც აღორძინების, ისე ახალი საქართველოს პერიოდის ნიშნები. რელიგიურ ექსტაზში შესული ბრბო "ჰოპ, ზილინა, ზილინას" ცეკვავს. მხატვარს კარგად მიუგნია საერთო, გამაერთიანებელი ნიშნისთვის. გამოთაყვანებული, უაზრო სახეები ფუნჯის ერთი, ოსტატური მოსმით არის შესრულებული.

დაბოლოს, არ შეიძლება, არ აღინიშნოს ერთი ფაქტი: გამოფენის მნიშვნელობა გარკვეულწილად დააკნინა იმან, რომ ექსპოზიციაზე ვერ მოხვდა ორი შედევრი – "ჩვენი პრეზიდენტი" და "პატარა პრეზიდენტი". როგორც ცნობილი გახდა, "ჩვენი პრეზიდენტი" ძალიან ცუდ მდგომარეობაშია და, საეჭვოა, რესტავრაციამ რამე უშველოს. ღია ცის ქვეშ, დღის სინათლეზე მისი გამოტანა დიდ რისკთან იყო დაკავშირებული და სპეციალისტებმაც გადაწყვიტეს, სამუდამოდ სამუზეუმო ექსპონატად დაეტოვებინათ. რაც შეეხება "პატარა პრეზიდენტს". ნახატი კარგ მდგომარეობაშია, მაგრამ ეს მინიატიურა იმდენად მინიატიურული გამოდგა, რომ რუსთაველის პროსპექტის გაშლილ სივრცეში ჩაკარგვის შიშით პროვინციულ მუზეუმში დატოვება არჩიეს.

აღსანიშნავია ისიც, რომ ორივე "პრეზიდენტი" "ЖИВОПИСЬ"-ის ტიპური ნიმუშია.

ორიოდე სიტყვა მიმდინარეობა "ЖИВОПИСЬ"-ზე, რომელიც, ამასთან, ჩვენს მიერ განხილული ექსპოზიციის გამაერთიანებელ სახელწოდებადაც იქცა.

ექსპერტებმა სცადეს ამ რთული სიტყვის გაშიფვრა. პირველი ნაწილი იოლად იშიფრება. "ЖИВО", ესე იგი, "ცოცხლად". აი, მეორე ნახევარი კი კამათის საგნად იქცა. საქმე ის არის, რომ "ПИС"-ის შემდეგ გადაშლილია და მომდევნო ასოები ცუდად იკითხება. სავარაუდოდ, მეოთხე ასო ან "И" უნდა იყოს, ან "А". "И"-ს შემთხვევაში ვიღებთ, ცოტა არ იყოს, უხერხულ სახელწოდებას – "ცოცხლად ფსმას". "А"-ს შემთხვევაში კი – "ცოცხლად წერას" ან "ცოცხლად წერაობას". მე მეორე ვერსიას ვუჭერ მხარს.

მინაწერი

ზუსტად იმ ადგილას, სადაც ზემოხსენებული ექსპოზიციაა წარმოდგენილი, დევს ყველასგან მივიწყებული ლოდი, რომლის წარწერა იუწყება, რომ აქ უნდა აღიმართოს 9 აპრილის მსხვერპლთა მემორიალი. მას შემდეგ 14 წელიწადი გავიდა და წარწერაც უფრო და უფრო ცინიკურად ჟღერს – როდის იყო, საკუთარი ბნელი საქმეების მსხვერპლს თვითონვე უდგამდნენ მემორიალს...

გადადგება? გადადგება!!!

ასე გუგუნებდა გუშინ უნივერსიტეტის სააქტო დარბაზი

ნინო ცინცაძე

თსუ-ში მოსაწვევ ბარათებს არიგებდნენ. მასში ეწერა, რომ სტუდენტებთან შესახვედრად ახალგაზრდა მწერლები დათო მაღრაძე, დათო ტურაშვილი, ლაშა ბუღაძე, გია ჭანტურია და დავით გოგიბედაშვილი მიდიან. 12 საათისათვის უნივერსიტეტის ეზოში ჩვეულებრივზე მეტი სტუდენტი ირეოდა. აქვე იყო მედიაც. სხვადასხვა არხის ოპერატორები კამერებს ამზადებდნენ. უნივერსიტეტის კიბეების თავზე დაცვის სამსახურის უფროსი დავით შარაბიძე გადმომდგარიყო და შეკრებილებს ათვალიერებდა.

გოგიტა ბუხაიძის ფოტო

უნივერსიტეტის კარი საზოგადოებისთვის მოგვიანებით გაიღო.

მწერლები თანდათან იკრიბებოდნენ. მათ გოგა ხაინდრავა, ზურაბ დავითაშვილი, გიგი თევზაძე და დავით დარჩიაშვილიც შეუერთდნენ. მოვიდნენ ჯგუფ "Soft Eject"-ის წევრებიც. დაძაბულობა ნელ-ნელა მატულობდა. ყველა გრძნობდა, რომ უნივერსიტეტში შეღწევა მარტივი არ იქნებოდა. შესასვლელში სტუდბილეთებს ისტერიულად ამოწმებდნენ, შემდეგ კი კარი საერთოდ ჩაკეტეს. არც შიგნით და არც გარეთ არავის უშვებდნენ - არც სტუდბილეთიანებს, არც უნივერსიტეტის თანამშრომლებს და, რა თქმა უნდა, არც ჟურნალისტებს.

უნივერსიტეტის ეზოში სტუდენტების გვერდით მათი ლექტორებიც იდგნენ, მართალია, ცოტანი, მაგრამ ძალზედ აღშფოთებულები. თსუ დოცენტი ირინე დარჩია: **"რა კომენტარი უნდა გავაკეთო, როდესაც სტუდენტებს, ლექტორებსა და ინტელიგენციის წარმომადგენლებს ნებას არ აძლევენ, უნივერსიტეტში შევიდნენ და გამოხატონ საკუთარი მოსაზრება ქვეყნად არსებული ყველაზე ცივილიზებული მეთოდით? როგორც იტყვიან, აქ კომენტარი ზედმეტია. ყველაზე მეტად ის მაშფოთებს, რასაც ახლა მოვკარი ყური. ერთ-ერთი სტუდენტი ამბობდა, - ეს უნივერისტეტი არ არის, ეს ჭაობიაო. როდესაც სტუდენტებს აიძულებენ, ასე იფიქრონ, ეს ძალიან სახიფათოა. ადამიანმა ნორმალური განათლების მიღება რომ შეძლოს, პირველ რიგში, იმ დაწესებულებას უნდა ენდობოდეს, სადაც განათლებას იღებს".**

კარის კაცებთან ხანგრძლივი შეხლა-შემოხლის შემდეგ შენობიდან დაცვის სამსახურის უფროსი დავით შარაბიძე გამოვიდა. მან მოითხოვა, რომ ჯერ გარეთ გამოსვლის საშუალება მიეცათ შენობაში მყოფებისათვის და მხოლოდ შემდეგ შეიყვანდა რამდენიმე ადამიანს რონინ მეტრეველთან მოსალაპარაკებლად. ისეთი შთაბეჭდილება შეიქმნა, თითქოს, უნივერსიტეტის შენობაში არავინ დატოვეს. კარები გაიღო და გარეთ სტუდენტებისა და ლექტორების უწყვეტმა ნაკადმა იწყო გამოდინება. შარაბიძე ირწმუნებოდა, - ყველა ლექცია ახლა დამთავრდა და გარეთ გამოსვლა ყველას ახლა მოუნდაო.

ამის შემდეგ რექტორთან მოსალაპარაკებლად დავით მაღრაძე, ირაკლი კაკაბაძე, გია ჭანტურია, გოგა ხაინდრავა, ლევან გორდეზიანი და დათო დარჩიაშვილი შევიდნენ. ხანმოკლე მოლაპარაკების შემდეგ რექტორმა კარების გაღების განკარგულება გასცა. **"ბატონი როინი, დიდი ხანია, უნივერსიტეტის რექტორია, გამოცდილი ადამიანია და, ბუნებრივია, ჩვენთვის წინააღმდეგობა არ გაუწევია,"** - გვითხრა შემდეგ გოგა ხაინდრავამ. რა თქმა უნდა, "ეს მცირედი გაუგებრობა" დაცვას დაბრალდა.

უნივერსიტეტის სხდომათა დარბაზი სტუდენტებით გადაიჭედა. სცენაზე დავით მაღრაძე, ლაშა ბუღაძე, გოგა ხაინდრავა, გია ჭანტურია, გიგი თევზაძე და დავით დარჩიაშვილი ავიდნენ. **"თქვენს წინაშეა შეურაცხყოფილი, უპარტიო, მაგრამ მებრძოლი და მხნე საზოგადოება,** – ასე წარადგინა თავი და საკუთარი მეგობრები დავით მაღრაძემ, - **ნუ ჰგონია შევარდნაძეს, რომ ხუთ მილიონ ადამიანს იქით წაიყვანს, საითაც თავისი ზურგჩანთა ეგულება. საქართველო პოლიტიკურ კურსს შევარდნაძის მეგობრების მიხედვით ვერ შეიცვლის".**

გამოსვლები იყო ცოცხალი, გულწრფელი და ემოციური. არც ერთი წუთით არ დარღვეულა კავშირი სცენასა და დარბაზს შორის. გამომსვლელების სიტყვას ხშირად სტუდენტების ტაში წყვეტდა. **"მთავრობას კონფლიქტი აქვს დროსთან, ჩვენ 21-ე საუკუნეში გადავედით, ისინი კი სამოციან წლებში დარჩნენ"; "ამ დარბაზს ბევრი მღელვარება ახსოვს, დღესაც თქვენ უნდა იყოთ თავისუფალი სიტყვის გარანტი"; "თავისუფალ ქვეყანას განათლებული ადამიანები ქმნიან, თქვენი თავდაპირველი მოვალეობა განათლების მიღებაა. ვერც ერთმა პარტიამ თავისი ნება თავს ვერ უნდა მოგახვიოთ, მაგრამ, საზოგადოება თავის თავისუფალ ნებას სტუდენტების მხარდაჭერის გარეშე არ უნდა გამოხატავდეს"; "არავითარი ძალადობა"; "მოვიშოროთ ნიჰილიზმი, ადამიანებს შესწევთ ძალა, ინსპირირება გაუწიონ პოლიტიკურ პროცესებს"; "სტუდენტებო, ნუ დაიყოფით ათ-ათ კაციან პარტიებთან ასოცირებულ ჯგუფებად, ნუ ივლით პიჯაკით და ჰალსტუხით, ჩაიცვით ჭრელი, იყავით თავისუფლები და ხალისიანები, ნუ შეგეშინდებათ საკუთარი აზრის გამოთქმის, იყავით აქტიურები"; "რა დროც უნდა იყოს, თუ სტუდენტობა მთავრობის მხარეზეა, მაშინ პროგრესი შეჩერებულია"; "პროტესტის რა ფორმაც უნდა აირჩიოთ, თქვენს მოთხოვნებში აუცილებლად უნდა იყოს გიორგი მშვენიერაძის გათავისუფლება. არ იფიქროთ, რომ ეს მხოლოდ აჭარის ხელისუფლების ბრალია. აჭარაში ჩასვლით შევარდნაძემ მხარი დაუჭირა მის დაპატიმრებას"; "ტყუილი მოსაზრებაა, რომ სტუდენტები თავიანთ პოლიტიკურ შეხედულებებს არ უნდა გამოხატავდნენ; თუ თქვენ არ ჩაერევით პოლიტიკაში, თქვენს მაგივრად თქვენს ბედს სხვები გადაწყვეტენ,"** - ასეთი იყო გამომსვლელთა ძირითადი პათოსი.

შეხვედრის დასრულების შემდეგ ახალგაზრდები სტუდენტების მიერ ორგანიზებულ საპროტესტო კომიტეტის სიებში ეწერებოდნენ. მსურველი ბევრი აღმოჩნდა. სტუდკავშირის წევრი დაჩი ცაგურია კი ყვიროდა, - დარბაზი დაცალეთ, KBH-ის რეპეტიცია იწყებაო, - მაგრამ მისთვის დიდი ყურადღება არავის მიუქცევია.

P.S. უნივერსიტეტის დაცვის უფროსი დავით შარაბიძე შემდეგ ახალგაზრდა მწერლების წინაშე თავს იმართლებდა, - ასე პირდაპირ საკუთარ სახლში რომ დაგადგეთ ვინმე, თქვენც ხომ არ შეუშვებდითო. მას, უბრალოდ, დაავიწყდა, რომ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი კერძო სახლი არ არის, თანაც - არც მისი და არც რექტორატის.

ეზოს ნუ დაგვიბინძურებთ!

კლასიკური გიმნაზიის ეზოში, ორი დღეა, ანტისანიტარიას ებრძვიან

ირინე სანებლიძე

რვა წელია, ტომა გორსკაია თბილისის კლასიკურ გიმნაზიასა და მისი ეზოს, როგორც საკუთარ სახლს, ისე უვლის. მას რვა წლის განმავლობაში არ უნახავს ისეთი ენით აუწერელი ანტისანიტარია, რაც, ორი დღეა, თბილისის კლასიკური გიმნაზიის ეზოში ბუდობს.

ტომა თბილისის კლასიკურ გიმნაზიასა და მის ეზოს ყოველ საღამოს, გაკვეთილების შემდეგ, დაახლოებით, ორი საათის განმავლობაში ალაგებს. გუშინ დილით მას სამსახურში განსაკუთრებით "შთამბეჭდავი" სურათი დახვდა: გიმნაზიის ეზო, სადაც, ჩვეულებრივ, ბავშვები თამაშობენ ხოლმე, საზოგადოებრივ ტუალეტად იყო ქცეული. გარდა ამისა, მისი ასაკრეფი გახდა მინის დამსხვრეული ბოთლები, რამდენიმე ათეული კოკა-კოლისა და თითოოროლა ლუდის პლასტიკატის ბოთლიც. **"ეს სიბინძურე რომ დავინახე, ისეთი შეგრძნება მქონდა, თითქოს, ურო ჩამარტყეს თავში,** - საშინლად აღშფოთებულია ტომა, - **მე კი არ მეზარება, ან მეთაკილება დალაგება, უბრალოდ, იცით, კინაღამ გავგიჟდი ეს რომ დავინახე! თუ პრეტენზია გვაქვს ცივილიზებულ სახელმწიფოზე, შესაბამისად უნდა მოვიქცეთ კიდეც."**

ტომა დარწმუნებულია, რომ ეს უბრალო დამთხვევა არაა და რომ "ეს ანტისანიტარია ასლანას ჩამოყვანილების დატრიალებულია". ტუალეტები მაინც გამოეყოლებინაო, - სერიოზულად გვითხრა მან. იგი იმასაც ამტკიცებს, რომ ოპოზიციის მხარდამჭერთა მიტინგის დროს, დიდი-დიდი, მზესუმზირის ნარჩენებისგან დასჭირვებოდა ეზოს დასუფთავება. **"ასეთი სიბინძურე სად იყო?! ყოველ შემთხვევაში, ეზო ტუალეტად არ იყო ქცეული,"** – აცხადებს იგი.

გუშინ, თურმე, ეზოს ერთ-ერთ კუთხესთან, ე.წ. "საპირფარეშოსთან", ცოცხალი რიგიც მდგარა და რამდენიმე მასწავლებლის დიდი ხვეწნა-მუდარით შესვენებაზე გამოსულ მომიტინგეებს იქაურობა უხმოდ დაუტოვებიათ. ამ კულმინაციური ფაქტის შემდეგ სკოლის დირექციამ ეზოში რამდენიმე ადგილას გამოაკრა, - "ეზოს ნუ დაგვიბინძურებთ!" პირადად ტომას დიდად არ სჯერა, რომ ეს თხოვნა თუ განცხადება ბევრს სინდის-ნამუსს გაუღვიძებს და შეაჩერებს.

„მესამე ძალა" პოლიტიკურ ასპარეზზე

თამარ დვალი

"ჩვენ შევქმნით მესამე ძალას, რომელსაც "ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობას" ვუწოდებთ. ამ მოძრაობაში მოვიაზრებთ იმ ხალხს, რომლებმაც არც ერთ ამ ძალას მხარი არ დაუჭირა და არჩევნებშიც კი არ მიიღო მონაწილეობა. ასეთი კი მოსახლეობის 55 პროცენტს შეადგენს," – განაცხადა გუშინ საგანგებოდ მოწყობილ პრეს-კონფერენციაზე "განათლების ეროვნული კავშირის" თავჯდომარემ გიორგი ამაშუკელმა.

"განათლების ეროვნული კავშირის" წარმომადგენელთა თქმით, ის ხალხი, ვინც "ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობას" უნდა ჩაუდგეს სათავეში, საზოგადო ასპარეზზე ჯერ არ ჩანს. **"ამ მოძრაობის მამოძრავებელი ძალა ჩვენ ვიქნებით. რაც შეეხება იმას, თუ ვის მოვიაზრებთ ამ ხალხში, ისინი არც ტელევიზიით და არც სხვა საინფორმაციო საშუალებებით თავს არ გვაბეზრებენ, "** - აცხადებს ამაშუკელი. ამ განცხადების მიუხედავად, იგი გურამ აბსნაძის ბლოკ "ეროვნულ თანხმობასთან" და "ქართველ ნაციონალისტთა ერთობის" ლიდერ გაიოზ მამალაძესთან გაერთიანებას არ უარყოფს. **"ჩვენ, როგორც საქართველოს კანონმდებლობით, ასევე, საერთაშორისო სამართლებრივი ნორმებით, სრულიად სამართლიანად მივიჩნევთ პრეზიდენტის გადადგომის მოთხოვნას, მაგრამ ეს არ ნიშნავს იმას, რომ ჩვენ ოპოზიციის გამოსვლებს ვუერთდებით. ამ აქციების ერთი ნაწილი მთლიანად პრეზიდენტის სცენარით არის დადგმული. მეორე კი იმართება და ფინანსდება დასავლეთიდან. ჩვენი გაერთიანება სააშკარაოზე გამოიტანს და დაანახებს ხალხს, სინამდვილეში რა ხდება საქართველოში,"** - ირწმუნება ამაშუკელი.

"განათლების ეროვნული კავშირის" გამგეობის წევრი დავით არაბიძე საქართველოს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავჯდომარეს ასლან აბაშიძეს სერიოზულ ბრალდებებს უყენებს და კანონსაწინააღმდეგო ქმედებებში ადანაშაულებს. **"მე მაინტერესებს, 90-იან წლებში ასლან აბაშიძეს, როგორც კანონიერი ხელისუფლების ერთ-ერთ წევრს, რა კავშირი უნდა ჰქონოდა მოსკოვში მცხოვრებ საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქეობის არმქონე, 31 მარტის რეფერენდუმში არმონაწილე ედუარდ შევარდნაძესთან? რა სტატუსით და ვისთან შეთანხმებით ჩადიოდა მოსკოვში და მოუწოდებდა შევარდნაძეს, ჩამოსულიყო აქ და საქართველოს პოლიტიკური პირამიდის სათავეში ჩამდგარიყო. ამ კაცმა 1992 წელს უკანონო შეიარაღებულ ფორმირებებს იარაღი გადასცა, რომლითაც უამრავი ქართველი დაიღუპა და ქვეყანაში არეულობა დაიწყო. მან უკანონო რეჟიმს ორი კადილაკი გამოუგზავნა. უკანონო ხელისუფლებისათვის ფეშქაშის გაკეთება არის მისი ზნეობის გამოვლინება. სიგუას ეყო სიეშმაკე და ამ კადილაკში არ ჩაჯდა, თუმცა სხვებმა ვერ მოითმინეს... აბაშიძე აცხადებს, რომ იგი აფხაზეთში შეიარაღებული ფორმირების შეყვანის წინააღმდეგი იყო. ფიცი მწამს, ბოლო მაკვირვებს! მე მაქვს 1992 წელს მის მიერ მიცემული ინტერვიუს ასლი, სადაც ბატონი ასლანი მხარს უჭერს აფხაზეთში შეიარაღებული ძალების შესვლას,"** - ამბობს დავით არაბიძე.

განათლების კავშირის წევრები ორიოდე სიტყვით განათლების თემასაც შეეხნენ და აღნიშნეს, რომ განათლების რეფორმები უნდა აწარმოონ ქართველებმა და არა ვიღაც სხვა ძალებმა. მათ მხედველობაში ჰქონდათ მსოფლიო ბანკის მიერ დაფინანსებული განათლების რეფორმა.

ორი სიტყვით

თბილისი. საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმინდესი და უნეტარესი ილია მეორე მოუწოდებს ყველა მართლმადიდებელს, აღავლინოს ლოცვები საქართველოს მშვიდობისა და მთლიანობისათვის. როგორც პატრიარქმა საკვირაო ქადაგებაში განაცხადა, ქვეყანა დიდი განსაცდელის წინაშე დგას, მაგრამ ადამიანებმა არ უნდა დაკარგონ რწმენა და უკეთესი მომავლის იმედი. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. სამხატვრო აკადემიის სტუდენტთა ნაწილი, ქვეყანაში მიმდინარე მოვლენების საპასუხოდ, პროტესტის გამოხატვის ახალ მხატვრულ ფორმებს მიმართავს. სტუდენტები დღეს თავისუფლების მოედანზე ცოცხალი ქანდაკებების დადგმას გეგმავენ – პოლიეთილენის პარკებში შეფუთვით სტუდენტები, სიმბოლურად, საკუთარი ხმის დაკარგვას გააპროტესტებენ. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. გარდაბნის რაიონის სოფელ ნორიოს სკოლის დირექტორი იოსებ ტაკაშვილი კატეგორიულად უარყოფს გავრცელებულ ინფორმაციას იმის თაობაზე, რომ ნორიოს საშუალო სკოლის პედაგოგები, ორი თვის გაუცემელი ხელფასების გამო, საპროტესტო აქციის გამართვასა და საშიმშილოდ სკოლის შენობის წინ დაჯდომას აპირებდნენ. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. ქალაქ ახალციხეში კვლავ გრძელდება რამდენიმე ათეული მასწავლებლის საპროტესტო აქცია, რომელთა მოთხოვნები, ძირითადად, სოციალურია, თუმცა არის პოლიტიკური ლოზუნგებიც. ამჟამად სასწავლო პროცესი ჩაშლილია ახალციხის პირველ, მე-5 და მე-6 საშუალო სკოლებში. პედაგოგები მოითხოვენ მიმდინარე წლის ოქტომბრისა და ე.წ. გაყინული ხელფასებიდან ორი თვის დავალიანების გასტუმრებას. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. საქართველოს ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში ბოლო ორი კვირის განმავლობაში პერიოდულად პარალიზებული სასწავლო პროცესი განათლების სამინისტროს იურიდიული სამსახურის მსჯელობის საგნად იქცა. მათ მიერ რამდენიმე დღეში წარსადგენი დასკვნა თითოეული სკოლის შინაგანაწესზე და ადგილობრივ დებულებაზე დაყრდნობით მომზადდება. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. თბილისის მერიის ადმინისტრაციული ინსპექცია ქუჩებში გაკრული წინასაარჩევნო პლაკატების აღრიცხვაზე მუშაობს. მუნიციპალიტეტს ქალაქში გაკრული წინასაარჩევნო პლაკატების 1 კვმ-ზე ჩამოხსნა 10-დან 25 ლარამდე უჯდება. პოლიტიკური პარტიები, რომელნიც არჩევნების შედეგების გამოცხადებიდან 15 დღის ვადაში სარეკლამო პლაკატებს არ ჩამოხსნიან, დაჯარიმდებიან. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. სახელისუფლებო ბლოკის წევრი, პარლამენტარი გურამ შარაძე ქვეყანაში უკიდურესად დაძაბული ვითარებისა და, მისივე თქმით, ხელახალი სამოქალაქო ომის გაჩაღების რეალური საშიშროების არსებობის პირობებში გამოდის ინიციატივით, საქართველოს მართლმადიდებლურმა ეკლესიამ ცოდვის მონანიების დღეები გამოაცხადოს, ზვიად გამსახურდია და მერაბ კოსტავა კი წმიდანებად შერაცხოს. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. თბილისში ბარათაშვილის აღმართის კლდის მდგომარეობა, გეოლოგების შეფასებით, ძალიან მძიმეა. მათი განცხადებით, ეს ერთ-ერთი მეწყერსაშიში ადგილია დედაქალაქში. ბარათაშვილის კლდის (ქიმის) გრუნტზე უარყოფით ზეგავლენას ახდენს როგორც ბუნებრივი, ისე ტექნიკური, დაზიანებული წყალსადენებისა და საკანალიზაციო სისტემის წყლები. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. არასრულწლოვანთა შრომაგასწორებით ავჭალის კოლონიის მსჯავრდებულებს დღეს თბილისის მერიის ბავშვთა უფლებების დაცვის ცენტრის წარმომადგენლები სხვა სტუმრებთან ერთად ეწვევიან და გასართობ აქციას გამართავენ.

აქცია ბავშვთა უფლებების კონვენციის მიღების მე-14 წლისთავისადმი მიძღვნილი ღონისძიებების ფარგლებში გაიმართება. **მედია-ნიუსი**

გაზეთი ბათუმელები
NEWSPAPER BATUMELEBI
www.internews.ge/batumelebi
batumelebi@batumi.net
დამოუკიდებელი პრესის არსებობის პრეცენდენტი აჭარაში

პროკრედიტ ბანკი
ProCredit Bank
პროკრედიტ ბანკი იქირავებს ან შეისყიდის
ფართს
ახალი ფილიალისათვის ქალაქის ცენტრში
(300-400 კვადრატული მეტრი)
ტელეფონი: 20 22 22

ორი სიტყვით

თბილისი. დღეს, უზენაეს სასამართლოში, ალექსანდრე მაისურაძის სასამართლო პროცესზე მოწმედ უნდა დაიკითხოს ბიზნესმენი ბადრი პატარკაციშვილი. სასამართლომ ეს გადაწყვეტილება წინა პროცესზე მიიღო, რადგან დაზარალებულმა ჯონი გიგანმა სასამართლოში ჩვენება შეცვალა და განაცხადა, რომ შესაძლოა, ალექსანდრე მაისურაძე მის წინააღმდეგ ბადრი პატარკაციშვილის დაკვეთით მოქმედებდა და არა პიროვნული ინტერესის გამო, როგორც ეს საბრალდებო დასკვნაში არის მითითებული.

დაზარალებულის თქმით, მისი და პატარკაციშვილის ინტერესები საფეხბურთო კლუბ "დინამოში" გადაიკვეთა. "დინამო" რამდენიმე წლის წინათ ორგანიზაცია "ბერმუხამ" შეიძინა, რომლის ერთ-ერთი დამფუძნებელი თავად იყო. შემდგომში "დინამოში" თავისი ინტერესი გაუჩნდა ბადრი პატარკაციშვილს და ამიტომ მოინდომა თავიდან მისი მოშორება. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. 1-2 დეკემბერს, თბილისში, მოსამართლეთა მეორე საერთაშორისო კონფერენცია ჩატარდება, რომლის თემაა „მართლმსაჯულების ხელმისაწვდომობა და სამართლის განვითარება სასამართლო მართლმსაჯულების მეშვეობით".

კონფერენცია გერმანიის ტექნიკური თანამშრომლობის საზოგადოების (GTZ) მიერ არის ორგანიზებული სასამართლო რეფორმის მხარდაჭერის ფარგლებში. მასში მონაწილეობას მიიღებენ საქართველოს, სომხეთის, აზერბაიჯანის, რუსეთისა და გერმანიის მოსამართლეები და სხვადასხვა თანამდებობაზე მომუშავე იურისტები.

პირველი საერთაშორისო კონფერენცია თბილისში შარშან, 2-3 დეკემბერს ჩატარდა; განიხილეს კანონიერ ძალაში შესული სასამართლო გადაწყვეტილებების გადასინჯვის პრობლემა და საქართველოს, სომხეთისა და აზერბაიჯანის სასამართლო სისტემებისათვის რეკომენდაციები შეიმუშავეს. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. გუშინ საქართველოში აღირიცხა 22 დანაშაული, გახსნილია — 17.

მკვლელობის მცდელობის, ხულიგნობისა და ძარცვის თითო შემთხვევა გახსნილია; ჯანმრთელობის დაზიანების სამი შემთხვევიდან გაიხსნა ერთი; ოთხი ავტოსაგზაო შემთხვევა სიკვდილით დასრულდა; მოხდა ორი ყაჩაღობა; ქურდობის ოთხი შემთხვევიდან გაიხსნა სამი; ერთი გატაცებული სატრანსპორტო საშუალება ნაპოვნია; ნარკომანიის წინააღმდეგ ბრძოლის ხაზით დაფიქსირდა ექვსი შემთხვევა; ამოღებულია ერთი ცეცხლსასროლი იარაღი; დაკავებულია შვიდი ძებნილი; არასრულწლოვანთა მიერ ჩადენილია ერთი დანაშაული. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. საჩხერის რაიონის შს განყოფილებამ დააკავა ამავე რაიონში მცხოვრები მამუკა თოდაძე, რომელმაც ურთიერთშელაპარაკებისას დანით ბარძაყში დაჭრა თანასოფლელი მალხაზ გვეხიძე. იგი საავადმყოფოში მიყვანის შემდეგ გარდაიცვალა. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. თელავის რაიონის პოლიციამ დააკავა მკვლელობისათვის ძებნილი, 29 წლის ზურაბ ლომიაშვილი, რომელმაც ერთ-ერთ თანამზრახველთან ერთად მოკლა დედა-შვილი - მანანა და იოსებ ჩაკვეტაძეები. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. შს სამინისტროს ძებნის სამმართველოსა და მესტიის შს განყოფილების თანამშრომლებმა დააკავეს ყაჩაღობისათვის ძებნილი, 40 წლის ავთანდილ კვაჭიანი, რომელიც 2001 წლის 13 მარტს, პირთა ჯგუფთან ერთად, ყაჩაღურად დაესხა თავს წალკაში მცხოვრებ გულიკო გოგინავას ოჯახს, საიდანაც გაიტაცა 150 აშშ დოლარი და საოჯახო ნივთები. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. 19 წლის დავით სეფიაშვილი პოლიციელებმა თბილისში, თამარ მეფისა და აღმაშენებლის ქუჩების გადაკვეთაზე ძარცვის ბრალდებით დააკავეს. როგორც პოლიციის მთავარ სამმართველოში აცხადებენ, სეფიაშვილს, რომელიც წარსულში ნასამართლევია, ბრალად ედება გორელი ავთანდილ სისაშვილისათვის მობილური ტელეფონის წართმევა. პოლიციელებმა სეფიაშვილი ცხელ კვალზე დააკავეს და მისგან მობილური ტელეფონი ამოიღეს. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. 17 ნოემბერს 30 წლის ლევან ქობულაძე ავტომანქანა „მერსედეს 124"-ის გატაცების ბრალდებით დააკავეს თბილისის ვაკე-საბურთალოს რაიონის პოლიციელებმა. თბილისის პოლიციის მთავარი სამმართველოს პრესსამსახურის ცნობით, ქობულაძის მიმართ წაყენებული ბრალდების თანახმად, მან 17 ნოემბერს, საღამოს, გამსახურდიას გამზირიდან მოიპარა ნუკრი ჩოკოშვილის კუთვნილი ავტომანქანა. დაკავებულისაგან მოპარული ნივთი ამოიღეს. მას 8 წლამდე პატიმრობა ემუქრება. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. აფხაზეთიდან დევნილი, 19 წლის ნოდარ სხულუხია პოლიციელებმა ქურდობის ბრალდებით დააკავეს. მას ბრალად ედება შპს „უტას" საწყობიდან სამშენებლო მასალებისა და ელექტროსადენების მოპარვა. სხულუხიას დაკავების შემდეგ მისგან ნივთმტკიცებები ამოიღეს. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. არასრულწლოვანი, 16 წლის არტუშ კირაკოსიანი თბილისის ისანი-სამგორის რაიონის პოლიციის თანამშრომლებმა თემურ ბუჩუკურის კუთვნილი ავტომანქანა „ვაზ 2106"-ის ნაწილების მოპარვის ბრალდებით დააკავეს.

თბილისის პოლიციის მთავარი სამმართველოს ცნობით, კირაკოსიანმა ბუჩუკურის ავტომანქანა 17 ნოემბერს, ღამით გაქურდა. სამართალდამცველებმა ნივთმტკიცებები ამოიღეს. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. გუშინ, თბილისში, აღმაშენებლის ხეივნის მე-12-ე კილომეტრზე აღმოაჩინეს 46 წლის ზურაბ შარიქაძის გვამი. თბილისის პოლიციის მთავარი სამმართველოს ცნობით, გარდაცვლილის გვამს ძალადობის ნიშნები არ აღენიშნებოდა.

სამართალდამცველთა ინფორმაციით, თბილისში, წითელწყაროს ქუჩაზე, თავის საცხოვრებელ სახლთან ახლოს, 17 ნოემბერს აღმოაჩინეს 46 წლის შოთა ანდრეევის გვამი. გარეგნული დათვალიერებით მას ძალადობის ნიშნები არ აქვს.

ორივე ფაქტზე მოკვლევას ატარებს შესაბამისი რაიონის პროკურატურა. გარდაცვალების მიზეზების დასადგენად დანიშნულია სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზა. **მედია-ნიუსი**

„აჭარული სამართალი" საქართველოს ხელისუფლებას შეიძლება ძვირი დაუჯდეს

პირველი გვერდიდან

უბრალოდ, ამ სურვილების გათვალისწინება შესაძლოა, საქართველოს ბიუჯეტს ძალზე ძვირი დაუჯდეს. ზუსტად რამდენი, ეს ევროსასამართლოს განაჩენზე იქნება დამოკიდებული, რომელიც, სავარაუდოდ, თვენახევარში გამოქვეყნდება. გუშინ კი სტრასბურგის სასამართლოს დიდმა პალატამ განიხილა სარჩელი სახელწოდებით - "თენგიზ ასანიძე საქართველოს წინააღმდეგ", რომლითაც აჭარის პატიმარი ითხოვს: საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2001 წლის 29 იანვრის გადაწყვეტილების აღსრულებას, უკანონო პატიმრობიდან გათავისუფლებას, წლების მანძილზე უკანონო პატიმრობით მიყენებული მორალური ზიანის ანაზღაურებისთვის კი - 3 მილიონ დოლარს.

თენგიზ ასანიძის პატიმრობის მოკლე ისტორია ასეთი გახლავთ – ასანიძეების გავლენიანი გვარი ასლან აბაშიძის მეუღლის ოჯახს დაუპირისპირდა და ეს დაპირისპირება ძვირიც დაუჯდა. 1994 წელს თენგიზ ასანიძეს ბათუმში 8 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯეს განსაკუთრებით დიდი ოდენობის თანხების მითვისების გამო. იმთავითვე პოლიტიკურ პატიმრად მიჩნეული ასანიძის უფლებების დაცვას ცენტრისა და საერთაშორისო ადამიანის უფლებების დამცველები მონდომებას არ აკლებდნენ; 1999 წელს კი საქართველოს პრეზიდენტმა მისი შეწყალების შესახებ გადაწყვეტილება მიიღო. პრეზიდენტისთვის კონსტიტუციით გარანტირებულ შეწყალების უფლების განხორციელებას წინ კვლავ აჭარული "სამართალი" აღუდგა და თენგიზ ასანიძის წინააღმდეგ აჭარის პროკურატურამ ახალი სისხლის სამართლის საქმე აღძრა, ხელვაჩაურის რაიონის პოლიციის ყოფილი უფროსის ვაჟა გოგიტიძის გატაცების მცდელობის ბრალდებით. ამ დანაშაულისთვის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესმა სასამართლომ მას კიდევ 12 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯა.

ასანიძე ევროსასამართლოს გადაწყვეტილებას ბათუმის იზოლატორში ელოდება.

მოგვიანებით აჭარის სასამართლოს გადაწყვეტილება ბათილად ცნო უზენაესმა სასამართლომ; თუმცა, ეს ვერდიქტი "აჭარული სამართლის" მიმდევართ აუცილებლად შესასრულებლად არ მიუჩნევიათ.

გუშინ, სტრასბურგში, ევროსასამართლოს დიდმა პალატამ არსებითად განიხილა თენგიზ ასანიძის სარჩელი. პროცესზე ასანიძის ინტერესებს იცავდნენ ადვოკატები ლია მუხაშავრია და ზაზა ხატიაშვილი. საქართველოს მხარეს იუსტიციის სამინისტრო წარმოადგენდა ევროსასამართლოსთან ურთიერთობის განყოფილების უფროსის ლაშა ჭელიძის სახით. პროცესს ბათუმიდან ჩასული სტუმრებიც ესწრებოდნენ იქაური უზენაესი სასამართლოს მოსამართლის ავთანდილ აბაშიძის ხელმძღვანელობით.

თავდაპირველად, მათ პროცესზე მხარედ ჩართვა მოითხოვეს, სამისოდ ფრანგი ადვოკატიც ჰყოლიათ დაქირავებული. თუმცა მოსამართლეებმ მხოლოდ დამსწრეთა სტატუსი არგუნა პროცესის მსვლელობაში რეპლიკებით ჩართვის უფლებით.

პროცესზე სიტყვით გამოსული ლია მუხაშავრიას მიმართ დიდი პალატის წევრებს შეკითხვები არ გასჩენიათ, რასაც ვერ ვიტყვით, ცენტრისა და რეგიონის ხელისუფლებათა წარმომადგენლებზე – მათ არაერთ შეკითხვაზე მოუწიათ პასუხის გაცემა. მეტიც, თენგიზ ასანიძის მეუღლის გულიკო ასანიძის ნაამბობის თანახმად, აჭარის წარმომადგენლებმა შენიშვნაც კი მიიღეს გადაჭარბებული აქტიურობისთვის.

რა გადაწყვეტილებას მიიღებს ამის შემდეგ სასამართლო, დააკისრებს თუ არა საქართველოს ხელისუფლებას მილიონების გადახდასა და დაადებს თუ არა რაიმე სხვა სანქციებს, დეკემბრის ბოლოსთვის გახდება ცნობილი.

დაბოლოს, აღსანიშნავია, რომ თენგიზ ასანიძის საქმე ერთ-ერთი გახლავთ საქართველოს წინააღმდეგ სტრასბურგის სასამართლოში შესული იმ ორი სარჩელიდან, რომლებმაც ევროსასამართლოს ყველა ინსტანცია გაიარა და არსებითი განხილვის ეტაპამდე მიაღწია. მეორე სარჩელი გურამ აბსანძეს ეკუთვნის – იგი საქართველოს ხელისუფლებას უკანონო პატიმრობაში წლობით ყოფნის გამო უჩივის.

პოლიტიკური გაერთიანების ლიდერებს აქციის მოწყობისთვის ბრალი წაუყენეს

ხათუნა ჭანგირაშვილი

"პროკურატურა ხელისუფლების პოლიტიკურ დავალებას ასრულებს",- ასეთი განცხადებები გააკეთეს გუშინ, ტრანსპორტის პროკურატურაში, რამდენიმე საათიანი დაკითხვისა და ბრალის წაყენების შემდეგ პოლიტიკური გაერთიანება "ეროვნული თანხმობა – იბერიის გაბრწყინება"–ს ლიდერებმა გურამ აბსანძემ, ნემო ბურჭულაძემ და ნოდარ ნათაძემ, რომელთა წინააღმდეგაც არჩევნებამდე რამდენიმე დღით ადრე სისხლის სამართლის საქმე აღიძრა კოდექსის 222(1) მუხლის მე-3 ნაწილით, რომელიც სასჯელის სახით ითვალისწინებს თავისუფლების აღკვეთას 5-დან 8 წლამდე ვადით. გარდა პატიმრობისა, პოლიტიკურ ლიდერებს იმ ზარალის ანაზღაურებაც მოუწევთ, რაც მათ მიერ მოწყობილმა აქციამ გამოიწვია.

შეგახსენებთ, 27 ოქტომბერს ზუგდიდიდან სამტრედიამდე ჩამოსულმა "ეროვნული თანხმობა – იბერიის გაბრწყინება"-ს ლიდერებმა და მათ მომხრეებმა სარკინიგზო და საავტომობილო მაგისტრალების პიკეტირება მოახდინეს. საქართველოს კონსტიტუციის დარღვევას ისინი დემოკრატიული მოსაზრებებით და გაუყალბებელი არჩევნების ჩატარების მოთხოვნით ხსნიდნენ. აქციის მონაწილეთა მოქცევამ პოლიციელთა კორდონში საბოლოოდ ის შედეგი გამოიღო, რომ აქციის მონაწილენი საკუთარი ნებით დაიშალნენ ღამის 3 საათზე.

გუშინ პროკურატურაში ვერ დაკითხეს სარკინიგზო და საავტომობილო მაგისტრალზე პიკეტის მოწყობის ერთ-ერთ ორგანიზატორად დასახელებული პეტრე გელბახიანი, რომელიც გამომძიებლებთან ავადმყოფობის გამო ვერ გამოცხადდა.

ჩვენი ინფორმაციით, ტრანსპორტის პროკურატურაში სპეციალურად შექმნილი საგამოძიებო ჯგუფის წევრები გუშინ პარალელურად კითხავდნენ გურამ აბსანძეს, ნემო ბურჭულაძესა და ნოდარ ნათაძეს. როგორც "24 საათისთვის" გახდა ცნობილი, ნოდარ ნათაძემ დუმილის უფლება გამოიყენა და გამომძიებლებს ჩვენება არ მისცა. თუმცა, გურამ აბსანძისა და ნემო ბურჭულაძის მსგავსად, მან თავი დამნაშავედ არ ცნო. ერთი სიტყვით, გუშინ პოლიტიკური გაერთიანების "ეროვნული თანხმობა – იბერიის გაბრწყინება"-ს ლიდერებმა სარკინიგზო და საავტომობილო გზების გადაკეტვისა და იქ აქციის მოწყობის ორგანიზება უარყვეს. მიუხედავად ამისა, ტრანსპორტის პროკურატურამ მათ ბრალი მაინც წაუყენა. სატრანსპორტო კომუნიკაციების ბლოკირების მცდელობა – ასე დაკვალიფიცირდა პოლიტიკური გაერთიანების ლიდერებისთვის წაყენებული ბრალდება.

რამდენიმე დღეში ტრანსპორტის პროკურატურა დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონულ სასამართლოს შუამდგომლობით მიმართავს ბრალდებულთათვის აღმკვეთი ღონისძიების შეფარდების საკითხის განსახილველად. მოითხოვს თუ არა ტრანსპორტის პროკურატურა ბრალდებულთათვის წინასწარი სამთვიანი პატიმრობის შეფარდებას და დააკმაყოფილებს თუ არა მართლმსაჯულება პროკურატურის ამ მოთხოვნას, უახლოეს დღეებში გახდება ცნობილი.

პრესინგი

სახელისუფლებო კლანის ბიზნესგეგმა ჩავარდა

"ჭიათურმანგანუმის" რეაბილიტაციის მმართველი პატიმრობიდან უპირობოდ გაათავისუფლეს

ცოტა ხნის წინ "ჭიათურმანგანუმის" საქმეზე ატეხილი სკანდალი, რომელმიც მოგვიანებით პოლიტიკური წნეხის ქვეშაც აღმოჩნდა, ბოლო პერიოდში ქვეყანაში განვითარებული პროცესების გამო ჩრდილში მოექცა. არადა, "ჭიათურმანგანუმის" 65-ტომიანი საგამოძიებო საქმე, რომელსაც საბოტაჟის კვალიფიკაცია მიეცა და რომლის შექმნასაც უშიშროების სამინისტრომ წელიწადნახევარი მოანდომა, გამოძიების მიერ დაშვებული იურიდიული ხარვეზების გამო ნელ-ნელა ირღვევა.

ინგა ალავიძე

"ჭიათურმანგანუმის" საქმეში არსებული იურიდიული დარღვევების შესახებ "24 საათი" არაერთხელ წერდა, მაგრამ მაინც შეგახსენებთ, რომ უშიშროების სამინისტრომ ორი თვის წინ დააპატიმრა საწარმოს რეაბილიტაციის მმართველი გოგი ლეჟავა, "ჭიათურმანგანუმის" დირექტორი საწარმოო და ტექნიკურ საკითხებში დემურ ასანიძე და ბუღალტერი სერგო გოგოლაძე.

სამივე დაკავებულს თანამდებობის ბოროტად გამოყენებასა და ბიუჯეტისთვის განსაკუთრებით დიდი რაოდენობით გადასახადების დამალვაში დასდეს ბრალი.

სტრატეგიული დანიშნულების ობიექტის - "ჭიათურმანგანუმის" საქმის გამოძიებით თავად ქვეყნის პრეზიდენტი გახლდათ დაინტერესებული. მთავრობის ერთ-ერთ გაფართოებულ სხდომაზე ქვეყნის პრეზიდენტმა სამართალდამცველებზე პოლიტიკური "შტურმიც" კი განახორციელა და მათ "ჭიათურმანგანუმის" საქმის გამოძიების ბოლომდე მიყვანა მკაცრად მოსთხოვა

სხვათა შორის, გავრცელებული არაოფიციალური ინფორმაციით, "ჭიათურმანგანუმი", რომელიც მთელი ჭიათურის რაიონის ერთადერთი სიცოცხლო არტერიაა, ხელისუფლებასთან დაახლოებული, ფინანსურად ძლიერი კლანის მფლობელობაში უნდა გადავიდეს. ამ ინფორმაციით, საწარმოს ხელში ჩაგდებისთვის მებრძოლი კლანის წევრად ხელისუფლების ზოგიერთ იმ წარმომადგენელსაც ასახელებენ, რომელთაც შევარდნაძე მფარველობს. არსებული ინფორმაციით, სწორედ მათი ბიზნესინტერესი გახდა მიზეზი კანონდამცველთა საქმიანობაში პრეზიდენტის სამართლებრივად დაუშვებელი ჩარევისა.

ხსენებული თათბირის შემდეგ გამოძიების მცდელობა – პრეზიდენტის წინაშე თავი გამოეჩინა და საწარმოს ქონების მითვისებაში დადანაშაულებულთათვის ბრალდებები დაემძიმებინა - უშედეგოდ დასრულდა.

გუშინწინ თბილისის საოლქო სასამართლომ "ჭიათურმანგანუმის" რეაბილიტაციის მმართველი გოგი ლეჟავა პატიმრობიდან გაათავისუფლა. **"ბრალდების მხარის შუამდგომლობა არ დაკმაყოფილდეს. ბრალდებულ გიორგი ლეჟავას პატიმრობის ვადა არ გაუგრძელდეს. ბრალდებული გიორგი ლეჟავა დაუყოვნებლივ გათავისუფლედეს პატიმრობიდან.**

ბრალდებულ გიორგი ლეჟავას არ შეეფარდოს არც ერთი სახის აღკვეთის ღონისძიება." ასეთი ვერდიქტი გამოიტანა საოლქო სასამართლოს მოსამართლე ქობულაძემ 18 ნოემბერს. დადგენილება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

მოსამართლემ ბრალდების მხარეს – უშიშროების სამინისტროს საგამოძიებო დეპარტამენტის საგამოძიებო ჯგუფს - გიორგი ლეჟავას საქმეში არსებული შეუთანხმებელი და ჩამოუყალიბებელი პოზიციის გამო მიუთითა. გადაწყვეტილების მიღებისას მოსამართლემ, ფაქტობრივად, მტკიცებულებად მიიღო ზედამხედველი პროკურორის, გენერალური პროკურორის მოადგილის ბადრი ბიწაძისა და თავად გენერალური პროკურორის მიერ მიღებული დადგენილებები, რომელშიც საუბარი იყო უშიშროების სამინისტროს მიერ საპროცესო კანონმდებლობის უხეშ დარღვევებსა და ლეჟავას ქმედებებში დანაშაულის არ არსებობის შესახებ, რის საფუძველზეც გენერალურმა პროკურატურამ ლეჟავას წინააღმდეგ აღძრული საქმის შეწყვეტა კატეგორიულადაც კი მოითხოვა.

"გიორგი ლეჟავას ბრალდების საქმეზე გამოძიება ნაწარმოებია ზერელედ, უხარისხოდ. ბრალდების მხარეს არ მოეპოვება არც ერთი დამადასტურებელი უტყუარი მტკიცებულება ლეჟავასთვის შერაცხული ბრალის დამადასტურებლად.

შესაბამისად, საქმეში არ მოიპოვება ბრალდებულ ლეჟავას მიმართ აღკვეთის ღონისძიების გამოყენების არც ფორმალური და არც ფაქტობრივი საფუძვლები," – დაადგინა მოსამართლე ქობულაძემ.

ერთი სიტყვით, "ჭიათურმანგანუმთან" დაკავშირებით უმაღლესი ხელისუფლების მიერ გაცემული ბრძანება, რომლის სცენარიც კი დაწერილი იყო, ვერ შესრულდა. ამ გეგმის მიხედვით, უშიშროების სამინისტრო დააპატიმრებდა საწარმოს ყველა ხელმძღვანელ პირს, რითიც საწარმოში სამუშაო რიტმს ჩააგდებდა და "ჭიათურმანგანუმი" ცოტა ხნით დაიხურებოდა კიდეც. საბოლოოდ, **"საწარმოს ბოქლომი დაედება და შემდეგ გაიყიდება,"** – ამ თემაზე საუბრისას ასეთ ხუმრობანარევ პასუხს იძლეოდნენ თავად სამართალდამცველები. სხვათა შორის, "ჭიათურმანგანუმის" საქმეზე მიმდინარე აჟიოტაჟის ფონზე საწარმოს გაყიდვის შესახებ საკმაოდ სერიოზული განცხადებები გააკეთა თავად პრეზიდენტმა შევარდნაძემ.

ხელისუფლების ერთი ნაწილის კლანური ინტერესების მსხვერპლი, გუშინწინ პატიმრობიდან უპირობოდ გათავისუფლებული ტუსაღი გიორგი ლეჟავა, რომელიც ორი თვის მანძილზე უკანონო პატიმრობაში იმყოფებოდა, ჯანმრთელობის მძიმე მდგომარეობის - გულის სტენოკარდიული შეტევის გამო გუშინწინ საპყრობილიდან საავადმყოფოში გადაიყვანეს.

არჩევნების შედეგები დღეს უნდა გამოცხადდეს, სასამართლო დავები კი გრძელდება

საპარლამენტო არჩევნების ოფიციალური შედეგების გამოცხადების ვადა დღეს, 20 ნოემბერს იწურება. კომისიის თავმჯდომარის ნანა დევდარიანის განცხადებით, ცესკო კანონით დათქმულ ვადებში გამოაცხადებს არჩევნების შედეგებს, თუმცა კომისია არჩევნებთან დაკავშირებული რამდენიმე სასამართლო პროცესის დასრულებას ელოდება.

თამარ კაციტაძე

გუშინ, უზენაეს სასამართლოში, სადაც 2 ნოემბრიდან დღემდე 13 სარჩელია შესული, ერთმანეთის პარალელურად რამდენიმე პროცესი მიმდინარეობდა.

სასარჩელო განცხადებაში ბლოკი „ბურჯანაძე-დემოკრატები" და მათი მაჟორიტარი კანდიდატი ახალქალაქიდან ჰამლეტ მოვსესიანი მოითხოვენ ახალციხეში ჩატარებული მაჟორიტარული არჩევნების დამტკიცების თაობაზე ცესკო-ს მიერ მიღებული განკარგულების ბათილად ცნობას. ამ რაიონში მაჟორიტარული არჩევნები, ცესკო-ს მონაცემებით, დამოუკიდებელმა კანდიდატმა ჰამლეტ შახბეკიანმა მოიგო. მოვსესიანი კი მეორე ადგილზე გავიდა.

რამდენიმე საათიანი სასამართლო განხილვის შემდეგ ბლოკ "ბურჯანაძე დემოკრატებისა" და მაჟორიტარი დეპუტატობის კანდიდატის ჰამლეტ მოვსესიანის პროცესი დღეისთვის გადაიდო.

უზენაეს სასამართლოში გაიმართა სახალხო დამცველის, კახეთის რეგიონალური წარმომადგენლის გიორგი ახალაძის და ცენტრალური საარჩევნო კომისიის პროცესიც.

ახალაძე ცესკო-ს მიერ გამოცემული განკარგულების ბათილად ცნობას მოითხოვს, რომლითაც ლაგოდეხის საარჩევნო ოლქში მაჟორიტარული წესით ჩატარებული არჩევნების შედეგები დამტკიცდა. აღნიშნულ დავაში მესამე პირებად ჩართულნი არიან სახელისუფლებო ბლოკის "ახალი საქართველოსთვის" ლაგოდეხის მაჟორიტარი დეპუტატი ლაშა ნაცვლიშვილი და საინიციატივო ჯგუფის მიერ ლაგოდეხში წარდგენილი მაჟორიტარი დეპუტატობის კანდიდატი ისაკო ცქიფურიშვილი.

გიორგი ახლაძის სასარჩელო განცხადების თანახმად, ლაგოდეხში მაჟორიტარული სისტემით ჩატარებული არჩევნები იმიტომ უნდა გაბათილდეს, რომ კანდიდატებმა ვერ მოახერხეს კანონით გათვალისწინებული ბარიერის - 1/3-ის გადალახვა. მისივე თქმით, ლაგოდეხში ხელოვნურად შეამცირეს არჩევნებზე მოსულ ამომრჩეველთა რაოდენობა, რადგან ადვილად მოხერხებულიყო 1/3-ის გადალახვა.

მაჟორიტარი დეპუტატის ლაშა ნაცვლიშვილის ადვოკატმა დავით ასათიანმა კი ჟურნალისტებთან საუბარში განაცხადა, ლაგოდეხის ოლქის მონაცემებით, არჩევნებზე სულ 17082 ამომრჩეველი მოვიდა, რომლის 1/3 5.697-ია, ხოლო ლაშა ნაცვლიშვილმა 5.785 ხმა დააგროვა, რაც გადასალახავ ბარიერს აშკარად აღემატება. მართლმსაჯულებისთვის მისაღები სწორედ ნაცვლიშვილის ადვოკატის პოზიცია აღმოჩნდა და ცენტრალური საარჩევნო კომისიის გადაწყვეტილებაც საბოლოოდ ძალაში დარჩა.

გუშინ უზენაეს სასამართლოში განიხილებოდა საჩხერესა და დუშეთში ჩატარებული არჩევნების კანონიერების საკითხიც. მოსარჩელეები ამ შემთხვევაშიც ბლოკი "ბურჯანაძე-დემოკრატები" იყვნენ და ისინი კვლავ შემაჯამებელი ოქმების ბათილად ცნობასა და ხმების ხელახლა დათვლას მოითხოვდნენ. მოსამართლეთა გადაწყვეტილებით, კანონიერად იქნა მიჩნეული დუშეთში ჩატარებული პროცესები, ხოლო საჩხერის არჩევნებზე საბოლოო პასუხი დღეს გახდება ცნობილი.

გუშინ არჩევნებთან დაკავშირებული პროცესები მიმდინარეობდა თბილისის საოლქო სასამართლოშიც, სადაც მოსარჩელე იყო პოლიტიკური პარტია "მრეწველობა გადაარჩენს საქართველოს".

"მრეწველები" "ზოგიერთ საარჩევნო უბანში არჩევნების მეორე ტურის ჩატარების შესახებ" ცესკო-ს მიერ გამოცემული განკარგულების ნაწილობრივ ბათილად ცნობას მოითხოვენ.

აღნიშნულ დავაში მესამე პირად ჩუღურეთის საარჩევნო ოლქი, "ნაციონალური მოძრაობის" წევრი ბესარიონ ჯუღელი და "ახლების" წარმომადგენელი კონსტანტინე გუნცაძეა ჩართული. აღნიშნულ პროცესზე გადაწყვეტილებას მოსამართლეები დღეს გამოაქვეყნებენ.

გუშინ სასამართლო დავა უნდა გამართულიყო სამტრედიის სასამართლოშიც. მოსარჩელე ამ შემთხვევაში სახელისუფლებო ბლოკი იყო, მაგრამ სასამართლო პროცესი არ შედგა.

ბლოკი "ახალი საქართველო" სამტრედიის 54-ე საარჩევნო ოლქის მე-9 და მე-10 უბნის მონაცემების ბათილად გამოცხადებას ითხოვდა. სასამართლო პროცესი მოსამართლეების - ნუგზარ ხაჟალიას და ლუიზა ყუფარაძის თვითაცილების გამო გადაიდო, ამიტომ სახელისუფლებო ბლოკის სარჩელი რამდენიმე დღეში ქუთაისის სასამართლომ უნდა განიხილოს. სამტრედიელი მოსამართლეები აცილების მიზეზად როგორც სახელისუფლებო ბლოკის, ასევე "ნაციონალური მოძრაობის" მხრიდან ზეწოლას ასახელებენ.

დღეს საქართველოს უზენაეს სასამართლოში საარჩევნო დავებთან დაკავშირებით კიდევ ორი სარჩელი განიხილება.

"საქართველოს ლეიბორისტული პარტია" ლიახვის საარჩევნო ოლქში ჩატარებული მაჟორიტარული არჩევნების შედეგების შემაჯამებელი ოქმის ბათილად ცნობას მოითხოვს.

არჩევნების შედეგების მიხედვით, პარლამენტის წევრად გურამ ვახტანგაშვილი გამოცხადდა. "ლეიბორისტები" ცესკო-ს გადაწყვეტილებას არ ეთანხმებიან და მის მიერ გამოცემული განკარგულების ბათილად ცნობას მოითხოვენ, რომლითაც ლიახვის N85 საარჩევნო ოლქში მაჟორიტარული წესით ჩატარებული არჩევნების შედეგები დამტკიცდა.

დღეს უმაღლესი მართლმსაჯულება აბაშის N63 საარჩევნო ოლქში ჩატარებული მაჟორიტარული არჩევნების შედეგების შემაჯამებელი ოქმის კანონიერებაზეც იმსჯელებს.

ევროსაბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის კომისიის თავმჯდომარემ რუსეთის სპეცსამსახურების აგენტობა აღიარა

ევროსაბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის ჩეჩნეთის საკითხთა კომისიის ყოფილმა თავმჯდომარემ ლორდ ჯადმა, რომელიც ცოტა ხნის წინ ბრიტანეთის სასამართლოში ახმედ ზაკაევს თავდებში დაუდგა, სენსაციური განცხადება გააკეთა. მისი განცხადებით, ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში იგი ჩეჩნეთში რუსეთის "გავლენის აგენტის" სტატუსით საქმიანობდა. **"ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ვიყავი ევროპის საბჭოს კომისიის თავმჯდომარე. ბევრი ჩემი კოლეგა ეჭვობდა, რომ რუსეთის მხარესთან კავშირი მქონდა. მინდა ვთქვა, რომ ასეც იყო. ამ პერიოდის მანძილზე ევროსაბჭოს ასამბლეას ვუგზავნიდი ანგარიშებს რუსეთის მხარის სასარგებლოდ, რადგან მჯეროდა რუსეთის ხელისუფლების გონიერებისა და დარწმუნებული ვიყავი, რომ ჩეჩნეთის პრობლემა სამართლიანი გზით გადაიჭრებოდა. მარტის ფსევდორეფერენდუმისა და მას მერე განვითარებული მოვლენების შემდეგ თანამდებობა დავტოვე, რადგან საბოლოოდ დავრწმუნდი, რომ ამ ქვეყანაში სამართალს ვერ იპოვი,"** – განაცხადა ლორდ ჯადმა.

რუსეთის სპეცსამსახურებმა ხატაბის შემცვლელი სიცოცხლეს მეხუთედ გამოასალმეს

რუსეთის სპეცსამსახურების მიერ გავრცელებული დაუზუსტებელი ინფორმაციით, გუშინ ჩეჩნეთში ჩატარებული სპეცოპერაციისას მოკლეს ცნობილი მებრძოლი, ხატაბის შემცვლელი აბუ ალ-ვალიდა. რუსეთის სპეცსამსახურები მას კარგა ხანია ეძებენ და დაწესებულიც ჰქონდათ სოლიდური ჯილდო – 3 მილიონი დოლარი მისთვის, ვინც აბუ ალ-ვალიდას ადგილსამყოფელის შესახებ ინფორმაციას მიაწვდიდა.

გუშინდელი ოპერაციის შესახებ ინფორმაცია ჩრდილოეთ კავკასიის კონტრტერორისტული ოპერაციების სამმართველომ გაავრცელა. მათი განცხადებით, ჩეჩნეთის ერთ-ერთ სოფელში შენიშნეს ოთხი მებრძოლი, რომელთაგან ერთ-ერთი გარეგნული ნიშნებით ძალიან წააგავდა აბუ ალ-ვალიდას. ამიტომაც რუსმა ჯარისკაცებმა საეჭვოდ მიჩნეული ოთხეული ალყაში მოაქციეს და ცეცხლი გაუხსნეს. რამდენიმე საათიანი ოპერაციის შემდეგ ჯარისკაცებმა ვერტმფრენის გამოყენებით მოახერხეს მებრძოლთა ლიკვიდაცია. მოკლულებს პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტები არ აღმოაჩნდათ, თანაც, როგორც კონტრტერორისტულ სამმართველოში აცხადებენ, ცხედრები ისეა დამახინჯებული, რომ მათი ამოცნობა შეუძლებელია.

სხვათა შორის, აბუ ალ-ვალიდას მკვლელობის შესახებ რუსეთის სპეცსამსახურებმა უკვე მეხუთედ გაავრცელეს ინფორმაცია. თუმცა, მისი მკვლელობის შესახებ გავრცელებული ინფორმაციები არც ერთხელ არ გამოდგა მართალი.

საველე მეთაურის ხატაბის ლიკვიდაციის შემდეგ აბუ ალ-ვალიდამ, რომელსაც "მეორე შავი არაბი" უწოდეს, ხატაბის ადგილი დაიკავა. ალ-ვალიდა მოსკოვისა და ვოლგოდონსკის ტერაქტების ორგანიზატორადაა მიჩნეული. მას რუსეთის სპეცსამსახურები ტერორისტთა "ფულის ტომრადაც" მოიხსენიებდნენ და აცხადებდნენ, რომ სწორედ ალ-ვალიდა იყო უცხოეთიდან გამოგზავნილი სოლიდური თანხების მიმღებ-გამანაწილებელი და საერთაშორისო ტერორისტული ორგანიზაციის - "ძმები მუსულმანების" მეკავშირე.

გუშინ აბუ ალ-ვალიდას მკვლელობის შესახებ რუსეთის სპეცსამსახურების მიერ გავრცელებული ინფორმაცია რუსეთის პრესის კრიტიკის ობიექტი გახდა. საინფორმაციო საშუალებების განცხადებით, რუს ძალოვანებს აბუ ალ-ვალიდას მოხელთება ისე ძლიერ სურთ, რომ იგი უკვე მეხუთედ მოკლეს, არადა, "შავი არაბის" მკვლელობა არც ერთ შემთხვევაში არ დადასტურებულა.

"გადადექი, გადადექი!" - სკანდირება გაერო-ს შტაბ-ბინასთან

2003 წლის 16 ნოემბერს არაკომერციულმა საერთაშორისო საზოგადოება "ამირანმა" (ქართული კულტურის ცენტრი) ნიუ-იორკში, გაერო-ს შენობასთან მოაწყო ქართველი ერის მხარდამჭერი აქცია.

აქციას დაესწრო 200-ზე მეტი ადამიანი. აქციაზე სპეციალურად ჩამოვიდნენ ატლანტიდან, ვაშინგტონიდან, ბალტიმორიდან, ფილადელფიიდან, კონექტიკუტიდან, ნიუ-ჯერსიდან და ლონგ აილენდიდან. მომხსენებლები ერთხმად აღნიშნავდნენ, რომ აქცია არ არის არც ერთი ოპოზიციური ძალის მხარდამჭერი, რომ ამერიკაში მცხოვრები ქართველები მხარს უჭერენ ქართველ ერს, რომლის განუყოფელ ნაწილსაც წარმოადგენენ. შეკრებილთა აღშფოთების მიზეზი ბატონ შევრდნაძის განცხადებაც გახლდათ, თითქოს ამერიკაში მცხოვრებმა 18 000-მა ქართველმა ხმა მისცა შევარდნაძის ბლოკს. როგორც საზოგადოება "ამირანის" დამფუძნებელმა, ქალბატონმა ელისო წიკლაურმა აღნიშნა თავის გამოსვლაში, ის გახლდათ ნიუ-იორკის საარჩევნო კომისიის წევრი და თავად მოაწერა ხელი აქტს, სადაც დაფიქსირებული იყო სულ 76 ამომრჩეველი. აქედან, მხოლოდ 6 იყო შევარდნაძის ბლოკის მხარდამჭერი. რაც შეეხება ვაშინგტონში ჩატარებულ არჩევნებს, იქ მხოლოდ 56-მა კაცმა მიიღო არჩევნებში მონაწილეობა და იმ შემთხვევაშიც კი, უკლებლივ ყველას პირველი ნომრისთვის რომ მიეცა ხმა, მათი მომხრეთა რიცხვი 62-ს ვერ აღემატებოდა.

აქციის დასაწყისში მრევლს მიმართა ნიუ-იორკის წმინდა ნინოს ქართული მართლმადიდებელი ეკლესიის მოძღვარმა, დეკანოზმა მამა ალექსანდრე თანდილაშვილმა. დალოცა მრევლი და საქართველო. მომიტინგეებმა ერთად წაიკითხეს "მამაო ჩვენო".

სიტყვით გამოვიდა ამერიკელი მართლმადიდებელი მღვდელი მამა ქრისტეფორე. გამომსვლელთა შორის იყვნენ ქალბატონები: დენიზა სუმბაძე და ნანა იაშვილი, ბატონები: მერაბ მეტრეველი და კახა ცხადაძე, სტუდენტები - ვასილ რუხაძე და გიორგი ლებანიძე. მნიშვნელოვანი იყო ატლანტიდან ჩამოსული თბილისელი სომეხის იური მარტიროსიანის გამოსვლა, რომელმაც სიყვარულით ილაპარაკა საქართველოზე და სინანულით აღნიშნა, რომ მავანნი ცდილობენ, ერთმანეთს დაუპირისპირონ ქართველი და სომეხი ხალხი.

გამომსვლელნი ერთსულოვანნი იყვნენ საქართველოში მიმდინარე მოვლენებთან დაკავშირებით. მთავრობისგან მოითხოვდნენ, პატივი ეცათ ერის უფლებებისა და ღირსებისთვის, არ დაპირისპირებოდნენ ხალხს და მშვიდობიანად გადამდგარიყო შევარდნაძე. დამსწრე საზოგადოება ერთხმად სკანდირებდა: "გა-და-დე-ქი, გა-და-დე-ქი!" იყო შეძახილები: "სა-ქარ-თვე-ლო, სა-ქარ-თვე-ლო!" აქციის ბოლოს, შეკრებილებმა ომახიანად დააგუგუნეს "ჩემო კარგო ქვეყანა." 273-მა კაცმა მოაწერა ხელი შევარდნაძის გადადგომისა და ახალი არჩევნების ჩატარების მოთხოვნას. ასევე - მიმართვას აშშ-ს ადმინისტრაციის, გაერო-სა და ეუთო-სადმი, რათა ყველა ზომა იქნეს მიღებული ძალადობის თავიდან ასაცილებლად და საქართველოში შექმნილი კრიზისის მშვიდობიანად მოწესრიგებისათვის.

იქვე გადაწყდა 22 ნოემბერს აქციის მოწყობა თეთრ სახლთან.

საზოგადოება "ამირანის" პრესმდივანი

სამოქალაქო დაუმორჩილებლობის კომიტეტის მიმართვა საერთაშორისო თანამეგობრობას

2003 წლის 2 ნოემბრის არჩევნების დროს და მის შემდგომ დღეებში განვითარებულმა მოვლენებმა საქართველოს ყველა საღად მოაზროვნე მოქალაქისათვის ნათელი გახადა შევარდნაძის რეჟიმის ანტიდემოკრატიული, ანტისახალხო ხასიათი.

მოქალაქეებს წაერთვათ კონსტიტუციური და ფუნდამენტური უფლება ობიექტურ, სამართლიან არჩევნებში მონაწილეობისა.

მრავალათასიან საპროტესტო გამოსვლებს ხელისუფლებამ ძალოვანი სტრუქტურები, კრიმინალური სამყარო და ის პროპაგანდისტული მანქანა დაუპირისპირა, რომელიც ქვეყანაში ისტერიასა და შიშს ნერგავს.

მიუხედავად იმისა, რომ დამკვირვებლები ევროსაბჭოდან, ევროკავშირიდან, ეუთო-დან, შეერთებული შტატებიდან არჩევნების გაყალბების მასობრივ ფაქტებს აფიქსირებდნენ, არის ნათელი ნიშნები იმისა, რომ შევარდნაძე ცივილიზებული, დემოკრატიული სამყაროს აზრის იგნორირებას ახდენს.

ბოლოდროინდელი განცხადებებიდან ჩანს, რომ ის საკუთარი ხალხის წინააღმდეგ სამხედრო და პოლიტიკურ დახმარებას რუსეთისაგან ითხოვს. ამასთან ერთად, შევარდნაძეს ემისრის - აჭარის ავტორიტარული მმართველის, ასლან აბაშიძის ვიზიტები ერევანსა და ბაქოში, საქართველოს შიდა საქმეებში ჩასარევად მეზობელი ქვეყნების მოპატიჟების მცდელობაზე მიგვანიშნებს. ამით საქართველოს ხელისუფლება ხელს უწყობს რეგიონული კრიზისის გაღვივებას.

მიგვაჩნია, რომ შევარდნაძის რეჟიმი საერთაშორისო დემოკრატიულ ინსტიტუტებთან თანამშრომლობის ღირსი არ არის. მაგრამ არსებობს ქართველი ხალხი, რომელმაც ამ დღეებში ღირსება და დემოკრატიული პრინციპებისადმი ერთგულება აჩვენა. შესაბამისად, დღეს საქართველოს მოქალაქეები პრეზიდენტის გადადგომას ითხოვენ.

გთხოვთ დახმარებას და თანადგომას, რომ საქართველომ ცივილიზებული განვითარების გზიდან არ გადაუხვიოს. ამის საწინდარი საქართველოში მიმდინარე მოვლენებზე თქვენი მკვეთრი და საჯარო რეაგირება იქნება.

შეტაკება ბოლნისის ცენტრში

ხელისუფლების მხარდამჭერებსა და ოპოზიციას შორის შეტაკება მოხდა ბოლნისში, კინოს სახლის წინ, რომელიც რაიონის გამგეობის შენობიდან 100 მეტრითაა დაცილებული. ორივე მხრიდან არიან დაშავებულები.

"ნაციონალური მოძრაობის" ბოლნისის რაიონული ორგანიზაციის ლიდერის დავით ჭიჭიბოშვილის თქმით, პრეზიდენტ ედუარდ შევარდნაძის გადაყენებისა და ახალი საპარლამენტო არჩევნების ჩატარების მოთხოვნით, კინოს სახლთან "სააკაშვილი - ნაციონალური მოძრაობისა" და ბლოკ "ბურჯანაძე-დემოკრატების", დაახლოებით, 300-კაციანი საპროტესტო აქცია მიმდინარეობდა, როდესაც მათ თავს დაესხა ხელისუფლების მხარდამჭერთა დიდი ჯგუფი - დაახლოებით, 200 კაცი.

მისივე თქმით, მანამდე აქციის სიახლოვეს გამოჩნდა ბოლნისის რაიონის გამგებელი თემურ ჯაფარიძე და პოლიცია.

ჭიჭიბოშვილის თქმით, პოლიცია ცდილობდა დაპირისპირებულ მხარეთა გაშველებას.

მან ასევე განაცხადა, რომ ოპოზიციის მხრიდან დაშავებულები ამჟამად თბილისში მოჰყავთ, რადგან ფრთხილობენ, რომ ადგილობრივ საავადმყოფოში მათ არ გაუსწორდნენ ხელისუფლების მხარდამჭერები.

პრაიმ-ნიუსი

საბოლოო შედეგების გამოქვეყნებას ამერიკაშიც ელიან

აშშ-ს ადმინისტრაცია ელოდება, რომ საქართველოს საპარლამენტო არჩევნების საბოლოო შედეგები ხუთშაბათს გამოქვეყნდება.

ამის შესახებ განაცხადა სახელმწიფო დეპარტამენტის ოფიციალურმა წარმომადგენელმა ადამ ერელიმ, ლინ პასკოს თბილისში ვიზიტის კომენტირებისას.

ადამ ერელის თქმით, ლინ პასკომ, **"მხარეებს მოუწოდა, რომ არჩევნების შედეგებთან დაკავშირებული ყველა პრობლემის გადაჭრა სრულიად საქართველოს ინტერესების შესაბამისად მოხდეს".**

"აშშ მოითხოვს, რომ ამ სირთულეთა გადაწყვეტისას პასუხისმგებლობა გამოიჩინონ," - თქვა ადამ ერელიმ.

პრაიმ-ნიუსი

აჭარიდან "დევნილები" სანატრელი განკარგულების მოლოდინში

გიორგი ასანიშვილი

დგანან და ელიან. უსაზღვროა მათი მოლოდინი. ელიან, როდის გასცემს "უფროსობა" ავტობუსებში ჩასხდომისა და სახლში დაბრუნების განკარგულებას. ბრძანება კი იგვიანებს - არავინ იცის, როგორ განვითარდება პოლიტიკური პროცესები. მანამდე კი, ვიდრე სრული გაურკვევლობაა, დისლოკაციის ადგილის მიტოვება არ შეიძლება... გამომსვლელებს თითქმის არავინ უსმენს: ფიქრით "იქ", საკუთარ ოჯახებში, ცოლშვილთან არიან. მხოლოდ მაშინ გამოფხიზლდებიან ხოლმე, როდესაც გვერდით მდგომი მუჯლუგუნს გაკრავს, ტაში დაუკარიო.

აჭარიდან ჩამოყვანილი პედაგოგები რუსთაველზე.

"აქეთ რომ მოვდიოდი, ბოვშვი გახდა ავად. ვიფიქრე, მივდგებ-მოვდგები, ერთ-ორ კაპიკს ვიშოვი საექიმოდ-მეთქი. ვინ გაცალა? აღარ მომეშვნენ, ყველა საქმე უნდა გადადო და თბილისში წახვიდეო. თან დამამშვიდეს, ნუ გეშინია, შენ წადი, ბოვშვს ექიმსაც მოვუყვანთ და წამლებსაც ვუყიდითო. თავს ზევით ძალა არ იყო. რა მექნა, აბა, არ უნდა წამოვსულიყავი?" - აქეთ მიწყობს "დაკითხვას" პარლამენტის წინ მიმდინარე აქციის ერთ-ერთი მონაწილე. იგი შემთხვევით გავიცანი, უფრო ზუსტად, მასთან საერთო ნაცნობმა დამაკავშირა.

მიუხედავად იმისა, რომ ანონიმურობის გარანტია მივეცი, ახლადგაცნობილმა მომიბოდიშა, ყველაფერს ვერ მოგიყვებიო. ძალით მომიხდა სიტყვების ამოგლეჯა.

"ქობულეთის სკოლებში ერთკვირიანი არდადეგებია გამოცხადებული, რადგან მასწავლებლები აქეთ წამოიყვანეს... ფულზე არ ძუნწობენ, "სტავკები" სხვადასხვაა, 20-დან 50 ლარამდე. მაგრამ რასაც გვპირდებიან, "ჩესნად" გვირიგებენ. გაუყევი ახლა ამ გამზირს და პირველ სკოლასთან შეუხვიე. იქ "მერსედესი" დგას (ნომერსაც მეუბნება)**, ცოტახანს მის შორიახლოს გაჩერდი და შენი თვალით ნახავ, "სპონსორი" როგორ არიგებს "მაყუთს",** - ლეიტენანტ კოლომბოს როლში ყოფნა არ მესიამოვნა, მაგრამ ცნობისმოყვარეობამ მძლია. ლესია უკრაინკას ქუჩაზე მართლაც დგას მერსედესი...

მიტინგის ერთ-ერთმა მონაწილემ ამ "მერსედესზე" მიანიშნა - სპონსორი იქ ზისო.

მიტინგზე კიდევ ერთი "საშარო" საქმე გამოჩნდა: "რუსთავი-2"-ის ჟურნალისტებთან რამდენიმე ახალგაზრდა მიდის და ერთ-ერთი მათგანი ჩუმად ეუბნება ოპერატორს: **"არ გვინდა ახლა ხმაური, თქვენით აიბარგეთ და წადით აქედან".**

კითხვაზე - რატომ? - უცნობი პასუხობს: **"არ "გვევასებით" და იმიტომ".**

შელაპარაკებამ სხვა ჟურნალისტების ყურადღებაც მიიპყრო, ეს კი უცნობებს არ ესიამოვნათ და "რუსთავიორელებს" უხმაუროდ დაეხსნენ.

საერთოდ, ამ ბოლო დროს, "რუსთავი-2"-ის გამოჩენისას, "აღორძინების" და სახელისუფლებო წრეების წარმომადგენლებს ემართებათ ის, რაც ხარს - წითელი ნაჭრის დანახვისას: ჯერ თვალები აემღვრევათ და ჩაუსისხლიანდებათ ხოლმე, მერე ფეხებს ააბაკუნებენ, ბოლოს კი თავს დახრიან და "სარქენად" იერიშზე გადადიან...

პარლამენტის წინ მიმდინარე მიტინგზე ახალს ბევრს ვერაფერს შეიტყობთ. არის შევარდნაძე-აბაშიძის გაუთავებელი ქება-დიდება და ჟვანია-სააკაშვილის ლანძღვა-გინება. "ფაშისტებისა" და "ექსტრემისტების" კრიტიკაში განსაკუთრებით აქციის ორგანიზატორები არიან დახელოვნებულები, რომლებიც მიტინგზე დროგამოშვებით გამოჩნდებიან, რამდენიმეწუთიანი გამოსვლებით "გაამხნევებენ" ხალხს და მერე დიდი ხნით გაუჩინარდებიან ხოლმე. რიგითი გამომსვლელები გაცილებით კორექტულები არიან: ისინი "ნაციონალებისა" და "ბურჯანაძე-დემოკრატების" ლანძღვას ნაკლებ დროს უთმობენ და აქცენტი, ძირითადად, ასლან აბაშიძის სიდიადეზე გადააქვთ.

მიტინგის ინიციატორებს ერთ რამეს ნამდვილად ვერ დაუკარგავ: რაც შეუძლიათ, ცდილობენ, დედაქალაქში ჩამოყვანილ ხალხს მშობლიური გარემო შეუქმნან - აქციის მონაწილეთათვის მღერის ანსამბლი "ბათუმი", სრულდება ნაწყვეტები კლასიკური ოპერებიდან...

დგანან აჭარლები თბილისის ცენტრალურ გამზირზე და ელიან. უსაზღვროა მათი მოლოდინი.

"აღორძინების" დესანტი

"აღორძინების" "აქტივისტები", დედაქალაქში გასამგზავრებლად, გასულ ორშაბათს, ბათუმის სტადიონის მიმდებარე ტერიტორიაზე შეიკრიბნენ. მათ უმრავლესობას სამთავრობო დაწესებულებების თანამშრომლები შეადგენდნენ. აქვე იყვნენ უშიშროებისა და შს სამინისტროს წარმომადგენლები.

6 საათისთვის ქალაქიდან 40-მდე მიკროავტობუსი გავიდა. გამგზავრებულთა გარკვეული ნაწილი დედაქალაქში სამუშაოს დაკარგვის შიშით წავიდა. უბრალო მოქალაქეების მოსაზიდად კი 20-იდან 100 ლარამდე თანხა იყო გათვალისწინებული. თავდაპირველად ამბობდნენ, რომ მომიტინგეები ბათუმში მეორე დღესვე უნდა დაბრუნებულიყვნენ, მაგრამ როგორც ირკვევა, ისინი დედაქალაქში 21 ნოემბრამდე აპირებენ დარჩენას.

ბათუმის სტადიონზე თავმოყრილთა გარკვეული ნაწილი აცხადებდა, რომ უბრალოდ სიტუაციის დასაზვერად იყო მოსული და არსად წასვლას არ აპირებდა. ხოლო ზოგიერთები, განსაკუთრებით ახალგაზრდები, ამ პროცესებში თავის გასართობს ეძებდნენ და დედაქალაქში გამგზავრებას პიკნიკად უფრო აღიქვამდნენ. ერთ-ერთმა მათგანმა გაზეთ "ბათუმელებთან" საუბარში აღნიშნა: **"ჩვენი ხელმძღვანელის ინიციატივით მივდივართ, მშვიდობა გვინდა დავიცვათ. მთავარია, საქართველო გადარჩეს და ჩვენ თუნდაც მოვკვდეთ. თუმცა, ჩვენ გარეშე საქართველოს არსებობა გამორიცხულია."**

უკვე დედაქალაქში ჩასულებისგან ასეთ ინფორმაციას ვღებულობთ: **"ძალით როგორ გამოგვიშვებდნენ, ნებაყოფლობით წამოვედით, მძღოლებს მოგვცეს ას-ასი ლარი, სხვებს კი 20-20 - საკვებისთვის. ღამეს მანქანებში გავათევთ, ალბათ რუსთაველზე. ის კი ნამდვილად არ ვიცით, თუ როდის დავბრუნდებით."**

აჭარის პოლიციის მინისტრი ილია წულუკიძე გავრცელებულ ინფორმაციებს ძალდატანებისა და მოსყიდვის შესახებ იმდენად აბსურდულად მიიჩნევს, რომ ხუმრობის გუნებაზე დგება: **"კბილებამდე შეიარაღებულები ჩამოვედით - ზარბაზნებით, ტანკებით, თვითმფრინავებით, რადგან**

ახალგაზრდებისთვის თბილისში გასეირნება პიკნიკზე წასვლასავით იყო.

ეს ყველაფერი თბილისში არ ჰქონდათ. 20 ათასი პოლიციელი ჩამოვიყვანე - 15 ათასი გადაცმულია, 5 ათასამდე კი კბილებამდეა შეიარაღებული. სამოქალაქო საზოგადოებას 1000-1000 ლარი დაურიგდათ, პოლიციას 2000-2000."

მინისტრი ხალხთან ერთად (არაოფიციალური ინფორმაციით ძირითადი პასუხისმგებლობა ამ პროცესებზე მას ეკისრება) მანამდე აპირებს დედაქალაქში დარჩენას, **"სანამ თბილისში მშვიდობა არ დამყარდება."** მისი თქმით **"აჭარიდან ჩასული არასასურველი სტუმრები ხუთ ვარსკვლავიან სასტუმროებში ცხოვრობენ."** ილია წულუკიძე სერიოზულად მაშინ საუბრობს, როცა პროვოკაციას ეხება: **"გამორიცხული არაფერია, დაზღვეულები არაფრისგან ვართ და არც არაფრის გვეშინია."**

თბილისის საკრებულოს აპარატის უფროსი, "ნაციონალების" საარჩევნო სიაში რიგით მეშვიდე გიორგი არველაძე კი გაზეთ "ბათუმელებს", მისთვის აბსოლუტურად უცნობ გამოცემას, აბაშიძის კარის გაზეთს უწოდებს და არც თბილისში ჩასულ აჭარლებს აღიქვამს სრულყოფილ ადამიანებად: **"პროვოკაცია უკვე მოხდა, როცა ჩამოათრიეს დამონებული, გაბრიყვებული ხალხი ხულოდან და ხელვაჩაურიდან. ეს ხალხი, როგორც ცხვრები, ისე შეყარეს მანქანებში... აბა, რომელიმეს გაებედა და ეთქვა უარი წამოსვლაზე, ეს არის ერთი კაცის მიერ ტერორში მყოფი ბრბო. ამ ადამიანებს აბაშიძე იყენებს, როგორც საკუთრებას... ასეთ ბრიყვულ საქციელს მოჰყვება უმძიმესი შედეგები. ეს არის შევარდნაძე-აბაშიძის ძალიან საშიში თამაში. "**

არველაძის აზრით, **"შეურაცხყოფაა, როცა აჭარიდან ჩამოყვანილები საქართველოს მოსახლეობის სახელით ლაპარაკობენ. შეურაცხყოფაა, როცა სპეცრაზმები ჩამოიყვანეს. თუ დაიწყო სამოქალაქო ომი, მირჩევნია მოვკვდე ჩემს ოჯახთან ერთად, ვიდრე მათ დიქტატორულ სახელმწიფოში ვიცხოვრო."**

ოპოზიციის ასეთი დამოკიდებულების მიუხედავად, "აღორძინება" "დესანტის" გადასხმას დედაქალაქში კვლავაც აპირებს. ბათუმის ცენტრალურ სტადიონზე მთელი დღის განმავლობაში იდგა ათობით მიკროავტობუსი, რითაც თბილისში მომიტინგეებთან შესაერთებლად დაახლოებით 2-3 ათასი ადამიანი წაიყვანეს. "ვალმოხდილი" მომიტინგეების პირველი ნაკადი, ძირითადად, პედაგოგები და ინტელიგენცია, უკვე დაბრუნდა ბათუმში.

ხელისუფლების მხარდასაჭერად აჭარიდან გასული ადამიანების ძირითადი ნაწილი ფიქრობს, რომ ისინი არა შევარდნაძის, არამედ ასლან აბაშიძის მხარდასაჭერად მიდიან თბილისში. ნაწილს წასვლა სულაც არ უხარია, მაგრამ უარს არ, ან ვერ ამბობს.

არის ისეთი კატეგორია ადამიანებისა, ვინც ფიქრობს, როგორც "აღორძინების" მხარდამჭერი, წავიდეს თბილისში (ფინანსებს გულისხმობენ) და მერე სააკაშვილის მომხრეებს შეუერთდეს. "სული მეწვის, რომ სააკაშვილის მხარდასაჭერად ვერ მივდივარ, არც პროტესტის გამოხატვის სხვა საშუალება გაგვაჩნია. აქედან ძალით წაიყვანეს ხალხი, რაც, ვფიქრობ, სამოქალაქო ომამდე მიიყვანს საქართველოს," - აცხადებს უმუშევარი ბათუმელი მაყვალა ხაბაძე.

აჭარაში დაბრუნებული ასლან აბაშიძე ამ ყველაფერს უკომენტაროდ ტოვებს და, ჩვეულებრივ, მშენებარე ობიექტების დათვალიერებითაა დაკავებული.

გაზეთი "ბათუმელები"

ქართველ პოლიტიკურ ემიგრანტთა განცხადება

ჩვენ - ქართველ პოლიტიკურ ემიგრანტთა გაერთიანება "კულტურული საზოგადოება საქართველო - ევროპა"-ს წევრები და საზღვარგარეთ მცხოვრები ემიგრანტების ჯგუფი, კატეგორიულად ვაფრთხილებთ საქართველოს ფაქტობრივ ხელისუფლებას, რომელიც პირდაპირი მემკვიდრეა 1921 წლის 25 თებერვლის, 1924 და 1937 წლებისა, 1956 წლის 9 მარტისა და 1989 წლის 9 აპრილის სისხლისღვრის ორგანიზატორი კომუნისტური ხელისუფლებისა და რომელმაც ქართველი ერის სისხლში გაისვარა ხელები 1991-1992 წლების 22 დეკემბერ-6 იანვრის სახელმწიფო გადატრიალების მოწყობით, 1992 წლის იანვარ-თებერვლის მშვიდობიანი მიტინგებისა და დემონსტრაციების დარბევა-დახვრეტებით, საქართველოს პრეზიდენტის, ბატონ ზვიად გამსახურდიასათვის სასიკვდილო განაჩენის გამოტანით და სისრულეში მოყვანით, 1993 წელს სამეგრელოს აწიოკებითა და აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს გასხვისებით, 2 მილიონამდე ქართველის სამშობლოდან გაძევებით, რათა კიდევ ერთხელ არ ჩაახშოს სისხლში ქართველი ერის სწრაფვა თავისუფლებისაკენ, სამართლიანობისაკენ, სამშობლოს შავბნელი ძალებისაგან ხსნისაკენ.

ჩვენ მხარს ვუჭერთ ამჟამად საქართველოში მიმდინარე აქციებს ე.შევარდნაძის უპირობოდ გადადგომის შესახებ, რომელიც, თუ სამართალია, დიდი ხნის წინ უნდა გადამდგარიყო. ჩვენ ასევე მხარს ვუჭერთ აქციის მონაწილეთა მოთხოვნას არჩევნების ხელახლა დანიშვნისა და მისი სამართლიანად და დემოკრატიულად ჩატარების შესახებ. იმ შემთხვევაში, თუ ახალი არჩევნების დანიშვნაში მონაწილეობას მიიღებენ (სიმბოლურად მაინც) კანონიერი ხელისუფლების წარმომადგენლები, მაშინ ჩვენი მხრიდან მოიხსნება არჩევნებისადმი ბოიკოტის საკითხი. ეს იქნება დასაწყისი ე.შევარდნაძისა და მისი ხელისუფლების მიერ სახელმწიფოსა და ქართველი ერის წინაშე ჩადენილი დანაშაულების მხილებისა.

ამასთან, ჩვენ ვგმობთ ზოგიერთი ვაიოპოზიციონერის გამოსვლებს, სადაც გაისმის შოთა რუსთველის, ილია ჭავჭავაძის, აკაკი წერეთლის და ზვიად გამსახურდიას არა მხოლოდ იდეების გმობა, არამედ მათი შეურაცხყოფაც.

ე.შევარდნაძის რეჟიმი ყოველგვარ ვერაგულ და მზაკვრულ მეთოდს და ხერხს გამოიყენებს თავისი კლანური ხელისუფლების შესანარჩუნებლად, ამიტომაც აქციის მონაწილეებს მოვუწოდებთ გონიერებისკენ, სიფხიზლისკენ, სიფრთხილისკენ, სიმტკიცისა და მხოლოდ მშვიდობიანი გზებით ბრძოლისკენ.

ქართველ პოლიტიკურ ემიგრანტთა გაერთიანება "კულტურული საზოგადოება საქართველო-ევროპა"-ს წევრები და ემიგრანტთა ჯგუფი:

თენგიზ ბარამიძე, იური ბურკაძე, მანუჩარ თოფაძე, ზურაბ გუჩუა, ივანე ტურაშვილი, გივი თაქთაქიშვილი, გოგი ჩიქავა, კონსტანტინე გამსახურდია, ვლადიმერ აბრალავა, ავთანდილ კინწურაშვილი, ზაზა პეტრიაშვილი, გიორგი გულბანი, იური ვეკუა, გიორგი ბურკაძე და სხვები.

სულ 52 კაცი.

"არ უშველის გარეშე მტრის ხატის შექმნა

საქართველოში ხელოვნურად შეიქმნა სიტუაცია, რის საფუძველზეც 2 ნოემბრის საპარლამენტო არჩევნები გაყალბდა, რაც თავის მხრივ, "უპირველეს ყოვლისა, მოქმედ ხელისუფლებას აწყობს", - განუცხადა აფხაზ ჟურნალისტებს სახელმწიფო სათათბიროს საერთაშორისო საქმეების კომიტეტის თავმჯდომარემ დიმიტრი როგოზინმა.

მისი თქმით, საქართველოში არსებული ამჟამინდელი ვითარება "საკმაოდ რთულია", ამასთან, პრეზიდენტ ედუარდ შევარდნაძის პოპულარობა "სწრაფად ეცემა".

როგოზინის აზრით, საქართველოს პრეზიდენტისათვის **"გამოსავალი მხოლოდ ისეთი გარეშე მტრის ხატის შექმნაშია, რომელიც ერთი ადამიანის ხელმძღვანელობით ერს გააერთიანებდა".**

მან აღნიშნა, რომ ასე იყო ყოფილ იუგოსლავიაში ნატო-ს დაბომბვებისას, როდესაც სლობოდან მილოშევიჩის პოპულარობა იზრდებოდა, დღეისათვის კი, ანალოგიური ერაყში ხდება.

"შევარდნაძის უბედურება იმაშია, რომ მას ეს მეთოდი უკვე არ უშველის", - განაცხადა პარლამენტარმა.

პრაიმ-ნიუსი

www.24hours.ge 24 B

ლეშეკ ბალცეროვიჩი: დემოკრატიის სისუსტით ინტერესთა ჯგუფები სარგებლობენ

წინამდებარე წერილი წარმოადგენს ცნობილი პოლონელი ეკონომისტის, ლეშეკ ბალცეროვიჩის წიგნის - "თავისუფლება და განვითარება" - ფრაგმენტს. მას სრული სახით წლის ბოლომდე გამოსცემს საქართველოს ეროვნული ბანკი. ვფიქრობთ, წიგნის აღნიშნული მონაკვეთი დღეს ფრიად აქტუალურია და დააინტერესებს ქართველ მკითხველს.

იმისდა მიხედვით, თუ რა სახის დამოკიდებულება აქვს ხელისუფლებას საკუთარი საზოგადოებისადმი, ძირითადად განასხვავებენ დემოკრატიულ და არადემოკრატიულ (ავტორიტარულ) რეჟიმებს. პირველი სისტემის არსებობის დროს ხელისუფლება არჩევითია და, ამავე დროს, მისი გადარჩევა ხდება რეგულარულად ჩატარებული და დამოუკიდებელი არჩევნების შედეგად. რაც შეეხება არადემოკრატიულ სისტემებს, აქ ხელისუფლების არჩევის სრულიად სხვა მეთოდები მოქმედებს, მაგალითად, სამხედრო გადატრიალება, დინასტიური მემკვიდრეობა და ა. შ. ასეთ რეჟიმებში არჩევნები, თუკი საერთოდ ხდება მისი ორგანიზება და ჩატარება, იღებს აბსოლუტურად მოჩვენებით ხასიათს, პარლამენტში არ არსებობს ნამდვილი ოპოზიცია, იგი მხოლოდ სადღაც სხვაგან მიღწეული გადაწყვეტილების ვითომ კამათის შედეგად მიღების პროცედურას ემსახურება. ეს ყველაფერი ჩვენთვის კარგად ცნობილია არც თუ ისე დიდი ხნის წინანდელი საკუთარი ისტორიიდან.

როგორც წესი, საზოგადოების დემოკრატიულსა და არადემოკრატიულ მოწყობას შორის არსებობს რამდენიმე სახის შუალედური სისტემა. მაგალითად, მექსიკაში უკვე ათეული წელია, რაც ხელისუფლების სათავეში იმყოფება ერთი და იგივე პარტია – ინსტიტუციონალურ-რევოლუციური, რომელიც ძალზე შეზრდილია სახელმწიფო აპარატთან. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ ამ ქვეყანაში არ არის ტიპური დიქტატორული რეჟიმი, და თანაც, გარკვეული პოლიტიკური ლიბერალიზაცია, რომელიც ბოლო წლებში აქ მიმდინარეობს, ამ რეჟიმს უფრო შუალედური რეჟიმების რიცხვს აკუთვნებს. საერთოდ, ბოლო ხანებში მთელ მსოფლიოში იგრძნობა დემოკრატიული ტენდენციები. დემოკრატიის პირველი ტალღა, რომელიც დაიწყო მეცხრამეტე საუკუნის მეორე ნახევარსა და მეოცე საუკუნის პირველ მეოთხედში, ძირითადად შემოსაზღვრული იყო დასავლეთის ქვეყნებით. მასში ყველაზე მნიშვნელოვან მოთხოვნას წარმოადგენდა საარჩევნო უფლებების გაფართოება, რასაც ამ პერიოდში აბრკოლებდა საგადასახადო ცენზი (ანუ გადასახადების გადახდის უნარი). ეს, თავის მხრივ, დაკავშირებული იყო პოლიტიკური პარტიების შექმნასა და განვითარებასთან. ასე წარმოიშვა მასობრივი დემოკრატია.

არ უნდა აგვერიოს დემოკრატია და სამოქალაქო საზოგადოება, როდესაც ადამიანებს თავისუფლად შეუძლიათ შექმნან ხელისუფლებისაგან დამოუკიდებელი საზოგადოებები, კავშირები და ა. შ. შეიძლება ითქვას, რომ დემოკრატია მხარდამხარ მიჰყვება სამოქალაქო საზოგადოებას, თუმცა, ეს უკანასკნელი დასავლეთ ევროპის ზოგიერთ ქვეყანაში უკვე მეცხრამეტე საუკუნეში არსებობდა, ანუ გაცილებით ადრე, ვიდრე აქ დემოკრატია ფართო მასშტაბებს მიიღებდა.

ასევე, დემოკრატია არ უნდა ავურიოთ სამართლებრივ სახელმწიფოსთან, რომლის საწინააღმდეგო ფორმასაც წარმოადგენს პოლიციური სახელმწიფო. ამ შემთხვევაშიც შეიძლება ითქვას იგივე, რაც ვთქვით სამოქალაქო საზოგადოებასთან და დემოკრატიასთან დაკავშირებით, ანუ ის, რომ დემოკრატიისათვის თუმცა აუცილებელია სამოქალაქო საზოგადოება, მაგრამ თავად ეს უკანასკნელი დასავლეთ ევროპის ქვეყნებში მასობრივ დემოკრატიამდე არსებობდა. ამიტომ შეიძლება ითქვას, რომ ის, რასაც ჩვენ დემოკრატიას ვუწოდებთ, პრინციპში სამი სხვადასხვა ელემენტის ერთობლიობისაგან შედგება: დემოკრატია, როგორც ხელისუფლების თავისუფლად არჩევისა და გადარჩევის ბერკეტი, სამოქალაქო საზოგადოება და სამართლებრივი სახელმწიფო. დემოკრატიას არ შეუძლია ხანგრძლივად იარსებოს ამ ბოლო ორი მექანიზმის არსებობის გარეშე, მაგრამ სამოქალაქო საზოგადოებასა და ასევე სამართლებრივ სახელმწიფოსაც, შეუძლიათ, ყოველ შემთხვევაში, გარკვეულ პირობებში მაინც, არსებობდნენ დემოკრატიის გარეშე.

სახელმწიფო და სხვა დაწესებულებები

მესამე მნიშვნელოვან კრიტერიუმს, რომლის მიხედვითაც შეიძლება მსჯელობა იმის შესახებ, თუ რამდენად არსებობს დემოკრატია ქვეყანაში, წარმოადგენს ხელისუფლების დამოკიდებულება ქვეყნის ტერიტორიაზე მდებარე და მოქმედ სხვა დაწესებულებებისადმი. თუ საკითხს ისტორიული ასპექტით მივუდგებით, შეიძლება ითქვას, რომ ამ მხრივ ყველაზე მნიშვნელოვან დაწესებულებებს წარმოადგენენ რელიგიური ორგანიზაციები, რომელთაც სახელმწიფოსთან სხვადასხვა დამოკიდებულება ჰქონდათ. ისტორიამ იცის მათი ურთიერთშერწყმის, ურთიერთშეზრდის ბევრი შემთხვევა. პრინციპმა, - "ვისიც არის ხელისუფლება, მისია რელიგიაც", - საკმაოდ მნიშვნელოვანი კვალი დატოვა გერმანიის რელიგიურ გეოგრაფიაში, სადაც, იმისდა მიხედვით, თუ რომელი აღმსარებლობის ხელისუფლება ბატონობდა, დამკვიდრდა ან კათოლიციზმი, ან პროტესტანტიზმი. ამგვარ შემთხვევებში რელიგია სამოქალაქო ხელისუფლებას ემსახურებოდა. ძნელია ითქვას, რომ ასეთ დროს ეკლესიას ეპყრა ხელთ ხელისუფლება, ანუ ამ საზოგადოებას დაერქვას თეოკრატიული. დღევანდელ მსოფლიოში თეოკრატიული ტენდენციები ყველაზე მეტად იგრძნობა ზოგიერთ ისლამურ საზოგადოებაში. კერძოდ, აიათოლასა და მოლების ირანი თანამედროვე თეოკრატიული საზოგადოების კლასიკური ნიმუშია.

სხვა სახის ორგანიზაციას, რომელსაც ზოგიერთ ქვეყანაში დიდი გავლენა აქვს მოპოვებული, წარმოადგენს პროფკავშირები. ასე იყო ბოლო ხანებამდე, მაგალითად, დიდ ბრიტანეთში. აქ პროფკავშირებს, რომელთაც ოდესღაც შრომის (ლეიბორისტული) პარტია შექმნეს, დიდი გავლენა ჰქონდათ არჩევნებსა და მის შედეგებზე. თუმცა, არ მეგულება ისეთი ქვეყანა, სადაც პროფკავშირებს თავისი უშუალო წარმომადგენელი ჰყავდეთ პარლამენტში. "სოლიდარობის" სწრაფვა თავისი წარმომადგენლები გაეყვანა სეიმში, პოლიტიკურ ანომალიას წარმოადგენს.

და ბოლოს, სახელმწიფოს დამოკიდებულება ეკონომიკის მიმართ. იგი შეიძლება ძალიან განსხვავებული იყოს. ზოგიერთ ქვეყანაში ხელისუფლება შესაძლოა, აბსოლუტურად უარყოფდეს "უხილავი ხელის" პრინციპს, მაგრამ ასეთ დროს მთელი პრობლემები "ხილულ ხელს" დააწვება, რომელიც ქვეყანაში წარმოდგენილი იქნება გაბერილი პოლიტიკურ-სამეურნეო ბიუროკრატიით. ეს ჩვენ საკუთარი გამოცდილებიდან გვახსოვს: საგეგმო კომიტეტები, სხვადასხვა დარგობრივი სამინისტროები, მრავალგვარი გაერთიანებები და ა. შ. ასეთ პირობებში სახელმწიფოს უკვე აღარ აქვს უფრო ფუნდამენტური პრობლემების შესაფერისად გადაწყვეტის უნარი: კანონების შექმნა და ცხოვრებაში გატარება, ეროვნული უსაფრთხოება, საგარეო პოლიტიკა და ა. შ. ცხადია, არსებობს ეკონომიკაში სახელმწიფოს როლის უფრო სხვაგვარი გადაწყვეტის მეთოდიც, მაგრამ ისიც ნაკლებეფექტურია. ბოლო ხანებში უმთავრეს კაპიტალისტურ ქვეყნებში, ყოფილ სოციალისტურსა და მესამე სამყაროს ქვეყნებში ამ სფეროში მიმდინარე რეფორმები აჩვენებენ, თუ როგორ დაისახა ეკონომიკაში სახელმწიფოს როლის თანდათანობითი შემცირების ტენდენცია. მაგალითად, აფრიკაში ეკონომიკურ წარმატებებს მხოლოდ ის ქვეყნები აღწევენ, რომლებიც უარს არ ამბობენ რთულ სამეურნეო რეფორმებზე. ასეთებია განა, ბოსტვანა, ტუნისი და მაროკო. იმ ქვეყნების გამოცდილება, სადაც ადგილი აქვს ეტატიზმის სხვადასხვა გამოვლინებას (სოციალისტური, ეროვნული, პოპულისტური და სხვ.) გვაჩვენებს, რომ შეუძლებელია რეფორმებს საწინააღმდეგო მიმართულება ჰქონდეთ.

კოლექტიური სიბრძნე თუ ბრბოს ფსიქოლოგია?

დემოკრატიას ხშირად განმარტავენ როგორც ხალხის მმართველობას. უკეთესი იქნებოდა, თუ მას უფრო კონკრეტული და ემოციურად ნეიტრალური ტერმინით განვსაზღვრავდით, ანუ როგორც სისტემას, რომელშიც სახელმწიფო ხელისუფლებას აირჩევს და გადაირჩევს ხალხის უმრავლესობა რეგულარულ და დამოუკიდებელ არჩევნებში. ამის წყალობით შესაძლებელია ადვილად გავაანალიზოთ დემოკრატიის ნაკლიცა და ღირსებებიც.

შეიძლება ითქვას, რომ დასავლეთის ქვეყნები გამდიდრდნენ არა მხოლოდ იმიტომ, რომ დემოკრატიულები იყვნენ, არამედ იმიტომ, რომ ისინი წარმოადგენდნენ კაპიტალისტურ ქვეყნებს. ეს რომ ნამდვილად ასე არ ყოფილიყო, მაშინ შესაძლოა სოციალიზმი, დაფუძნებული "დემოკრატიულ" ცენტრალიზებულ დაგეგმვაზე, რომლის ჩარჩოებშიც მოქალაქეებს უშუალოდ ან პარლამენტის საშუალებით ჰქონდათ იმის შესაძლებლობა, გადაეწყვიტათ, თუ რამდენი ფოლადი გამოედნოთ, რამდენი ავტომანქანა გამოეშვათ, რამდენი ხორბალი მოეყვანათ და ა. შ., ყოფილიყო გაცილებით უკეთესი სისტემა. მაგრამ ძნელი არაა იმის შემჩნევა, რომ ასეთი სისტემა დიდხანს ვერ გაძლებდა და ვერ განვითარდებოდა უფრო უკეთ, ვიდრე ბიუროკრატიული სოციალიზმი.

მაგრამ ეს სრულიადაც არ ნიშნავს იმას, რომ ეკონომიკური განვითარების სახელით უკეთესი იქნებოდა ხელი აგვეღო დემოკრატიული მმართველობის მეთოდებზე და არადემოკრატიულ მეთოდებს მივბრუნებოდით. გარდა იმ ფაქტისა, რომ დემოკრატია გაცილებით უკეთესი სისტემაა, რომელიც პასუხობს, როგორც ადამიანის ღირსებას, ისე სახელმწიფოს ლეგიტიმურობას, მასში არსებითია ის, რომ ეს სისტემა სრულიადაც არ იძლევა სწორი სამეურნეო გადაწყვეტილებების მიღების გარანტიას. ავტორიტარულ სისტემებს შორის შეიძლება გამოიყოს პროკაპიტალისტური ავტოკრატიები (ასეთები იყვნენ, მაგალითად, სინგაპური, სამხრეთ კორეა, ბოლო დრომდე, და, ასევე, ტაივანი). ამ ქვეყნებში არსებულ სისტემებში სახეზეა სწრაფი ეკონომიკური განვითარების საფუძვლები: პოლიტიკური სტაბილურობა, მყარი ვალუტა, შედარებით უდეფიციტო სახელმწიფო ბიუჯეტი, მძლავრი კერძო სექტორი და შრომისადმი ისეთი დამოკიდებულება, რომელიც სწრაფი განვითარების საფუძველი გახდება. ამასთან, ჩვენ ისეთი პოპულისტური ავტოკრატიებიც ვიცით, რომლებიც მომაკვდინებელ გავლენას ახდენდნენ ეროვნულ მეურნეობაზე, რადგანაც მათი საქმიანობის საბოლოო შედეგი იყო სუსტი ვალუტა, მაღალი ინფლაცია, პროტექციონიზმი, მაღალი ხვედრითი წილით წარმოდგენილი სახელმწიფო სექტორი და ა. შ. ამის კლასიკური მაგალითია პერონის დროინდელი არგენტინა. ერთ-ერთი ყველაზე გავრცელებული შეცდომა, რომელიც მესამე სამყაროს ქვეყნებს ეხება, არის ის, რომ ისინი პრობლემების შექმნას აბრალებენ კაპიტალიზმს და არა სახელმწიფო მმართველობაში ატატიზმის (ნათლიმამობის, მფარველობის) გამოვლინებებს. მმართველობის კლასიკური ავტოკრატიული მეთოდები იყო გამოყენებული სოციალისტური სისტემის არსებობის დროს, სადაც სახელმწიფო მთელი ძალით ისწრაფოდა საბაზრო მექანიზმებისა და კერძო საკუთრების ლიკვიდაციისკენ.

ამიტომ ახლა მართვის ავტოკრატიულ მეთოდებს კი არ უნდა მივმართოთ, არამედ საჭიროა გავაძლიეროთ დემოკრატია, თანაც ისე, რომ მან საკუთარი თავის კომპრომეტაცია არ მოახდინოს და ხელი არ შეუშალოს ეკონომიკის სწრაფ განვითარებას. ამ მიზნით აუცილებელია ვიცოდეთ დემოკრატიის პოტენციური სისუსტეები, რათა მომავალში, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, გამოვრიცხოთ ან, ყოველ შემთხვევაში, შევასუსტოთ მათი უარყოფითი ზემოქმედება ეკონომიკაზე.

დემოკრატიის "აქილევსის ქუსლი"

დემოკრატიის ერთ-ერთ სერიოზულ სისუსტეს წარმოადგენს, ინტერესთა ჯგუფების ზეწოლის გამო, ან არჩევნებში დამარცხების შიშით, პოლიტიკოსების მიერ ძნელი გადაწყვეტილებების მიღებაზე თავის არიდება. ამას კი საკმაოდ მნიშვნელოვან სირთულეებამდე, ზოგ შემთხვევაში, სერიოზულ პოლიტიკურ კრიზისამდეც კი შეუძლია მიიყვანოს ქვეყანა. ამან შესაძლოა, გამოიწვიოს ასევე ბიუჯეტის დეფიციტი და წარმოშვას სახელმწიფო ვალი. ჩვეულებრისამებრ, თავის მხრივ, კრიზისმა შეიძლება გამოიწვიოს შემდგომი არასასურველი ნაბიჯები, რომლებსაც, ხელისუფლება თუ ადრე მიიღებდა, რეფორმების გავლენა გაცილებით ნაკლებმტკივნეული იქნებოდა. ბოლო წლებში ამგვარ სიტუაციას ადგილი ჰქონდა შვედეთში, იტალიასა და საბერძნეთში.

დემოკრატიის მეორე სისუსტეს წარმოადგენს ის, რომ მისით ბოძებული თავისუფლებით სარგებლობენ ინტერესთა ჯგუფები, ლობისტები, რომლებიც ცდილობენ საგადასახადო თუ საბიუჯეტო სუბსიდიების გზით უფრო მეტი ფინანსური სახსრები მოიპოვონ. მათი მცდელობის მიზანს წარმოადგენს ასევე შეღავათების მიღება და მაშასადამე, უპირატესობის მიღწევა ბაზარზე კონკურენციულ ბრძოლაში, რაც, ასევე, დამატებითი ფულადი შემოსავლების წყაროა. ცხადია, ყველაფერი ეს საყოველთაო სიკეთისათვის კეთდება. გამოჩენილი ამერიკელი ეკონომისტი მანკურ ოლსონი ამტკიცებს, რომ ვიწრო ინტერესთა ჯგუფების გავლენას და რიცხოვნობას განაპირობებს კაპიტალისტურ ქვეყნებს შორის, ომისშემდგომ პერიოდში, შემჩნეული განვითარების ტემპებში განსხვავება; კერძოდ იქ, სადაც აღნიშნული ჯგუფები დიდი ხანია წარმოიშვნენ, მაგალითად, დიდ ბრიტანეთში, შეერთებულ შტატებში და ა. შ., ეს ტემპები იყო აშკარად დაბალი, ვიდრე იმ ქვეყნებში, სადაც ომის წაგებამ ადრე წარმოქმნილი ლობისტური დაჯგუფებების დაშლა გამოიწვია, მაგალითად, გერმანიასა თუ იაპონიაში. საერთოდ, თეზისი იმის შესახებ, რომ არსებობს წინააღმდეგობა ქვეყნის განვითარებასა და ინტერესთა ჯგუფებს შორის, საკმაოდ დამაჯერებელია. ეს უკანასკნელნი ცდილობენ მოიპოვონ პრივილეგიები და ამით შეცვალონ ის, რაც ნამდვილად შეუცვლელია და განვითარების საფუძველს წარმოადგენს, ანუ საწარმოს და მთელი ქვეყნის მწარმოებლური უნარის ზრდა. თავად ბრძოლა სახელმწიფოს მიერ პრივილეგიების ჩამორიგებისათვის დამატებით ასუსტებს განვითარებას, რადგანაც იგი ადამიანთა ძვირფასს დროსა და ენერგიას შთანთქავს. უკიდურეს შემთხვევაში ეს ბრძოლა ჯადოსნურ წრეს წარმოშობს: საქვეყნო ნამცხვრის გასაყოფად წარმოებული კონფლიქტები ამცირებს მას, რაც, თავის მხრივ, წარმოშობს ახალ კონფლიქტებს და ა. შ.

დემოკრატიის სისუსტის გამოვლინების მესამე ფორმას წარმოადგენს პოლიტიკური ბრძოლის იარაღად ქვეყნისათვის უაღრესად მნიშვნელოვანი პრობლემებით მანიპულირება. პოპულარობის მოსაპოვებლად ან ოპონენტების შესასუსტებლად ისინი აკრიტიკებენ პრივატიზაციის მომხრეებს, რომ ისინი ჩალის ფასად ასხვისებენ საერთო-სახალხო ქონებას, საპენსიო რეფორმის მომხრეებს ადანაშაულებენ იმაში, რომ ამით ისინი პენსიონერების მოსყიდვას ცდილობენ და ა. შ. საბოლოო ჯამში, ყველაფერ ამას შეუძლია ძალიან შეაფერხოს აუცილებელი გადაწყვეტილებების მიღება, რის შედეგადაც, გამორიცხული არ არის მთელი ქვეყანა კრიზისში აღმოჩნდეს.

შეიძლება ითქვას, რომ დემოკრატიის მესამე სისუსტიდან გამომდინარეობს მისი მეოთხე სისუსტე, რაც იმაში მდგომარეობს, რომ ხელისუფლებაში მოსული პოლიტიკოსები უარს ამბობენ პრაქტიკულად განახორციელონ ის მართლაც აუცილებელი დაპირებები, რომლებსაც ასე უხვად აფრქვევდნენ ადრე, განსაკუთრებით არჩევნების დროს. ამის შედეგად დემოკრატიამ შესაძლოა, საზოგადოებრივ თუ სამეურნეო ცხოვრებაში შეიტანოს პერმანენტული არასტაბილურობის ელემენტები. ამ მოვლენას პოლიტეკონომიაში "კონიუნქტურის პოლიტიკაში გამოყენება" (political business cycle) ეწოდება.

თუ რამდენად აირიდებს ქვეყანა თავიდან დემოკრატიის სისუსტეებს, ეს აქაურ პოლიტიკოსებზეა დამოკიდებული. კერძოდ; თუკი ნებისმიერი ჩვეულებრივი ადამიანი შეიძლება შეფასდეს იმით, თუ როგორ იყენებს იგი მისთვის მინიჭებულ თავისუფლებას, პოლიტიკოსი ფასდება იმის მიხედვით, თუ რა გზებითა და მეთოდებით მოიპოვებს იგი ამომრჩეველთა ხმებს. თუ იგი ამ მიზნისათვის მიმართავს ზიზღს, სიძულვილს, შურს და ა. შ., ამან შეუძლებელია ქვეყნისათვის რაიმე სარგებელი მოიტანოს, რადგან იგი ხელს უწყობს ანტაგონიზმს საზოგადოებაში.

მაგრამ დემოკრატიის სისუსტეების გამორიცხვა, უწინარეს ყოვლისა, მაინც ქვეყნის ინსტიტუციონალურ მოწყობაზეა დამოკიდებული. ამ მხრივ უაღრესად დიდი მნიშვნელობა აქვს საპარლამენტო დებატებიდან გამოირიცხოს ზოგიერთი პრობლემების განხილვა ან მათ შესახებ მსჯელობა და გადაწყვეტილების მიღება პარლამენტისა თუ აღმასრულებელი ხელისუფლების მიერ მოხდეს უაღრესად მკაცრი პირობების შესრულების შემდეგ. ეს განსაკუთრებით ეხება ისეთ საკითხებს, რომელთა განხილვამაც შესაძლოა მძაფრი პოლიტიკური ბრძოლა გამოიწვიოს.

აქ განსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა აქვს ეკონომიკის გამიჯვნას პოლიტიკისაგან, ანუ უმნიშვნელოვანესი საკითხების გამოთიშვას ხელისუფლების მიერ გადასაწყვეტ საკითხთა წრიდან. ამ მხრივ მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ეკონომიკისათვის კერძო ხასიათის მინიჭება, თუკი, რა თქმა უნდა, იგი არ არის შებოჭილი ლობისტური ქსელებით. ეკონომიკის პოლიტიკისაგან გამოცალკევება საუკეთესოდ ხელეწიფება ასევე კარგ კონსტიტუციას. ამასთან, თუკი მიიჩნევა, რომ ზოგიერთი პრინციპი დაურღვეველი უნდა იყოს, მაშინ კარგი იქნებოდა მათი საკონსტიტუციო კანონების რანგში ამაღლება, რათა გამოირიცხოს ამ უკანასკნელთა ხშირი ცვლილებები. კარგი კონსტიტუცია საიმედო საფარს წარმოადგენს პოლიტიკის კაპრიზების წინააღმდეგ. ასეთი ძირითადი კანონი იგივეა, რაც თავისუფალი კონკურენცია ბაზრისათვის.

სხვათა შორის, კონსტიტუციურმა ნორმებმა პოლიტიკოსთა პოპულისტური ცდუნებებისაგან (რომელთაც შეუძლიათ დაფიქრების გარეშე დაამტკიცონ საბიუჯეტო ხარჯები, რეალური დაფარვის წყაროს გამოძებნის გარეშე), უნდა დაიცვას ვალუტის სიმტკიცე. ამგვარ შემთხვევას ჰქონდა ადგილი, მაგალითად, 1993 წელს პოლონეთის სეიმში, სადაც მაშინდელმა ოპოზიციამ მოიწონა 20 მლრდ ზლოტის გამოშვების გეგმა, რომელიც, მათი აზრით, პენსიების გაცემას უნდა მოხმარებოდა. საბედნიეროდ, ქვეყნის პრეზიდენტი პარლამენტის ამ განზრახვას არ დაეთანხმა. მრავალი დემოკრატიული ქვეყანა თავისი კონსტიტუციის მეოხებით თავს იცავს ამგვარი ცდუნებებისაგან. მაგალითად, გერმანიის კონსტიტუციის 113-ე მუხლის მიხედვით, საკონსტიტუციო ნორმები, რომელთა მიხედვითაც იზრდება ხარჯები ან მცირდება შემოსავლები, არ მიიღება, თუ მასზე არ არის აღმასრულებელი ხელისუფლების თანხმობა.

ვალუტის კურსის სხვა დამცავ მექანიზმს წარმოადგენს ცენტრალური ბანკის დამოუკიდებლობა. ეს მოთხოვნა აღნიშნულ დაწესებულებას კონსტიტუციურ პასუხისმგებლობას აკისრებს იმაზე, რომ მისი ფულად-საკრედიტო პოლიტიკა ემსახუროს ვალუტის სტაბილურობას და არა სხვა რაიმე მიზანს. ამიტომ დამოუკიდებელი ცენტრალური ბანკი ამ მიმართულებით მოქმედების დროს დამოუკიდებელი უნდა იყოს პარლამენტისაგან.

დემოკრატიის სისუსტეებისაგან თავის არიდების სხვა მეთოდს წარმოადგენს პარლამენტში კამათისა და გადაწყვეტილების მიღების მეთოდები. ასეთ შემთხვევაში, ნაცვლად იმისა, რომ საპარლამენტო მუშაობა სიბრძნის დაგროვებასა და მის გამოყენებას ემსახურებოდეს, აქ ბატონდება ბრბოს ფსიქოლოგია. პროცედურული ნორმების დაცვას განსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა აქვს საპარლამენტო კომისიებისა და კომიტეტების მუშაობაში, განსაკუთრებით დასკვნის მომზადებისა და ხმის მიცემას შორის პერიოდში. ამ მხრივ თვალსაჩინო მაგალითია შეერთებული შტატების კონგრესზე კენჭის ყრა სხვადასხვა სახის შეღავათების წინააღმდეგ. ამ პრივილეგიების წინააღმდეგ ხმის მცემა ხდება არა ცალ-ცალკე, არამედ კენჭი ეყრება შეღავათების და პრივილეგიების მთელ სიას. ამგვარი მიდგომა გამორიცხავს ცალკეული შეღავათების მისაღებად ინტერესთა ჯგუფების ზეწოლის შემთხვევებს.

დემოკრატიის სისუსტეებისაგან თავის დაცვის საუკეთესო საშუალებას წარმოადგენს ასევე პოლიტიკური პარტიების ფორმირების შესაბამისი სისტემის შემუშავებაც. უნდა გვახსოვდეს, რომ თანამედროვე პირობებში პარტიების სიმრავლე ქვეყანაში სრულიადაც არაა უკეთესი პოლიტიკური სიტუაციის მომასწავებელი. პირიქით, ამგვარი მდგომარეობის გამო დგება იმის აუცილებლობა, რომ აღმასრულებელი ხელისუფლება რამდენიმე პარტიის წარმომადგენლისაგან დაკომპლექტდეს. ასეთ კოალიციურ მთავრობაში კი უდიდესი დრო და ენერგია იხარჯება იმაზე, რომ მთავრობის წევრები ერთმანეთს არ გადაემტერონ, ხოლო გაცილებით ნაკლები დრო ეთმობა გადაწყვეტილების კონსენსუსით მიღებასა და ქვეყნის კრიზისიდან გამოყვანის გზების ძიებას. რამდენიმე პარტიის წარმომადგენლებისაგან შედგენილი მთავრობა ხშირად აღმოჩნდება ხოლმე მერყევი, რასაც ქვეყნის სამეურნეო ცხოვრებაში არასტაბილურობის ელემენტები შეაქვს.

პარტიების რაოდენობა და ამასთან დაკავშირებული ეროვნული მეურნეობის მართვის სიძნელეები უმთავრესად ქვეყნის ისტორიის განსაკუთრებულობიდან გამომდინარეობს. ამის საფუძველს, ასევე, ქმნის ის, რომ პარტიულ ლიდერებს არა აქვთ უნარი, მიაღწიონ პოლიტიკური სცენის კონსოლიდაციას. 1993 წელს პოლონეთში მიღებული კანონი, რომელიც პარლამენტში ასარჩევად მინიმუმ ხუთპროცენტიან ზღვარს ითვალისწინებს ცალკეული პარტიებისათვის, ხოლო რვაპროცენტიანს - კოალიციისათვის, ამ მიმართულებით გადადგმული სერიოზული ნაბიჯია, თუმცა, ვფიქრობ, არა უკანასკნელი.

დემოკრატიის მეოთხე მნიშვნელოვან სისუსტეს წარმოადგენს მისი დაყოფა საერთო-საქვეყნო და ლოკალურ სფეროებად. გამართულად მომუშავე ადგილობრივი მმართველობის ორგანოები საკმაოდ მნიშვნელოვან სკოლას წარმოადგენენ როგორც ეკონომიკის, ისე დემოკრატიის გასავითარებლად. ამიტომ ხდება საჭირო მისი დაცვა "დიდი" (საერთო-საქვეყნო) პოლიტიკის ცალკეული შემოტევებისაგან.

და ბოლოს, დემოკრატიის მეხუთე სისუსტეს წარმოადგენს სახელმწიფო ადმინისტრაციის კომპეტენტური, აპოლიტიკური სტრუქტურები. აპოლიტიკურობა ნიშნავს, რომ სახელმწიფო ადმინისტრაციაში თანამდებობების განაწილება არა პარტიული, არამედ პროფესიონალური ნიშნის მიხედვით უნდა ხდებოდეს. პარტიული პოლიტიკოსის მიერ მინისტრის პორტფელის დაკავება არ უნდა მოასწავებდეს ამ სამინისტროში ყველა სერიოზული თანამდებობის პარტიული ნიშნის მიხედვით განაწილებას.

პოლონურიდან თარგმნა
ამბროსი გრიშიკაშვილმა

სვეტი

პირადი ბიბლიოთეკა

კამილო ხოსე სელა,
"პასკუალე დუარტეს ოჯახი", (1942)

მალხაზ ხარბედია

ამ რომანმა თავის დროზე შოკში ჩააგდო ესპანეთი. ეს ბრწყინვალე გამონაგონი იმდენად რეალური ჩანდა, რომ ავტორმა თავს უფლება მისცა მთხრობელზე შემდეგი სიტყვები ეთქვა: "მისი ცხოვრების ბოლო დღეების ხარვეზი ლიტერატურული გამონაგონით შეიძლება ამოივსოს, მაგრამ ეს მეტისმეტად შეუთავსებელი იქნებოდა ამ სიმართლით აღსავსე წიგნისთვის"-ო.

სელა 1916 წელს დაიბადა გალისიაში, პროვინციულ ქალაქ ირია ფლავიაში. ნათლობისას თურმე ათამდე სახელი დაუნათლავთ: კამილო, ხოსე, ხუანი, რამონი, ფრანსისკო, ანტონიო, სანტიაგო, აბრამი, საკარიასი, ლევი. ბოლო სამი სახელის გამო სელა ხუმრობდა, როგორც ჩანს, მთლად წმინდა სისხლის არიელი არ გახლავართო და ხშირად ახსენებდა ხოლმე მკითხველს დედის ინგლისურ-იტალიურ წარმოშობასაც. "ჩემში ინგლისელი მეკობრეებისა და იტალიელი პოლიტიკოსების სისხლი ჩქეფსო" - აღნიშნავდა იგი.

რომანში მდორედ მოედინება სისხლი, ისევე მდორედ, როგორც ცუდი სიზმარი, მასში დახატულ ქუჩებს კი რუხი საფარი გადაკვრია, საფარი, რასაც მხოლოდ წლები და დაღვრილი სისხლი ტოვებს. რომანში სისხლი შადრევნებივით გადმოჩქეფს ჭრილობებიდან, სისხლი იღვრება პირველ საქორწინო ღამესაც და თაფლობის თვეშიც, ოღონდ ნეფე ამჯერად თავის მოწინააღმდეგეს კლავს, კლავს დაუნდობლად, დანის რამდენიმე დარტყმით. იღვრება წყალწყალა და ბლანტი სისხლი, რომელთაც ხან მიწა შეიწოვს ხოლმე, ხან კი ხმება, რათა სამუდამო კვალი დატოვოს საგნებზე.

რომანის გმირი საკუთარი სისხლისადმიც სიძულვილითაა გამსჭვალული, "არ არსებობს უფრო ბოროტი სიძულვილი, ვიდრე საკუთარი სისხლის სიძულვილია" - ამბობს იგი და მთელი ნაწარმოების მანძილზე ნელი ნაბიჯით, უკაცური ციხეებისა და ხალხმრავალი პორტების გავლით უახლოვდება დედის სარეცელს, უკანასკნელ მსხვერპლშეწირვას: "სისხლი თქრიალით წამოვიდა და სახეში შემომესხა, ცხელი იყო საშოსავით, გემოთი კი ცხვრის სისხლს ჰგავდა"

სიკვდილსა და დაბადებას მწერალი ერთნაირი მეტაფორებით აღნიშნავს და ხშირია ამ ორი მოვლენის ინვერსიული აღწერაც. როცა პატარა ბავშვს ზეთით სავსე ქოთანში პოულობენ ჩამხრჩვალს, მთხრობელს დაბადება ახსენდება: "თავით ჩაყუდებულიყო შიგ და ცხვირი ქოთნის ძირზე მიებჯინა. ქოთნიდან რომ ამოვიღეთ, პირიდან ოქროსფერი ძაფივით წამოვიდა ზეთი, გეგონებოდათ მუცელში გორგალი უდევსო. სიცოცხლეში ნაცარივით გამოხუნებული თმა ახლა ისე პრიალებდა, უნებურად იფიქრებდით - სიკვდილმა მეორედ შვაო." მოგვიანებით კი, ფეხმძიმე ცოლის ალერსისას იგი აღმოაჩენს, რომ მას მიცვალებულივით გასციებია ლოყა, კოცნისას კი ცოლი ისეთ ღიმილს მიაგებებს, ძველი დროის მოწამეებს რომ აღბეჭდოდათ სახეზე.

სელასთან სიკვდილზე ფიქრი თუ მისი მოლოდინი რაღაც მაგიურ რიტუალს ემსგავსება, პერსონაჟები ერთი მხრივ ცდილობენ ჯერ კიდევ მუცლადმყოფ ბავშვს აარიდონ უბედურებები ("ღორებისგან დავიცვათ... ციებ-ცხელებისგან... მზის დაკვრისგანაც... ყვავილს ავუცრით..."), მეორე მხრივ კი ახალშობილის ფერებისას ისინი თითქოს სიკვდილსაც გამოიხმობენ:

"- პასკუალე, ხომ კარგი ბუთხუზა ბიჭი გვყავს, ჰა?
- ჰო, ლოლა, ღმერთმა ქნას, მომავალშიც ასეთი იყოს.
- ამას რატომ ამბობ?
- შენც ხომ იცი, პაწიები ძალიან ნაზები არიან.
- რას ამბობ, ცუდი არაფერი გაივლო გულში.
- არც ვფიქრობ, ოღონდ ძალიან უნდა გავუფრთხილდეთ ბავშვს.
- ჰო, ძალიან...
- უნდა გავუფრთხილდეთ, რომ არ გაგვიცივდეს.
- ჰო...
- პაწიები გაციებისგან იხოცებიან...
- ერთი პირქარი და.... "

ამ სიტყვებს ფანჯრის ჭრიალი და ბავშვის კვნესა ერთვის, რამდენიმე დღეში კი ერთი ბოროტი პირქარის მიერ მოტაცებულ ჩვილს მიწას უბრუნებენ.

"უბედურება მუდამ თუთუნის წევისას დამატყდება ხოლმე თავს", ამბობს გმირი და სახლში გამეფებულ მოთქმა-ვაებას აყურადებს, "ღამის ღრეობასავით ნაღვლიანსა და გულისგამაწვრილებელს, სახედრის ნაბიჯივით აუჩქარებელსა და მძიმეს", აყურადებს, რათა საბოლოო განაჩენი გამოუტანოს არა მხოლოდ თავს, არამედ ზოგადად ადამიანურ მოდგმასაც: **"არაფერი ისე მძაფრად არ ყარს, როგორც უკეთური წარსულის კეთრით შეჭმული სინდისი, როგორც სინანულის წყლული, რომ დროზე არ გავეცალეთ ბოროტებას და ახლა ვლპებით დალუპულ, ჯერაც გაუფურჩქვნელ იმედთა სანაგვეზე, რადაც კარგა ხანია იქცა ჩვენი საცოდავი ცხოვრება!"**

"სენიორ, ბოროტი კაცი არ გახლავართ, თუმცა მიზეზი კი მქონდა გავბოროტებულიყავი" - იწყებს თხრობას პასკუალე დუარტე და მკითხველს პირველივე სიტყვებიდან მიანიშნებს, რომ იგი სიკვდილმისჯილია: "მთელი თვე არაფერი დაწერო - დიდი პატივია იმ ადამიანისთვის, ვისაც სიცოცხლის წუთები აქვს დათვლილი. გადაჭარბებული სიმშვიდეა მისთვის, ვინც მოუსვენრობასაა მიჩვეული." იგი თავდაპირველად ფიქრობდა, რომ რვა დღეში დაამთავრებდა წერას, მაგრამ ას ოცი დღე მოუნდა თავისი ამბის მოყოლას (თუ არ ვცდები, მარკიზ დე სადიც პატიმრობაში წერდა "სოდომის 120 დღეს") და სიკვდილსაც "პირნათელი" შეეგება, სამუდამოდ დაიდო ბინა სასაფლაოზე, სადაც შვებას ჰპოვებენ ადამიანები, ისვენებენ სიშმაგისგან თუ სისულელისგან, უყურადღებობისგან თუ თავხედობისგან.

მუმიებმა ესქილეს ტრილოგია შემოინახეს

ესქილეს პიესას, რომლის დედანმაც ჩვენამდე ვერ მოაღწია, თეატრალურ სცენაზე დადგამენ. ეს შესაძლებლობა მაშინ გაჩნდა, როდესაც აღმოაჩინეს ეგვიპტელი მუმიები, რომელთაც ესქილეს პიესის ტექსტის ფრაგმენტები ამოტვიფრული აქვთ პაპირუსებზე. ესქილეს ეს ტრილოგია ჩვენ წელთაღრიცხვამდე 48 წელს ალექსანდრიის ბიბლიოთეკასთან ერთად დაიწვა. ტექსტის არსებობას კი ადასტურებდნენ უძველესი ავტორები, მათ შორის, არისტოფანე. როდესაც ახლახანს აღმოჩენილი ტექტსები ესქილეს თანამედროვეების აღწერილ ტრილოგიას შეადარეს, მეცნიერები დარწმუნდნენ, რომ ისინი ორიგინალთან ყველაზე მეტად მიახლოებულია. შეგახსენებთ, ტრაგედიების მამამ, ესქილემ 90-მდე პიესა შექმნა, ჩვენამდე კი სულ რამდენიმე მათგანმა მოაღწია.

კვიპროსის ეროვნული თეატრალური კომპანია აპირებს მოაწყოს ტროას ომის შესახებ ესქილეს ტრილოგიის მიხედვით დადგმული სპექტაკლის მსოფლიო პრემიერა. ჩანაფიქრი მომავალ ზაფხულს საბერძნეთისა და კვიპროსის თეატრებში განხორციელდება.

ხალხის ხმა

1. მიგაჩნიათ თუ არა, რომ მთავრობა და პრეზიდენტი უნდა გადადგეს?

2. ხედავთ თუ არა რეალურ ძალას, რომელსაც შეუძლია ჩაიბაროს ქვეყნის ბედი?

3. ამ აქციებმა მიაღწია თუ არა რაიმე მიზანს?

ლელა იაკობიშვილი
კულტუროლოგი

1. თუ ძალიან გულწრფელი ვიქნები, გეტყვით, რომ ეს ჩემთვის არ არის აქტუალური თემა. უკანასკნელი 10 წელია, რაც პირველი სამოქალაქო ომი გადავიტანეთ, მას შემდეგ, მგონია, რომ ფსევდო-ყოფიერების სივრცეში მოვხვდით. ღირებულებითი თვალსაზრისით, მე არც ერთი პოლიტიკური ძალა არაფერს არ მთავაზობს. და რაც მთავარია, არ მთავაზობს კულტურის იმ რეჟიმს, რომელშიც ისინი თვითკმარები იქნებოდნენ. მგონი, ახლა მეორედ გვიხდება მერაბ მამარდაშვილის ფრაზის ხელახალი გააზრება: "ჩვენ სხვის კოშმარულ სიზმარში ვცხოვრობთ". ამას დავამატებდი – რაღაც უცნაურ პოლიტიკურ ბოდვაში, რომელსაც იმდენად დიდი ენერგეტიკა აქვს, რომ უნებლიეთ მითრევს ამ ყველაფერში.

ღირებულებითი თვალსაზრისით, პირადად ჩემთვის ხელისუფლება არაფერს ღირებულს არ ამკვიდრებდა და არც ახალი ძალა მთავაზობს რაიმე ღირებულს. უცნაურია, მაგრამ ფაქტია, რომ ორივე ძალა იმპორტირებულ მსოფლმხედველობაზე დგას. უფრო მეტიც, ისინი სხვათა მსოფლმხედველობის ცუდი მატარებლები არიან. და თუ რაიმე რეჟიმს ქმნიან, ეს არ არის არც მათი და არც ქვეყნის სასიცოცხლო ველი. სწორედაც პირიქით: ეს ინსტინქტური სასიცოცხლო ველი მხოლოდ აგრესიაა. დღეს დიდებულად მივხვდი, რომ ხელისუფლების წყარო. მართლაც, ხალხია. ხალხი, რომლის საშუალებითაც ერთი არ მიდის ხელისუფლებიდან და მეორე – ცდილობს მოვიდეს.

2. მე ვთვლი, რომ ის პოლიტიკური რესურსი, რომელიც დღეს სახეზეა – ამოწურულია, საქართველოს აქვს მსოფლმხედველობრივი და კულტურული დეფიციტი. დღეს უნდა ამუშავდეს საზოგადოებრივი რესურსი. ასეთ რესურსად მესახება მედია. მედია სოციალური სხეულის ერთადერთი ორგანოა, რომელსაც პოლიტიკაზე ცენზორის როლის აღება შეუძლია. მან უნდა იტვირთვოს ეს ზნეობრივი ტვირთი. მან უნდა გაფილტროს როგორც საზოგადოებრივი ინსტიტუტები, ისე პოლიტიკური სტრუქტურები. დღეს ინფორმაციულ ერაში ვცხოვრობთ და ამ სივრცეში არსსა და მეტაფიზიკას ჩაენაცვლება ინფორმაცია. ინფორმაცია დღეს საბაზო პარამეტრია. იმის მიხედვით თუ რა ინფორმაციულ ბაზაზე ავაგებ ქვეყნის სტრუქტურას – ისეთი იქნება ჩემი ქვეყანა. ამიტომ, ყველაზე სერიოზულ რესურსად დღეს მეოთხე ხელისუფლება მიმაჩნია, რომელმაც უნდა გამოინთავისუფლოს თავი პოლიტიკის სატელიტობისაგან, იქცეს პროცესების ისეთივე განმსაზღვრელად, როგორც მე-19 საუკუნის 60-იანებში. ისტორიული ანალოგიები დიდად არ მიყვარს, მაგრამ მახსენდება როგორ შექმნა საზოგადოებრივმა რესურსმა და მედიამ საქართველოს, ქართული კულტურის, მასთან ერთად პოლიტიკის იდეაც (არ მინდა ვთქვა იდეოლოგია).

3. დავიწყოთ იმით, რომ მიჭირს იმ მიზნის გამოკვეთა, რომლის მიღწევაც აქციებით გვინდა. თუ აქციებით გვინდა სოციალურად ეკონომიკურად უზრუნველყოფილი სახელმწიფო ორგანიზმისთვის ვიბრძოლოთ - მაშინ უნდა ვიცოდეთ, რომ ეს ერთი აქციით და, მით უმეტეს, განცხადებული აქციით არ მიიღწევა. პარლამენტის წინა ტერიტორია აგერ უკვე რამდენი წელია "საკრალურ" ადგილად იქცა. ჩვენ კი გვაქვს ილუზია, რომ იქ ლოცვასავით რაღაცას ვიტყვით და საქართველოც გაბრწყინდება. გულახდილად გეტყვით, მე სხვა ტიპის აქციები მირჩევნია. და ეს აქციები ჯერადობას არ ექვემდებარება. მიტინგი ფსევდო-რიტუალია, რომლითაც შეუძლებელია რეალური მიზნების მიღწევა. ვახსენე მე-19 საუკუნე. პოლიტიკური თვალსაზრისით, საქართველოს გაცილებით სერიოზული კრიზისული ვითარება ჰქონდა - ის საერთოდ არ არსებობდა და რუსეთის გუბერნია იყო. არც ერთ 60-იანელს თავში აზრადაც არ მოსვლია მიტინგები გაემართა. მათი რესურსი სხვაგვარად ამუშავდა, მათ შექმნეს წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოება, თეატრალური დასი, გამოსცეს უამრავი ჟურნალ-გაზეთი, დააარსეს ბანკი, შექმნეს საადვოკატო მომსახურების სისტემა და ა.შ... ანუ სოცილური ორგანიზმის კორექცია მოახდინეს და არა ვერბალურად და ზედაპირულ-მიტინგური პათოსით, არამედ საქმით. ამ საქმეში კი ვერ გეტყვით, რომ მათ ია-ვარდს უფენდნენ. სწორედ პირიქით. მე დღეს ისეთი საზოგადოებრივი ძალა მჭირდება, რომელიც რეალურ საქმეში განხორციელდება, რომელიც თვითონვე შექმნის ქვეყნის არსებობის პირობას.

ლელა იაკობიშვილი.

პრეტენზია პროფესიონალიზმზე

ვერა ნეფარიძე

გუშინ "ქარვასლას" ერთ-ერთი საგამოფენო დარბაზის გმირი პატარა მხატვარი იყო. 11 წლის გიორგი მაისურაძეს მორიგი პერსონალური გამოფენა მშობლებმა და ახლობლებმა ამჯერად სწორედ აქ მოუწყეს. ნიჭიერი მხატვრის მომავალზე გუშინ პროფესიონალი მხატვრებიც თამამად საუბრობდნენ.

ეს გიორგი მაისურაძის რიგით მეორე პერსონალური გამოფენაა თბილისში. თუმცა, რამდენიმე გამოფენა გორშიც ჰქონდა. ასაკის მიუხედავად, ახალგაზრდა მხატვარმა მოასწრო უფროსი კოლეგების გარკვეული წრისთვის წარედგინა საკუთარი თავი. გიორგი სარგებლობს ისეთი ცნობილი ხელოვანების რეკომენდაციებით, როგორებიც არიან: მერაბ ბერძენიშვილი და გია ბუღაძე. გუშინ კი მისი პერსონალური გამოფენის გახსნას ცნობილი მხატვარი გია გუგუშვილი ესწრებოდა.

"ჩემი კურსელის მოწაფეა გორში. ძალიან ნიჭიერი ბავშვია. ასეთ ბავშვებს, რომელთაც აქვთ პოტენიცალი ჩვენს კულტურას რაღაც შეჰმატონ, უნდა გავუფრთხილდეთ და მოვეფეროთ. გიორგი დიდი მხატვარი დადგება, თუკი ასე გააგრძელა, თუკი იშრომა და ხელშეწყობაც ექნა. მე მის ასაკში პისტოლეტებს ვხატავდი და ბევრად ცუდად, ვიდრე გიორგი თევზებს და რაღაცეებს ხატავს", - გვითხრა მხატვარმა ახალგაზრდა კოლეგის შეფასებისას. სხვათა შორის, გია გუგუშვილი და მისი "საქართველოს კულტურის ხელშეწყობისა და განვითარების ფონდი" ამ გამოფენის ერთ-ერთი ორგანიზატორიცაა.

გიორგი მაისურაძემ ხატვა ადრე დაიწყო. მშობლებმა ის ადგილობრივ სამხატვრო სკოლაში მიიყვანეს. მხატვარი და მასწავლებელი სლავა გაბარაევი დიდი ენთუზიაზმით ვერ შეხვდა 7 წლის ახალ მოსწავლეს, რადგანაც მასთან შედარებით უფროსი ბავშვები მიჰყავდათ. "ნამუშევრების ნახვისთანავე მივხვდი, რომ რაღაც განსაკუთრებულთან მქონდა საქმე. გიორგი სულ მალე დაეწია ძირითად ჯგუფს, სადაც მასზე 3-4 წლით უფროსები იყვნენ. ასაკობრივი სხვაობა მხატვრობაში აღარ იგრძნობოდა; თანდათან იგი უფრო და უფრო თამამი ხდებოდა; ბავშვს აშკარად პროფესიონალიზმზე აქვს პრეტენზია; ხატავს შეგნებულად; იცის ფერის თეორია, მეტ-ნაკლებად - პერსპექტივის კანონებიც", - ამბობს 11 წლის მხატვრის პედაგოგი. მასწავლებელი იმაშიც დარწმუნებულია, რომ თუკი გიორგის ნამუშევრებს ნებისმიერ ქვეყანაში გაიტანენ, ახალგაზრდა მხატვარს იქაც მაღალ დონეზე შეაფასებენ. ამჯერად კი გიორგი მაისურაძის შემოქმედების ნახვის შესაძლებლობა თბილისელებს აქვთ. "ქარვასლაში" გამოფენილია გიორგის საკმაოდ ბევრი ნახატი - ფერწერული და გრაფიკული.

პატარა მხატვარი გამოცდილ გია გუგუშვილთან ერთად.

პაგანინის ვიოლინოების ფესტივალი

პაგანინი და მისი ვიოლინოები.

სანკტ-პეტერბურგის ფილარმონიაში 23-დან 25 ნოემბრის ჩათვლით, გაიმართება ფესტივალი სახელწოდებით -"ნიკოლო პაგანინის ვიოლინოები სანკტ-პეტერბურგში". ჩრდილოეთის დედაქალაქში პირველად აჟღერდება "კანონეს" და "სივორის" ვიოლინოები, რომლებიც თავის დროზე გამოჩენილ იტალიელ მუსიკოსს ეკუთვნოდა.

"კანონე" ქალაქ კრემონაში 1743 წელს შეიქმნა ცნობილი ხელოსნის – ჯუზეპე ბარტოლომეო გვარნერის მიერ. ხელოვნების მკვლევარებს დღემდე ვერ დაუდგენიათ თუ ვინ აჩუქა ეს ვიოლინო პაგანინის, რომელსაც მუსიკოსი განსაკუთრებით გამოარჩევდა. სავარუდოდ, ვიოლინოს ბგერის სისავსის გამო, პაგანინი მას მოფერებით "ზარბაზან ვიოლინოს" უწოდებდა. მუსიკოსის სიკვდილის შემდეგ, მისი ანდერძის თანახმად, ვიოლინო ქალაქ გენუას გადაეცა.

მეორე ვიოლინო – "სივორი" ფრანგი ხელოსნის ჟან-ბატისტ ვიომის მიერ 1833 წელს შეიქმნა, მაშინ, როდესაც პაგანინი პარიზში იმყოფებოდა. მუსიკოსმა ვიიომს ვიოლინო "კანონეს" რესტავრირების თხოვნით მიმართა. კეთილსინდისიერმა ხელოსანმაც არა მხოლოდ გაარემონტა ვიოლინო, არამედ, მისი ასლიც შექმნა, რომელიც მუსიკოსს საჩუქრად გადასცა. ამის შემდეგ, პაგანინიმ ვიოლინო თავის მოსწავლეს – კამილიო სივორის აჩუქა, რომლის სახელიც ვიოლინოს მას შემდეგ დაერქვა.

ორივე რელიქვია გენუაში სათუთად ინახება და გენუელები წლის მანძილზე მათ მხოლოდ რამდენიმეჯერ იღებენ საკუთარი (ფუტლიარიდან), ისიც მხოლოდ თანამედროვე ტალანტების ხელში ასაჟღერებლად.

პაგანინის ფესტივალზე, ისტორიულ ინსტრუმენტებზე რუსი სერგეი სტადლერი, მაქსიმ ფედოტოვი და სერგეი დოგადინი დაუკრავენ. სანკტ-პეტერბურგის ფილარმონიის სიმფონიურ ორკესტრთან ერთად, მუსიკოსები იტალიური და რუსული სავიოლინო მუსიკის შედევრებს შეასრულებენ, მათ შორის პაგანინის, ტარტინი-კრეისლერის, ვერდის, ჩაიკოვსკის, რიმსკი-კორსაკოვის და გლაზუნოვის ნაწარმოებებს.

ბერნარდო ბერტოლუჩის სკანდალურად მეოცნებენი

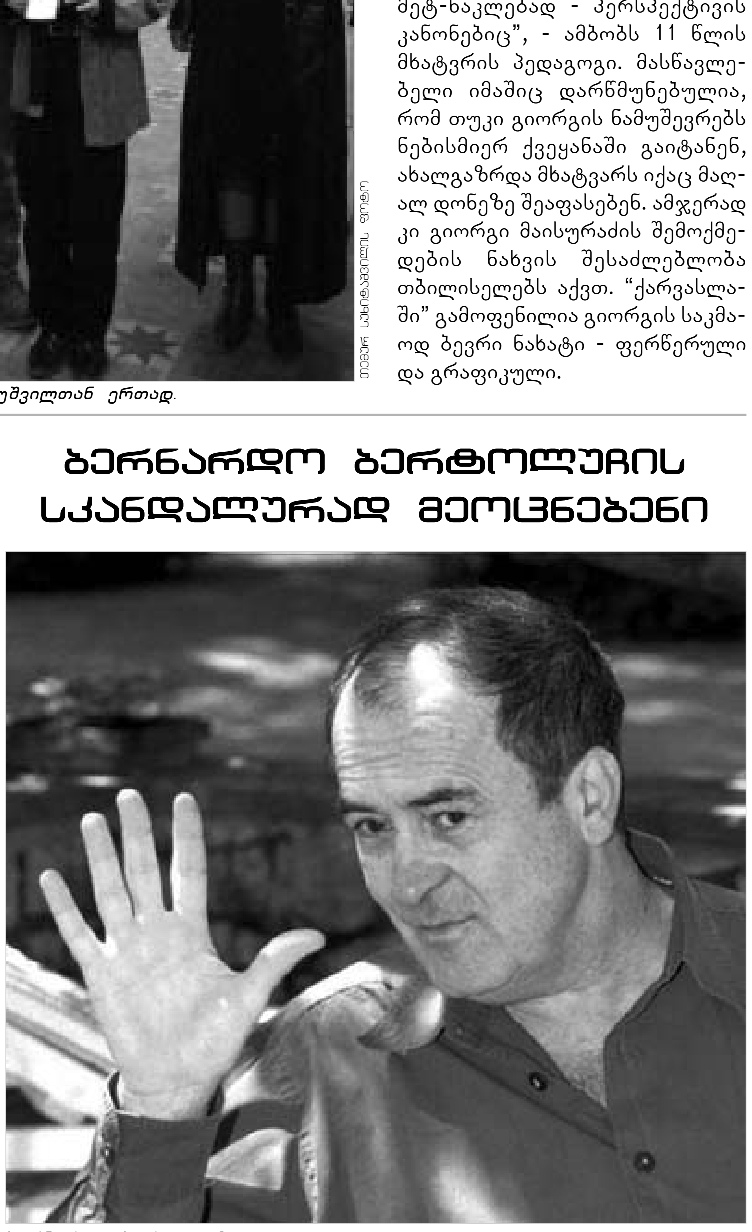

ბერნარდო ბერტოლუჩი.

2004 წლის 26 თებერვალს, რუსეთში ცნობილი იტალიელი რეჟისორის ბერნარდო ბერტოლუჩის ფილმის - "მეოცნებენის" პრემიერა შედგება. ბერტოლუჩის ეროტიკული დრამის მოქმედება 1968 წლის პარიზში ვითარდება. პარიზის ქუჩებში ახალგაზრდების დემონსტრაციების ფონზე, ფილმის გმირები - და-ძმა და ამერიკიდან ჩამოსული სტუდენტი, ბინიდან გამოუსვლელად მთელ რეალობას კინოეკრანზე წარმოადგენენ.

"მეოცნებენი" მთელი დღეების მანძილზე ფილმებს უყურებენ და თანდათან ეს ფილმები მათ რეალურ ცხოვრებად იქცევა. ახალგაზრდები ფილმების ლაბირინთებში იხლართებიან და ერთმანეთში ფსიქო–სექსუალურ კავშირს ამყარებენ. ახალგაზრდების სექსუალურ კულტურასთან ბერტოლუჩის უაღრესად თავისუფალმა მიდგომამ შეერთებული შტატების კინოკრიტიკოსთა აღშფოთება გამოიწვია.

ფილმის სკანდალურობის გამო, ფილმმწარმოებლებმა გარკვეულ ცენზურას მიმართეს და შედეგად, ამერიკის კინოეკრანებზე "მეოცნებენი" მრავალრიცხოვანი კუპიურებით (ეკრანის გადაფარვა) გამოვა. რუსი მაყურებელი კი, ფილმს სრულად იხილავს.

საერთოდ, ბერტოლუჩის მაყურებლის შოკირება არ უჭირს, 30 წლის წინ მისი ფილმი – "უკანასკნელი ტანგო პარიზში", რომელიც წლის ყველაზე ეროტიკულ ფილმად აღიარეს, იტალიაში აკრძალეს. თუმცა, მაშინდელ შეერთებულ შტატებში ხსენებული ფილმი საკმაოდ ლოიალურად მიიღეს.

ამჟამინდელ სკანდალს, თავად რეჟისორი ბოლო ათწლეულში ამერიკის მოსახლეობის კონსერვატიზმს მიაწერს.

რომანი როულინგთან

მელორ სტურუა
საქ. კორ. აშშ

ჩვენს სათაურში გამოყენებულ სიტყვას "რომანი" სასიყვარულო კავშირთან არაფერი აქვს საერთო. ჰარი პოტერის თავგადასავლების შესახებ წიგნების ავტორი, მწერალი ჯეი ქეი როულინგი გათხოვილია, ცოტა ხნის წინათ ბავშვიც გააჩინა, და მისი ცოლ-ქმრული ღალატის შესახებ არავის არაფერი სმენია. ყოველ შემთხვევაში, ჯერჯერობით. სიტყვა "რომანი" საკუთარი სახელია. ეს რომან აბრამოვიჩია, რუსი ოლიგარქი და ინგლისის საფეხბურთო მაგნატი. რა აკავშირებს მას პოტერიანას ავტორთან? ფეხბურთი, ნავთობი?

რამდენიმე დღის წინათ ინგლისურ გაზეთ "სანდი თაიმსში" გამოქვეყნდა ე.წ. Pay List, ანუ ნისლიანი ალბიონის მცხოვრებთა სია, რომელთაც განვლილ 2003 წელს ყველაზე დიდი ფული გააკეთეს. ამ სიაში როულინგმა საპატიო, მეხუთე ადგილი დაიკავა. ასეთ სიმაღლეზე Pay List-ში ჯერჯერობით არცერთი ქალი არ ასულა. მისი ჰონორარი 125 მილიონ გირვანქა სტერლინგს შეადგენს. ეს ნიშნავს, რომ მწერლის ყოველი სიტყვა 388 გირვანქა სტერლინგი ღირს!

ლიტერატურულ აგენტებს როულინგის ფინანსური წარმატება "აბსოლუტურად ფენომენალურად" მიაჩნიათ. ძნელია, ასეთ შეფასებას არ დაეთანხმო. Pay List-ში მეორე ქალი მწერალი ჯეკი კოლინსი გახლავთ, რომელიც 10 მილიონი გირვანქა სტერლინგით "შემოიფარგლა", რაც, კაცმა რომ თქვას, ცუდი არაა, მით უმეტეს, როცა წიგნი სენტიმენტალურ ცინგლებსა და ბუდუარულ სექსს ეხება. ამ რიცხვების შემყურე მკითხველმა შეიძლება იფიქროს, რომ ინგლისში მწერალი "გრიალებს", რომ ინგლისში მწერალი ისევე ცხოვრობს, როგორც მეფე – საფრანგეთში. ეს ასე არაა. საშუალო მწერალი საშუალო წიგნში 3 ათას გირვანქა სტერლინგს იღებს, ანუ იმდენივეს, რამდენიც როულინგმა თავისი ბოლო წიგნის სათაურში მიიღო – ორიგინალში ის რვა სიტყვისგან შედგება: Harry Potter and the Order of the Phoenix. როულინგის წარმომადგენლის ცნობით, მწერალი ჰარი პოტერის შესახებ მეექვსე წიგნზე მუშაობას ასრულებს, რომლის სათაურსაც ჯერ არ ამხელენ. მეხუთე წიგნი 61 ენაზე, 230 მილიონ ეგზემპლარად გაიყიდა. ტირაჟიდან მიღებული შემოსავლის გარდა (როულინგს ყოველი გაყიდული წიგნიდან ორი გირვანქა ერგება), მწერალი თავის წილს პოტერიანას ეკრანიზაციის უფლებების გაყიდვიდანაც იღებს, ასევე ყოველი გაყიდული ნივთიდანაც, ბალიში იქნება ეს თუ სასკოლო პენალი, რომლებზეც ჯადოქარი ჰარია გამოსახული. თუმცა, ნამდვილი ჯადოქარი თავად როულინგი აღმოჩნდა, რომელმაც მითოლოგიურ მეფე მიდასსაც აჯობა და ოქროდ აქცია ყველაფერი, რასაც კი ხელი შეახო.

ფილიპ ბერესფორუ, Pay List-ის შემდგენელი, ამბობს, რომ როულინგი არის "მანქანა, რომელიც ფულს ბეჭდავს. ამიტომ, შეიძლება დაპირებული შვიდი წიგნის გამოცემის შემდეგ კვლავ პოტერის შესახებ წერის ცდუნება დაუძლეველი აღმოჩნდეს. შესაძლოა, ის მწერალთა შორის პირველი მილიარდერიც გახდება, ამ ხელობის არსებობის მთელი ისტორიის განმავლობაში". როულინგმა გამომუშავებული თანხით დიდ დეტექტივს, აგატა კრისტისაც კი აჯობა, თუმცა მუსიე პუაროს შემქმნელმა ის ორ მილიონ ცალად გაყიდა. მაგრამ, წელს მისი ჰონორარი 5 მილიონი გირვანქა სტერლინგი იყო (გარდაცვალების შემდგომი, კრისტი 1976 წელს გარდაიცვალა). საქმე ის გახლავთ, რომ კრისტის რომანების ეკრანიზაცია ნაკლებად ხდებოდა; გამონაკლისთა შორის "ვარსკვლავებით მოჭედილი" ფილმი "აღმოსავლეთის ექსპრესი" იყო.

ცოტა ხნის წინათ როულინგი ესპანეთში იმყოფებოდა, სადაც მას ქვეყნის უდიდესი, ასტურიის პრინცის ჯილდო გადასცეს, რომელმაც მწერალს კიდევ 35 ათასი გირვანქა სტერლინგი მოუტანა. "სანდი თაიმსი" წერს, რომ "პოტერის ეფექტმა Pay List-ზე არამარტო თავად მწერლის თვალსაზრისით იქონია გავლენა. როულინგის ლიტერატურული აგენტი, ქრისტოფერ ლიტლი, რომელიც მისი ყოველი შემოსავალის 15 პროცენტს იღებს, 18,75 მილიარდით 37-ე ადგილზე გავიდა". ესეც თქვენი ლიტლი, რაც ინგლისურად "პატარას" ნიშნავს! მართალა, რაც პატარას შეეხება: 14 წლის დენიელ რედკლიფი, რომელიც ჰარი პოტერის როლს თამაშობს, 1,75 მილიონი გირვანქა სტერლინგით ასევე Pay List-ში აღმოჩნდა. რედკლიფმა თავისებური რეკორდი დაამყარა. ის ამ სიის ყველაზე ახალგაზრდა მონაწილეა.

Pay List-ს თუ გადახედავთ, ძალაუნებურად უსამართლობაზე დაიწყებთ ფიქრს. დიდმა ინგლისელმა მწერალმა, ჯეინ ოსტინმა, თავისი სიცოცხლის განმავლობაში 600 გირვანქა სტერლინგი თუ მიიღო. ემილი და ენ ბრონტეები ისეთი მცირე ტირაჟით იბეჭდებოდნენ, რომ ხელახალი გამოცემის უფლება არ ჰქონდათ, მათმა მესამე დამ, შარლოტამ კი გამომცემელს 1500 გირვანქა სტელინგად ყველა თავისი რომანის საავტორო უფლებები მიჰყიდა. ინგლისს სამართლიანად შეიძლება ყველაზე "მწერალი" ქვეყანა ვუწოდოთ. ქალთა ჟურნალ "მსლექსიას" (Mslexia) რედაქტორი, დები ტეილორი ამბობს: "ჩვენი გათვლებით, ინგლისში მწერლობით 250 ათასი ქალია დაკავებული. მრავალი მათგანი ამას აკეთებს არა პროფესიონალურად, არამედ საკუთარი სიამოვნებისთვის. მაგრამ, ნამდვილი მწერალი ქალიც კი 150 ათასი სიტყვისგან შემდგარი ორი წიგნის დაწერისთვის 30 ათას გირვანქა სტერლინგს იღებს, ანუ ყოველი სიტყვისთვის – 20 პენსს.". როულინგის ყოველი სიტყვა კი 388 გირვანქა სტერლინგი ღირს! საგრძნობი განსხვავებაა, არა?

ალბათ, იკითხვათ – აბრამოვიჩი რა შუაშია? საქმე ის გახლავთ, რომ "სანდი თაიმსის" Pay List-ში პირველ ადგილას სწორედ ის დგას. ითვლება, რომ გასული წლის განმავლობაში აბრამოვიჩმა 564 მილიონი გირვანქა სტერლინგი მიიღო. სავსებით შესაძლებელია, ის ხომ ოლიგარქია. მაგრამ, რატომ მოხვდა რუსი ოლიგარქი და გუბერნატორი ინგლისის ჯიბესქელი ხალხის სიაში? პასუხი ცოტა ეგზოტიკური ხასიათისა გახლავთ. ადამიანი, რომელიც ბრიტანეთის საფეხბურთო გუნდს ფლობს, მით უმეტეს, ისეთ პრესტიჟულს, როგორიც "ჩელსია", თავისთავად ხდება მისი უდიდებულესობა დედოფალ ელისაბედ II-ის ქვეშევრდომი. ინგლისური გაზეთი "ობსერვერი" კი თვლის, რომ ხოდორკოვსკის შემდეგ აბრამოვიჩი რუსეთის თემიდის შემდეგი მსხვერპლი გახდება, რომელსაც, სხვა თავის დებისგან განსხვავებით, თვალები ახვეული არა აქვს.

გარდა ამისა, აბრამოვიჩს ბრიტანეთის კუნძულებზე უძრავი ქონებაც გააჩნია. მას ბინა აქვს პრესტიჟულ უბან ნაიტბრიჯში, 170 ჰექტარის ფართობის მამული – დასავლეთ სასექსში; ცალკეული მონაცემების თანახმად (გაზეთი "ივნინგ სტანდარდი"), მან იტონ სკვერის და ქვემო ბელგრეივ სტრიტის კუთხეში 28 მილიონ გირვანქა სტერლინგად ექვსსართულიანი სახლი შეიძინა. ამ ადგილს ლონდონელები "არაგვირგვინოსანთა ბუკინჰემის სასახლეს უწოდებენ". გაზეთი "მეილ ონ სანდი" წერს, რომ ამჟამად აბრამოვიჩი მოლაპარაკებებს აწარმოებს დიდი სავაჭრო ცენტრის, ფულჰემ-ბროდვეის თაობაზე, რომელიც სტადიონ "ჩელსის" სიახლოვესაა განლაგებული (მისი სავარაუდო ფასი 95 მილიონი გირვანქა სტერლინგია).

დღესავით ნათელია, რომ სახლი ლონდონში, ნაიტსბრიჯში და განსაკუთრებით იტონ სკვერისა და ბელგრეივის კვეთაზე ბევრად უკეთესი რამაა, ვიდრე მოსკოვური საპყრობილე, და რომ დასავლეთ სასექსში ყოფნა ბევრად სჯობს ციხეში ყოფნას. და კიდევ: აბრამოვიჩის თქმით, მას უნდა, რომ "ჩემმა შვილებმა სკოლაში დიდ ბრიტანეთში იარონ. მე დარწმუნებული ვარ, რომ ისინი სწორედ იქ მიიღებენ მსოფლიოში საუკეთესო განათლებას". სულ არაა გასაკვირი!

მიუხედავად ზემოთ თქმულისა, რომან აბრამოვიჩი, რომელიც Pay List-ში პირველ ადგილზე დგას, გაზეთის მეორე სიაში, Rich List-ში ("ყველაზე მდიდართა ნუსხა") პირველობას სხვას უთმობს – ვესტმინისტერის ჰერცოგს, რომლის უძრავი ქონებაც თითქმის ხუთ მილიარდ გირვანქა სტერლინგადაა შეფასებული. მართალია, 2003 წელს ჰერცოგს დივიდენდებით "მხოლოდ" 5,8 მილიონი გირვანქა სტერლინგი შეემატა და Pay List-ში მან "სამარცხვინო", 135-ე ადგილი დაიკავა.

Pay List-ის თანახმად, რომან აბრამოვიჩის შემდეგი ადგილი სავაჭრო ქსელ BHS-ის მფლობელს, ფილიპ გრინს ეკუთვნის (200 მილიონი გირვანქა სტერლინგი). ამ სიის შესახებ საუბრის დამთავრებისას მხოლოდ იმას მოგახსენებთ, რომ მდიდარი როკერების, კინომსახიობების, ფეხბურთელების და სუპერმოდელების სია შეავსეს ორლანდო ბლუმმა, რომელსაც ფილმებმა "კარიბიის მეკობრეები" და "შავი მარგალიტის წყევლა" 6 მილიონი გირვანქა სტერლინგი მოუტანა, და პაულა რედკლიფმა, რომელმაც მარათონებზე 1,8 მილიონი გირვანქა სტერლინგისა ირბინა. სპორტის ამ სახეობის ისტორიაში ის პირველია, ვინც Pay List-ში მოხვდა.

თანამედროვე ოლიგარქები ყოველთვის ჩქარობენ. ცნობილი ფსიქოლოგი, დოქტორი დოროტი როუვი, "დრო ჩვენს მხარესაა" და "ფულის ჭეშმარიტი მნიშვნელობის" ავტორი, წერს, რომ ადამიანები აუცილებლობის მენთალური პრესის ქვეშ იმყოფებიან, რომ სწრაფად და ადრეულად უნდა გამდიდრდნენ. "მე ხუთი თუ ექვსი კლიენტი მყავდა, - წერს ის, - რომლებსაც დეპრესია ან საშინელი ღელვა ეწყებოდათ იმის გაფიქრებისთანავე, რომ ოცდაათ წლამდე გამდიდრებას ვერ შეძლებდნენ. მილიონების გარეშე ამ ასაკის მიღწევის შემდეგ მათ სულ უფრო ცუდად მისდიოდათ საქმე".

აი, ასეთი გახლავთ რომანი როულინგთან. ასეთ რამეს პატარა ჯადოქარი, ჰარი პოტერიც კი ვერ მოიგონებდა.

U2 ერთადერთია

ინგლისური მუსიკალური ჟურნალი Q-ს სპეცგამოშვებების გადათვალიერება ერთი სიამოვნებაა. კონკრეტული მუსიკალური თემისადმი მიძღვნილი სქელტანიანი და უხვად ილუსტრირებული გამოცემებით Q ბოლო დროს ხან მადონას ფენომენს მიმოიხილავდა, ხან – "რეიდიოჰედისას" და ხანაც იმ 100 სიმღერაზე საუბრობდა დეტალურად, რომელთაც მსოფლიო შეცვალეს.

Q-ს ბოლო სპეცგამოშვება ერთდროულად ძალზე მრავალფეროვანი და ძალზე ამომწურავია. ის ეძღვნება 1001 საუკეთესო სიმღერას, რომელიც ოდესმე შექმნილა. ჟურნალის ვებ-გვერდზე სპეცგამოშვებების განყოფილებაში ვკითხულობთ: "წარმოგიდგენთ 1001 საუკეთესო სიმღერას... 148-გვერდიან გამოცემაში იხილავთ მუსიკალურ კოლექციას, რომელიც, გარანტიას გაძლევთ, რომ ცხოვრებას გაგილამაზებთ. Q-ს მუსიკალური ექსპერტები ირჩევენ საუკეთესო სიმღერებს ყველა დროიდან და ყველა ჟანრიდან, ვარსკვლავები კი საკუთარ ყველაზე ცნობილ სიმღერებზე საუბრობენ"... ჟურნალი 4.99 ფუნტი სტერლინგი ღირს და გაყიდვაში დღეიდან გამოდის. ცხადია, მისი შეკვეთა ინტერნეტითაც შეიძლება.

მანამდე კი, სანამ ჟურნალის გადათვალიერებას შეძლებდეთ, ბი-ბი-სი ფართო საზოგადოებისთვის საუკეთესოთა ნუსხის პირველ ათეულს მიმოიხილავს. ირკვევა, რომ პირველ ადგილზე 1001 საუკეთესო სიმღერის ჩამონათვალში U2-ს სასიყვარულო ჩანაწერი One ლიდერობს. ეს ჯგუფის პირველ ასეულში მოხვედრილი ერთადერთი სიმღერაა. მეორე ადგილზეა არეტა ფრანკლინი თავისი ყველა დროის ჰიტით – I Say a Little Prayer, მესამეზე კი – "ნირვანას" Smells Like Teen Spirit.

"რეიდიოჰედი" კი გახლავთ ჯგუფი, რომელიც სიაში ყველაზე მეტჯერ – სულ ცხრაჯერ არის ნახსენები. მათი რეპერტუარიდან ყველაზე წინ, მეშვიდე ადგილზე Creep ლიდერობს.

"რეიდიოჰედს" ერთი ნომინაციით ჩამორჩება "ბითლზი". 1001 სიმღერის ჩამონათვალში რვაჯერ მოხსენიებული ჯგუფის სიმღერა A Day in the Life მეოთხე ადგილზე ლიდერობს. "ბითლზს" ნუსხაში ასევე წარმოადგენს: Something, In My Life და Paperback Writer.

ნუსხაში რვაჯერ არის წარმოდგენილი ჯონ ლენონის სოლო-ჩანაწერებიც მაშინ, როცა სიაში სერ პოლ მაკარტნის პოსტ-"ბითლზის" პერიოდიდან ერთადერთი, Wings-ის დროინდელი სიმღერა Jet მოხვდა.

პირველ ათეულში ყველაზე თანამედროვე სიმღერა გახლავთ "დესთინიზ ჩაილდის" მერვე ნომრად გასული, 2000 წლის ჰიტი Independent Woman (Part One), მეექვსე ადგილზეა ემინემი თავისი ერთ-ერთი ჰიტით My Name Is.

აღსანიშნავია, რომ Q-ს მიმომხილველებმა 1001 სიმღერის შერჩევაში ლამის 1001 ღამე გაათენეს. თუმცა, მათ შრომას უმსუბუქებდნენ სახელგანთქმული მუსიკოსებიც, რომლებიც საკუთარი გემოვნებით ყველაზე მნიშვნელოვან სიმღერებს ირჩევდნენ.

რაც შეეხება U2-ს, ცხადია, ჯგუფის წევრებს Q-ს გადაწყვეტილება ახარებს. გიტარისტი ეჯი აცხადებს: "როდესაც ამ სიმღერას სახელს ვარქმევდით, ვიცოდი, რომ ის პირველი, რაღაც თვალსაზრისით, აუცილებლად იქნებოდა". თუმცა, რაც არ უნდა პარადოქსული იყოს, სიმღერა (ის U2-ს 1990 წლის ალბომში Achtung Baby შედის) გამოსვლის დროს ჩარტებში მეშვიდე ადგილს ვერაფრით გასცდა.

თავად სპეცგამოშვების მთავარი რედაქტორი პოლ ტრინკა One-ის არჩევის მიზეზს ასე ხნის: "ხალხმა ის აირჩია იმიტომ, რომ არ ძველდება. ეს შესანიშნავი მელოდია ლამის ათ წელიწადზე მეტი ხნისაა, მაგრამ მისი მობეზრება მსმენელმა მაინც ვერ მოასწრო. ის ადამიანს აცოცხლებს, წინ დადებით ემოციებს წამოსწევს და თან არც სიღრმეს კარგავს – განსაკუთრებით მას შემდეგ, რაც ჯონი კეშის ბოლოდროინდელ ვერსიას ისმენ".

რაც შეეხება პირველ ათეულს, ის ასე გამოიყურება:

შემსრულებელი	სიმღერა	გამოშვების წელი, ალბომი
1. U2	One	1990 წ. Achtung Baby
2. არეტა ფრანკლინი	I Say a Little Prayer	1969 წ. I Say a Little Prayer
3. "ნირვანა"	Smells Like Teen Spirit	1991 წ. Nevermind
4. "ბითლზი"	A Day in the Life	1967 წ. Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band
5. ელვის პრესლი	In the Ghetto	1969 წ. სინგლი
6. ემინემი	My Name Is	1999 წ. The Slim Shady LP
7. "რეიდიოჰედი"	Creep	1993 წ. Pablo Honey
8. "დესთინიზ ჩაილდი"	Independent Women	2001 წ. Survivor
9. "ოაზისი"	Live Forever	1994 წ. Definitely Maybe
10. აიკ და ტინა ტერნერები	River Deep Mountain High	1969 წ. River Deep Mountain High

ევროპის ჩემპიონატის შესარჩევი ციკლი. გადათამაშება. განმეორებითი მატჩები

სლოვენია – **ხორვატია**	0:1 (1:1)
ნორვეგია – **ესპანეთი**	0:3 (1:2)
თურქეთი – **ლატვია**	2:2 (0:1)
ჰოლანდია – შოტლანდია	6:0 (0:1)
უელსი – **რუსეთი**	0:1 (0:0)

ფორმულა 1

გრან-პრი 29 მილიონის სანაცვლოდ

მომავალი წლიდან კანადის გრან-პრის ვიხილავთ.

კანადის გრან-პრის ორგანიზატორებმა, როგორც იქნა, მოახერხეს და შეაგროვეს რბოლის მასპინძლობისთვის საჭირო თანხა – 29 მილიონი დოლარი და ახლა სრული უფლება აქვთ, 13 ივნისს მონრეალში "სამეფო რბოლების" ერთ-ერთ ეტაპს უმასპინძლონ. ამრიგად, მომავალ სეზონში ფორმულა 1-ის გრან-პრის რიცხვი თვრამეტამდე გაიზრდება.

ამას წინათ კანადაში გამომავალმა ფრანგულენოვანმა ჟურნალმა Le Journal de Montreal გაავრცელა ინფორმაცია, რომ კანადის გრან-პრის ორგანიზატორებმა, მისი ოფიციალური პრომოუტერის ნორმან ლეგოს სახით, მოახერხეს და მოიძიეს რბოლის ჩატარებისთვის აუცილებელი სახსრები. თანხის მოძიება მოხერხდა ქვეყნის ხელისუფლებისა და კვებეკის პროვინციის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელთა უშუალო ჩარევის შედეგად.

შეგახსენებთ, რომ შექმნილი პრობლემების ძირითადი მიზეზი გახდა ეგრეთ წოდებული "თამბაქოს ანტიკამპანია", რომელიც კანადის ხელისუფლების მიერ თამბაქოს პროდუქციის რეკლამის აკრძალვას მოჰყვა. ეს იმას ნიშნავდა, რომ რბოლის დროს მონაწილე გუნდებს თავის ბოლიდზე თამბაქოს პროდუქციის ყოველგვარი რეკლამის განთავსება აეკრძალათ.

არავისთვის საიდუმლო არ არის, რომ უმთავრეს შემთხვევაში სწორედ ეს ბიზნესი ავსებს ფორმულა 1-ის საჯინიბოების ბიუჯეტს და გუნდებისთვის უზარმაზარი შემოსავალი მოაქვს. კერძოდ, ოთხი ტოპგუნდიდან სამი ("ფერარი", "მაკლარენი", "რენო") ფლობს სოლიდურ კონტრაქტს თამბაქოს კომპანიებთან. "ბარი" კი, საერთოდ, ნახევრად თამბაქოს მწარმოებელ British American Tobacco-ს ეკუთვნის. ამას თუ გავითვალისწინებთ, მივხვდებით, რომ ბოსების რეაქცია სავსებით ბუნებრივი იყო. კერძოდ, "სამეფო რბოლების" მფლობელი ბერნი ეკლსტოუნი აღშფოთებას ვერ მალავდა იმის გამო, რომ კანადაში თამბაქოს რეკლამა აიკრძალა.

ეკლსტოუნის რეაქციამ არ დააყოვნა. შედეგად კი კანადის გრან-პრის ორგანიზატორებს, დაზარალებული მხარის სასარგებლოდ, სერიოზული ფულადი კომპენსაციის გადახდა მოუხდათ. კომპენსაციის რაოდენობა მომავალი წლისთვის 34,6 მილიონი დოლარით უნდა განსაზღვრულიყო. როგორც ჩანს, გამოსავალი მოიძებნა. ამასთან, ბერნი ეკლსტოუნი სერიოზულ დათმობებზე წავიდა და საკომპენსაციო თანხა კანადის გრან-პრის ორგანიზატორებს 22,3 მილიონ დოლარამდე შეუმცირა. ყოველი გუნდი, რომელიც კანადის გრან-პრიში იასპარეზებს, დაახლოებით, ორ მილიონ დოლარს მიიღებს.

ყველაფერ ამაში საინტერესო ის არის, რომ ინტრიგებს, როგორც ყოველთვის, შეეწირება გულშემატკივარი, რომელსაც ამიერიდან რბოლაზე დასასწრები ბილეთის შეძენისთვის ორჯერ მეტი თანხის გადახდა მოუწევს.

"შემიძლია ოფიციალურად განვაცხადო, რომ ჩვენ შევძელით ფორმულა 1-ის ხელმძღვანელობასთან, კერძოდ, ბერნი ეკლსტოუნთან მოლაპარაკება იმის შესახებ, რომ კანადის გრან-პრი მომავალი სეზონის კალენდარში ჩაერთოთ, – განაცხადა ლეგომ, – ამასთან, ჩვენი კონტრაქტი 2006 წლამდე ძალაში რჩება".

"ფორმულა 1-ის მთელმა საზოგადოებამ სიხარულით მიიღო ცნობა იმის შესახებ, რომ კანადის გრან-პრი დაბრუნდა "სამეფო რბოლების" კალენდარში, – ნათქვამია ბერნი ეკლსტოუნის განცხადებაში, – რადგან ეს ეტაპი ყოველთვის იყო სეზონის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი რბოლა".

დასასრულ, შეიძლება ვთქვათ, რომ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გადაწყვეტილებით, 2005 წელს პრინციპულად აიკრძალება თამბაქოს პროდუქციის ყოველგვარი რეკლამა.

TV-სპორტი

ხუთშაბათი 20. ნოემბერი

НТВ + ФУТБОЛ
06:00 NBA TV. NBA-ს მიმოხილვა
06:30 NBA TV. დღიური
13:00 თავისუფალი დარტყმა
13:15 მსოფლიო ჩემპიონატის შესარჩევი მატჩი. ბრაზილია – ურუგვაი
15:00 მსოფლიო ჩემპიონატის შესარჩევი მატჩი. კოლუმბია – არგენტინა
16:45 თავისუფალი დარტყმა
17:00 "დარტყმა გოლისთვის"
17:15 ევრო-2004. ევროპის შესარჩევი ტურნირის "გადამწყვეტი" მატჩი. თურქეთი – ლატვია
19:00 "FUTBOL MUNDIAL"
19:30 "ფეხბურთი ა-დან წ-მდე"
20:00 სახვალიო ტელეპროგრამა
20:05 საუიკენდო მატჩების ანონსი
20:10 თავისუფალი დარტყმა
20:25 მსოფლიო ჩემპიონატის შესარჩევი მატჩი. ბრაზილია – ურუგვაი
22:10 ძალოსნობა. მსოფლიო ჩემპიონატი. კანადა. ქალები 69კგ. ვაჟები 85 კგ.
23:55 ჰოკეი. NHL-ის ჩემპიონატი. "DETROIT RED WINGS" - "COLUMBUS BLUE JACKETS"

НТВ + СПОРТ
08:00 ძალოსნობა. მსოფლიო ჩემპიონატი. კანადა. ვაჟები 85კგ. პირდაპირი ტრანსლაცია
09:45 ძალოსნობა. მსოფლიო ჩემპიონატი. კანადა. ქალები 69კგ.
10:55 ჩოგბურთი. ფედერაციის თასი. ნახევარფინალი. ბელგია – აშშ. პირდაპირი ტრანსლაცია
16:40 ათენის გზაზე
17:40 პრეს-ცენტრი
17:55 ჩოგბურთი. ფედერაციის თასი. ნახევარფინალი. საფრანგეთი – რუსეთი. პირდაპირი ტრანსლაცია
23:00 "მოტოვებული კვირა"
23:45 NBA-ს საკალათბურთო მიმოხილვა
00:15 "წყლის აკვატორია"
00:45 ATP საჩოგბურთო მიმოხილვა
01:15 ახალი ამბები
01:30 "ჩქაროსნული სამყარო"

EUROSPORT
11:30 ცხენოსნობა. მსოფლიო თასი გერმანიაში
12:30 ძალოსნობა. მსოფლიო ჩემპიონატი კანადაში
14:15 ძალოსნობა. მსოფლიო ჩემპიონატი კანადაში
16:00 ფეხბურთი. ევრო-2004
17:00 ფეხბურთი. ევრო-2004
18:00 ფეხბურთი. ევრო-2004
19:00 ფეხბურთი. ევრო-2004
20:00 ფეხბურთი. ევრო-2004
21:00 ძალოსნობა. მსოფლიო ჩემპიონატი კანადაში
22:00 ძალოსნობა. მსოფლიო ჩემპიონატი კანადაში
23:00 ფეხბურთი. ევრო-2004
01:00 კრივი. საერთაშორისო ასპარეზობა
02:45 სუმო. გრანდ-ტურნირი (ბაშო)
03:00 ახალი ამბები
03:15 ფეხბურთი. ევრო-2004
04:15 ახალი ამბები

ფეხბურთი

ჰიონესი ჰიონესის წინააღმდეგ

ნინო პირველი

ული და დიტერ ჰიონესები.

მალე დადგება შობა - უდიდესი საოჯახო დღესასწაული, რომლისთვისაც კათოლიკურ ქვეყნებში დიდი ხნით ადრე იწყებენ სამზადისს. ყველა ქალაქი საზეიმოდ ირთვება, ყველაფერი ელავს და ბრწყინავს. შობას განსაკუთრებით ლამაზია ღამე - თითქოს ზღაპრულ ქალაქში დააბიჯებ, სადაც ყოველი ხე თუ ქვა ჯადოსნურ სხივებს აფრქვევს. კარგად ნაცნობი ქუჩები სადღაც გამქრალან, ვეღარც ძველ შენობებს ცნობ, ადრე რომ ნაცრისფერი და მოსაწყენი გეჩვენებოდა. ყველაფერი გარდაქმნილი და გადასხვაფერებულია. მოციმციმე გვირგვინებით, ანგელოზებით და ყვავილებით მორთული ქალაქი შობის ჯადოსნური ღამის მოლოდინშია...

24 დეკემბრის საღამოს ქალაქი ცარიელდება და დგება ღვთიური დუმილის ჟამი. ამ დროს ყველანი სახლში არიან, საზეიმო სუფრას უსხედან და ერთმანეთს საჩუქრებსურიგებენ. ამ დღეს ყველა წყენა გავიწყდება - შობა ხომ სიყვარულის დღესასწაულია.

ბერლინის "ჰერტას" მენეჯერს, ული ჰიონესს, წლეულს მეტად უსიამოვნო საშობაო საჩუქარი ელის საკუთარი ძმისგან. ძლევამოსილი "ბაიერნი" დაჩაჩანაკებულ "ჰერტას" ერთ-ერთი ახალგაზრდა ვარსკვლავის, 24 წლის არნე ფრიდრიხის წართმევას უპირებს, რაც ბერლინური კლუბისთვის ზურგში მახვილის ჩაცემას უდრის. თუ ყველაფერი ისე განვითარდა, როგორც ჟურნალისტები ვარაუდობენ, საეჭვოა, რომ 24 დეკემბერს ჰიონესების დიდ სახლში ბედნიერი საშობაო დღესასწაული შედგეს.

ცოტა ხნის წინ "ბაიერნმა" აღმოაჩინა, რომ თურმე დაცვით ხაზში ჰქონია პრობლემები, რომლის გამოსასწორებლადაც აუცილებლად ესაჭიროება ახალგაზრდა, პერსპექტიული ფეხბურთელი, სწორედ ისეთი, როგორიც არნე ფრიდრიხია - ბუნდესნაკრებისა და ბერლინის "ჰერტას" ენერგიული მცველი. "ჰერტა" საშინელ კრიზისს განიცდის და ბუნდესლიგის ქვედა საფეხურებზე მტკიცედაა დამკვიდრებული. ამის მიუხედავად, დიტერ ჰიონესი მაინც იმედოვნებდა, რომ როგორმე მოახერხებდა თავისი ახალგაზრდა ვარსკვლავის შენარჩუნებას. არნე ფრიდრიხს 2005 წლამდე აქვს კონტრაქტი ბერლინურ კლუბთან. დიტერ ჰიონესი მონდომებით ცდილობს ფრიდრიხის დაყოლიებას, არაფრით არ უნდა მისი დაკარგვა. ამ დროს საქმეში ერთვება მისი ღვიძლი ძმა და ამბიციურ ფეხბურთელს ისეთ პირობებს სთავაზობს, რომელზე უარის თქმა, უბრალოდ, შეუძლებელია. "მითხრეს, რომ "ბაიერნი" ჩემს შეძენას აპირებს. ბერლინში უკვე გამოგზავნილია ბავარიელთა წინადადება. ეს ჯერჯერობით საერთოდ არ მაინტერესებს. ზამთრის სატრანსფერო სეზონის დაწყებამდე "ჰერტაში" ვირიცხები და სხვა გუნდზე არც ვფიქრობ. მერე კი ვნახოთ", - ამბობს არნე ფრიდრიხი.

სიტუაცია უაღრესად დრამატულია: სანამ დიტერ ჰიონესი არნე ფრიდრიხის შესანარჩუნებლად გეგმებს აწყობს, მისი ძმა, ული, რომელიც "ბაიერნის" მენეჯერია, თავს არ ზოგავს ახალგაზრდა ფეხბურთელის საცდუნებლად და 2010 წლამდე სთავაზობს კონტრაქტს. ული ჰიონესს ერთი დიდი ოცნება აქვს: 2006 წლის მსოფლიო ჩემპიონატზე გერმანიის ნაკრებში, სულ ცოტა, რვა ფეხბურთელი მაინც უნდა იყოს "ბაიერნიდან". ამიტომაც ცდილობს ახლა ასე თავგამოდებით არნე ფრიდრიხის გადაბირებას. ეს მისთვის ორმაგად ხელსაყრელია: კარგ მცველსაც ჩაიგდებს ხელში და ოცნებასაც აისრულებს. იმაზე კი საერთოდ აღარ ფიქრობს, ასე სასტიკად რომ გაანაწყენებს თავის ბერლინელ ძმას.

თავად არნე ფრიდრიხს "ბაიერნი" სულაც არ მიაჩნია საოცნებო კლუბად, რადგან თურმე ახალგაზრდობაში დორტმუნდის "ბორუსიას" ფანი ყოფილა. "ბაიერნში" თამაშზე არასოდეს მიოცნებია, ყოველთვის "ბორუსია" მომწონდა. თუმცა, ალბათ, არავინ იტყოდა უარს ამ კლუბში გადასვლაზე", - ამბობს ფეხბურთელი. ული ჰიონესს არნე ფრიდრიხის შეძენა ჯერ კიდევ მაშინ უნდოდა, როცა ის ახლად იწყებდა კარიერას და ნაკლებად ცნობილ კლუბ "ბილეფელდში" თამაშობდა. გასულ წელს ორივე ძმა ცდილობდა ფრიდრიხის ხელში ჩაგდებას. მაშინ დიტერ ჰიონესს გაუმართლა. მიუნხენელებმა დააგვიანეს. არნე ფრიდრიხი ბერლინში წავიდა, მაგრამ "ბაიერნის" მენეჯერს მისი შეძენის იმედი ჯერაც არ დაუკარგავს. ული ჰიონესი ჯიუტად ცდილობს თავისი სურვილის განხორციელებას. ჯერ არავინ იცის, როგორ და სად გააგრძელებს არნე ფრიდრიხი კარიერას, მაგრამ ერთი რამ დღესავით ნათელია: თუ "ბაიერნი" მოახერხებს ფრიდრიხის გადაბირებას, ძმებ ჰიონესებს შორის საშობაოდ დიდი კრახია მოსალოდნელი.

ნიკოლა იორდე - ჩემი ცხოვრება მაგატთან

"ყველაზე გაბრაზებული ის მაშინ არის, როდესაც სამსახურიდან ითხოვენ"

ის 37 წლის არის, ქერა, საქმიანი ქალია, ნაყინის ფირმა "ლანგნეზეს" ერთ-ერთი საუკეთესო მენეჯერია. მალე ის მესამედ გახდება დედა. ბავშვის მამა კი ფელიქს მაგატია – 50 წლის, შავგვრემანი, საქმიანი კაცი. გერმანიის წლის საუკეთესო მწვრთნელი, "შტუტგარტის" თავკაცი. მალე ის მეექვსედ გახდება მამა...

ფელიქსი და ნიკოლა მალე დაქორწინდებიან.

ქალი, რომელიც 15 წლის განმავლობაში უმშვენებს გვერდ ფელიქს მაგატს, ნიკოლა ივონე იორდე გახლავთ. 19 ან 20 დეკემბერს ეს წყვილი დაქორწინდება და ის უკვე ოფიციალურად გახდება ქალბატონი მაგატი. ნიკოლა იორდე ჰამბურგელია, ქალაქის პრესტიჟულ რაიონში, რისენში გაიზარდა. ფელიქსი მან 1983 წელს გაიცნო. მაშინ ის სტუდენტი იყო, მაგატი კი - ჯერ კიდევ "ჰამბურგის" ფეხბურთელი. "ეს ჰამბურგში მოხდა. ფელიქსს ჩვენს საერთო მეგობართან შევხვდი და მაშინვე შემიყვარდა. შემდეგ ვიფიქრე, რომ ყველაფერი სისულელე იყო, მას ხომ ცოლი და შვილები ჰყავდა. ვფიქრობდი, რომ არაფერი გამოვიდოდა", - ჰყვება ნიკოლა.

ნიკოლას "ჩუმი სიყვარული" ხუთი წლის მანძილზე გრძელდებოდა. საერთო მეგობრების წრეში ისინი კვლავ ხვდებოდნენ ერთმანეთს, შემდეგ კი ყოველივე იმით დასრულდა, რომ ფელიქსი მასთან საცხოვრებლად გადავიდა.

ფელიქსს მაშინ ისედაც უნდოდა, რომ მეუღლეს დაშორებოდა, მიუხედავად იმისა, რომ მათ სამი შვილი - ჟანინი (ამჟამად 23 წლის), ვიქტორია (21 წლის) და ფელიქს კონსტანტინი (15 წლის) აერთიანებდათ. სამივე მათგანთან ნიკოლას დღეს არაჩვეულებრივი ურთიერთობა აქვს. 1997 წელს მაგატი ოფიციალურად გაშორდა პირველ მეუღლეს. მაგატის ოჯახის დანგრევაში ნიკოლა თავს არ იდანაშაულებს. დარწმუნებულია, მათ შორის რომ არაფერი ყოფილიყო, ფელიქსი მაინც მიატოვებდა ოჯახს.

ფრაუ მაგატს გაზეთ "ბილდის" ჟურნალისტები ესტუმრნენ და დაწვრილებით გამოჰკითხეს, თუ როგორია ფელიქს მაგატის გვერდით ცხოვრება...

"თავიდანვე ვიცოდი, რომ ის ფეხბურთელი იყო, მაგრამ ამას არ შევუშინებივარ", - ამბობს ნიკოლა და იცინის. მათ შორის ასაკობრივი განსხვავება 13 წელია, თუმცა, ნიკოლასთვის ეს არავითარ პრობლემას არ წარმოადგენს: "ასაკს არა აქვს მნიშვნელობა, თანაც, ის კარგად არის შემონახული".

1988 წელს მაგატი კიოლნში გაემგზავრა და ფეხბურთის მწვრთნელის დიპლომი აიღო. ამის შემდეგ ის "ურდინგენის" მენეჯერი გახდა, შემდეგ "ბრემერჰაფენში" ახალგაზრდული გუნდის მწვრთნელად დაიწყო მუშაობა. ბოლოს კი "ჰამბურგის" მწვრთნელის ასისტენტი გახდა. ბოლოს და ბოლოს, ფელიქსი "თავის ქალაქს", თავის ნიკოლას დაუბრუნდა. ჰამბურგში მათ ახლაც აქვთ ოთხოთახიანი ბინა. "მიუხედავად იმისა, რომ აქ ძალიან იშვიათად ვართ, ეს ბინა ჩვენი ბუდეა, ჩვენი ციხე-სიმაგრე", - იცინის ნიკოლა. მალე ისინი ოფიციალურად გახდებიან ცოლ-ქმარი. ქორწინება, ცხადია, ჰამბურგში შედგება.

რეპორტიორების კითხვაზე, იყო თუ არა სიურპრიზი, რომ 15 წლის თანაცხოვრების შემდეგ ფელიქსმა მას დაქორწინება შესთავაზა, ნიკოლა პასუხობს: "15-წლიანი თანაცხოვრების შემდეგ, დაქორწინების წინადადებაზე, ცხადია, მოულოდნელობისგან გული არ წამსვლია, მაგრამ ძალიან გამეხარდა. მან, უბრალოდ, მკითხა, ხომ არ დავქორწინებულიყავითო. მეც ვუთხარი, რატომაც არა-მეთქი. რაღაც დროის შემდეგ მან კონკრეტულად მითხრა, რომ წლის ბოლოს დავქორწინდებით". ქორწილის შემდეგ მათი ორი შვილი, 5 წლის ლეონარდი და 2 წლის რაფაელი იორდეს გვარს მაგატზე შეიცვლიან.

მან საოცრად არარომანტიკულად გთხოვათ ხელი. და, საერთოდ, საკმაოდ ცივსისხლიანი ტიპის იმიჯი აქვს. სახლშიც ასეთია? – ნიკოლა ფიქრობს, შემდეგ კი პასუხობს: "ფეთქებადი და ემოციური არასოდეს ყოფილა. ხანდახან საკმაოდ მგრძნობიარე და თბილია. რაც მთავარია, შესანიშნავი მამაა.

ბავშვებს ყველაფრის უფლებას აძლევს. მე უფრო მკაცრი ვარ. ფელიქსს ორივესთვის ყოველდღე საჩუქრები მოაქვს, საფეხბურთო ნივთები, სათამაშო მანქანები და სხვა. როდესაც ბავშვებს რაიმე უნდათ, ფელიქსი მაშინვე მიდის და ამ სურვილს უსრულებს".

ფელიქსის გარდერობს ისინი ერთად არჩევენ. ძირითადად, ძვირიან, მოდურ ტანსაცმელს ყიდულობენ. მის ვარცხნილობას კი ნიკოლა ასე აღწერს: "მისი ვარცხნილობა ძალიან მომწონს. თავიდან ვფიქრობდი, რომ ის შეთხელებული, წაწვეტებული თმა, რომელიც შუბლზე აქვს, ასაკის ბრალი იყო, მაგრამ როდესაც ჩვენი შვილები გაჩნდნენ, მათაც ზუსტად ასეთი თმა ჰქონდათ. მაშინ მივხვდი, რომ ეს მაგატების გენია".

როდის იქცევა "კეთილი მამა" მონსტრად? "სახლში ის არასოდეს არ არის ბრაზიანი. ცხადია, დამარცხების შემდეგ დათრგუნულია, ზოგჯერ მეტისმეტადაც კი. მაგრამ ჩვენ ყველაფერზე ვსაუბრობთ, გულში დაგროვილი წყენა გარეთ უნდა გამოუშვა. წარმატებების შემდეგ, მაგალითად, "მანჩესტერთან" გამარჯვების შემდეგ, ის ძალიან კარგ გუნებაზეა ხოლმე. მაგრამ ცოტა ხანში მომდევნო თამაშზე იწყებს ფიქრს".

როდის იყო ის ყველაზე მეტად გაბრაზებული? - "სამსახურიდან გათავისუფლების შემდეგ, როდესაც ის "აინტრახტიდან", "ჰამბურგიდან", შემდეგ კი "ვერდერიდან" დაითხოვეს. ასეთ სიტუაციებში რამდენიმე დღეს მასთან ურთიერთობა შეუძლებელი იყო".

ამჟამად შვებულებაში მყოფი მარკეტინგის მენჯერის ცხოვრებაში ფეხბურთი, ცხადია, უმნიშვნელოვანეს როლს ასრულებს. "თუ ფელიქსი კარგ წინადადებას მიიღებს, მაგალითად, ლონდონის "არსენალიდან", ის უცილებლად უნდა დათანხმდეს, მაგრამ ჩემთვის სულერთი არ არის, თუ სად წავა ფელიქსი. არის ადგილები, სადაც მე მას საცხოვრებლად ვერ წავყვები, მაგალითად, საუდის არაბეთში. ასეთი ვარიანტი ქალისთვის და მთლიანად ოჯახისთვის არ იქნება სახარბიელო. თუმცა, მე მხოლოდ უქმე დღეებში ურთიერთობაზეც თანახმა ვიქნებოდი. მე ხომ ჩემი სამსახურიც მაქვს", - ამბობს ნიკოლა.

ფელიქსს სურს, მათი მომავალი შვილი გოგო იყოს, თუმცა, ამის შესახებ ნიკოლამ ჯერ არაფერი იცის: "ბავშვის სქესი არ ვიცით და არც გვინდა, რომ წინასწარ გავიგოთ. ჩვენი უფროსი შვილების სახელებიც მათი გაჩენის შემდეგ მოვიფიქრეთ, საავადმყოფოში".

მაგატების მესამე შვილი, სავარაუდოდ, 27 მარტს გაჩნდება. მანამდე კი ქორწილი იქნება.

ინფოთეკა

ფეხბურთი. ახლახან ფიფამ გამოაქვეყნა თავისი ახალი რეიტინგი. პირველ ადგილზე ბრაზილიის ნაკრებია – 852 ქულა. 826 ქულით მეორეა საფრანგეთი, მესამე – ესპანეთი. შემდეგ მოდიან არგენტინა, მექსიკა, ჰოლანდია, თურქეთი, ინგლისი და გერმანია. პირველ ათეულს ჩეხეთის ეროვნული ნაკრები ამთავრებს. საქართველოს ნაკრები 92-ე ადგილზეა.

■ ■ ■

ფეხბურთი. თურქეთის სტადიონზე ფეხბურთელთა მონაწილეობით მორიგი შეხლა-შემოხლა მოხდა. ამჯერად სტამბულში, თურქეთ-გერმანიის მატჩის დროს, სტადიონის დაცვამ გერმანიის ახალგაზრდული ნაკრების ფეხბურთელებსა და არბიტრ მიხაელ ბენეშს შეუტია. გერმანელებმა თურქეთში მოახერხეს სასურველი შედეგის მიღწევა (1:1) და გათამაშების მომდევნო ეტაპზე გავიდნენ. მთელი მატჩის განმავლობაში ტრიბუნებიდან სანთებელები, ბოთლები და ნაირნაირი საგნები ცვიოდა. ამის გამო რამდენიმე ფეხბურთელმა ტრავმა მიიღო. ფინალური სასტვენის შემდეგ გერმანელთათვის უსიამოვნებები არ დამთავრებულა. ტრიბუნისქვეშა გვირაბში ისინი სტადიონის დაცვამაც მიტყეპა.

■ ■ ■

ფეხბურთი. ბრაიან რობსონმა დაადასტურა, რომ მოლაპარაკებები ჰქონდა "ბრედფორდის" ხელმძღვანელობასთან, მისი ამ გუნდის მთავარი მწვრთნელის პოსტზე შესაძლო დანიშვნასთან დაკავშირებით. ინგლისური მედიის ცნობით, სწორედ რობსონი მიიჩნევა ამ პოსტის ძირითად პრეტენდენტად. შეგახსენებთ, რომ ამას წინათ რობსონმა წინადადება მიიღო ნიგერიის ნაკრებისგან, მაგრამ შეთანხმება უკანასკნელ მომენტში ჩაიშალა, რადგან ნიგერიის ფეხბურთის ფედერაციის ხელმძღვანელობამ ვერ მოიპოვა რობსონისთვის საჭირო თანხა. "ჯერჯერობით კლუბის ხელმძღვანელობისგან არავითარი პასუხი არ მიმიღია, – განაცხადა რობსონმა, – გუშინ დავესწარი გასაუბრებას, სადაც სხვა კანდიდატებმაც მიიღეს მონაწილეობა. ვფიქრობ, კლუბი ამ საკითხს დღეს განიხილავს და გადაწყვეტილებას მაცნობებს". თუმცა, რობსონის განცხადების მიუხედავად, გუნდის ერთ-ერთმა მოთამაშემ დინ უინდასმა განაცხადა, რომ კლუბის ხელმძღვანელობამ ფეხბურთელებს, როგორც მთავარი მწვრთნელი, რობსონი უკვე წარუდგინა. ბობი რობსონი ოფიციალურად ახალ ამპლუაში გუნდს 48 საათის განმავლობაში უნდა წარუდგეს.

■ ■ ■

ფეხბურთი. მადრიდის "ატლეტიკოს" სპორტულმა დირექტორმა ტონი მუნიოსმა დაადასტურა, რომ უკვე მიმდინარეობს მოლაპარაკება კლუბის ხელმძღვანელობასა და გუნდის ისტორიაში ყველაზე ახალგაზრდა კაპიტანს ფერნანდო ტორესს შორის ახალი გრძელვადიანი კონტრაქტის გაფორმების თაობაზე. "ტორესი ჩვენი გუნდის მომავალია, – განაცხადა მუნიოსმა გაზეთ "მარკასთან" საუბარში, – რაც უფრო ადრე გავაფორმებთ ტორესთან კონტრაქტს, მით უფრო კარგი იქნება ყველა იმ პიროვნებისთვის, ვისაც ეს საქმე ეხება. "ატლეტიკოს" ხელმძღვანელობამ ტორესს უკვე შეატყობინა თავისი პირობებისა და გეგმების შესახებ". მუნიოსმა ისიც აღნიშნა, რომ დემის ნიკოლაიდისთან ახალი კონტრაქტის გაფორმება აპრილისთვის გადაიდო.

■ ■ ■

ფეხბურთი. ტურინის "იუვენტუსის" პრეზიდენტმა ლუჩანო მოჯიმ "პარმას" მიმართა წინადადებით, რომლის თანახმად, მზად არის, მაურო კამორანეზი და მარსელო ზალაიეტა "პარმას" ორ ფეხბურთელში, იტალიის ახალგაზრდული ნაკრების წევრებში – მცველ დანიელე ბონერუსა და შემტევ ნახევარმცველში ალბერტო ჟილარდინოში გაცვალოს. თავის მხრივ, "პარმას" მწვრთნელს, ჩეზარე პრანდელის არ სურს, ახალგაზრდა ნიჭიერი ფეხბურთელები სხვა კლუბს დაუთმოს, მაგრამ, ამის მიუხედავად, მან მაინც კომპლიმენტებით აავსო მაურო კამორანეზი და მარსელო ზალაიეტა.

■ ■ ■

ფეხბურთი. ინგლისური პრემიერლიგის სამი გრანდი – "ჩელსი", "არსენალი" და "ლივერპული" დიდ ინტერესს იჩენს საფრანგეთის "ოსერისა" და ეროვნული ნაკრების მცველის ჟან-ალენ ბუმსონგის მიმართ. სამივე კლუბი მოუთმენლად ელის ზამთრის სატრანსფერო დერეფნის გახსნას, რათა ფეხბურთელთან კონტრაქტი გააფორმოს. "ლივერპული", კერძოდ კი, მისი ფრანგი მწვრთნელი ჟერარ ულიე, დიდი ხანია, 23 წლის ფეხბურთელით არის დაინტერესებული. ულიე ყოველმხრივ ცდილობს, როგორმე ალბიონზე გადაიბიროს თავისი ახალგაზრდა თანამემამულე. თუმცა, ლონდონის ორი კლუბი – "ჩელსი" და "არსენალიც" არ სხედან გულხელდაკრეფილი და დროგამოშვებით ესაუბრებიან ბუმსონგის აგენტს, რიშარ ბეტონის. ბეტონის თქმით კი, არსებობს კიდევ ბევრი ევროპული კლუბი, რომელიც ბუმსონგთან კონტრაქტის გაფორმებით არის დაინტერესებული.

■ ■ ■

ფეხბურთი. ფეხის ტრავმის გამო ბრაზილიის ნაკრებისა და ესპანური "ბეტისის" ფორვარდი დენილსონი სამი კვირით მწყობრიდან გამოვიდა. ფეხბურთელს მოუწევს გამოტოვოს შეხვედრები "დეპორტივოსთან", "მალიორკასთან", "მურსიასა" და "რეალ სოსიედადთან". "ბეტისისთვის" დენილსონი დიდი დანაკლისია. შეგახსენებთ, რომ სევილიელებმა ქვეყნის ჩემპიონატის ზედიზედ სამი მატჩი წააგეს და გათამაშების ცხრილში მე-13 ადგილზე არიან.

ინფოთეკა

ჩოგბურთი. აშშ-ის ნაკრებმა ფედერაციის თასის გათამაშების ნახევარფინალში ბელგიის წინააღმდეგ უპირატესობა ორამდე გაზარდა. მეორე დაპირისპირებაში, სადაც ერთმანეთს ხვდებოდნენ კირსტენ ფლიპკენსი და მეგან შონესი, ბევრად დაძაბული გამოდგა, ვიდრე პირველი. მეტოქეებმა სამი სეტი ითამაშეს. გაიმარჯვა შონესმა – 6:7 (4:7), 7:6 (10:8), 9:7.

პირველი მატჩი ლაიზა რეიმონდსა და ბელგიელ ელს კალენს შორის ამ უკანასკნელის გამარჯვებით დასრულდა – 6:1, 6:2.

■ ■ ■

კრივი. ვიტალი და ვლადიმირ კლიჩკოები ლოს ანჯელესში სპორტულ დარბაზ "ლა ბრიში" საჩვენებელ ვარჯიშსა და პრესასთან შეხვედრას აპირებენ. კლიჩკოების მზადების დემონსტრირება დეკემბრის ორთაბრძოლებს ემსახურება. კერძოდ, ვიტალის 6 დეკემბერს კანადელ კირკ ჯონსონთან უწევს შერკინება, ხოლო ვლადიმირს 20 დეკემბერს - გაიანელ ანდრე პიულიტთან. ამასობაში რეი ოსტინი ვლადიმირისა და პიულიტის ორთაბრძოლის ანონსირებით გაოცებას ვერ ფარავს. როგორც ოსტინი გვამცნობს, ვლადიმირთან მოლაპარაკებებს მე ვაწარმოებ და ამგვარი ინფორმაცია მეტად უჩვეულოდ ჟღერსო.

■ ■ ■

ფორმულა 1. სამეფო რბოლების ინგლისელმა იმპრესარიომ ბერნი ეკლსტოუნმა და კანადის გრან-პრის გენერალურმა დირექტორმა ნორმან ლეგომ ხელი მოაწერეს შეთანხმებას, რომლის თანახმადაც კანადის ეტაპის ორგანიზატორები ქვეყანაში აკრძალული თამბაქოს რეკლამის გამო კომპენსაციის სახით საჯინიბოებს 29 მილიონ დოლარს გადაუხდიან. გუნდები, რომლებიც იძულებულნი იქნებიან, კანადაში საკუთარი სპონსორების, ამ შემთხვევაში, თამბაქოს რეკლამებისა თუ ემბლემების გარეშე გავიდნენ სტარტზე, ზარალს აუნაზღაურებენ.

ლეგოს თქმით, კანადის გრან-პრის ორგანიზატორები კმაყოფილი არიან ამგვარი შეთანხმებით: "ჯერ კიდევ ცოტა ხნის წინათ ვთვლიდით, რომ სამეფო რბოლების გამართვის პატარა შანსი გვქონდა".

შეგახსენებთ, რომ რამდენიმე თვის წინ კანადის გრან-პრი 2004 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის კალენდრიდან ამოიღეს. მიზეზი კანადაში თამბაქოს რეკლამის აკრძალვა გახლდათ. მოგვიანებით ეკლსტოუნი დათანხმდა, კანადისთვის ფორმულა 1-ის ეტაპი დაებრუნებინა, ოღონდ საჯინიბოებისთვის კომპენსაციის გადახდის პირობით. თუმცა, ამის შემდეგაც კი კანადის გრან-პრი ჩაშლის პირას იყო, რადგან ორგანიზატორები კომპენსაციისთვის საჭირო თანხის მობილიზებას ვერ ახერხებდნენ.

■ ■ ■

ფორმულა 1. "იაგუარის" საჯინიბოს ავსტრალიელმა პილოტმა მარკ უებერმა 2005 წელს "უილიამსში" გადასვლასთან დაკავშირებული ჭორები უარყო. BBC-ის ცნობით, ავსტრალიელი მრბოლი "იაგუარისადმი" ერთგულებაში გვარწმუნებს და აცხადებს, რომ არ აპირებს მომავალში "უილიამსის" კოლუმბიელი პილოტის ხუან პაბლო მონტოიას ადგილის დაკავებას. არადა, მონტოიამ ცოტა ხნის წინ ხელი მოაწერა "მაკლარენთან" კონტრაქტს, რომელიც 2005 წლიდან შევა ძალაში.

"რა თქმა უნდა, რბოლების მოგება მსურს და ჩემი სამუშაოც იმაში მდგომარეობს, რომ კარგად ვიმუშაო. დღეს "იაგუარში" ვარ და არა მგონია, ერთ წელიწადში რამე შეიცვალოს". - აცხადებს უებერი და იქვე დასძენს: "უილიამსის" მუშაობით შეიძლება აღფრთოვანდე, მაგრამ ახლა ჩემი გუნდით ვარ დაკავებული და აქ დარჩენა მსურსო.

■ ■ ■

ძალოსნობა. ვანკუვერში მიმდინარე მსოფლიო ჩემპიონატზე ქალთა შორის ატაცსა და აკვრაში მსოფლიო რეკორდები დამყარდა. ბელორუსმა ხანა ბაჩუშკამ მცირე ოქროს მედალი ატაცში დაძლეული 113,5 კილოგრამით და, შესაბამისად, მსოფლიო რეკორდით მოიპოვა. მანამდე ამგვარი მიღწევა (113კგ.) ეკუთვნოდა ჩინელ სეფიან ციანს, რომელიც ამ უკანასკნელმა აზიურ თამაშებზე დაამაყარა.

უკრაინელმა ნატალია სკაკუნმა ასევე ჩინელის ლიუ სიას მიერ დამყარებული რეკორდი (137,5 კგ) გააუმჯობესა – 138 კგ.

■ ■ ■

სუმო. იაპონელი სუმოისტი აკებონო კრივში შეეჯიბრება ყოფილ ამერიკელ ფეხბურთელს ბობი ზაპს. ასოშეიტედ პრესის ცნობით, მათი ბრძოლა ნაგოიაში (იაპონია) 31 დეკემბერს შედგება.

■ ■ ■

მძლეოსნობა. ფრანგ მძლეოსანს სტეფან დესოტს ოთხთვიანი პატიმრობა მიუსაჯეს - დოპინგ-პრეპარატების მისაღებად ის ყალბი საბუთებით სარგებლობდა. "ფრანს პრესის" ცნობით, დესოტმა, რომლის საფირმო დისციპლინა 3000 მეტრზე წინაღობებით რბენაა, ფულადი კომპენსაცია უნდა გადაუხადოს იმ საავადმყოფოებს, საიდანაც ამ პრეპარატებს ფალსიფიცირებული საბუთებით იღებდა.

შეგახსენებთ, რომ აპრილიდან ივლისამდე ფრანგი მორბენალი ოთხ სხვადასხვა საავადმყოფოში იღებდა აკრძალულ პრეპარატებს. სულ კი ერიტროპოეტნის შემცველობის 34 ასეთი ამპულა გამოუტანია. დესოტს ასეთი ნაბიჯი იმიტომ გადაუდგამს, რომ წლეულს პარიზში ჩატარებულ მსოფლიო ჩემპიონატზე მონაწილეობისთვის საჭირო კვალიფიკაციის მოპოვებაზე ოცნებობდა. დაკავებით კი ივლისში, ერთ-ერთ საავადმყოფოში დააკავეს, როდესაც მორიგი ამპულის (თუ ამპულების) მისაღებად მივიდა. მიუხედავად ამისა, როგორც ფრანგი სპორტსმენი აცხადებს, ყველა საუკეთესო შედეგისთვის დოპინგის გარეშე მიუღწევია. საუკეთესო შედეგებში დესოტი 1993 და 1994 წლებში ქვეყნის ჩემპიონობას გულისხმობს.

კალათბურთი

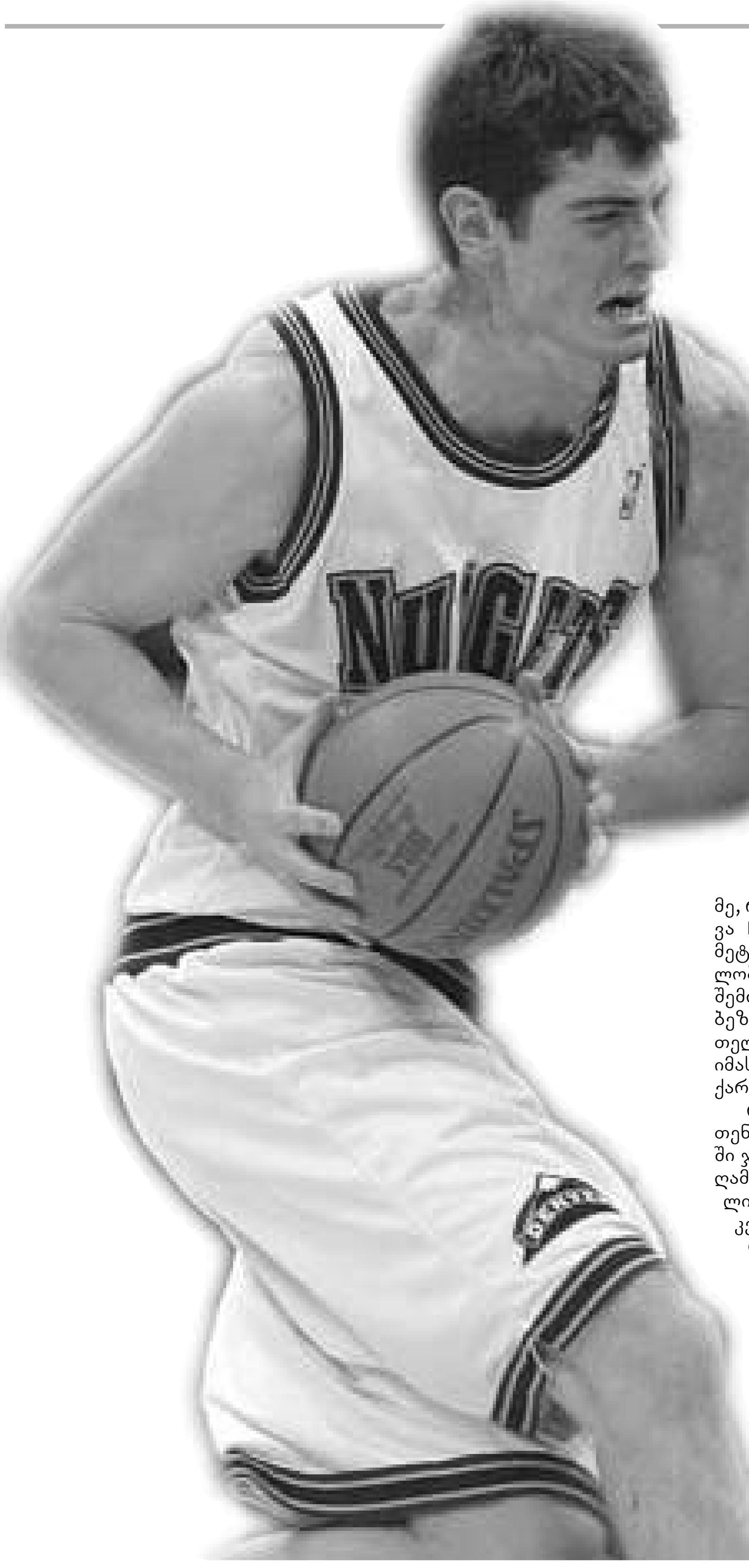

ნიკოლოზ ცქიტიშვილი 76:89 "მინესოტა თიმბერვულვზი"

სანდრო ნავერიანი

რაც ნაციონალური საკალათბურთო ასოციაციის ახალი სეზონი დაიწყო, მას შემდეგ მთელი გულით მინდოდა, რომ იმ ქართველებზე დამეწერა, რომლებიც nba-ში თამაშობენ. თქვენ მეტყვით, მერედა, რატომ არ წერდიო?! მე გიპასუხებთ: რაზე დამეწერა? მარტო თამაშში მონაწილეობის მიღება ხომ არ არის მთავარი? მთავარია, როგორ ითამაშებ და რა ფასი ექნება შენს თამაშს. არც ისე ყოფილა საქმე, რომ საერთოდ არაფერი მეთქვა ჩვენებურებზე, მაგრამ იმის მეტს არაფერს ვწერდი რაც რეალობა იყო. ახლა კი ყველაფერი შემოტრიალდა და ზოგჯერ მოსაბეზრებელ ამერიკელ კალათბურთელებზე წერა აღარ მიწევს და იმას ვწერ რისი წაკითხვაც ყველა ქართველს გაუხარდება.

როცა თბილისში 19 ნოემბერი თენდებოდა ჩრდილოეთ ამერიკაში ჯერ კიდევ 18 ნოემბერი და საღამოს ცხრა საათი იყო. მინეაპოლისში, "თარგეთ ცენტრის" პარკეტზე, ადგილობრივმა "თიმბერვულვზმა" ჩვენებური ნიკოლოზ ცქიტიშვილის "დენვერ ნაგეთსი" მიიღო. მატჩის მიმართ ყურადღება იმ ხალხმა გამოიჩინა ვისაც კარმელო ენტონისა და კევინ გარნეტის დუელი აინტერესებდა თორემ არც ლამაზი და არც დაძაბული თამაშის პერსპექტივა უჩანდა მოცემულ შეხვედრას. ჩვენთვის, ქართველებისთვის კი საქმე სულ სხვაგვარად იყო, ჩვენთვის ის იყო მნიშვნელოვანი გამოვიდოდა თუ არა ქართველი კალათბურთელი მოედანზე და თუ გამოვიდოდა როგორ თამაშს აჩვენებდა. ჩვენდა სასიხარულოდ სკიდა (ცქიტიშვილის მეტსახელი,-რედ.) საუკეთესო იყო თავის გუნდში და უკან მოიტოვა ის კარმელო ენტონი, რომელიც დრაფტზე მესამე ნომრად არის წარდგენილი და ნაგეთსის ლიდერად ითვლება. კარმელო ენტონი კი არა და ორივე გუნდის შემადგენლობაში მხოლოდ კევინ გარნეტი იყო ვინც ცქიტიშვილზე მეტი ქულა დააგროვა და ეს ფაქტი უკვე ძალიან ბევრზე მეტყველებს.

"ჩვენ გუნდური თამაში არ გამოგვივიდა და ამიტომაც წავაგეთ, ყველა ჩვენთაგანმა ინდივიდუალური თამაში შევთავაზეთ მოწინააღმდეგეს",-განაცხადა სკიდამ BBC-სთან მიცემულ ინტერვიუში. "ჩვენი ბიჭები ცდილობდნენ გმირები ყოფილიყვნენ, რამაც არასასურველ შედეგამდე მიგვიყვანა, მსოფლიო კალათბურთი ასეთ თამაშს არასოდეს აღიარებს",-განაცხადა "ნაგეთსის" მთავარმა მწვრთნელმა ჯეფ ბზდელიკმა. როგორც არ უნდა ყოფილიყო საქმე, ცქიტიშვილმა ყველაფერი გააკეთა იმისათვის, რომ მის გუნდს მოეგო და მწვრთნელის სიტყვები არაფერს ნიშნავს. დღევანდელ nba-ში თუ გინდა, რომ კარგ მოთამაშედ გაღიარონ ის უნდა აკეთო რაც ცქიტიშვილმა გააკეთა. ვისთვის როგორ და ჩვენ დიდად კმაყოფილები და ამაყნი ვართ იმით რაც მან გააკეთა.

ახლა კი კერძოდ მატჩს დავუბრუნდეთ. სკიდამ 14 ქულასთან ერთად ერთი შედეგიანი გადაცემა და ერთიც მოხსნა გააკეთა. ახლა ნამდვილად შეიძლება იმის თქმა, რომ ცქიტიშვილი, მოცემულ მატჩში აშკარა ლიდერი იყო, მას დახმარების ხელი გაუწოდეს ჯონ ბერიმ (11) და როდნი უაიტმა (11). ათ-ათი ქულა გააკეთეს ვოშონ ლენარდმა და კარმელო ენტონიმ. "თიმბერვულვზის" შემადგენლობას კი როგორც ყოველთვის კევინ გარნეტი ლიდერობდა და ყველაზე შედეგიანიც ის გახდა, მან 26 ქულა, 8 შედეგიანი გადაცემა და 11 მოხსნა გააკეთა. სხვას არავის გამოუჩენია თავი "თიმბერვულვზის" შემადგენლობაში.

ნაციონალური საკალათბურთო ასოციაცია მომავალი სეზონიდან ფორმატს შეიცვლის და დღეს უკვე ცნობილია თუ რა სახით წარმოგვიდგება რეგულარული ჩემპიონატი. როგორც მოგეხსენებათ დღევანდელ დასავლეთ და აღმოსავლეთ კონფერენციებში ორ-ორი დივიზიონია, მომავალი წლიდან კი თითო თითო დაემატება და სულ ექვს დივიზიონად დაიყოფა. ლიგაში 30-ე გუნდი "შარლოტ ბობქეთსი" იქნება. თუ გახსოვთ იყო ასეთი გუნდი "შარლოტ ჰორნეთსი", რომელიც ორი წლის წინ ნიუ-ორლეანში გადავიდა და ახლა "ნიუ-ორლეან ჰორნეთსის" სახელს ატარებს, მთელი ამ ორი წლის განმავლობაში კი შარლოტი უგუნდოდ იყო დარჩენილი. დივიზიონები კი ასე დაიყო:

აღმოსავლეთ კონფერენცია

სამხრეთ-აღმოსავლეთ დივიზიონი

"შარლოტ ბობქეთსი"
"ატლანტა ჰოუქსი"
"მაიამი ჰიტი"
"ორლანდო მეჯიქი"
"ვაშინგტონ უიზარდსი"

ცენტრალური დივიზიონი

"ჩიკაგო ბულზი"
"კლივლენდ კავალიერსი"
"დეტროიტ პისტონსი"
"ინდიანა პეისერზი"
"მილუოკი ბაქსი"

ატლანტიკის დივიზიონი

"ბოსტონ სელტიქსი"
"ნიუ-ჯერსი ნეთსი"
"ნიუ-იორკ ნიქსი"
"ფილადელფია სიქსერსი"
"ტორონტო რეფტორსი"

დასავლეთ კონფერენცია

სამხრეთ-დასავლეთ დივიზიონი

"ნიუ-ორლეან ჰორნეთსი"
"დალას მავერიკსი"
"ჰიუსტონ როქეთსი"
"მემფის გრიზლის"
"სან-ანტონიო სფარზი"

ჩრდილო-დასავლეთ დივიზიონი

"დენვერ ნაგეთსი"
"მინესოტა თიმბერვულვზი"
"პორტლენდ ტრეილ ბლეიზერსი"
"სიეტლ სუპერ სონიქსი"
"იუტა ჯაზი"

წყნარი ოკეანის დივიზიონი

"გოლდენ სთეით უორიორზი"
"ლ.ა. ლეიკერსი"
"ლ.ა. კლიპერსი"
"ფენიქს სანზი"
"საკრამენტო ქინგზი"

ასევე შეიცვლება შეხვედრათა სისტემა. დივიზიონში განლაგებული გუნდები ოთხჯერ შეხვდებიან ერთმანეთს, ორჯერ საკუთარ და ორჯერაც მეტოქის მოედანზე. კონფერენციის სხვა დივიზიონის გუნდებთან შეხვედრები კი სამჯერ ან ოთხჯერ გაიმართება. სხვა კონფერენციის გუნდებთან კი ორ მატჩს გამართავენ, ერთს სახლში და ერთსაც გასვლაზე. ყველა დივიზიონის საუკეთესო გუნდი ავტომატურად ხვდება ფლეიოფში. ფლეიოფის დანარჩენი ხუთი ადგილის მოსაპოვებლად გუნდს უნდა ჰქონდეს საუკეთესო მაჩვენებელი არა თავის დივიზიონში არამედ ჩემპიონატში.

მინესოტა-დენვერი	**89:76**
დეტროიტი-ლ.ა.ლეიკერსი	**106:96**
სან-ანტონიო-გოლდენ სთეითი	**94:81**
კლივლენდი-ლ.ა.კლიპერსი	**103:95**
ფენიქსი-ჩიკაგო	**95:82**
ნიუ-ჯერსი - ნიუ-ორლეანი	**85:88**
მილუოკი-ატლანტა	**93:101**
სიეტლი-მაიამი	**98:105**

მოკლედ

ვისთვის - ბრძოლა, ვისთვის - გამოცდილების მიღება

ზელანდიელები ფრანგებს გაშავებას უპირებენ

პაატა თოთაძე

ვილაცისთვის მსოფლიო თასზე მესამე ადგილისთვის ბრძოლა დიდი წარმატებაა, მაგრამ არა ზელანდიისა და საფრანგეთისთვის. დღევანდელი მატჩი არ არის ის, რისთვისაც ისინი ავსტრალიაში ჩავიდნენ, თუმცა, ეს მატჩი იმის საშუალებას იძლევა, გუნდებმა ნაწილობრივ მაინც დაიკმაყოფილონ ამბიცია და თავმოყვარეობა არ შეელახოთ. ეს რაღაცით ჰგავს სანუგეშო პრიზზე თამაშს, თუმცა, ასეთი მატჩებისგან განსხვავებით, მეტი დატვირთვა აქვს. რაც უნდა იყოს, მეოთხე ადგილს მსოფლიო თასის პრიზიორობა სჯობს. და მეორეც: ზელანდიელები იმუქრებიან, წინა მსოფლიო თასზე განცდილი მარცხისთვის სასტიკ რევანშს ავიღებთ და ფრანგებს საქვეყნოდ გავაშავებთო.

ალბათ, ამიტომაა, რომ ამ მატჩისთვის "ოლ ბლექსის" მწვრთნელმა მხოლოდ ერთი ცვლილება გააკეთა - ტრავმირებული ჯასტინ მარშალის ნაცვლად, ნახევარმცველის პოზიციაზე სტივ დივაინი ითამაშებს. უძლიერესი შემადგენლობით თამაშის მეორე მიზეზი ის არის, რომ მიტჩელს სურს, მისი გუნდის სიძლიერე დაამტკიცოს. ძნელი სათქმელია, გამოუვა თუ არა ეს ავსტრალიასთან მარცხის შემდეგ, მაგრამ ცდად ღირს - სასწორზე ხომ მისი

ფაბიენ გალტიე სანაკრებო მოღვაწეობას ამთავრებს.

სამწვრთნელო კარიერაა შეგდებული. ნახევარფინალში მარცხს ნაკრების ერთი მწვრთნელი უკვე შეეწირა და იმის ალბათობა, რომ მიტჩელსაც იგივე ბედი ეწიოს, დიდია. "ამ მატჩს ჩვენთვის, მართლაც, დიდი მნიშვნელობა აქვს. როგორც არ უნდა დავასრულოთ ასპარეზობა, ვერავინ იტყვის, რომ წლეულს გუნდმა პროგრესი არ განიცადა. ხალხს სწორედ ეს უნდა დავანახოთ", - ჟურნალისტებთან საუბარში აღნიშნა მიტჩელმა.

იმის მიხედვით, თუ რა შემადგენლობას გამოიყვანს დღევანდელ მატჩში ბერნარ ლაპორტი, შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ ფრანგებისთვის ამ შეხვედრას დიდი მნიშვნელობა არა აქვს. იმ მორაგბეთაგან, რომლებმაც ნახევარფინალში ითამაშეს, დღეს მოედანზე მხოლოდ ორნი, ტონი მარში და სილვენ მარკონე გავლენ. თავისი გადაწყვეტილება, ერთბაშად 13 მოთამაშე შეეცვალა, ლაპორტმა ასე ახსნა: ამ ბიჭებმა მომავალი მსოფლიო თასისთვის გამოცდილება უნდა მიიღონო. 2007 წელს პლანეტის უმთავრესი ტურნირი საფრანგეთში გაიმართება და ლაპორტიც იმის მოგებას გეგმავს. ჩანს, დარწმუნებულია, რომ ნაკრებს კვლავაც ის უხელმძღვანელებს. "ოთხი წლის შემდეგ მსოფლიო თასი ამ ბიჭებმა უნდა მოიგონ, ამიტომაც მათთვის გამოცდილების მიღება აუცილებელია. იმ ტურნირის მოსაგებად უზარმაზარი სამუშაო გვაქვს შესასრულებელი. ერთ-ერთი ამოცანა გამოცდილების მიღებაა. ნურავინ იფიქრებს, რაკი სხვა შემადგენლობით გავდივართ სათამაშოდ, ზელანდიელებს კონკურენციას ვერ გავუწევთ. საფრანგეთის ნაკრებში ყველა მორაგბე უმაღლესი კლასისაა. ასე რომ, ზელანდიელებს წარმატების დიდი იმედი ნუ ექნებათ", - განაცხადა მან. შემადგენლობის ცვლილების მეორე მიზეზი ისიცაა, რომ, ლაპორტის თქმით, ინგლისთან მარცხის შემდეგ მორაგბეები დათრგუნულები არიან. მათთვის მესამე ადგილისთვის მატჩს არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს. ასეთთა თამაშს კი ზელანდიელთა წინააღმდეგ აზრი არა აქვს. კვლავაც თადარიგში იქნება ტურნირის საუკეთესო ბომბარდირი ფრედერიკ მიშალაკი. ლაპორტის სიტყვები, ბიჭები დათრგუნულები არიანო, ალბათ, ყველაზე მეტად მიშალაკს მიესადაგება. ინგლისელებთან მატჩამდე თითქმის უშეცდომოდ მოთამაშე ნახევარფინალის ანტიგმირი გახდა – კარგი პოზიციებიდან ვერ გაიტანა საჯარიმოები და, ფრანგული პრესის თქმით, ბიჭებს საკუთარი ძალების რწმენა შეურყია. ლაპორტის განცხადებით, ამის მიზეზი სწორედ გამოცდილება იყო, რომელიც მიშალაკს აკლდა და რომელიც მას მომავალი მსოფლიო თასისთვის საკმარისი ექნება.

ლეგენდარულმა ფაბიენ გალტიემ საერთოდ დაასრულა სანაკრებო კარიერა, ამიტომაც ზელანდიელებთან მის ნაცვლად დიმიტრი იაშვილი ითამაშებს, გალტიეს მეორე მოვალეობას - კაპიტნობას კი იანიკ ბრუ იტვირთებს.

ჭადრაკი

ადამიანი და კომპიუტერი დაძმობილდნენ

გიგა გურასაშვილი

მეცნიერებისა და ტექნიკის განვითარებას მოჰყვა ის, რომ ადამიანი საკუთარ ქმნილებას შეეჭიდა. ადამიანი თუ კომპიუტერი? აი, კითხვა, რომელიც, რა ხანია, მოსვენებას უკარგავს მეცნიერებს. კითხვაზე პასუხის გაცემის საუკეთესო საშუალებად მეცნიერებმა ყველაზე გონიერი თამაში - ჭადრაკი შეარჩიეს. მრავალი წლის განმავლობაში იხვეწებოდა პროგრამა, კომპიუტერის ტვინში იტვირთებოდა მილიონობით სვლა, სათამაშო სტრატეგია... ერთსაც და მეორესაც არაერთხელ მოუწყვეს გამოცდაც, მაგრამ ჯამში ადამიანი და კომპიუტერული გონება დაზავდნენ. მეცნიერთა ჯგუფი ამჯერადაც შეეცადა, გარდატეხა შეეტანა, მაგრამ... კომპიუტერულ პროგრამასთან – X3D Fritz-თან ჭიდილში მსოფლიოს უდიდესი მოჭადრაკე გარი კასპაროვი კვლავაც მოწოდების სიმაღლეზე იდგა. ყოველ შემთხვევაში, მატჩის წინ კასპაროვი იმედს გამოთქვამდა, რომ ხელოვნური მეტოქის დამარცხებას შეძლებდა. გაიხსენა 1996 წლის მატჩიც, როდესაც IBM-ის "დიფ ბლუსთან" დამარცხდა. არც "დიფ ჯუნიორთან" წლეულს, იანვარ-თებერვალში, ყაიმით დასრულებული თამაში დავიწყებია. მაგრამ ეს ადრე იყო. ახლა დიდოსტატს ბევრად დახვეწილი და განვითარებული მეტოქე ელოდა, თანაც, განსხვავებული და უჩვეულო სათამაშო მანერით. საქმე ისაა, რომ ნიუ იორკში, მანჰეტენის ათლეტთა კლუბში, კასპაროვს ფიგურებზე ხელის შეხება არ სჭირდებოდა - ისინი ხმოვანი ბრძანებით გადაადგილდებოდნენ. თავად საჭადრაკო დაფაც მის თვალწინ აღიქმებოდა, როგორც სამგანზომილებიანი გამოსახულება, რომელიც დიდოსტატსა და მონიტორს შორის ერთგვარად ლივლივებდა. ვირტუალური დაფის საბრუნავად კი ჯოისტიკს მიმართავდა. ყველაფერ ამის აღსაქმელად კასპაროვს სპეციალური სტერეოსკოპული სათვალე ეხმარებოდა. ამ მეტად უჩვეულო დაპირისპირებისთვის კასპაროვი რამდენიმე თვის განმავლობაში ემზადებოდა. გამარჯვების შემთხვევაში კასპაროვს, ჯილდოს სახით, 200 ათასი აშშ დოლარი ელოდა, ყაიმის შემთხვევაში - 175 ათასი, წაგებისთვის კი, ერთგვარი კომპენსაციის სახით, - 150 ათასი დოლარი. ახლა საქმე ის იყო, თუ ამ სამი პრემიალურიდან რომელს შეწვდებოდა.

REUTERS

კასპაროვის გონი ხელოვნურთან ვერაფერს გახდა.

თამაში 27-ე სვლაზე შეწყდა. უფრო სწორად, ადამიანი და კომპიუტერი ყაიმზე შეთანხმდნენ. მეოთხე პარტია დასკვნითი გახლდათ. კომპიუტერმა, რომელიც თეთრი ფიგურებით თამაშობდა, აგრესიულად დაიწყო და მე-19 სვლაზე კასპაროვს მსუბუქი ფიგურების გაცვლა აიძულა. მარტივად გამოსაცნობი სვლების სერიის შემდეგ გაირკვა, რომ გამარჯვებას ვერც ერთი მხარე ვერ მიაღწევდა.

"შესაძლოა, ვინმეს მოსჩვენებოდა, რომ მოკლე პარტია ვითამაშეთ, მაგრამ ჩემთვის ეს უბრალოდ პარტია კი არა, რისკიანი წამოწყება იყო. მანქანები ვითარდებიან, მაგრამ ჩვენც ბევრს ვსწავლობთ", - თქვა პარტიის დასრულების შემდეგ კასპაროვმა.

კომპანია X3D Technologies წარმომადგენლებმა კი, რომლებმაც ეს კომპიუტერული პროგრამა შეიმუშავეს, უკვე ალაპარაკდნენ მატჩრევანშზე, რომელიც, ალბათ, გაისად გაიმართება.

მატჩის შემდეგ კომპიუტერმა, რომელიც, სხვათა შორის, წამში 5 მილიონ სვლას აანალიზებს, კასპაროვს ელექტრონული შეტყობინებით მიულოცა: "თქვენი ტვინი Intel Quod-ის 2,8 გიგაჰერცის ტაქტიკური სიხშირის მქონე ოთხ პროცესორთან და 4 გიგაბაიტის მეხსიერებას ებრძოდა. ეს იოლი არ გახლავთ".

რაც შეეხება პირველ სამ პარტიას, შეგახსენებთ, რომ ბოლოსწინა ტურში კასპაროვმა, რომელიც თეთრი ფიგურებით თამაშობდა, 45-ე სვლაზე მეტოქე დაამარცხა. ამ პარტიაში კასპაროვმა მიმართა იშვიათ ვარიანტს, რომელიც ბოლოს, თურმე, 55 წლის წინათ გამოუყენებიათ.

რაც შეეხება მეორე პარტიას, შავი ფიგურებით მოთამაშე დიდოსტატმა ცაიტნოტამდე ცოტა ხნით ადრე ხელთ იგდო ინიციატივა, მაგრამ მალე უხეში შეცდომა დაუშვა, რამაც მატჩის ბედი კომპიუტერის სასარგებლოდ გადაწყვიტა. პირველ პარტიაში თეთრი ფიგურებით მოთამაშე ექს-ჩემპიონმა, მიუხედავად იმისა, რომ მთელი თამაშის განმავლობაში უპირატესობას ფლობდა, ბოლოსკენ ვითარება გაირთულა და იქაც ყაიმით გაეყარნენ ერთმანეთს.

ასეა თუ ისე, კასპაროვი კვლავაც მსოფლიოს უძლიერეს მოჭადრაკედ ითვლება. ადამიანისა და კომპიუტერის ახლანდელი დაპირისპირებაც ზავით დასრულდა. ჯერი ახალ კომპიუტერზეა.

”ფიატ პანდა” ევროპის 2004 წლის საუკეთესო ავტომობილია

კომპეტენტურმა ჟიურიმ, რომელშიც ევროპის წამყვანი საავტომობილო გამოცემების 58 ჟურნალისტი შედიოდა, ევროპის 2004 წლის საუკეთესო ავტომობილის წოდება მიანიჭა “ფიატ პანდას“, რომელმაც საბოლოოდ 281 ქულა დააგროვა და 40-40 ქულით ჩამოიტოვა კონკურსის ორი ძირითადი ფავორიტი, “მაზდა 3“ და მეხუთე თაობის “ფოლკსვაგენ გოლფი“.

ჟიურის ყოველ წევრს განკარგულებაში ჰქონდა 25 ქულა, რომელთაც საკუთარი შეხედულებისამებრ ანაწილებდა კონკურსის ფინალისტ შვიდ ავტომობილს შორის. ამასთან, ეს ქულები ჟიურის ერთი წევრისგან უნდა მიკუთვნებოდა ფინალის მინიმუმ ოთხ მონაწილეს და დაუშვებელი იყო ერთი ავტომობილისთვის ათ ქულაზე მეტის დაწერა.

საერთოდ, “ფიატ პანდა“ იტალიური კონცერნის ცნობილი კომპაქტური ჰეტჩბეკების სახელია, მაგრამ ამ სახელის მატარებელი ახალი ავტომობილი უფრო სუბკომპაქტური მინივენების კლასს განეკუთვნება. ევროპაში მისი გაყიდვები წლეულს, სექტემბერში დაიწყო, დიზელის აგრეგატით აღჭურვილი მოდიფიკაცია კი ბაზარზე ორი თვის დაგვიანებით გამოჩნდა.

უმძიმეს ფინანსურ კრიზისში მყოფი “ფიატი“ იმედოვნებს, რომ მომავალ წელს ამ კლასის 1.2 მილიონ ავტომობილს გაყიდის. მიმდინარე წლის ბოლომდე კი ნავარაუდევია 100 ათასი ახალი “პანდას“ რეალიზება, რომელზეც კონცერნის დილერებს გაყიდვების დაწყებიდან პირველ ორ თვეში უკვე შეგროვებული აქვთ 95 ათასი შეკვეთა. რაც შეეხება ავტომობილის ფასს, კომპლექტაციის დონის მიხედვით იგი 7 950-დან 10 950 $-მდე მერყეობს.

ფიატ პანდა.

გარეგნულად ახალი “პანდა“ გამოირჩევა საკმაოდ მაღლა განთავსებული გაბარიტული მაშუქებით, სტოპ-სიგნალებით და სახურავის უკანა ნაწილის თაღისებრი მოყვანილობით. თავისი კომპაქტურობის გამო ეს ავტომობილი, ალბათ, დიდ პოპულარობას მოიპოვებს მცირე ზომის მინივენების მოყვარულთა შორის. შესაძლოა, ახალი “პანდა“ შთამბეჭდავი გარეგნობით არ გამოირჩევა, მაგრამ ამის კომპენსირებას მისი ინტერიერის მოხდენილობა და პრაქტიკულობა მოახდენს. თქვენ წარმოიდგინეთ, მასში თავისუფლად თავსდება ხუთი მოზრდილი ადამიანი, საბარგულის მოცულობა კი 200 ლიტრია.

რაც შეეხება ძრავებს, საბაზო მოდელებისთვის განკუთვნილია 1.1-ლიტრიანი (სიმძლავრე 55 ცხენის ძალა) და 1.2-ლიტრიანი (60 ცხ. ძალა) ბენზინზე მომუშავე აგრეგატები. მოგვიანებით მყიდველს საშუალება ექნება, შეუკვეთოს 1.3-ლიტრიანი დიზელი “მულტიჯეტი“. ეს აგრეგატი, რომელსაც საწვავი კამერაში პირდაპირი შეფრქვევით მიეწოდება, 70 ცხენის ძალას ავითარებს, მისი მაბრუნი მომენტი კი მაქსიმალურ ნიშნულს (180 ნ/მ) 1 750 ბრ/წუთზე აღწევს.

1964 წლიდან მოყოლებული, რაც ამ კონკურსს მიეცა დასაბამი, “ფიატის“ ავტომობილებმა უკვე მეთერთმეტედ მოიპოვეს ევროპის წლის საუკეთესო ავტომობილის წოდება. შარშან კი წლის საუკეთესო ავტომობილად მეორე თაობის “რენო მეგანი“ იქნა აღიარებული.

კონკურსის ფინალური ეტაპის შედეგები (ფრჩხილებში მითითებულია ანკეტებში დაკავებული პირველი ადგილების რაოდენობა):

1. ფიატ პანდა	**281 (16)**
2. მაზდა 3	**241 (6)**
3. ფოლკსვაგენ გოლფი	**241 (16)**
4. ტოიოტა ავენსისი	**219 (7)**
5. ოპელ მერივა	**213 (9)**
6. ბეემვე მე-5 სერია	**144 (3)**
7. ნისან მიკრა	**111 (1)**

”ბეემვე” პრემიუმის ბაზარზე ლიდერობას აპირებს

გერმანული კომპანია “ბეემვეს” ხელმძღვანელობა იმედოვნებს, რომ 2008 წლისთვის ეგრეთ წოდებული პრემიუმის კლასის ავტომობილების მწარმოებელთა შორის ლიდერის პოზიციას დაიკავებს, საიდანაც ჩამოაქვეითებს თავის უშუალო კონკურენტს შტუტგარტიდან “მერსედეს-ბენცს”.

წინასწარი პროგნოზებით, 2008 წლისთვის ბავარიული კომპანიის ყოველწლიური გაყიდვები 1.4 მილიონ ავტომობილს მიაღწევს, რაც თითქმის 40 პროცენტით სჭარბობს “ბეემვეს” მიერ შარშან რეალიზებული ავტომობილების საერთო რაოდენობას.

სპეციალისტების მოსაზრებით, გაყიდვების ესოდენ სერიოზული ზრდა უნდა გამოიწვიოს ბაზარზე “ბეემვეს” სამი ახალი მოდელის გამოჩენამ. მათგან ორზე, უგზოობის კომპაქტურ X3-სა და პირველი სერიის “ბეემვეზე” დიდი მოთხოვნაა მოსალოდნელი – წლიურად მოელიან 80 ათასი X3-სა და ასი ათასზე მეტი პირველი სერიის “ბეემვეს” რეალიზებას. ბავარიელთა კიდევ ერთი სიახლე, მე-6 სერიის კუპე წლიურად 15-20 ათასიანი ტირაჟით დამზადდება.

გარდა ამისა, გაყიდვების მოცულობის ზრდა ასევე უნდა უზრუნველყოს ბაზარზე მე-3 სერიის ახალი თაობის ავტომობილის გამოჩენამ, რომელიც ბავარიული მარკის ბესტსელერადაა მიჩნეული. ასევე მოსალოდნელია მოთხოვნილების ზრდა მე-5 სერიის სედანებზეც.

როცა ბაზრის პრემიუმის სეგმენტში ლიდერობის ხელში ჩაგდებას იმედოვნებს, “ბეემვეს” ხელმძღვანელობა ასევე ითვალისწინებს მის მფლობელობაში მყოფი ორი ინგლისური მარკის, “როლს როისისა” და “მინის” ავტომობილების გაყიდვებსაც. სამაგიეროდ, “მერსედეს-ბენცის” გაყიდვებში არაა გათვალისწინებული შტუტგარტული კომპანიის კუთვნილი “სმარტის” შესაბამისი მონაცემები.

ანალიტიკოსების მოსაზრებით, ბავარიელთა მიერ საკითხის ამგვარად განხილვაში გარკვეული ლოგიკა შეინიშნება. კერძოდ ის, რომ “სმარტის” ახალი მოდელები არ მიეკუთვნებიან პრემიუმის სეგმენტს. ეს მაშინ, როცა იმავე სეგმენტში თავს შინაურად გრძნობენ “მინიც” და, რაღა თქმა უნდა, “როლს როისიც”.

წინასწარი მონაცემებით, 2010 წლისთვის “მერსედეს-ბენცის” წლიური გაყიდვების მოცულობა

მე-7 სერიის ბეემვე

1.8 მილიონს მიაღწევს, საიდანაც 1.5 მილიონი უშუალოდ მარკა “მერსედესზე” მოვა, მათ შორის, “სამქიმიანთა” წარმოების კომერციულ და სატვირთო ავტომობილებზეც, დანარჩენი 300 ათასი კი – “სმარტზე”.

არ შეიძლება, არ აღინიშნოს ის ფაქტი, რომ ანალიტიკოსები ძვირადღირებული ავტომობილების სეგმენტში გაყიდვების სტაბილურ ზრდას აფიქსირებენ და მათი ვარაუდით, 2015 წლისთვის დღევანდელთან შედარებით, მსოფლიო ბაზარი ამ კლასის 50 პროცენტით მეტ ავტომობილს აითვისებს. შედარებისთვის, ყველაზე ოპტიმისტური პროგნოზებით, მასობრივი ავტომობილების სეგმენტში იმავე პერიოდში გაყიდვების მაქსიმუმ, 30-პროცენტიანი ზრდაა მოსალოდნელი.

რამდენადაც ორი გერმანული კომპანიის ძვირადღირებულ ავტომობილებზე ვსაუბრობთ, იმის თქმაც ღირს, რომ მალე ბაზარზე გამოჩნდება მათი ახალი კონკურენტი - კიდევ ერთი გერმანული კომპანიის, “ფოლკსვაგენის” კუთვნილებაში მყოფი ინგლისური კომპანია “ბენტლის” ახალი ძვირადღირებული სედანი, რომლის კოდური ინდექსიც დღეისათვის BY611-ია და რომელიც უკვე გადის სრულმასშტაბიან ტესტებს გერმანიის “ნურბურგრინგის” ავტოდრომზე. ამ ავტომობილის გაყიდვები 2004 წლიდან დაიწყება და იგი კონკურენციას გაუწევს “მერსედესის”, “ბეემვესა” და “იაგუარის” შესაბამისი კლასის პროდუქციას.

“ნურბურგრინგზე” გამოსაცდელად დამზადებულია ორი ცალი BY611, რომლებიც “ფოლკსვაგენ ფაეტონის” გარეგნობითაა შენიღბული. როგორც ამბობენ, ახალი “ბენტლი” ბრიტანეთში, ქრიუს ახალ ქარხანაში დამზადდება, სადაც უკვე მიმდინარეობს “ბენტლი კუპეს” წარმოება. სედანი აღიჭურვება იმავე აგრეგატებითა და სისტემებით, რომლებიც უკვე გამოიყენება “ბენტლის” უფრო დიდგაბარიტიან ავტომობილებში. ამასთან, დიზაინერებმა ყველაფერი იღონეს იმისათვის, რომ ავტომობილის ინტერიერი არ დაემსგავსოს “ფოლკსვაგენის” რომელიმე მოდელისას. “ბენტლის” ახალი სედანის კაპოტქვეშ განთავსდება 500 ცხენისძალიანი V12, რომლის წყალობითაც ავტომობილი მაქსიმუმ 300 კმ/სთ სიჩქარეს განავითარებს. “ბენტლი BY611”-ის მინიმალური ფასი კი 170 000 დოლარი იქნება.

”ფოლკსვაგენი” სამოდელო რიგს აფართოებს

ამერიკულ ჟურნალ “ქარ კონექშნის” ფურცლებზე გამოჩნდა პირველი ინფორმაცია “ფოლკსვაგენის” სრულიად ახალი მოდელის შესახებ, რომელიც ბაზარზე დაიკავებს იმ თავისუფალ ნიშას, კონცერნის ორ მდელს, “ფაეტონსა” და “პასატს” შორის რომ არსებობს.

სიახლეს, რომელსაც სახელად “სფერო” დაერქმევა, საერთო ექნება მდიდრულ უნივერსალთან და უგზოობის ავტომობილებთან, თუმცა წინასწარვე ცნობილია, რომ ის არ აღიჭურვება სრულმოდებიანი ტრანსმისიით და წამყვანი უკანა თვლები ექნება.

ამერიკულმა ჟურნალმა უკვე დაადგინა, რომ ბაზისად გამოყენებულ იქნება “მაზერატი კვატროპორტეს” პლატფორმა, რომელიც მასის თანაბარი განაწილებით და შესანიშნავი მართვადობით გამოირჩევა და ამასთანავე, კარგად “ითვისებს” რვაცილინდრიან აგრეგატებს. სწორედ ამგვარი ძრავებით აღიჭურვება ვოლფსბურგელთა სიახლე.

შესაძლოა, ერთი შეხედვით უჩვეულოდ მოსჩანს “ფოლკსვაგენისა” და “მაზერატის” თანამშრომლობა, მაგრამ აქ იმის გახსენებაც ღირს, რომ ახლახან ჩატარებულ ფრანკფურტის ავტოსალონზე გერმანული და იტალიური კომპანიები, უფრო სწორედ, “მაზერატის” მფლობელი “ფიატი” მჭიდრო თანამშრომლობაზე შეთანხმდნენ.

თანაც, “კვატროპორტეს” პლატფორმის სანაცვლოდ, “მაზერატი” “ფოლკსვაგენისგან” მიიღებს უგზოობის მოდელ “ტუარეგის” პლატფორმას, რომელზეც ახლო მომავალში იტალიელები თავისი მარკით ამავე კლასის ავტომობილს, სახელად “კუბანგ”, გამოუშვებენ.

“ფოლკსვაგენ სფეროს” სხვა საინტერესო თავისებურებათაგან აღსანიშნავია მისი საჭის აქტიური მექანიზმი, რომელიც ანალოგიური იქნება იმ სისტემისა, “ბეემვე” რომ უკვე იყენებს თავის მე-5 სერიის ახალ სედანზე, რომლის დებიუტიც წლეულს შედგა. გარდა ამისა, აღნიშვნის ღირსია ახალი, პნევმატური დაკიდების სისტემა და განათების მაღალტექნოლოგიური დიოდური სისტემა.

დაახლოებით ასეთი იქნება ფოლკსვაგენ სფერო

წინასწარი მონაცემებით, “ფოლკსვაგენ სფერო” დაკომპლექტდება “აუდის” წარმოების რვაცილინდრიანი ძრავებით. აგრეგატებს V-კონფიგურაცია ექნებათ, მათი ტოპ-ვერსიის სიმძლავრე კი 450 ცხენის ძალას მიაღწევს.

ჯერჯერობით გადაწყვეტილი არაა, თუ რამდენი მგზავრის გადაყვანას შეძლებს “სფერო”. შესაძლოა, მისი ტევადობა ოთხი, ექვსი ანაც შვიდი მგზავრით განისაზღვროს. სიახლის პრემიერა 2005 წლისთვისაა ნავარაუდევი, ბაზარზე კი ის, ალბათ, 2007 წელს გამოჩნდება.

იმავდროულად, ცნობილი გახდა, რომ “ფოლკსვაგენი” წლის ბოლომდე 135 ათას ცალ მეხუთე თაობის “გოლფს” დაამზადებს. კონცერნის მარკეტოლოგთა განცხადებით, სწორედ ესაა ახალი “გოლფის” პირველი მიზანი, რის შემდეგაც ავტომობილი ევროპის ბაზრის ლიდერის დაკარგული პოზიციის დაბრუნებას შეეცდება.

“ფოლკსვაგენი” ირწმუნება, რომ რიცხვი 135 ათასი სრულიად რეალურია და იგი ბაზრის მოთხოვნილებას შეესაბამება – როგორც ცნობილია, ფრანკფურტის ავტოსალონზე შემდგარი პრემიერისთანავე კონცერნის დილერებმა ახალ “გოლფზე” ათეულობით ათასი შეკვეთა მიიღეს, რამაც განაპირობა ის, რომ “ფოლკსვაგენის” ქარხნებში ზედმეტი ერთი ცვლა იქნა შემოღებული. საინტერესოა ისიც, რომ ესოდენ დიდ მოთხოვნას ხელი ვერც ავტომობილის საგრძნობმა გაძვირებამ შეუშალა.

”ჰონდა” სპორტულ NSX-ს შეცვლის

რამდენიმე დღის წინ “ჰონდას” პრეზიდენტმა ტაკეო ფუკუიმ დაადასტურა ხმები იმის შესახებ, რომ იაპონური კომპანია ახლო მომავალში აპირებს თავისი პოპულარული სპორტული ავტომობილის, NSX-ის შეცვლას. ეს ავტომობილი განსაკუთრებული პოპულარობით აშშ-ის ბაზარზე სარგებლობს, სადაც უკვე 13 წელია, იყიდება. მის შემცვლელად კი ფუკუი ასახელებს კონცეპტუალურ HSC-ს, რომლის პირველი ჩვენებაც სულ ახლახანს, ტოკიოს ავტოსალონზე შედგა.

“ყველა დიდი ხანია, ელის რომ ჩვენ NSX-ს შევცვლით. მე ვადასტურებ, რომ ეს მალე მოხდება, თუმცა არა უახლოეს ერთ წელიწადში”, - განაცხადა ჟურნალ “ოტომოტივ ნიუსთან” საუბრისას ფუკუიმ და დასძინა, რომ HSC-ის წარმოების დაწყება “რეალური ვარიანტია”. მანვე აღნიშნა, რომ ტოკიოში ნაჩვენები მოდელი დიდი ცვლილებების გარეშე მიაღწევს კონვეიერამდე.

ავტომობილის უფრო ახლოს გასაცნობად, აღვნიშნავთ, რომ HSC აღიჭურვება 300 ცხენისძალიანი V6-ით და იქნება წინამორბედზე მოკლე, განიერი და დაბალი ავტომობილი. “მე მომწონს ამ ავტომობილის საერთო პროპორციები და მიმაჩნია, რომ კომპაქტურობა მის მიმზიდველობასაც განაპირობებს”, - ამბობს ფუკუი.

რაც შეეხება მოდელ NSX-ს, იგი დიდი რაოდენობით არ მზადდება და საკმაოდ ძვირია, მაგრამ თავისი დინამიკური მახასიათებლების წყალობით, დიდი პოპულარობით სარგებლობს სპორტული ავტომობილების მოყვარულთა შორის. მისი წარმოება 1990 წელს დაიწყო და მას აქეთ თითქმის არ განუცდია მოდერნიზაცია.

შარშან ეს ავტომობილი მთელ მსოფლიოში სულ 364 ცალი გაიყიდა, რომელთაგან 233 ცალი აშშ-ის ბაზარმა აითვისა. არადა, 1991 წელს მისმა გაყიდვებმა პიკს მიაღწია – სულ 4 500 ცალი “ჰონდა NSX” იქნა გაყიდული. “ეს ის ავტომობილი არაა, რომლითაც კომპანიის მოცულობა შეიძლება განისაზღვროს, მაგრამ იგი მაინც გლობალური ბაზრისთვისაა განკუთვნილი”, - ასე აფასებს ამ პატარა სპორტულ ავტომობილს ფუკუი.

ჰონდა HSC-ის დებიუტი ახლახან ტოკიოს ავტოშოუზე შედგა

ახალი ავტომობილის ღირებულება 90 ათასი დოლარის ფარგლებში იქნება. მისით იწყება “ჰონდას” ამერიკული ფრთა “აკურას” საწარმოო პროგრამის განახლება, რომელშიც ამის გარდა მოდელ “აკურა RL”-ის მოდერნიზაცია მოიაზრება, რომელიც მომავალი შემოდგომისთვისაა დაგეგმილი.

კიდევ ერთი ნაბიჯი, რომლის გადადგმასაც უახლოეს მომავალში აპირებს “ჰონდა”, ისაა, რომ თუ დოლართან მიმართებით იენი კვლავაც მყარი იქნება, მაშინ კომპანია დაიწყებს აშშ-ში წარმოებული თავისი პროდუქციის იაპონიაში იმპორტს. ბოლო თვეების განმავლობაში ერთი დოლარის ღირებულება 120-დან 108 იენამდე შემცირდა, რამაც იაპონური კომპანიებისთვის იაპონიაში წარმოებული პროდუქციის ამერიკაში ექსპორტი ნაკლებად მომგებიანი გახადა.

დღეისათვის “ჰონდას” იაპონიაში შეაქვს აშშ-ში წარმოებული მოდელი “ელემენტი” და კანადაში წარმოებული მოდელები MDX და “ოდისეი”. ეს უკანასკნელი იაპონიაში “ლაგრეიტის” სახელით იყიდება. წლის დასაწყისიდან სექტემბრის ჩათვლით, კომპანიამ იაპონიაში ჩრდილო ამერიკული წარმოების 16 689 ცალი ავტომობილი გაყიდა, რაც წინა წლის შესაბამის პერიოდში შეტანილი ავტომობილების 132 პროცენტია.

გვერდი მოამზადა მერაბ ლორთქიფანიძემ

მილა ქალურ ქალებზე ზრუნავს

მილა იოვოვიჩმა დიდხანს უცქირა თავის კოლეგა ვარსკვლავებს, რომლებიც გარკვეული დროის შემდეგ პოდიუმიდან თუ გადასაღები მოედნიდან სამკერვალო ფაბრიკებში მიდიოდნენ და ბოლოს მოდის საკუთარი ხაზის გახსნა თვითონაც გადაწყვიტა. მისი პარტნიორი ახალ საქმეში ყოფილი მოდელი კარმენ ჰოუკი იქნება. გოგონებს, ჯერჯერობით, არ მოუფიქრებიათ ბიზნესის სახელი, მაგრამ ვარაუდობენ, რომ საკუთარ საფირმო ნიშანს, ძალზე მარტივად – "იოვოვიჩი-ჰოუკს" უწოდებენ. მილას სურს, ძველი და ხარისხიანი ქსოვილებისგან შეკეროს რომანტიკული კაბები, რომელთაც ძალზე სუსტი, ქალური ბუნების მქონე მანდილოსნები ჩაიცვამენ. მილას პროდუქცია სულ ხუთ მაღაზიაში გაიყიდება.

მანამდე კი იოვოვიჩი აქტიურად არის ჩართული კინოში. მან ახლახან დაასრულა მუშაობა სურათის Resident Evil-ის მეორე ნაწილზე და ახლა მძაფრსიუჟეტიანი ფილმის "ულტრაიისფერის" გადაღებებს იწყებს.

ამერიკული კინომუსიკის საუკეთესო ნიმუშები

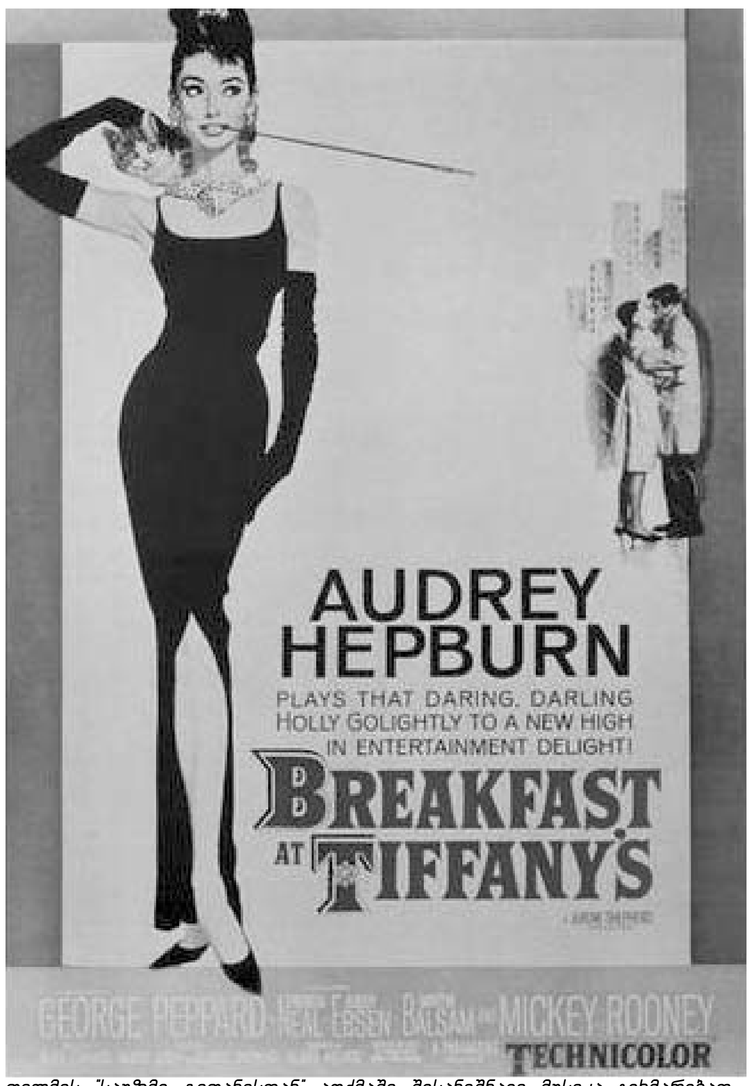

ფილმის "საუზმე ტიფანისთან" აღქმაში შესანიშნავი მუსიკა გეხმარებათ.

ამერიკის ფილმის ინსტიტუტი აგრძელებს ამერიკული კინოს ზეიმს და ფილმებისთვის დაწერილ მუსიკაზე ახალი სამსაათიანი სურათის გადაღებას აპირებს. სამუშაო სათაური ასეთია - "100 სიმღერა: უდიდესი ამერიკული კინომუსიკა".

შერჩევის პროცესში თითქმის მთელი ამერიკული კინემატოგრაფი მიიღებს მონაწილეობას – ცნობილი რეჟისორები, სცენარისტები, მსახიობები, ოპერატორები, კინოისტორიკოსები და კრიტიკოსები. ფილმის ფორმატი კი დაახლოებით ისეთივე იქნება, როგორც მუსიკალური ტელე და რადიოარხები საუკეთესო ას სიმღერას აცხადებენ ხოლმე – ზევიდან ქვევით, პირველი ნომრისკენ.

უკვე დაწყებულია შერჩევის პროცესი. საუკეთესო ასეულში მოხვდება ყველა ის ღირსეული სიმღერა, რომელიც ცნობილ ფილმებში ჟღერს. შეარჩევენ მელოდიებს, როგორც მიუზიკლებიდან, ასევე ჩვეულებრივი მხატვრული ფილმებიდან; საგანგებოდ ფილმებისთვის დაწერილ და ფილმებში გამოყენებულ ჩანაწერებს. უკვე არსებობს 400 მუსიკალური კომპოზიციის ჩამონათვალი, რომლიდანაც ჟიურიმ 100 საუკეთესო უნდა შეარჩიოს. ჩამონათვალში შესულია ისეთი ცნობილი მელოდიები, როგორებიცაა: As Time Goes By ("კასაბლანკა"), Moon River ("საუზმე ტიფანისთან"), It Had to Be You ("როცა ჰარი შეხვდა სალის"), Say a Little Prayer ("ჩემი საუკეთესო მეგობრის ქორწილი"), Lose Yourself ("8 მილი")...

ასე რომ, მართლაც, საინტერესოა, რა ჰიტებით დაკომპლექტდება მუსიკალური ასეული. საგულისხმოა, რომ ჟიურის წევრები დიდ ყურადღებას აქცევენ რამდენიმე გარემოებას: სიმღერის მოსმენის დროს მათ უნდა განსაზღვრონ როგორ ქმნის განწყობას მუსიკა და ტექსტი, როგორ კვეთს ის პერსონაჟის ხასიათს და როგორ უწყობს ხელს ფილმის შინაარსისა თუ მთავარი თემის გამძაფრებას.

ფილმზე მუშაობა რამდენიმე თვეში დასრულდება. ამ სამსაათიან მუსიკალურ კვლევას ტელეარხ CBC-ის ეთერით გადასცემენ.

TV პროგრამა

20 ნოემბერი

რუსთავი - 2

07.00 დილა მშვიდობისა **07.10** სერიალი "ჯადოქარი" **09.40** სერიალი "ასულ ტეკილა" **10.20** დოკ. ფილმი "გურმანთა მეგზური" **11.00** სერიალი "სოპრანოს კლანი" **12.00, 15.00** კურიერი **12.15** სერიალი "სასტიკი ანგელოზი" **13.30** მხ. ფილმი **15.20** მხ. ფილმი **17.30** სერიალი "ასულ ტეკილა" **18.00, 21.00, 02.00** კურიერი **18.25** სერიალი "ჯადოქარი" **19.00** სერიალი "მაშველები" **19.45** სერიალი "სასტიკი ანგელოზი" **22.00** სერიალი "შავი ზეცა" **23.00** ღამის კურიერი **00.10** სერიალი "სექსი დიდ ქალაქში" **00.40** მხ.ფილმი "ომის ხელოვნება". მთ. რ-ში: უესლი სნაიპსი, ენ არჩელი.

პირველი არხი

07.30 ალიონი **09.45** დოკ. სერიალი "მსოფლიოს ქალაქები" **10.00** მხ. ფილმი "მემაქმანე" **11.45** კრიმინალური ქრონიკა **12.00, 15.00, 20.00** მოამბე **12.10** სერიალი "სოლედადი" **13.00** ნაშუადღევს **14.00** მოამბე ინგლ. ენაზე **14.05** მხოლოდ კლასიკა **15.15** მხ. ფილმი "ფრედის ანგელოზები" **17.00** დოკ. სერიალი "ცხოველთა სტრატეგია" **17.25** 50-50 **18.00** ვესტნიკი **18.20** სერიალი "სოლედადი" **19.15** "პალიტრა" **19.40** ბასტი-ბუბუ **21.00** მაგთიტრონი **21.10** "იმღერე რამე" **21.40** კრიმინალური ქრონიკა **21.50** "შეხვედრები ფიქრის გორაზე" **22.30** რა ხდება **00.00** მხ. ფილმი "სიყვარული და ორმოცდამეხუთე კალიბრი"

პირველი სტერეო

08.00 მუსიკა **09.00** ტოროლა **12.00** ფილმი **14.00** მუსიკა **16.00** ფილმი "სიყვარულის გაკვეთილები". მთ. რ-შიმელანი გრიფიტსი, დონ ჯონსონი. **18.00, 19.15** ქართული მუსიკა **19.00, 20.00, 21.00, 22.00** ინფორმატორი **19.30, 20.15** ვიდეორადიო **20.50** ათი ლექსი **21.15** უცხ. მუსათეული **22.35** მუსიკა **23.00** აბა გამოიცანი მელოდია **00.00** "ბრავო" "ოუშენის 11 მეგობარი". მთ. რ-ში ფრენკ სინატრა, დინ მარტინი. **01.50** "ღამურა" მხ. ფილმი. **03.00** პაუზის გარეშე

მზე

09.00 "ღამის მზერა" (გან) **10.00** სერიალი "მარია ემილია" **11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00** საინფ. გამოშვება "მზერა" **11.10** დღის კინოდარბაზი **18.30** მულტსერიალი "არგაი" **19.00** სერიალი "მარია ემილია" **20.00** საინფ. გამოშვება "მზერა" **20.45** მხ. ფილმი "ო" **22.45** საინფ. გამოშვება "ღამის მზერა" **23.45** მხ. ფილმი "სიმონა"

მეორე არხი

19.00, 22.00 "მოამბე" მეორე არხზე **19.10** მულტფილმი **19.30** მხ. ფილმი "ვერცხლისფერი ულაყი" **21.00** მაესტრო კალასი **22.10** მხ. ფილმი "რემბო-პირველი სისხლი"

კავკასია

12.00 მხ. ფილმი "შიშველი პისტოლეტი" **13.30** მხ. ფილმი "ოცნების ზღვარი" **15.00** მხ. ფილმი "კერკეტი კაკალი 2" **17.00, 19.00, 20.30, 00.00** საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" **17.15** მხ. ფილმი "ეშმაკის საკუთრება" **19.20** სპექტრი **21.00** მხ. ფილმი "შიშველი პისტოლეტი 2" **22.30** მხ. ფილმი "პაროლი "ხმალთევზა"

იბერია

08.00 ანონსი **08.05** დიალოგი **11.00** სერიალი "საჰაერო პოლიცია" **12.30** დოკ. ფილმი **13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 22.45** ახალი ამბები **13.10, 17.30** მულტსერიალი "კაპიტანი სიმიანი და კოსმიური მაიმუნები" **13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 22.45** ახალი ამბები **13.30, 18.00** დოკ. ფილმი **14.50, 17.20, 17.50, 21.55** მუსიკა **15.15** მხ. ფილმი "მარიონ ჟურდანი" **18.45** ბუნების ფერები **20.00** ტელე-სინე-ვიდეო (განმ.) **21.00** სერიალი "საჰაერო პოლიცია" **22.15, 23.00** დიალოგი **23.45** მხ. ფილმი "მარჯვე თარგი"

მეცხრე არხი

08.00 პროგრამა "დილა" **10.00, 14.30, 17.30, 20.30, 00.00** დღის ამბები **10.15, 16.20, 17.50, 22.10** მუსიკა **10.30** სერიალი "მოჯადოება" **11.30** მხ. ფილმი "ახალდაქორწინებულები" **13.30** მოკლ. მხ. ფილმი "ღორის ხაფანგში" **14.00** მულტსერიალი "სიმბა მეფე ლომი" **14.50** "ევროპის სტადიონებზე" **15.10** სერიალი "პატარა აინშტაინები" **15.35** სერიალი "ღამის ექიმები" **16.35** დოკ. სერიალი "ამოუცნობი ცოცხალი ორგანიზმები" **17.00** მხ. სერიალი "სამოდელო სკოლა" **18.00** მულტსერიალი "სიმბა მეფე ლომი" **18.30** სერიალი "პატარა აინშტაინები" **19.00** სერიალი "ღამის ექიმები" **20.00** "ქართული ფეხბურთი" **21.15** სერიალი "მოჯადოება" **22.20** "ტელემეტრი" **22.30** "ყვითელი კვადრატი" **23.00** მოკლ. მხ. ფილმი **23.20** "ცხელი ცხრიანი" **00.30** რუს. მხ. ფილმი "ვენეციის ალყა"

იმედი

07.00, 11.00, 12.00, 13.40, 15.00, 16.00 ქრონიკა **07.15, 09.10, 13.15, 14.40, 17.20, 00.55** იმედის მელოდიები **07.45** "იმედის" დილა **09.30** სერიალი "სიყვარული უდაბნოში" **10.30** ერთხელ ჰოლივუდში **11.05** დოკ. სერიალი "ბრძოლა გადარჩენისათვის" **12.10** სერიალი "კლონი" **13.00** რაგბის მსოფლიო ჩემპიონატი **15.15** მხ. ფილმი "ადამიანი მოკვდავია" **17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 22.00, 00.40** ქრონიკა **17.30** დოკ. სერიალი "ისტორიის ერთი კვირა" **18.05** სერიალი "სიყვარული უდაბნოში" **19.30** სერიალი "კლონი" **20.30** სერიალი "ნეშ ბრიჯისი" **21.30** სპ. პროგრამა "ესტაფეტა" **22.50** მხ. ფილმი "სიყვარულის ამბავი" **00.25** რაგბის მსოფლიო ჩემპიონატის მიმოხილვა

არხი

08.00, 03.00 საინფორმაციო დაიჯესტი **08.40** მუსიკა **09.00, 12.00, 16.00** საინფ. გამოშვება "დღეს" **09.20, 12.10, 16.10** საინფ. გამოშვება "ნოვოსტი" **09.30** მხ. ფილმი "ჩვეულებრივი სასწაული" 1 ს. **10.40, 11.55, 15.55, 02.50** მუსიკა **11.00** მოკლემეტრაჟიანი ფილმი "კუპერის მთა" **12.20** კომედია "რვა ქალბატონი" **14.00, 18.00** საინფორმაციო დაიჯესტი **14.05** კომედია "რვა ქალბატონი" (გაგრძ.) **14.10** დრამა "სასტიკი ადამიანები" **16.20** მულტფილმი "ლედი და მაწანწალა" **17.30** მელოდრამა "სონისა და შერის ისტორია" **19.00, 22.00, 00.00** საინფორმაციო გამოშვება "დღეს" **19.15, 22.30, 00.20** საინფორმაციო გამოშვება "ნოვოსტი" **19.30** "დღეს მსოფლიოში" **20.00** ბოევიკი "შიშის საფასური" **23.00** საინფ. გამოშვება აზერბაიჯანულ და სომხურ ენებზე **23.10** "ექსკლუზივი" **00.40** საინფ. გამოშვება ინგლისურ და ფრანგულ ენებზე **01.00** მელოდრამა "ქორწილი" **03.40** კომედია "როგორ მოიცილო თავიდან ყმაწვილი" **05.30** დოკუმენტური ფილმი

VII არხი

09.10 მელოდია **09.15** "აჩიკუდა" **09.35** მობილურები **10.00** სპორტული პროგრამა "ევროპული ფეხბურთი" - ესპანეთის ჩემპიონატის მიმოხილვა (გამეორებით) **10.30** საყოფაცხოვრებო ტექნიკა **10.50** მელოდია **11.30** აუდიო-ვიდეო-ტელე **12.20** ტელესერიალი "აღმოსავლეთ -დასავლეთი" **13.05** დისნეი და მისი მეგობრები **13.30** მელოდია **13.45** კომპიუტერული ტექნიკა **18.20** მობილურები **18.45** მოკლედ... უცხოეთი **19.00** "აჩიკუდა" **19.20** მოკლედ... სპორტი **19.30** მელოდია - მოკლე შეტყობინებები **20.25** კომპიუტერული ტექნიკა **21.00** "ღამის კაპრიზი" **21.50** აუდიო-ვიდეო-ტელე **22.10** "კინოკლუბი" - "ნაიარევი სახე". მძაფრსიუჟეტიანი. რეჟ. ბრაიან დე პალმა. როლებში: ალ პაჩინო, მიშელ პფაიფერი **00.05** მელოდია **00.10** ტელესერიალი "აღმოსავლეთ -დასავლეთი" **01.00** საყოფაცხოვრებო ტექნიკა

ОРТ

07.00 "Доброе утро" **09.30** Выборы-2003 **10.00, 13.00, 16.00, 19.00** Новости **10.10, 20.00 Сериал "Земля любви, земля надежды" 11.10 Премьера. Сергей Безруков в фильме "Маска и душа". 1-я с. 12.20** "Ералаш" **12.40** Дисней-клуб: "Базз и его команда" **13.20** Город женщин **14.20 Алексей Баталов в фильме "Поздняя встреча" 16.20, 02.00** "Фабрика звезд-3" **16.30** "Угадай мелодию" **17.00 Сериал "Берег мечты" 18.00** "Большая стирка" **19.30** Выборы-2003 **20.50 Сериал "Нина" 22.00, 00.30** Время **22.30** Премьера. Док. фильм "Убить Кеннеди". 2-я с. **23.40** "Человек и закон" **01.00** Премьера. "Кинодвижение" **01.30** "Гении и злодеи" **02.20 Комедия "Дейв - двойник президента"**

РТР

06.00 Доброе утро, Россия! **09.45, 21.55 Сериал "ЛИНИИ СУДЬБЫ" 10.45** Комната смеха **11.45, 14.50, 17.30, 01.25** Вести. Дежурная часть **12.00, 15.00, 18.00, 21.00** Вести **12.30, 15.10, 17.40, 21.30** Местное время. Вести-Москва **12.50** "Короткое замыкание" **13.50, 23.00 Сериал "ОПЕРАТИВНЫЙ ПСЕВДОНИМ" 15.30** "Что хочет женщина" **16.30 Сериал "ЛЕДИ МЭР" 18.10 Сериал "БАНДИТСКИЙ ПЕТЕРБУРГ" 19.10 Сериал "УНДИНА" 20.00** Выборы-2003. **21.50** Спокойной ночи, малыши! **00.00** Вести+. **00.20** "Исторические хроники" "1908. Илья Мечников". **01.15** Народный артист. **01.40 Премия "Сезар". Жерар Депардье в фильме "ВАТЕЛЬ" 04.05** Дорожный патруль. **04.20** Агентство одиноких сердец **04.45 Сериал "АНГЕЛЫ ЧАРЛИ"**

НТВ

07.00 Утро на НТВ. **09.45 Сериал"ЧЕРНЫЙ ВОРОН-2". 11.00** Сегодня утром. **11.25** Квартирный вопрос: оргстеклянный интерьер. **12.15** Ток-шоу "Страна советов". **13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 02.10** "Сегодня" **13.35 Комедия "ВНИМАНИЕ, ЧЕРЕПАХА!" 15.35** По праву. **16.35** "Мой муж - алкоголик". Ток-шоу "Принцип домино". **18.30 Сериал "ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО" (США). 19.35** "Первобытный инстинкт". "Профессия – репортер". **20.35 Сериал "АГЕНТСТВО "ЗОЛОТАЯ ПУЛЯ" 21.45 Сериал"ЧЕРНЫЙ ВОРОН-2" 23.00** "Страна и мир" **23.35** Красная стрела. **23.50** "К барьеру!" Ток-шоу Владимира Соловьева. **01.00 Сериал "АГЕНТСТВО "ЗОЛОТАЯ ПУЛЯ". 02.35** Гордон. **03.15 Сериал "ЗА ГРАНЬЮ ВОЗМОЖНОГО"**

სკანვორდი

№301-ში გამოქვეყნებული სკანვორდის პასუხი:

უპასუხეთ, რეკავენ!

მობილური ტელეფონის წყალობით ხმას ნებისმიერი ადგილიდან მოგვაწვდენენ, კუბოდანაც კი. ეს სიამოვნება ერთმა ბელგიელმა ქვრივმა გამოსცადა.

მისი 32 წლის მეუღლე ტრაგიკულად დაიღუპა: მოტოციკლეტიანად გადაიჩეხა. თავისთავად, საშინელი ამბავია, მაგრამ წარმოიდგინეთ, რა დღე გამოიარა საბრალო ქალმა, როდესაც მის მობილურზე გარდაცვლილი და დაკრძალული მეუღლისგან ზარი გაისმა! საქმე ის გახლავთ, რომ მობილური ტელეფონი, სრულიად შემთხვევით, ჭირისუფლებს ტყავის ქურთუკის ჯიბეში დავიწყნიათ და გარდაცვლილისთვის თან ჩაუყოლებიათ. ჰოდა, დაირეკა კიდეც.

ნუ შეშინდებით. ეს მხოლოდ იმიტომ მოხდა, რომ მობილურს ბატარეა დაეცალა. დაზაფრულმა ქვრივმა მხოლოდ მოგვიანებით გაიხსენა, რომ ასეთი რამ უწინაც მომხდარა.

ენდეთ ჯეი ლოს!

33 წლის მსახიობმა და მომღერალმა ჯენიფერ ლოპესმა ნიუ იორკში მოდის დიზაინერ ვარნაკოსთან ექსკლუზიურ კონტრაქტს მოაწერა ხელი. ასე დაიწყო ჯეი ლოს ტანსაცმლის კოლექციის ისტორია.

„ჯენიფერის ქალურობამ და განსაკუთრებულმა სტილმა ის მოდის ხატად აქცია," თქვა ვარნაკოს ერთ-ერთმა წარმომადგენელმა. „საცვლების კოლექცია, რომელიც 2004 წლის შემოდგომიდან ყველაზე ძვირფას მაღაზიებში გაიყიდება, ყოველი კლიენტის აღფრთოვანებას გამოიწვევს".

აღზრდა კეიტ მოსურად

სუპერმოდელ კეიტ მოსს ძალიან თანამედროვე წარმოდგენები აქვს იმის თაობაზე, თუ როგორ უნდა გადანაწილდეს ოჯახური მოვალეობები: სანამ ის თავად წვეულებებზე იცეკვებს, პატარა ქალიშვილზე მისი მამიკო იზრუნებს.

„ფიფლ ნიუსი" იუწყება, რომ მოსი თავის შეყვარებულს, ჯეფერსონ ჰეკს, მხოლოდ ძიძად იხსენიებს, და მათი ურთიერთობა ფრიად გამწვავებულია. წყვილის ერთად ცხოვრების ერთადერთი მიზეზი ერთი წლის ქალიშვილი ლოლა გახლავთ.

მოდელის ერთ-ერთ მეგობარს უთქვამს, კეიტს თავისი გოგო, ძალიან უყვარსო: „მაგრამ გავლა-გამოვლა მაინც სჭირდება. ჯეფერსონს კი ისედაც მოსწონს სახლში ჯდომა". მაგრამ თურმე ძიძის წოდება ჰეკს არ მოსწონს, კეიტის დაქალებს კი - პირიქით.

ამას რას სჩადიან?

ახალი ალბომის, Slow-ს წყალობით, კაილი მინოუგი უკვე მეშვიდედ აღმოჩნდა ბრიტანული ჰიტ-პარადების გამარჯვებული.

მიუხედავად იმისა, რომ თავად ეს ქალბატონი სიმღერის დროს ძალიან ორაზროვან პოზებს იღებს ხოლმე და ტანსაცმლის დიდი რაოდენობის სიყვარულითაც არ გამოირჩევა, მან ჟურნალ „შპიგელისთვის" მიცემულ ინტერვიუში განაცხადა, რომ პოპ-კულტურაში გამეფებული სექსი მასში მხოლოდ გაღიზიანებას იწვევს. „ჰიპ-ჰოპის ზოგიერთი შემსრულებლის ვიდეოჩანაწერების ყურების დროს, ბებიაჩემის მსგავსად, მეც აღშფოთებული ვარ ხოლმე და ვფიქრობ: ღმერთო ჩემო, ამას რას სჩადიან?"

კაილის აზრით, ცხოვრების სტილის თემისთვის მიძღვნილი ჟურნალების გარეკანებზე გამოტანილი ფოტოსურათებიც პოპ-კულტურის „პორნოგრაფიზაციას" ემსახურება. თავისი საკუთარი ფოტოები მას სავსებით უწყინრად მიაჩნია. „ის, რომ ძალიან ვიწრო, ოქროსფრად მოციალე ტრუსები მაცვია, ბავშვობაა იმასთან შედარებით, რასაც დღეს მუსიკალური გადაცემების დროს გვაჩვენებენ".

ახალი კლიპის Slow-ს მაყურებელს მშვენიერი კაილის ასეთი გამონათქვამები გასაკვირად მოეჩვენება: კაილი წამოგორებულია და რას არ სჩადის, ძირითადად, საბანაო კოსტიუმებში გამოწყობილი მამაკაცებით გარშემორტყმული.

წამალი "სალხინო"
ქართული ფლორის საოცრება

თუ გაწუხებთ პროსტატიტი, ცისტიტი, ქალური და შარდ-სასქესო ორგანოების დაავადებები; როცა შეიმჩნევა შენელებული და გახშირებული შარდვა, შარდვის დროს წვა, შარდსადენი ხვრელის ბაგეთა მიწებება, სუნი ან გამონადენი; აგრეთვე ტკივილი წელის, გავის ძვლის, თირკმელების არეში; შარდის წვეთ-წვეთად გამოყოფა, მოშარდვის სურვილის დაუკმაყოფილებლობა, როცა ვითარდება სექსუალური მოშლილობა და იმპოტენცია,მიიღეთ წამალი "სალხინო" და ეს პრობლემები მოგეხსნებათ.

"სალხინო" აწესრიგებს კუჭ-ნაწლავის მოქმედებას და ხსნის ტკივილებს.

"სალხინო" გამოიყენება ჩირქოვანი და ჩირქმბადი ინფექციების სამკურნალოდ, ნაღვლის ბუშტის (ქოლეცისტიტი), ჰეპატიტის, გასტრიტის, ნეფრიტის, გინგივიტის, სტომატიტის, ბრონქიტის და სხვა პათოლოგიური დაავადებების დროს. "სალხინო" აქრობს პირის ღრუდან უსიამოვნო სუნს. წამალი "სალხინო" კურნავს სარძევე ჯირკვლების დაავადებებს - მასტოპათიას, მასტიტს. თუ გამოიყენებთ მშობიარობის შემდეგ, აიცილებთ მასტიტს და გაიუმჯობესებთ ბავშვის კვებას საკუთარი რძით.

წამალ "სალხინოს" თვისებები აპრობირებულია და მოწონებულია საქართველოს, რუსეთის, აზერბაიჯანისა და სხვა ქვეყნების ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროების მიერ, იგი რეგისტრირებულია. მიღებული აქვს სახელმწიფო პატენტები და ლიცენზია.

იკითხეთ და შეიძინეთ აფთიაქებში.

წამლის ფასი საქართველოს ტერიტორიაზე სამი (3) დოლარის ეკვივალენტს არ უნდა აღემატებოდეს ლარებში.